

אתם יכולים להבין את כתבי הקודש!

האגרת אל העברים

BOB UTLEY

פרופסור להרמנויטיקה

(פרשנות מקראית)

מדריך לימוד בפרשנות

ברית חדשה, כרך 2

BIBLE LESSONS INTERNATIONAL, MARSHALL, TEXAS
2011

תוכן העניינים

I.....	מספר מילים מהמחבר: אך פרשנות זו יכולה לעזור לך?
III.....	חיפוש אישי אחר האמת המוחלטת מדריך לקריאה טובה של הכתובים
	פרשנות;
1.....	מבוא אגרת אל העברים.....
5.....	עברים א.....
19.....	עברים ב.....
35.....	עברים ג.....
51.....	עברים ד.....
59.....	עברים ה.....
65.....	עברים ו.....
75.....	עברים ז.....
84.....	עברים ח.....
89.....	עברים ט.....
104.....	עברים י.....
124.....	עברים יא.....
134.....	עברים יב.....
146.....	עברים יג.....
159.....	תקציר הגדרות של במנה דקדוקי יוני.....
167.....	ביקורת טקסטואלית.....
170.....	מילון מונחים.....
178.....	הצהרה דוקטרינרית.....

נושא מיוחד תוכן העניינים

- 7..... העידן הנוכחי והעידן שעתיד לבוא, עברים א 2
- 11..... אילומינצ'ה, עברים א 5
- 12..... בכור, אל העברים א 6
- 13..... לעולמים (ביטוי יווני), עברים א 8
- 14..... צדקה, עברים א 9
- 16..... משיחה בכתבי הקודש (BDB 603), עברים א 9
- 18..... זמני הפועל היווניים שנעשה בהם שימוש לישועה, עברים א 14
- 21..... בטחון/ערבות, עברים ב 2
- 23..... השמות לאלוהות, עברים ב 7
- 26..... תוכנית הגאולה הנצחית של יהוה, עברים ב 9
- 28..... מחבר / מנהיג (*archgēos*), העברים ב 10
- 28..... התקדשות, עברים ב 11
- 29..... קהילה, עברים ב 12
- 31..... לבטל ולהפר (*katargeō*), עברים ב 15
- 31..... שטן, עברים ב 15
- 33..... ישוע כהן גדול, עברים ב 17
- 33..... הסברים ביוונית למונח מבחן, עברים ב 18
- 36..... נקראים, עברים ג 1
- 37..... הודאה, עברים ג 1
- 39..... תקווה (*elpis*, בכתביו של שאול), עברים ג 6
- 40..... השילוש, עברים ג 7

41	8	הלב, עברים ג
41	8	יום, עברים ג
43	10	מונחים שקשורים להתגלות אלוהים, עברים ג
44	11	שפה אנטרופומורית לתאר אלוהות, עברים ג
46	12	כפירה (<i>APHISTĒMI</i>), עברים ג
48	14	ביטחון משיחי, עברים ג
49	14	המילה <i>archē</i> התחלה ביוונית, עברים ג
56	14	השמיים והרקיע שלישי, עברים ד
57	14	הצורך להתמיד, עברים ד
68	2	נצחי/עולם (<i>aiōnios</i>), עברים ו
69	6	התחדשות (<i>anakainōsis</i>), עברים ו
71	10	קדושים, עברים ו
72	12	ירושה של המאמינים (א"פ ט א), עברים ו
77	11	המונח סוף או מלא (<i>telos</i>) באגרת אל העברים, עברים ז
80	26	חף משפע, תמים, נקי מאשמה, ללא חרפה, עברים ז
86	6	ברית, עברים ח
91	4	ארון הברית, עברים ט
95	19	השמות לאלוהות, עברים ט
98	15	גאולה/לפדות, עברים ט
109	19	אומץ-לב, עברים י
114	27	אש, עברים י
115	29	בן אלוהים, עברים י
117	35	התמדה, עברים י
119	38	האמן, בטח, אמונה, ונאמנות בברית הישנה, עברים י
128	10	שתי "הערים" בספר ישעיהו, עברים יא
141	17	חזרה בתשובה (ברית ישנה), עברים יב
144	28	מלכות אלוהים, עברים יב
151	16	<i>KOINONIA</i> , עברים יג

153	עולם, עברים יג 20
155	רצון (<i>thelēma</i>) אלוהים, עברים יג 21
156	אמן, עברים יג 21

קיצורים המופיעים בפרשנות זו

AB	Anchor Bible Commentaries, ed. William Foxwell Albright and David Noel Freedman
ABD	Anchor Bible Dictionary (6 vols.), ed. David Noel Freedman
AKOT	Analytical Key to the Old Testament by John Joseph Owens
ANET	Ancient Near Eastern Texts, James B. Pritchard
BDB	A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament by F. Brown, S. R. Driver and C. A. Briggs
IDB	The Interpreter's Dictionary of the Bible (4 vols.), ed. George A. Buttrick
ISBE	International Standard Bible Encyclopedia (5 vols.), ed. James Orr
JB	Jerusalem Bible
JPSOA	The Holy Scriptures According to the Masoretic Text: A New Translation (The Jewish Publication Society of America)
KB	The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament by Ludwig Koehler and Walter Baumgartner
LAM	The Holy Bible From Ancient Eastern Manuscripts (the Peshitta) by George M. Lamsa
LXX	Septuagint (Greek-English) by Zondervan, 1970
MOF	A New Translation of the Bible by James Moffatt
MT	Masoretic Hebrew Text
NAB	New American Bible Text
NASB	New American Standard Bible
NEB	New English Bible
NET	NET Bible: New English Translation, Second Beta Edition
NRSV	New Revised Standard Bible
NIDOTTE	New International Dictionary of Old Testament Theology and Exegesis (5 vols.), ed. Willem A. VanGemeren
NIV	New International Version
NJB	New Jerusalem Bible
OTPG	Old Testament Passing Guide by Todd S. Beall, William A. Banks and Colin Smith
REB	Revised English Bible
RSV	Revised Standard Version
SEPT	The Septuagint (Greek-English) by Zondervan, 1970
TEV	Today's English Version from United Bible Societies
YLT	Young's Literal Translation of the Holy Bible by Robert Young
ZPBE	Zondervan Pictorial Bible Encyclopedia (5 vols.), ed. Merrill C. Tenney

מספר מילים מהמחבר

איך פרשנות זו יכולה לעזור לך?

הפרשנות של הכתובים היא תהליך שכלי ורוחני ויש בו ניסיון להבין את ההשראה של המחבר המקורי בצורה שנוכל ליישם ולהבין את המסר של אלוהים במציאות שלנו.

התהליך הרוחני הוא קריטי אבל גם קשה להגדרה. הוא דורש כניעה ופתיחות כלפי אלוהים. צריך להיות רעב למספר דברים (1) אליו (2) לדעת אותו (3) לשרת אותו. תהליך זה כרוך בתפילה, התוודות ונכונות לשנות את סגנון החיים. מקום הרוח הוא קריטי בתהליך הפרשנות, זו תעלומה מדוע, מאמינים כנים, ויראי שמיים מפרשים ומבינים את כתבי הקודש בצורה שונה.

התהליך הרציונלי הוא יותר קל לתיאור. עלינו להיות עקביים ודבוקים לטקסט ולא להיות מושפעים מהדעות האישיות או דומיננטיות. היסטורית כולנו מותנים. אף אחד מאתנו הוא פרשן אובייקטיבי, נטרלי. פרשנות זו מציעה לך תהליך רציונלי שמורכב משלושה עקרונות מובנים שיעזרו לך להתגבר על הדעות הקדומות.

העיקרון הראשון

העיקרון הראשון הוא לשים לב לרקע ההיסטורי שבו נכתבו הכתובים ומה היה האירוע ההיסטורי המיוחד עבור המחבר. למחבר המקורי הייתה מטרה, מסר אשר רצה להעביר. הטקסט לא יכול לתת לנו משמעות כלשהי שהמחבר המקורי, בעל ההשראה לא רצה להעביר לנו. הכוונות של המחבר הן כלל לא קשורות לצורך ההיסטורי, רגשי, תרבותי, או דתי שלנו- זהו מפתח. היישום הוא בשותפות אינטגרלית לפרשנות, אבל פרשנות נכונה חייבת להקדים את היישום. חשוב להדגיש שלכל טקסט מקראי יש משמעות אחת ויחידה. משמעות זו המחבר המקורי רצה להעביר דרך רוח הקודש עד ליום הזה. משמעות אחת זו יכולה לקבל מספר יישומים לתרבויות ומצבים שונים. היישומים חייבים להיות מקושרים לאמת המרכזית של המחבר המקורי. מסיבה זו, פרשנות המחקר נועדה לספק הקדמה לכל ספר בכתבי הקודש.

העיקרון השני

העיקרון השני מתרכז בזיהוי היחידות הספרותיות. כל ספר מקראי הוא מסמך אחיד. לפרשנים אין זכות לבדוד היבט אחד של אמת על ידי וויתור על אחרים. לכן, עלינו לשאוף להבין את מטרת הספר המקראי כולו לפני שאנחנו מפרשים את שאר היחידות הספרותיות הפרטניות. החלקים הפרטניים – פרקים, פסקאות, או פסוקים – לא יכול להיות שהמשמעות שלהן שונה ממשמעות היחידה השלמה. הפרשנים חייבים לפעול מתוך גישה דדוקטיבית שקשורה לחלק השלם ולאחר מכן להמשיך לגישה אינדוקטיבית שמחולקת לחלקים. לכן, לימוד זה של הפרשנות נועד לסייע לתלמיד לנתח את המבנה של כל אחד מהיחידות הספרותיות. פרקים ופסקאות אינם מעוררים השראה, אבל הם מסייעים לנו בזיהוי יחידות מחשבה.

פרשנות ברמת הפסקה – לא משפט, סעיף, ביטוי או מילה – זה המפתח למשמעות המחבר המקראי. הפסקאות מבוססות על נושא מאוחד, לעיתים קרובות הוא נקרא הנושא או משפט אקטואלי. כל מילה, ביטוי, סעיף, משפט בפסקה מתייחס איכשהו לנושא האחד. הם מגבילים אותו, מרחיבים אותו, מסבירים אותו, או/מטילים ספק בו. המפתח לפרשנות נכונה הוא לעקוב אחרי המחשבה של המחבר המקורי פסקה אחר פסקה באמצעות היחידות הספרותיות שמרכיבות את ספרי הכתובים. מדריך הפרשנות זו נועד בכדי לעזור לתלמיד לעקוב אחרי המחשבה של המחבר המקורי על ידי השוואת תרגומים מודרניים שונים לכתבי הקודש. תרגומים אלו נבחרו כי הם עוסקים בתאוריות תרגום שונות:

1. הטקסט היווני של חברת הכתובים המאוחדת הוא המהדורה הרביעית (UBS⁴). טקסט זה סוּדר על ידי חוקרים מודרניים טקסטואליים.
2. הגרסה החדשה המלך ג'יימס (NKJV) הוא תרגום מילולי של מילה במילה של כתבי היד היוונים Textus Receptus. חלוקת הפסקאות היא ארוכה משאר התרגומים. אותם יחידות ארוכות מסייעות לתלמיד לזהות את הנושאים המאוחדים.
3. הגרסה הסטנדרטית החדשה המתוקנת (NRSV) The New Revised Standard Version זהו תרגום מתוקן של מילה במילה. התרגום יוצר נקודת מפגש בין שתי גרסאות מודרניות. חלוקת הפסקאות מסייעת בזיהוי נושאים.
4. The Today's English Version (TEV) זהו תרגום דינמי ובעל ערך שפורסם על ידי אגודת כתבי הקודש. הוא מנסה לתרגם את הכתובים בצורה כזו שהקורא המודרני יוכל להבין את משמעות הטקסט היווני. לעיתים קרובות, במיוחד בבשורות, יש חלוקה של פסקאות על ידי הדובר ולא על ידי הנושא, באופן

- דומה לתרגום NIV למטרות הפרשן זה לא מועיל. נקודה מעניינת היא ששני התרגומים TEV ו UBS⁴ התפרסמו על ידי אותה ישות אך הפסקאות שונות.
5. תרגום הכתובים הירושלמי (JB) הוא תרגום דינמי אֶקְוִילֵנְטִי המבוסס על תרגום קתולי צרפתי. תרגום זה מועיל מכיוון שניתן להשוות את הפסקה מנקודת מבט אירופית.
6. התרגום האמריקאי המעודכן הודפס ב 1995 Updated New American Standard Bible (NASB), הוא תרגום של מילה במילה. ישנם הערות פסוק בפסוק בכל פסקה.

העיקרון השלישי

העיקרון השלישי מבוסס על קריאת כתבי הקודש בתרגומים שונים וכך להבין את הטווח הכי רחב של משמעות (שדה סמנטי) המילים והביטויים המקראיים. לעיתים קרובות ניתן לפרש ולהבין ביטוי או משפט יווני בכמה דרכים. תרגומים שונים מסייעים בזיהוי והסבר של ווריאציות שונות של הכתב יד היווני. אין השפעה על הדוקטרינה, אבל התרגומים עוזרים לנו לנסות לחזור אחורה ולהבין את הטקסט המקורי שנכתב על ידי המחבר בעל ההשראה.

פרשנות זו מציעה לתלמיד דרך מהירה לבדוק את הפענוח העצמי שלו. דרך זו היא לא סופית, אלא היא אינפורמטיבית ומעוררת מחשבה. לעיתים קרובות, פרשנויות אחרות עוזרות לנו לא להיות כל כך מוגבלים, דוגמטיים, ובזרם אחד. הפרשנים צריכים להיות בעלי טווח רחב של תרגום על מנת לזהות עד כמה הטקסט המקראי יכול להיות רב משמעותי. זה מפתיע כמה חוסר הסכמה יש בין מאמינים שטוענים את כתבי הקודש כמקור האמת שלהם.

עקרונות אלה עזרו לי להתגבר על רוב ההתניה ההיסטורית שלי מכיוון שהם אילצו אותי להתמודד עם הטקסט המקראי העתיק. התקווה שלי שגם אתם תתברכו.

Bob Utley

June 27, 1996

Copyright ©2013 BibleLessons International

מדריך לקריאה טובה של הכתובים:

חיפוש אישי אחר האמת המוחלטת

להלן הסבר קצת על הפילוסופיה וחקר המקרא של Dr. Bob Utley והתהליך שעבר במהלך הפרשנות.

האם אנחנו יכולים לדעת את האמת? איפה היא נמצאת? האם ניתן לאמת אותה בצורה הגיונית? האם יש סמכות מוחלטת? האם יש עקרונות שיכולים להנחות את חיינו, את עולמנו? האם יש משמעות לחיים? למה אנחנו כאן? לאן אנחנו הולכים? השאלות האלה – שאלות שכל האנשים הרציונליים חושבים אליהן – ושאלות אלו רדפו את האדם מאז תחילת הזמן (קהלת א 13-18; ג 9-11). אני זוכר את החיפוש האישי שלי אחר מרכז החיים. האמנתי בישוע בגיל צעיר, האמונה שלי הייתה מבוססת בעיקר סביב העדות של בני משפחתי שהיו חשובים לי. ככול שגדלתי, גדלו גם השאלות על עצמי ועל עולמי. התרבות והדת לא נתנו משמעות והיו שונות מכל מה שקראתי או פגשתי. זה היה זמן של בלבול, חיפוש, כמיהה, ולעיתים קרובות תחושה של חוסר תקווה, בעולם קשה שבו חייתי.

רבים טענו שיש להם תשובות לשאלות אלו, אבל לאחר מחקר מצאתי שכל התשובות היו מבוססות על (1) פילוסופיות אישיות, (2) מיתוסים קדומים, (3) חוויות אישיות, (4) תחזיות פסיכולוגיות. הייתי זקוק לאיזו מידה של אימות, כמה ראיות, איזושהי הגיון שאליו אני יוכל לבסס את השקפת העולם שלי, את המרכז שלי, את הסיבה לחיות. מצאתי את כל אלא בחקר המקרא. התחלתי לחפש הכוחות למהימנות, שאותן מצאתי ב (1) האמינות ההיסטורית של המקרא שאושרה על ידי ארכאולוגיה, (2) דיוק הנובאות של הברית הישנה, (3) האחדות של המסר המקראי לאורך אלף שש מאות שנות יצור, (4) עדויות אישיות של אנשים שחיהם השתנו בעקבות כתבי הקודש. למשיחיות, כמערכת מאוחדת של אמונה, יש את היכולת להתמודד עם שאלות מורכבות בחיי בני האדם. לא רק מסגרת רציונאלית, אבל גם החוויה של האמונה המקראית שמספקת שמחה ויציבות רגשית.

חשבתי שמצאתי את המרכז של חיי – המשיח, כך הבנתי מכתבי הקודש. זה המסחרר, שחרור רגשי. עם זאת, אני עדיין זוכר את ההלם והכאב כאשר ראיתי כמה פרשנויות של כתבי הקודש זכו לתמיכה, לפעמים אפילו באותה הקהילה או בית ספר ניתן היה למצוא פרשנויות שונות. לא היה סוף לאמינות וההשראה של כתבי הקודש. אך אני יכול לאמת או לדחות פרשנויות שונות בכתבי הקודש, לאמת או לדחות את אלה שטענו סמכות ואמינות? משימה זו הפכה למשימה של חיי ולמסע אמונתי. ידעתי שאמונתי במשיח הביאה לי אושר ושלו. מוחי השתוקק לעקרונות בתוך היחסיות של התרבות ומערכת של דת וזרמים שונים. בחיפוש שלי אחר חוקי פרשנות של הספרות העתיקה, הופתעתי דברים אישיים על עצמי, התרבות, ההיסטוריה, והזרם. לעיתים קרובות קראתי את כתבי הקודש רק בשביל לחזק את דעותיי. השתמשי בכתבי הקודש כעיקרון לתקוף אחרים דבר שעזר עם חוסר הביטחון והליקוי האישי שלי. ההבנה של המצב האישי שלי מאוד כאבה לי!

למרות שאני אף פעם לא יכול להיות אובייקטיבי לחלוטין, אני יכול להפוך לקורא טוב יותר של הכתובים. אני יכול לוותר על הדעות הקדומות שלי. אני עדיין לא חופשי מהן אבל אני נלחם נגד החולשות שלי. לעיתים קרובות הפרשן הוא האויב הכי גדול של קריאה טובה של הכתובים. אני רוצה לחלק אתכם את רשימת הנחות המוצא/יסוד שלי, וכך אתם הקוראים תוכלו לבחון רשימה זו ביחד איתי.

1. הנחות מוצא/יסוד

1. אני מאמין שכתבי הקודש הם התגלות והשראתו של אלוהים האחד והיחיד. לכן, הפרשנות חייבת להיות לאור הכוונה של המחבר המקורי באמצעות סופר אנושי ברקע היסטורי מסוים/
2. אני מאמין שכתבי הקודש נכתבו עבור האדם הפשוט – לכל האנשים! אלוהים התאים את עצמו על מנת שיוכל לדבר אלינו בצורה ברורה בהקשר היסטורי ותרבותי. אלוהים לא מסתיר אמת – הוא רוצה שנבין. לכן, יש לפרש את הכתובים לאור תקופת הכתובים, תקופת. לכתובים אין כוונה לתת לנו משמעות מזו שניתנה לאלו שקיבלו את הכתובים בראשונה. כל אדם ממוצע יכול להבין את הכתוב, כי הכתובים הם בעלי חיים תקשורת פתוחה.
3. אני מאמין שלכתבי הקודש יש מסר ותכלית אחת. המסר לא סותר את עצמו, הוא כן כולל מעברים חדים ופרדוקסליים. לכן, הפרשן הטוב ביותר של הכתובים הוא הכתובים עצמם.
4. אני מאמין שלכל קטע בכתובים (למעט נבואות) יש משמעות אחת ויחידה שמבוססת על כוונתו של המחבר המקורי. למרות שאנחנו לא יכולים להיות בטוחים לחלוטין שאנחנו יודעים את כוונתו, אבל ישנם הרבה חצים שיכולים להוביל אותנו:

- א. הסגנון (סוג ספרותי) שנבחר להביע את המסר
- ב. הרקע ההיסטורי או/ו אירוע מסוים שעורר את הכתיבה
- ג. ההקשר הספרותי של הספר כולו וגם ההקשר של כל יחידה ספרותית כפרט
- ד. העיצוב של הנוסח (תמצית) של היחידות הספרותיות והקשר שלהן למסר
- ה. דקדוק מיוחד שנבחר להעביר את המסר
- ו. המילים שנבחרו להציע את המסר.

המחקר של כל אחד מהנושאים הללו הופך למטרה המרכזית. לפני שאני נותן את ההסבר שלי מתודולוגיה נכונה לקריאה בכתובים, הרשו לי להציג בפניכם מספר שיטות פרשנות לא נכונות אשר משתמשים בהן כיום, יש להימנע משיטות אלו:

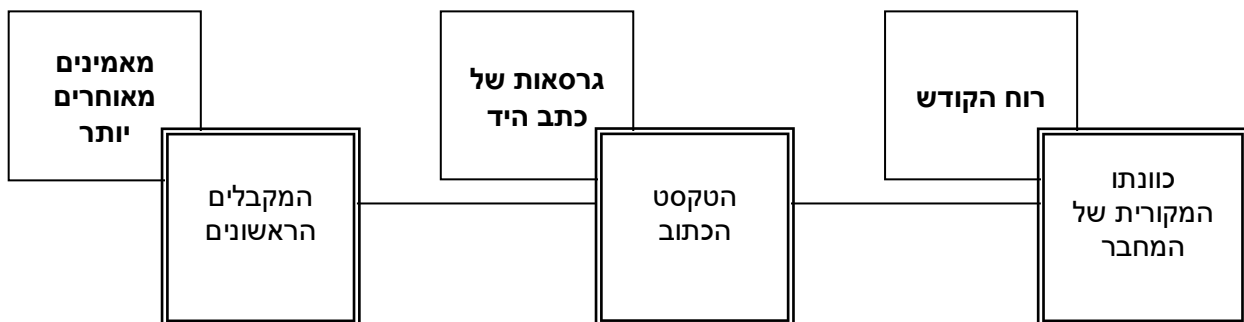
II. שיטות לא נכונות

1. התעלמות מההקשר הספרותי של הכתובים ושימוש במשפט, סעיף, או אפילו מילים בודדות כהצהרות אמת שאינן קשורות לכוונתו של המחבר המקורי או כוונת הכתוב. לעתים קרובות שיטה זו נקראת "הוכחה-מהטקסט".
2. התעלמות מהרקע ההיסטורי של הספרים על ידי החלפת הסיבה ההיסטורית ללא תמיכה מהכתוב.
3. התעלמות מהרקע ההיסטורי וקריאה של הכתובים כעיתון היום שנכתב בעיקרו למאמינים מודרניים.
4. התעלמות מהרקע ההיסטורי על ידי אלגוריה של הכתובים לפילוסופיה/תאולוגיה מסר שהוא כלל לא קשור לשומעים הראשונים ולכוונתו של המחבר המקורי.
5. התעלמות מהמסר המקורי והחלפתו בתאולוגיה אישית, דוקטרינה, או סוגיה שלא קשורה לכוונתו של המחבר המקורי. תופעה זו היא לעתים נקראת "תגובת הקורא" (פרשנות של "אך הכתוב מדבר אלי") ותופעה זו בעצם מגיעה ממקום של קריאה של בכתובים לבניית סמכות הדובר.

ישנם לפחות שלושה מרכיבים משותפים שניתן למצוא בתקשורת בכתב

בעבר, שיטות קריאה התמקדו באחד מהמרכיבים. אבל כדי באמת לאשר את ההשאה הייחודית של הכתובים, על מנת לתאר זאת יותר טוב נשתמש בדיאגרמה:

למען האמת, שלושת התהליכים צריכים להיכלל בתהליך הפרשנות. לצורך אימות, תהליך הפרשנות שלי מתמקד בשני המרכיבים הראשונים: המחבר המקורי והטקסט. אני כנראה מגיב לשגיאות שהבחנתי (1) אלגוריה וטקסט רחני (2) "תגובת הקורא" פרשנות (מה אני מקבל מזה). שגיאה עלולה להתרחש בכל שלב. עלינו תמיד לבדוק את המניעים שלנו, דעות קדומות, שיטות ויישומים. אבל אך עלינו לעשות בדיקה אם אין גבולות לפרשנות, אין קריטריונים? זה המקום שהכוונה הסמכותית ומבנה הנוסח מספקים לי קריטריונים להגבלת היקף הפרשנות. מכיוון שישנם גם שיטות לא נכונות לקריאה בכתובים, מה הן הגישות הנכונות לקריאה טובה של הכתובים ופרשנות מאומתת ועקבית?

iii. גישות לקריאה נכונה של הכתובים

בשלב זה אני לא הולך לדון בשיטות ייחודיות של פרשנות אבל נתמקד יותר בעקרונות כללים בפרשנות שתקפים לכל סוגי הטקסטים המקראיים. ספר מומלץ בנושא גישות לפי סגנון הוא *How To Read The Bible For All Its Worth*, by Gordon Fee and Douglas Stuart, published by Zondervan.

המתודולוגיה שלי מתמקדת בתחילה בקורא שמאפשר לרוח הקודש להאיר את הכתובים דרך ארבעה מחזורי קריאה אישיים. זה הופך את הרוח, את הכתוב ואת הקורא לעיקר, לא משני. וזה גם מגן על הקורא מכל השפעה של פרשנויות. שמעתי מישהו אומר "הכתובים מאירים אור על פרשנויות". אני לא מזלזל בכלי לימוד ועזר, אבל יש תזמון נכון לכל כלי. עלינו לקבל פרשנות מכתוב בצורה אישית. להלן תחומים שלא מוגבלים מבחינת אימות

1. רקע היסטורי
2. הקשר ספרותי
3. מבנים דקדוקיים (תחביר)
4. שימוש במילה עכשווית
5. מעברים מקבילים רלוונטיים
6. ז'אנר

עלינו להיות מסוגלים לספק את הסיבות ואת ההיגיון מאחורי הפרשנויות שלנו. הכתובים הם המקור היחיד לאמונה. למרבה הצער, לעיתים קרובות האמינים חולקים על לימוד שבדבר אלוהים. ארבעת מחזורי קריאה נועדו לספק את התובנות הפרשנויות הבאות:

1. מחזור קריאה ראשון

- א. קרא את הספר בפעם אחת. ואז תקרא שוב בתרגום שונה, תרגום עם תאוריה אחרת.
 - (1) מילה במילה (NKJV, NASB, NRSV)
 - (2) אֶקְוִיֹּלְנְטִי דִינְמִי (TEV, JB)
 - (3) גרסה חופשית (Living Bible, Amplified Bible)
- ב. חפש את המטרה המרכזית של הכתוב. זהה את הנושא.
- ג. לבודד (אם אפשרי) יחידה ספרותית, פרק, או משפט אשר מבטא את התכלית או הנושא.
- ד. זהה סוג ספרותי הבולט
 - (1) ברית ישנה
 - א) עברית ספרותית
 - ב) שירה עברית (משלי, מזמור)
 - ג) נבואה עברית (ספרות, שירה)
 - ד) חוקי התורה
 - (2) ברית חדשה
 - א) הספרות/הסיפורים (בשורות, מעשי השליחים)
 - ב) משלים (בשורות)
 - ג) מכתבים/איגרות
 - ד) ספרות אפוקליפטית

2. מחזור קריאה שני

- א. קרא את הספר שוב ברציפות, תנסה לזהות נושאים מרכזיים.
- ב. תמצת את הנושאים המרכזיים וציין את התוכן שלהם בקצרה.
- ג. בדוק את הצהרת החקר שלך והנושאים המרכזיים עם כלי לימוד.

3. מחזור קריאה שלישי

- א. קראה את הספר שוב ברציפות, תנסה לזהות את הרקע ההיסטורי והנסיבות שגרמו לכתובת הספר.
- ב. ערוך רשימה של פרטים היסטוריים המוזכרים באותו ספר מהכתובים.
 - (1) המחבר
 - (2) התקופה
 - (3) המקבלים
 - (4) הסיבה לכתובה

- (5) היבטים תרבותיים שקשורים למטרת הכתיבה
 (6) התייחסות לאירועים או אנשים היסטוריים
- ג. כאשר אתה מפרש חלק של הכתובים תרחיב את התמצית שלך לגודל של פסקה. תמיד תזהה את התמצית של היחידה הספרותית. זה יכול להיות מספר פרקים או פסקאות. זה מאפשר לך לעקוב אחר ההיגיון והעיצוב של המחבר המקורי.
- ד. בדוק את הרקע ההיסטורי שלך באמצעות כלי לימוד.
4. מחזור קריאה רביעי
- א. קרא את היחידה שוב במספר תרגומים שונים
- (1) מילה במילה (NKJV, NASB, NRSV)
 (2) תרגום דינמי (TEV, JB)
 (3) תרגום חופשי (Living Bible, Amplified Bible)
- ב. חפש מבנה דקדוקי או ספרותי
- (1) ביטויים חוזרים (אפסים א 6, 12, 14)
 (2) מבנה דקדוקי חוזר (רומים ח 31)
 (3) מונחים מנוגדים
- ג. רשום את הפרטים הבאים
- (1) מונחים משמעותיים
 (2) מונחים יוצאי דופן
 (3) מבנים דקדוקיים חשובים
 (4) מילים קשות במיוחד, סעיפים ומשפטים
- ד. חפש קטעים מקבילים רלוונטיים
- (1) חפש את קטעי הלימוד הברורים בנושא שלך והשתמש ב (א) ספרים הנושא "תאולוגיה שיטתית" (ב) התייחסות של הכתובים (ג) קונקורדנציה, מילון המכיל מילים ומראי המקום שלהם.
- (2) לחפש פרדוקס בתוך הנושא. הרבה מהאמת בכתובים מוצגת בזוגות דיאלקטיים; המון וויכוחיים דתיים מגיעים כתוצאה ממתח וידע חלקי. כל הכתובים מלאי השראה, ועלינו לחפש את המסר המלא על מנת לספק איזון לפרשנות.
- (3) לחפש נושאים מקבילים באותו הספר, אותו מחבר או אותו הסגנון; לכתובים יש מחבר אחד והוא רוח הקודש והוא הפרשן הכי טוב של הכתובים.
- ה. השתמש בכלי לימוד על מנת לבדוק את התצפית שלך על הרקע והאירועים ההיסטוריים.
- (1) לימוד הכתובים
 (2) אנציקלופדיה, ספר עזר, מילון
 (3) קריאת המבוא של כל ספר בכתובים
 (4) פרשנויות של הכתובים (בשלב זה של המחקר שלך, תאפשר לקהילת המאמינים לסייע בתיקון החקר שלך).

IV. יישום פרשנות המקרא

בשלב זה אנחנו פונים ליישום. לקחת את הזמן להבין את הטקסט ואת הרקע המקורי; עכשיו אתה חייב ליישם את זה בחיים, ובתרבות שלך. אני מגדיר את הסמכות של הכתובים כ "להבין את דבריו של המחבר המקורי אשר דיבר את דבריו לתקופתו וליישם אמת זו לימנו."

היישום חייב לעקוב אחרי כוונתו של המחבר המקורי הן בזמן הן בהיגיון. אנחנו לא יכולים ליישם את דבר אלוהים לימנו אם לא נבין את היעוד שהיה כאשר נכתב לראשונה! אין לפרש קטע בכתובים בכוונה שונה מהמקורית! (מחזור קריאה שלישי), הוא ידריך אותך לכתיבה נכונה מהתמצית לרמת פסקה. היישום צריך להתחיל ברמת הפסקה, לא ברמת מילים. למילים יש משמעות רק בהקשר; לסעיפים יש משמעות רק בהקשר; למשטים יש משמעות רק בהקשר. האדם היחיד בעל ההשראה בתהליך הפרשנות הוא המחבר המקורי. אנחנו עוקבים אחריו רק כאשר יש הבהרה מרוח הקודש. אבל הבהרה זו לא השראה. על מנת להגיד "כה אמר אדוני" עלינו להיות באותו הרוח של המחבר המקורי. היישום הוא חייב להתייחס לכוונה הכללית של הכתיבה כולה, התפתחות החשיבה של הקטע והיחידה הספרותית.

אל תתנו לבעיות של ההווה לפרש את הכתובים; תנו לכתובים לדבר! זה עלול לדרוש מאתנו לשלוף עקרונות מהכתוב. דבר זה תקף אם הכתוב תומך בעיקרון. למרבה הצער, הרבה פעמים העקרונות שלנו הם רק "שלנו" עקרונות שמבוססים על דעתנו ולא על הכתובים.

ביישום הכתובים, חשוב לזכור שישנה רק אמת אחד עבור כל קטע בכתובים (למעט נבואות). משמעות זו קשורה למחבר המקורי שהתייחס למשבר או צורך אשר היה לו באותה התקופה. ישנם יישומים רבים אשר נגזרים ממשמעות זו. היישום יתבסס על הצורך של מקבלי דבר האלוהים, אבל תמיד חייב להיות קשר למשמעותו של המחבר המקורי.

V. ההיבט הרוחני של הפרשנות

עד כה דנתי בתהליך השכלי של תהליך הפרשנות והיישום. עכשיו תנו לי בקצרה לדון בהיבט הרוחני של הפרשנות. הרשימה הבאה עזרה לי:

1. התפללו לעזרת הרוח (ראה א קורנתים א 26-ב 16).
2. התפללו עבור סליחה אישית וחטא ידוע (ראה א יוחנן א 9).
3. התפללו לרצון עז לדעת את אלוהים (ראה תהילים יט 7-14; מב ff1; קיט ff1).
4. כל תבונה שאתם מקבלים הכניסו לתוקף מידי בחיים
5. תישאר תנוע ובר למוד.

זה קשה לשמור על איזון בין התהליך השכלי לבין המנהיגות של רוח הקודש. הציטוטים הבאים עזרו לי לאזן בין השניים:

1. מאת James W. Sire, *Scripture Twisting*, pp. 17-18: "ההבנה מגיעה למוחם של אנשי אלוהים – לא בהכרח למאמינים נבחרים, אין מעמד של גורו באמונה המשיחית, לא אילומינטי, אין אנשים מסוימים שרק דרכם הפרשנות צריכה לבוא. וכך, רוח הקודש נותן מתנות מיוחדות של תבונה, חכמה, והבחנה רוחנית לא רק למאמינים שחושבים שהם מוכשרים ורואים עצמם המוסמכים היחידים לפרש את דברו. לכל מאמין יש אפשרות ללמוד, לשפוט ולהבחין על ידי התייחסות לכתובים שהם הסמכות לכל אדם שמפרש גם אלו אשר קיבלו מתנות מיוחדות לאלוהים. לסיכום, המסקנה לאורך כל הספר היא בעצם שכתבי הקודש הם התגלותו של אלוהים לכל האנושות, הכתובים הם הסמכות לפרשנות, זה לא משהו מסתורי, וכל אדם מכל תרבות יכול להבין את הכתובים."
2. Kierkegaard, found in Bernard Ramm, *Protestant Biblical Interpretation*, p. 75: בהתאם ל Kierkegaard המחקר הדקדוקי, הלשוני, וההיסטורי הוא הכרחי כל עוד הוא צמוד לקריאה נכונה של הכתובים. "בשביל לקרוא את הכתובים כדבר אלוהים עלינו לקרוא מהלב, בשקט, בציפיה נלהבת, בודו שיח עם אלוהים. אם אתה קורא את הכתובים ללא מחשבה או תשומת לב או רק אקדמית או מקצועית זו לא קריאה נכונה כי אתה לא קורא את הכתובים כדבר אלוהים. כאשר אתה קורא את הכתובים כמכתב אהבה, אז אתה קורא את דבר אלוהים."
3. H. H. Rowley in *The Relevance of the Bible*, p. 19: "רק דרך הבנה מלאה של הכתובים ניתן לקבל את כל אוצרות הכתובים, אם אנחנו מקבלים רק הבנה שכלית אז הבנתו לא שלמה, הבנה שכלית היא חיונית אבל אנחנו צריכים להוביל את עצמנו להבנה רוחנית של אוצרות הרוח על מנת שהידע שלנו יהיה שלם. על מנת לקבל הבנה רוחנית אנחנו צריכים ליותר מאשר רק ערנות שכלית. דברים רוחניים נבחנים רוחנית, ולומדי הכתובים נדרשים לגישה של פתיחות רוחנית, ותשוקה למצוא את אלוהים, הוא המפתח לקחת אותנו ממחקר מדעי אל המורשת העשירה של הספר הגדול מכולם."

VI. שיטת פרשנות זו

מהדריך חקר הפרשנות נועד לסייע לתהליכי הפרשנות שלך בדרכים הבאות:

1. תמצית היסטורי קצר של כל ספר. אחרי שסיימת את "מחזור קריאה #3" בדוק מידע זה.
2. תבנות היסוד נמצאות בתחילת כל פרק. זה יעזור לך לראות את המבנה של היחידה הספרותית.
3. בתחילת כל פרק או יחידה ספרותית כל חטיבות הפסקה והכותרות מגיעות מתרגומים מודרניים שונים:

- א. The United Bible Society Greek text, fourth edition revised (UBS⁴)
- ב. The New American Standard Bible, 1995 Update (NASB)
- ג. The New King James Version (NKJV)
- ד. The New Revised Standard Version (NRSV)
- ה. Today's English Version (TEV)

1. The New Jerusalem Bible (NJB)

הפסקאות הן ללא השראה. יש לאמת אותן מחוץ להקשר. על ידי השוואת מספר תרגומים מודרניים משיטות תרגום פרספקטיבות תיאולוגיות שונות, אנחנו שואפים לנתח את מבנה המחשבה של המחבר המקורי. לכל פסקה יש אמת אחת גדולה. אמת זו נקראת "משפט מפתח" או "הרעיון המרכזי של הטקסט". מחשבה זו היא המפתח לפרשנות היסטורית, דקדוקית נכונה. חשוב לזכור שכל פסקה קשורה לפסקאות הסובבות אותה. זו הסיבה מדוע תמצית ברמת פסקה של כל הספר בעלת חשיבות. אנחנו חייבים לעקוב אחרי ההיגיון של הנושא שנדון על ידי המחבר המקורי.

4. הערותיו של בוב עובדות בגישת פרשנות של פסוק בפסוק. זה מאלץ אותנו לעקוב אחרי המחשבה של המחבר המקורי. ההערות מספקות מידע ממספר תחומים:

א. הקשר ספרותי

ב. תובנות היסטוריות ותרבותיות

ג. מידע דקדוקי (תחביר)

ד. לימוד המילה

ה. מעברים מקבילים רלוונטיים

5. בנקודות מסוימות של פרשנות, הנוסח המודפס של הגרסה האמריקאית החדשה New American Standard Version (update 1995) מבוסס ומושלם על ידי כמה תרגומים מודרניים שונים:

א. The New King James Version (NKJV), אשר עוקבת אחר כתב היד היווני (Textus Receptus)

ב. The New Revised Standard Version (NRSV), הוא תרגום של מילה במילה ועריכה של National Council of Churches of the Revised Standard Version.

ג. The Today's English Version (TEV), תרגום דינמי אֶקְוִיִּלְנְטִי מאת American Bible Society.

ד. The Jerusalem Bible (JB), תרגום לאנגלית המבוסס על דינמיקה צרפתית קתולית אקוויולנטית.

6. עבור אלו שאינם קוראים יוונית, השוואה בין תרגומים אמריקאים שונים יכולה לסייע בזיהוי בעיות בתוך הטקסט:

א. שוני של כתב יד

ב. משמעויות מילים חלופיות

ג. טקסטים קשים מבחינת דקדוק ומבנה

ד. טקסטים בעלי דו משמעות, למרות שתרגומים באנגלית לא יכולים לפתור בעיות אלו, הם כן מכוונים את הקורא למקומות של דו משמעות על מנת לעודד לימוד עמוק ומעמיק.

ה. בסיומו של פרק ישנם שאלות לדין רלוונטיות שמטרתן למקד את הסוגית הפרשנות של הפרק

מבוא אגרת אל העברים

הצהרות פתיחה

ככל שלמדתי את ספר אל העבריים, נעשה לי יותר ויותר ברור שהתיאולוגיה שלי עוצבה על ידי ספר זה. קשה לי מאוד לאפשר לרבים מכותבי הברית החדשה האחרים להציג את השראת מחשבותיהם מכיוון שאני נוטה להכניס אותם לקטגוריות של שאול. זה בולט במיוחד בדגש של אל העברים על המשך האמונה. בספר אל העברים אמונה אינה עמדה משפטית (הצדקה על ידי אמונה), אלא חיים נאמנים עד הסוף (עברים י"א-י"ב).

אני חושש שרבות מהשאלות שאני נאבק בהן באל העברים לעולם לא היו נשאלות על ידי המחבר שלה (גם לא שאול, וגם לא יעקב). אל העברים הוא מסמך שנכתב לאורך זמן, כמו כל ספרי הברית החדשה. עלי לתת למחבר לדבר גם כשהוא מסב לי אי נוחות; אפילו שהוא לא משתמש בקטגוריות היקרות לי או אפילו משבש באופן קיצוני את הקטגוריות האלה. אינני מחליף את התיאולוגיה השיטתית שלי בהשראת כותבי הברית החדשה.

אני מעדיף לחזור בתשובה מהדוגמטיות התיאולוגית שלי ולחיות במתח של הברית החדשה שאני לא מבין לגמרי או אוהב! אני חושש שאני רואה את הברית החדשה דרך המסך של אוונגליסטיות מודרנית, רשת להמרה. אני רוצה לאשר הבטחות מקראיות; הבטחות לאהבתו, אספקתו ושמירתו כוחו של אלוהים; ובכל זאת אני מורשע באזהרות ובמנדטים העוצמתיים של סופרי הברית החדשה. אני זקוק נואשות לשמוע את אל העבריים, אבל זה כל כך כואב! אני רוצה להסביר את המתח: אני מניח שבמציאות, אני רוצה לאשר ישועה בחינם ולחיים משיחיים שבעלות כל דבר. אבל איפה אני קובע גבול שהאידיאל לא מתקיים? האם חברות נצחית עם אלוהים היא תגובה של אמונה ראשונית או תגובה של אמונה מתמשכת? אל העברים מציינים בבירור את המנדט של תגובת אמונה מתמשכת. החיים המשיחיים נצפים מהסוף, ולא מההתחלה!

זה לא נועד לרמוז שהישועה היא תוצאה של מעשים, אלא מעשים המכוונים על ידי אמונה. אמונה היא העדות, לא המנגנון (שהוא החסד). המאמינים לא ניצלים על ידי מעשים, אלא עבור מעשים. המעשים אינם אמצעי הישועה, אלא תוצאה של הישועה. משיחיות אלוהית, נאמנה וימיומית אינה דבר שאנחנו עושים, אלא מי שאנחנו בו. אם אין שינוי ושינוי חיי אמונה, אין שום עדות לישועתנו, אין ביטחון למאמין. רק אלוהים מכיר את הלב ואת הנסיבות. הבטחה אמורה להיות בן לוויה בחיי אמונה, ולא קביעה תיאולוגית ראשונית נטולת הוכחות לאורח חיים. התפילה שלי היא שנאפשר להשראת הסופר הזה לדבר בבירור על ברית החדשה ולא להפיל את אל העברים להערת שוליים תיאולוגית ברשת תיאולוגית שיטתית, בין אם זה קלוויניסטי או ארמני.

תובנות פתיחה

א. ספר זה משתמש בטקסטים של התנ"ך המפורשים על ידי רבנות הרמנויטיקה כדי להעביר את המסר שלו. על מנת להבין את כוונת המחבר המקורי, יש לפרש את הספר הזה באור היהדות הרבנית מהמאה הראשונה, לא מתוך מחשבה מערבית מודרנית.

ב. ספר זה מתחיל כמו דרשה (ללא הצדעה או ברכה טיפוסית) ומסתיים כמו מכתב (כתיבה המאפיינת את שאול בפרק 13). יתכן שמדובר במסר פתיחה שניתן בבית כנסת שהפך למכתב. המחבר/ת מכנה את ספרו "דבר ההטפה" בעבריים י"ג 22. בביטוי זה משתמשים גם במעשי השליחים י"ג 15 לדרשה.

ג. זהו פירוש ברית חדשה עם תובנה על ברית משה:
1. מבט סמכותי מאוד של הברית הישנה
2. השוואה בין התנ"ך וברית החדשה
3. הספר היחיד בברית החדשה שקורא לישוע הכהן הגדול שלנו

ד. ספר זה מלא באזהרות מפני נפילה ("נסיגה", ראה עבריים י" 38), או חזרה ליהדות (כלומר, פרקים ב', ד', ה', ו', י', י"ב; ראו *No Easy Salvation* by R. C. Glaze, Jr., published by Insight Press)

ה. למרות שמדובר בהכללת יתר, מועיל לראות את שאול בדגש על הישועה כעבודה מוגמרת של האל הריבון (כלומר, הצדקה על ידי אמונה) הצהרת ביטחון כאמת ראשונית (כלומר, על הרומים ד). שמעון, יעקב והאיגרת הראשונה והשנייה של יוחנן מדגישים את האחריות המתמשכת של הברית החדשה וקובעים כי הביטחון הוא ימיומי, מאושר על ידי חיים ששונים ומשתנים. מחבר אל העבריים, מדגיש חיי נאמנות (ראו פרק י"א), טוען ביטחון מנקודת מבט של סוף החיים. החשיבה הרציונאלית המערבית המודרנית נוטה לקוטב נקודות מבט

אלה, בעוד שסופרי ברית החדשה, על ידי סופר אלוהי אחד (כלומר הרוח), רוצים להחזיק אותם במתח ולאשר את שלושתם. ביטחון אינו המטרה לעולם, אלא תוצר לוואי של אמונה פעילה בהבטחות האל.

המחבר

- א. אף על פי שהמחבר של אל העבריים שנוי במחלוקת, כמה יצירות גנוסטיות מוקדמות (*Gospel of Truth, Gospel of Philip and The Apocrypha of John*) מצטטות אותו מספר פעמים, מה שמראה שהוא נחשב כחלק מהכתבים המשיחיים הסמכותיים כבר בבוא המאה השנייה (ראו Andrea Helmbold's *The Nag Hammadi Gnostic Texts and the Bible*, p. 91).
- ב. הכנסייה המזרחית (אלכסנדריה, מצרים) קיבלה את כתביו של שאול כפי שנראה ברישומו של אל העבריים בכתביו של שאול בכתב יד הפפירוס הקדום p⁴⁶. כתב יד זה נקרא צ'סטר ביטי פפירוס (Chester Beatty Papyri) והועתק בסוף המאה השנייה. זה מציב את אל העבריים אחרי הרומים. כמה ממנהיגי אלכסנדריה הכירו בבעיות הספרותיות שקשורות לכתביו של שאול.
1. קלמנט מאלכסנדריה (150-215 לספירה, צוטט על ידי יוסביוס) אומר כי שאול כתב את זה בעבריים ולוקס תרגם אותו ליוונית.
 2. אוריגן (185-253 לספירה) טען שהמחשבות הם של שאול אבל זה נכתב על ידי חסיד מאוחר יותר, למשל, לוקס או קלמנט מרומא.
- ג. ספר זה לא נכלל ברשימת מכתביו של שאול שמאומצת על ידי הכנסייה המערבית בשם "השבר המורטיאני-Muratorian Fragment" (רשימה של ספרי קאנונים של הברית החדשה מרומא מבערך 180-200 לספירה).
- ד. מה שאנחנו כן יודעים על המחבר
1. הוא ככל הנראה היה דור שני יהודי משיחי (עבריים ב' 3).
 2. הוא מצטט מהתרגום היווני של הברית הישנה שנקרא "השבעים".
 3. הוא משתמש בהליכי משכן עתיקים ולא בטקסי מקדש עכשוויים.
 4. הוא כותב באמצעות דקדוק ותחביר יוונית קלאסית (ספר זה אינו אפלטוני. האוריינטציה שלו היא הברית הישנה, לא פילון).
- ה. ספר זה אנונימי, אך המחבר היה מוכר היטב למקבלים (ראו את עבריים ו' 9-10; י' 34; י"ג 9, 7).
- ו. מדוע יש ספקות בסמכותו של שאול
1. הסגנון שונה כל כך (למעט פרק י"ג) ממכתביו האחרים של שאול.
 2. אוצר המילים שונה.
 3. ישנם הבדלים עדינים בשימוש והדגשת מילים וביטויים.
 4. כאשר שאול מכנה את חבריו וחבריו לעבודה "אח" שמו של האדם תמיד בא בראש ובראשונה (ראו אל הרומים ט"ז 23; הראשונה לקוריתים א' 1 ט"ז 12, השניה אל הקוריתים א' 1, ב' 13, אל הפיליפים ב' 25) אבל עברים י"ג 23 יש את "אחינו טימותיאוס".
- ז. תיאוריות של זהות הכותב
1. קלמנט של אלכסנדריה בספרו *Hypotyposes* (שצוטט על ידי יוסביוס) האמין שלוקס תרגם את כתיבתו המקורית של שאול ביוונית לעברית (לוקס השתמש ב-Koine Greek מעולה).
 2. אוריגן אמר שלוקס או קלמנט מרומא כתבו את זה אך עקבו אחר הוראתו של שאול.
 3. ג'רום ואוגוסטין קיבלו את כתביו של שאול רק כדי להקל על קבלת הספר לקאנון על ידי הכנסייה המערבית.
 4. טרטוליאן (*De Pudic.* 20) האמין שבר נבא (הלוי הקשור לשאול) כתב את זה.
 5. מרטין לותר אמר שאפולוס, אינטלקטואל מיומן באלכסנדריה הקשור לשאול (ראו מעשי השליחים י"ט 24), כתב את זה.
 6. קלווין אמר שקלמנט מרומא (הראשון שציטט זאת ב-96 לספירה) או שלוקס הוא הסופר.
 7. אדולף וון הרנאק (Adolph Von Harnack) אמר שאקווילה ופריסילה (הם לימדו את אפולוס את הבשורה המלאה והיו קשורים לשאול וטימותיאוס, ראו מעשי השליחים י"ט 26) כתבו את זה.

8. סר וויליאם רמזי (Sir William Ramsey) אמר כי פיליפוס (האוונגליסט) כתב את זה עבור שאול בזמן ששאל היה בכלא בקיסריה.
9. אחרים טענו כי פיליפוס או סילאס (סילונוס).

מקבלי המכתב

- א. הכותרת "אל העבריים" פונה לעם העברי, לפיכך, הספר נכתב לכל היהודים (ראו Clement of Alexandria, (quoted by Eusebius, *Eccl. Hist.* VI, 14).
- ב. העדויות הפנימיות העקבות אחר R. C. Glaze, Jr.'s *No Easy Salvation* טוענות כי פונים לקבוצה ספציפית של יהודים מאמינים או בית כנסת (ראו עבריים ו' 10; י' 32-34; י"ב 4; י"ג 7, 19, 23)
1. נראה שהם יהודים מאמינים בגלל ציטוטים ונושאים רבים מהתנ"ך (ראה עבריים ג' 1; ד' 14-16; ו' 9; י' 34; י"ג 1-25).
 2. הם חוו רדיפות מסוימות (ראה עבריים י' 32; י"ב 4). יהדות הוכרה כדת חוקית על ידי שלטונות הרומאים ואילו בהמשך המאה הראשונה הנצרות נחשבה לבלתי חוקית כשהיא נפרדת מהפולחן בבית הכנסת.
 3. הם היו מאמינים הרבה זמן, אך עדיין לא היו בוגרים (ראו עבריים ה' 11-14). הם פחדו להיפרד לחלוטין מהיהדות (ראו ו' 1-2).
- ג. הטקסט הדו-משמעי של אל העבריים י"ג 24 יכול לרמוז שנכתב (1) מאיטליה או (2) לאיטליה, ככל הנראה רומא.
- ד. מיקומם של המקבלים קשור לתיאוריות שונות הנוגעות למחבר.
1. אלכסנדריה - אפולוס
 2. אנטיוכיה - ברנבס
 3. קיסריה - לוקס או פיליפוס
 4. רומא - קלמנט מרומא והזכרת איטליה בעבריים י"ג 24.
 5. ספרד - זו הייתה התיאוריה של ניקולה מליירה (1270-1340 לספירה)

תאריך

- א. רגע לפני חורבן ירושלים על ידי הגנרל הרומי (לימים הקיסר) טיטוס, ב- 70 לספירה
1. המחבר מזכיר את שותפו של שאול, טימותיאוס בשמו (ראו עבריים י"ג 23)
 2. המחבר מתייחס לקורבנות מתמשכים (ראה עבריים ח' 13; י' 1-2) במקדש
 3. הכותב מזכיר רדיפות שעשויות להתאים לימיו של נרו (ע' 54-68)
 4. הכותב אינו מעודד את הקוראים לחזור ליהדות ולטקסים שלה
- ב. לאחר 70 לספירה
1. המחבר משתמש בטקסי המשכן ולא במקדש הורדוס
 2. הכותב מזכיר רדיפה
 - א. יתכן תחת נירו (ראה עבריים י' 32-34)
 - ב. מאוחר יותר אולי תחת דומיטיאנוס (ראו עבריים י"ב 4-13)
 3. הספר עשוי להתייחס לתחייתה של יהדות רבנית (מכתבים שהגיעו מיבנה-Jamnia) מאוחר במאה הראשונה
- ג. לפני 95 לספירה משום שהספר מצוטט על ידי קלמנט מרומא

מטרה

- א. המשיחיים היהודים עודדו לעזוב את בית הכנסת ולהזדהות בפומבי (באופן מלא) עם הכנסייה (ראו עבריים י"ג 13).

- ב. המשיחיים היהודים עודדו לקחת את המנדט השליחות של הבשורה (ראה מתי כ"ט 19-20; לוקס כ"ד 47; מעשי השליחים א' 8).
- ג. היהודים הלא מאמינים בחברות עם יהודים משיחיים אלה הם מוקד הפרקים ו' ו-י'. שימו לב לנוכחותן של שלוש קבוצות, "אנחנו", "אתם" ו"הם". הם מוזהרים להגיב באופן אישי לראיות הברורות ששופעות בחייהם של חבריהם המשיחיים והמתפללים.
- ד. שחזור היסטורי כביכול נלקח מ- *No Easy Salvation* על ידי R. C. Glaze Jr. "הבעיה לא הייתה עם המתיחות בין הרוב המשיחי למיעוט הלא מאמין. ההפך הוא הנכון. המשיחיים היהודים מקהילה זו פגעו כל כך באמונתם ומשמעות עבודת הסדרנות שלהם, עד ששתי הקבוצות יכלו להלל יחד כקהילה אחת. אף אחת מהקבוצות לא הטרידה את מצפונן של האחר ברצינות. ההטפות של הקבוצה המשיחית כבר לא הביא להרשעה ולהחלטה מצד חברי בית הכנסת הלא מאמינים. המשיחיים היו במצב של קיפאון בגלל חוסר רצונם לקבל את מלוא הדרישות של חיים משיחיים אמיתיים. הלא מאמינים התקשו על ידי דחייה מתמדת עד כדי אדישות מוחלטת. קבוצות אלה הפכו כעת עמיתים למיטה משותפת. הרתיעה של הקבוצה המשיחית מ"לחץ לשלמות" (ו' 1) הונאה על ידי שתי תופעות: התייחסות גבוהה במסורות היהדות וחוסר נכונות לשלם את מחיר הזהות המלאה עם האמונה המשיחית, שהופכת ליותר ויותר תנועה גויה" (עמ' 23).

מבוא קצר של איגרת על העברים

עליונות הבן על הנביאים	אל העבריים א' 3-1
עליונות הבן על המלאכים	אל העבריים א' 4-18
עליונות הבן על ברית משה	אל העבריים ג' 1-13; ד' 14-ה' 10
עליונות הבן על כהונת אהרון	אל העבריים ו' 13-ז' 28
עליונותם של היהודים המאמינים על היהודים הלא מאמינים	אל העבריים ה' 11-ו' 12
עליונות הבן על מצוות ברית משה	אל העבריים ח' 1-18
עליונותו של הבן נתמך ונחשף על ידי המאמינים	אל העבריים י' 19-י"ג 25

מחזור קריאה ראשון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

תקרא את כל הבשורה בפעם אחת. לאחר מכן ציין את הנושא המרכזי של הספר במילים שלך.

1. הנושא של כל הספר
2. סוג הספרות (ז'אנר)

מחזור קריאה שני

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

תקרא את כל הבשורה בפעם אחת. לאחר מכן ציין את הנושא המרכזי של הספר במילים שלך.

1. נושא היחידה הספרותית הראשונה
2. נושא היחידה הספרותית השנייה
3. נושא היחידה הספרותית השלישית
4. נושא היחידה הספרותית הרביעית
5. וכו'

אל העברים א

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
אלוהים דיבר דרך בנו	ההתגלות של אלוהים	מבוא	דבר אלוהים דרך בנו	גדולתו של בן האלוהים
א 4-1	א 4-1	א 4-1	א 3-1	א 4-1
הבן גדול במאוד מן המלאכים	הבן מרומם מן המלאכים	עליונותו של ישוע על המלאכים (א 5-ב 18)	גדולתו של בן האלוהים	הבן גדול מן המלאכים (א 5-ב 18)
			א 14-13	
א 14-5	א 14-5	א 14-5		א 13-5
			א 14	א 14

* למרות שהם לא השראה, חלוקה ופרשנויות אלו הם מפתח להבנת הכוונה המקורית של המחבר. כל תרגום מודרני מחלק ומסכם את הסעיפים. לכל סעיף יש נושא מרכזי, אמת, או מחשבה. כל גרסה/התרגום מתמצת את הנושא בדרך ייחודית. עליך לקרוא את הכתוב, ולשאול את עצמך איזה תרגום הכי תואם את ההבנה שלך כלפי הנושא והקטעים שבכתובים. בכל פרק עלינו קודם כל לקרוא את הכתובים ולזהות את הנושא (פסקאות), ואז להשוות את ההבנה שלנו עם התרגומים המודרניים. רק כאשר אנחנו מבינים את הכוונה המקורית של המחבר על ידי מעקב אחרי ההיגיון וההצגה שלו אז נוכל באמת להבין את כתבי הקודש. רק המחבר המקורי הוא היה בעל השראה-לקוראים אין זכות לשנות או לתקן את המסר, כתבי הקודש. לקוראים יש את האחריות ליישם את האמת בהשראה בחיי היומיום. שים לב שכל המונחים הטכניים וקיצורי הדרך מוסברים במלואם בנספחים אחת, שתיים ושלוש: תקציר הגדרות של במנה דקדוקי יוני, ביקורת טקסטואלית, ומילון מונחים.

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה

2. פסקה שנייה

3. פסקה שלישית

4. וכו'.

תובנות הקשר

- א. הפסקה הראשונה היא הצגה ספרותית המציגה את הישגי הפדיון של ישוע. הוא אדון של כל הבריאה ובעיקר אדון של עולם הזה. זה מנוסח בשבעה ביטויים תיאוריים. זוהי אחת כריסטולוגיות הגבוהות ביותר בברית החדשה (ראו יוחנן א' 1-18; אל הפיליפים ב' 6-11; אל הקולסים א' 15-17).
1. יורש בריאת האב (עבריים א' 2)
 2. סוכן בריאת האב (עבריים א' 2)
 3. זוהר לתפארת האב (עבריים א' 3)
 4. דימוי מדויק של טבע האב (עבריים א' 3)
 5. תומך בריאת האב (עבריים א' 3)
 6. אמצעי הסליחה של בריאת האב (עבריים א' 3)
 7. המשיח המלכותי והכהני שנשלח על ידי האב (עבריים א' 3)
- ב. פסוקים 1-4 עוסקים בעיקר באופן בו אלוהים דיבר אלינו בדרך חדשה דרך בן, ישוע מנצרת. אנחנו כבר לא מקבלים התגלות טיפין טיפין באמצעות משרתים (כלומר, נביאי התנ"ך), אלא כעת דרך התגלות מלאה אצל בן משפחה ("בן", ראה עבריים א' 2; ג' 3; ה' 8; ז' 28).
- ג. אל העבריים א' 1-3 מציגה את ישוע, המשוח, כמימוש האולטימטיבי של כל שלושת המשרות המשוחות בתנ"ך: נביא, כהן ומלך.
- ד. הפסקה השנייה (עבריים א' 5-14) ממשיכה את נושא עליונותו של ישוע. בעבריים א' 1-4 הוא גילוי נעלה יותר מהנביאים; בעבריים א' 5-14 הוא מתווך נעלה יותר מהמלאכים; זה אושר על ידי סדרה של שבעה טקסטים מהתנ"ך ותרגום השבעים (בעיקר מתהילים) תהילים ב' 7; צ"ד 7; ק"ד 4; מ"ה 6-7; ק"ב 25-27; ק"י 1 ושמואל ב' ז' 14
- ה. שימו לב שהמחבר בונה את הטקסט שלו בדרכים זהירות. שבע הוא מספר השלמות בנומרוולוגיה היהודית (כלומר, שבעת ימי בראשית א').

לימוד מילים וביטויים

אל העברים א': 1-4 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
1 האלהים אשר דבר מקדם פעמים רבות ובדרכים רבות אל האבות ביד הנביאים, ² דבר אלינו באחרית הימים האלה ביד הבן אשר שם ליורש כל ובידו גם עשה שמים וארץ; ³ הוא זהר כבודו וצלם עצמותו ונושא כל בדברו רב-הגבורה, ולאחר שעשה טהור חטאים ישב לימין הגדלה במרומים ⁴ והיה לגדול במאד מן המלאכים, כהיות השם שירש נעלה משלהם.

א' 1 "אלוהים אשר דיבר" "אלוהים" אינו הראשון (מלפנים) במשפט היווני; לפיכך, טקסט זה אינו מדגיש את תורת ההתגלות, אלא באופן ההתגלות בעבר (זמן הטית הבינוני פעיל).

▣ "ביד הנביאים" היהודים האמינו שנביאים כתבו את כתבי הקודש. זו הסיבה שמשם נחשב לנביא (ראו דברים י"ח 15) ומדוע תיארו היהודים את ספרי יהושע ההיסטוריים באמצעות מלכים כ"נביאים לשעבר". לכן ביטוי זה אינו מתייחס לנביאי התנ"ך בלבד, אלא לכל כותבי התנ"ך.
הביטוי "en" בנביאים" (פס' 1) מקביל ל"en" בן" (פס' 2). יש ניגוד ברור בין שני אמצעי ההתגלות. אחד היה משרת ואחד בן משפחה. הראשונה הייתה חלקית בלבד, אך השנייה מלאה ושלמה (ראו אל הקולסים א' 15-17).

NASB	"בחלקים רבים במובנים רבים"
NKJV	"בזמנים שונים ובדרכים שונות"
NRSV	"בדרכים רבות ומגוונות"
TEV	"הרבה פעמים במובנים רבים"

התגלות התנ"ך היתה מאת מבחינת תוכן. ביטוי זה ממוקם במקום הראשון (מלפנים) בטקסט היווני של אל העבריים א' 1 כדי להראות את הדגש של המחבר. לכל סופר בתנ"ך היה מסר חשוב, אך חלקי. אלוהים גילה את עצמו:

1. למשה בסנה הבוּעַר
2. לכוהן הגדול על ידי אורים ותומים
3. לאליהו בקול דומם וקטן
4. ליחזקאל בחזון
5. להושע באמצעות נישואים רעים
6. ליונה דרך דג

א' 2 "באחרית הימים האלה" פרק הזמן הזה עובר מספר שמות.

1. סוף הימים, במדבר כ"ד 14; דברים ח' 16; דניאל ב' 28; י' 14
2. באחרית הימים, ירמיהו כ"ג 20; ל' 24; נ"ט 39; יחזקאל ל"ח 8, 16; הושע ג'; יואל ב' 28 (מעשי השליחים ב' 17); יוחנן ו' 39, 40, 44, 54; י"א 24; י"ב 48; השניה לטימותיאוס ג' 1; יעקב ה' 3
3. בפעם האחרונה, הראשונה לפטרוס א' 5
4. בסוף הזמנים, הראשונה לפטרוס א' 20
5. במהלך אחרית הימים, השניה לפטרוס ג' 3
6. השעה האחרונה, הראשונה ליוחנן ב' 18

באחרית הימים הוא "יום האדון" (כלומר, "השלמה", מתי י"ג 39, 40; כ"ד 3; כ"ח 20; עבריים ט' 26).

יהודי התקופה הבין-תנכית ראו שני עידנים: עידן הרשע הנוכחי של מרד וחטא (החל בבראשית ג') ועידן הצדיקות הקרב שנחנך עם בואו של המשיח בכוח הרוח. התנ"ך מדגיש את בואו של המשיח בשיפוט ובכוחו לבסס את העידן החדש. עם זאת, לא הצליח לראות בבירור את ביאתו הראשונה של ישוע כ (1) "המשרת הסובל" בישעיהו נ"ג; (2) הצנוע הרוכב על סיוח חמור בזכריה ט' 9; ו- (3) האחד הנקב של זכריה י"ב 10. מגילוי מתקדם של הברית החדשה אנו יודעים שאלוהים תכנן שתי ביאות של המשיח. התקופה שבין ההתגלמות (הראשון) לבואו השני כוללת חפיפה בין שני התקופות היהודיות. זה מעוצב בברית החדשה על ידי הביטוי "אחרית הימים". היינו בתקופה זו למעלה מ 2000 שנה

נושא מיוחד: העידן הנוכחי והעידן שעתיד לבוא
SPECIAL TOPIC: THIS AGE AND THE AGE TO COME

נביאי הברית הישנה ראו את העתיד כהמשך של ההווה. עבורם העתיד יהיה שיקום ישראל הגיאוגרפית. עם זאת, אפילו הם ראו שיקום זה כיום חדש (ראה ישעיהו סה 17; סו 22). צאצאי אברהם דחו את יהוה (גם לאחר הגלות) התפתחה פרדיגמה חדשה בספרות האפוקליפטית היהודית הבין-דתית (כלומר, א חנוך, ד עזרא, ב ברוך). כתבים אלה עושים הבחנה בין שני עידנים. העידן הנוכחי שהוא רע ובשליטת השטן והעידן שעתיד, עידן של צדקה הנשלט על ידי הרוח והמשיח (לעתים קרובות המשיח מתואר כלוחם דינמי).

בתחום זה של תיאולוגיה (חזון אחרית הימים) יש התפתחות ברורה. תיאולוגים קוראים לזה "התגלות פרוגרסיבית". ברית החדשה מאשרת את המציאות של שני העידנים (כלומר, דואליזם זמני)

עברים (שאל)	שאל	ישוע
עברים א 2; ו 5; יא 3	רומים יב 2	מתי יב 32; יג 39,22
	א קורינתים א 20; ב 8,6 ג 18	מרקוס י 30
	ב קורינתים ד 4	לוקס טז 8; יח 30; כ 34-35

גלטים א 4
אפסים א 21;
ב 7,2; ו 12
א טימותיאוס ו 17
ב טימותיאוס ד 10
טיטוס ב 12

בתיאולוגיה של הברית החדשה שני העידנים מקבילים בגלל נבואות בלתי צפויות בעניין שתי ביאות המשיח. התגלמותו של ישוע הגשימה את רוב נבואות הברית הישנה של פתיחת העידן החדש (דניאל ב 44-45). עם זאת, בברית החדשה כתוב על העידן שהמשיח ישפוט, ויכבוש, אבל ראשית הוא בא כמשרת לסבול (ישעיהו נג; זכריה יב 10), כשהוא צנוע ועניו (ראה זכריה ט 9). הוא ישוב בכוח בדיוק כי כתוב בברית הישנה (ראה התגלות יט). שילוב העידנים גרם למלכות אלוהים להיות בהווה (פתיחה), אך גם בעתיד (לא הושלמה במלואה). זה המתח שקיים בברית החדשה בין עידן שכבר, אבל עדיין לא!

■ **"בנו"** לא צריך להוון את הביטוי "בן" מכיוון שההתייחסות כאן היא לאופן של ההתגלות, ולא כותרת לישוע (ראו עבריים ג' 5-6; ה' 8; ז' 28). ישוע אינו משרת כמו משה או הנביאים, אלא בן משפחה (בן).

■ **"הבן אשר שם"** זהו סימן פעיל, המרמז על פעולה מוחלטת (זמן הטית) בזמן עבר (מצב רוח מעיד). מתי אלוהים מינה את ישוע ליורש? האם זה היה בעת טבילתו (ראה מתי ג' 17) או תחייתו (ראו רומים א' 4)? שאלה זו הובילה לכפירה של "אימוץ" (ראו מילון מונחים), האומר שישוע הפך למשיח בשלב מסוים בזמן. אולם, זה סותר את יוחנן א' 1-18; ח' 57-58; פיליפים ב' 7-6; קולוסים א' 17. ישוע תמיד היה אלוהות (ראו יוחנן א' 2-1); לפיכך, על מורשת ירושה אפילו להקדים את ההתגלמות במובן אונטולוגי.

■ **"ליורש כל"** כ"בן האלוהים", בנו הייחודי של אלוהים (ראו יוחנן ג' 16), הוא היורש (ראו מתי כ"א 46-33; תהילים ב' 8). הדבר המדהים הוא שהאנושות החוטאת, באמצעות האמונה בו, חולקת את נחלתו (ראו עבריים א' 14; ו' 12; רומים ח' 17; גלטים ד' 7-1 הראשונה לפטרוס א' 4).

■ **"ובידו גם עשה שמים וארץ"** תמיד קשה לדעת בוודאות כיצד יש לפרש מונחים קשורים. יש רק חפיפה סמנטית מסוימת בין מילים נרדפות. המונח היווני הטכני ליצירה יש מאין הוא *ktizō*, עם זאת המילה בטקסט זה היא *poieō*, שנועדה ליצור משהו מתוך חומר קיים. האם המחבר משתמש במונחים אלה באופן נרדף או שמא נועד הבחנה ספציפית? ספק אם נועד הבחנה טכנית מכיוון שההקשר התיאולוגי (כלומר, עברית א' 3) מתייחס ליצירה על ידי המילה המדוברת (*ex nihilo*, ראו בראשית א' 6, 9, 16, 20, 24, 26 אבל בעבריים ב' 7 אלוהים יצר את האדם). ראו ספר חדש של ג'ון וולטון, John Walton, *The Lost world of Genesis One*. המונח "עולם" הוא ממש "עידנים" (*aiōnos*). זה יכול להתייחס לכדור הארץ (ראה מתי כ"ח 20) או לעידנים (כלומר זמן). ישוע הוא בוודאי היוצר של שניהם (ראו יוחנן א' 3; קולוסים א' 16; הראשונה אל הקורנתים ח' 6). מחבר העבריים משתמש גם במונח *aiōnos* (ראו עבריים א' 2; ו' 5; י"א 3) וגם את *kosmos* (ראו עבריים ד' 3; ט' 26; י" 5; י"א 38, 7), כנראה כמונחים נרדפים.

א' 3
"הוא זוהר כבוד"
"מיהו בהירות תפארתו"
"הוא השתקפות תהילת האל"
"הוא משקף את בהירות כבוד האל"
NASB
NKJV
NRSV, NJB
TEV

המילה "זוהר" (*apaugasma*) משומשת רק כאן בברית החדשה. בפילון נעשה שימוש ביחסיו של המשיח עם יהוה במובן זה שה-*logos* היה השתקפות של אלוהות. אבות הכנסייה היוונים הקדומים השתמשו בזה במובן של ישוע כהשתקפות או התפשטות אלוהים. במובן העממי, לראות את ישוע הוא לראות את אלוהים (ראו יוחנן י"ד 8-9), כמראה משקפת את אור השמש המלאה. המונח העברי "תהילה" (*kabod*) שימש לעתים קרובות בתחושת הבהירות (ראו שמות ט"ז 10; כ"ד 16-17; ויקרא ט' 6).

ביטוי זה עשוי להיות קשור למשלי ח' 22-31, שם "החוכמה" (המונח הוא FEMININE בעברית וגם ביוונית) מאופיינת כיצירה הראשונה של האל (ראו *Sirach* א' 4) וסוכן הבריאה (ראו חכמת שלמה ט' 9). אותו מושג פותח בספר החיצוני חכמת שלמה *Wisdom of Solomon* ז' 15-22 ו-22-30. במשלי ח' 22 החוכמה מעצבת כל הדברים; בעבריים א' 25 החוכמה היא האצלה טהורה מתפארת אלוהים; בעבריים א' 26 החוכמה היא השתקפות האור הנצחי, מראה ללא כתם של עבודת האל; ובעבריים א' 29 בהשוואה לאור (כלומר שמש וכוכבים) היא נמצאה עליונה. " בתנ"ך המילה העברית הנפוצה ביותר ל"תהילה" (*kabod*) הייתה במקור מונח מסחרי (שהתייחס לזוג מאזניים) שפירושו "להיות כבד". מה שהיה כבד היה בעל ערך או שיש לו ערך מהותי. לעתים קרובות הוסיפו את המושג בהירות לבטא את הוד מלכותו של אלוהים בתקופת השיטוט במדבר (ענן *Shekinah* של תהילה). הוא לבדו ראוי ומכובד. הוא מבריק מכדי להראות על ידי המין האנושי שנפלה. אלוהים יכול להיות מוכר באמת דרך ישוע (ראו מתי ט"ז 2; עבריים א' 3; יוחנן ב' 1).

NASB	"הייצוג המדויק של טבעו"
NKJV	"דמותו המפורשת של האדם שלו"
NRSV	"החותם המדויק של עצם ישותו של אלוהים"
TEV	"הדמות המדויקת של ישותו של אלוהים"
NJB	"נושא את חותמו של ישותו של אלוהים עצמו"

ביטוי זה נמצא רק כאן בברית החדשה אך לרוב הוא נמצא בכתביו של פילון, המשלים ומוסיף לאפיפיון הקודם. מונח יווני זה שימש במקור ככלי חריטה, אך הוא בא לייצג את הסימן שהוא עשה. ישוע לא רק משקף אלוהות, הוא נושא את חותמת האלוהות הייחודית (ראו יוחנן י"ד 9). ישנם שני מונחים יווניים המשמשים לתיאור יחסיו של המשיח עם האב: (1) *elkon*, שפירושו דימוי (ראו השניה אל הקורינתים ד' 4; קולוסים א' 15) ו (2) *charaktēr* (ראו עבריים א' 3). הראשון הוא השכיח יותר בברית החדשה אך המונח האחרון חזק יותר במשמעות (ראה KJV "הדימוי המדויק"). איך אלוהים? הוא בדיוק כמו ישוע מנצרת, שהוא ההתגלות המלאה והמוגמרת של האל הבלתי נראה!

■ **"מקיים את כל הדברים"** זהו המונח הנפוץ "לשאת או לסחוב" (*pherō*), אך בהקשר זה יש לו קונטציה של "לתמוך", "לשמר", "לקיים". זה מעביר את התפיסה התיאולוגית של "השגחה" (ראו קולוסים א' 17 ורמיזה אפשרית נוספת לכתוב ב *Wisdom of Solomon* ח' 1). לא רק שיצר ישוע את היקום (משמעות אפשרית נוספת של *pherō*) על ידי המילה המדוברת (ראו בראשים א'), אלא שהוא מקיים אותו במילה המדוברת!

■ **"לפי דבר כוחו"** במחשבה היהודית כוחו של אלוהים הוצג על ידי המילה המדוברת. אלוהים יוצר על ידי המילה המדוברת (ראו בראשית א' 3, 6, 9, 14, 20, 24). למלה של יהוה כוח עצמאי להשיג את רצונו (ראו ישעיהו נ"ה 11). לא במקרה נקרא המשיח "המילה" ביוחן א' 1.

■ **"לאחר שעשהו טהור מחטאים"** זהו משתתף אמצעי של אאוריט המדגיש את הנושא (קול אמצעי) ומתאר מעשה שהושלם (זמן הטית, ראו עבריים ז' 27; ט' 12, 28; י' 10). ישוע פעל בשם האנושות החוטאת (ראו מרקוס י' 45; השניה אל הקורינתים ה' 21).

המונח "טיהור" משמש בברית החדשה בכמה מובנים.

1. טקס טיהור (ראו לוקס ב' 22; ה' 14; יוחנן ב' 6)

2. ריפוי גופני (ראו מרקוס א' 44)

3. מטאפורה לחשיפה (ראו עבריים א' 3; השנייה לפטרוס א' 9, כך אומר William D. Mounce ב *Lexicon to the Greek New Testament*, עמ' 257)

אנו מקבלים את המילה האנגלית "catharsis" מהמונח היווני הזה.

שימו לב למשפט התיאורי "של חטאים". ישנן שתי דרכים שאפשר להבין את הביטוי הזה: (1) הוא אובייקטיבי "של חטאים", לא ביטוי "של חטאים". מותו של ישוע עסק בבעיית החטא; (2) זהו ריבוי שאינו מרמז על טבעו של האדם, "בעיית החטא", אלא מעשי חטא פרטניים. ישוע עסק באשמה של מרד האנושות (עבר והווה).

אפשרות שקשור בטקסט זו מתקבלת על ידי חוקרי UBS⁴, אך קיימת אפשרות אחרת. באלכסנדריה המשפחה הקשורה לטקסט המיוצגת על ידי P⁴⁶ הביטוי "דרך עצמו" (*dia heautou*) מתרחשת במקום "שלו" (*autou*), מה שגורם לו להתייחס לסעיף הקודם. אותו סוג של וריאנט כתב יד נמצא בראשונה ליוחן ה' 18. מעניין שאפשרות הקשורה לטקסט אלכסנדריאן מוקדמת, "דרך עצמו" חסר בניציגים משפחתיים (N ו-B). בהחלט יתכן כי סופרים

אורתודוקסים חששו שהביטוי "באמצעותו טיהור חטאים" עלול להוביל להשערות גנוסטיות ושינו את "di'heautou" ל "autou". לדיון מלא יותר על נטיותיהם של סופרים אורתודוקסים ראו את
Bart D. Ehrman's, *The Orthodox Corruption of Scripture*, Oxford Press, 1993

■ "ישב לימין הגדול במרומים" זו דרך פיגורטיבית לקבוע את עבודתו המוגמרת של ישוע ואת התרוממותו (ראו תהילים ק"י 1; לוקס כ"ב 69). לאלוהים אין יד ימין. זוהי מטאפורה תנכית (אנתרופומורפית) של כוח, סמכות ועליונות. אף כהן תנ"כי לא התיישב מעולם! עבודתו הארצית של ישוע הסתיימה. במובן מסוים זוהי מטאפורה מלכותית (ראו תהילים ב' 45; ק"י 3-1) הקשורה לתפקיד כהני (ראו תהילים ק"י 4 וזכריה ד'). קהילת ים המלח ציפתה לשני משיחים, אחד כהני (כלומר, שושלת אהרון, שבט לוי), אחד מלכותי (כלומר, שושלת ישי, שבט יהודה). ישוע ממלא את כל שלושת המשורות המשוחות בתנ"ך: נביא (ראו דברים י"ח 18), כהן (ראו תהילים ק"י 4), ומלך (ראו שמואל ב' ז' 13, 16; תהילים ב'; ק"י 3-1).

"הוד מעלתו" NASB, NKJV, NRSV
"אלוהים, הכוח העליון" TEV
"הוד מעלתו האלוהית" NJB

זוהי עקיפה. יהודים פחדו להשתמש בשם אלוהים שמא יקחו אותו לשווא (ראו שמות כ' 7) ולכן הם הכניסו מונחים וביטויים חלופיים רבים (כלומר "ממלכת שמים", "כס" וכו') או השתמשו בקול פסיבי להתייחס אליו.

א' 4 נראה כי פסוק זה הוא מעבר בין אל עבריים א' 3-1 לאל עבריים א' 5-14. הגרסה האנגלית של היום (TEV) מתחילה את דיון עליונותו של ישוע מעל המלאכים עם עבריים א' 3.

אל האברים א' 5-14 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

⁵ כי אל מי מהמלאכים אמר מעולם,
"בני אתה

אני היום ילדתיך?"

ועוד, "אני אהיה-לו לאב

והוא יהיה-לי לבן?"

⁶ ועוד, כאשר הוא מביא את הבכור אל העולם, הוא אומר,

"והשתחוּו לו כל אלהים."

⁷ ועל המלאכים הוא אומר,

"עשה מלאכיו רוחות,

משרתיו אש להט."

⁸ אך על הבן הוא אומר,

"כסאך אלהים, עולם ועד,

שבט מישר שבט מלכותך.

⁹ אהבת צדק ותשנא רשע,

על-כן משחך אלהים, אלהיך,

שמן ששון מחבריך."

¹⁰ ועוד, "אתה אדני לפני הארץ יסדת,

ומעשה ידיך שמים;

¹¹ המה יאבדו ואתה תעמד,

וכלם כבגד יבלו;

¹² כלבוש תחליפם ויחלפו,

ואתה הוא ושנותיך לא יתמו."

¹³ ואל מי מן המלאכים אמר מעולם,

"שב לימיני

עד אשית איביך הדם לרגליך?"

¹⁴ האין כלם רוחות-שרת, שלוחים לשרות למען העתידים לרשת ישועה?

השם שניתן לישוע הוא גדול יותר מהמלאכים (ראו אל הרומים ח' 38-39; אל האפסים א' 21; קולוסים ב' 15). הוא "בן" (ראו עבריים א' 5 [פעמיים] ו' 8) או "אדון" (ראו עבריים א' 10 ואל הפיליפים ב' 9-11). לקבלת "הרבה יותר טוב" ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

א' 5 "בני אתה" זה הראשון בסדרה של שבעה קטעים תנכ"יים שצוטטו מתרגום השבעים כדי להוכיח את עליונותו של המשיח על המלאכים. הביטוי הראשון בא מתהילים ב' 7, ואילו השני הוא משמואל ב' ז' 14. הביטוי הראשון משמש מספר פעמים בבשורות כדי להתייחס למשיח:

1. עם טבילתו (ראו מתי ג' 17; לוקס ג' 22)
 2. בשינוי צורתו (ראו מתי י"ז 5; מרקוס ט' 7)
 3. בתחיית המתים (ראו מעשי השליחים י"ג 33; אל הרומים א' 4)
- המונח "בן" שמשמש בשני הציטוטים של עבריים א' 5, הוא מהתנ"ך שם הוא יכול להתייחס לאנשים / קבוצות שונות (ראו הערה מלאה בעבריים ב' 7).
1. מלאכים (ראו בראשית ו' 2,4; איוב א' 6; ב' 1; ל"ח 7; תהילים כ"ט 1, תמיד רבים)
 2. עם ישראל (ראו הושעיה י"א 1)
 3. המלך הישראלי (ראו שמואל ב' ז' 14; תהילים פ"ט 27)
 4. המשיח (ראו תהילים ב' 7)

■ **"אני היום ילדתיך"** ישוע תמיד היה אלוהות (ראו יוחנן א' 18-1). לכן זה לא יכול להתייחס למהות טבעו, אלא לביטוי בזמן (התגלמות). יש פרשנים המקשרים את זה לתחייה (ראו אל הרומים א' 4-3). כמה רבנים ראו את תהילים ב' 7 כאשר המשיח חזר לתחיה לאחר סבל אלוהי (ראו ישעיהו נ"ג). הפועל הוא אמצעי מעיד באופן מושלם "נולד". זה עשוי להיות רמז רבני למשלי ח' 22-31, שם "החוכמה" (שהיא נקבה בעברית) הייתה הבריאה הראשונה של אלוהים והפכה לסוכנת האלוהים בבריאה נוספת (ראו *Wisdom of Solomon* ז' ח' 1-1). רמיזה לכך היא לא כדי להביא היבט נשי לאלוהות, ולא לאשר את ישוע כיצור נברא, אלא כדי לאשר את ישוע מנצרת כסוכן הבריאה של אלוהים האב (ראו עבריים א' 10; יוחנן א' 3; אל הקורינתים ח' 6; אל הקולוסים א' 16 שהוזכר בעבריים א' 2).

■ **"אני אהיה-לו לאב"** זהו ציטוט מתרגום השבעים של שמואל ב' ז' 14, שהתייחס תחילה לשלמה. מחבר העבריים מיחס זאת על ישוע. התייחסות כפולה זו דומה לנבואת "לידה בתולה" של ישעיהו ז' 14. שתיהן דוגמאות לנבואה מרובת-הגשמות. כותבי ברית החדשה תחת השראה השתמשו בתנ"ך בדרכים רבניות, יש מיון לפי סוגים ובמשחק מילים שאינן מתאימות לפרשנים מאוחרים יותר. ראו דיון בהמשך.

נושא מיוחד: אילומינציה

SPECIAL TOPIC: ILLUMINATION

"אלוהים פעל בעבר כדי לגלות את עצמו בצורה ברורה לאנושות. בתיאולוגיה זה נקרא התגלות. הוא בחר אנשים מסוימים לתעד ולהסביר את ההתגלות העצמית הזאת. בתיאולוגיה זה נקרא השראה. הוא שלח את רוחו במטרה לעזור לקוראים להבין את דברו. בתיאולוגיה זה נקרא הארה. הבעיה שעולה כאשר אנחנו עומדים על כך שהרוח מעורב בהבנת דבר אלוהים היא -- מדוע יש כל-כך הרבה פירושים שלו?"

חלק מהבעיה נמצאת בהבנה המוקדמת או חוויות אישיות של הקורא. לעתים קרובות ישנה התייחסות לאג'נדה אישית בכך שמשתמשים בכתבי הקודש באופן שהוצא מההקשר או באופן אטומיסטי. לעתים קרובות כופים רשתות תיאולוגיות על הכתובים ובכך מאפשרים להם לדבר רק בתחומים ובדרכים מסוימות. לא ניתן להשוות הארה עם השראה למרות שרוח הקודש מעורב בשניהם. השראה (ראה נושא מיוחד השראה) חדלה עם הברית החדשה. רוב הטקסטים של הברית החדשה שקשורים לאילומינציה מתייחסים לידע של הבשורה וחיים בצלם משיח (ראה, רומים ח 17-12; א קורנ ב 10-13; אפסים א 17-19; פיליפים א 9-11; קולוסים א 9-13; א יוחנן ב 20-27). זו, למעשה, אחת ההבטחות של "הברית החדשה" (ראה ירמיהו מא 31-34, במיוחד פסוק 34).

הגישה הכי טובה יכולה להיות לנסות לעמוד על הנושא המרכזי של קטע, ולא לפרש כל פרט בטקסט. זוהי המחשבה הטופיקלית שמעבירה את האמת המרכזית של המחבר המקורי. להכין תרשים של הספר או של היחידה הספרותית יכול לעזור לעקוב אחר כוונת המחבר המקורי שהיה תחת השארה. שום פרשן הוא לא תחת השראה. אנחנו לא יכולים לשחזר את שיטת הפרשנות של מחברי כתבי הקודש. אנחנו כן יכולים וחייבים לנסות להבין מה הם אמרו לאנשים בזמננו ואז להעביר את האמת הזאת לימינו. יש חלקים מסוימים בכתבי הקודש שהם מעורפלים או חבוים (עד לזמן או תקופה מסוימת). תמיד יהיו חוסר הסכמות בנוגע לטקסטים ונושאים מסוימים אך אנחנו חייבים להצהיר בבירור את האמיתות המרכזיות ולתת חירות עבור פרשנויות אינדיבידואליות בגבול הכוונה המקורית של

המחבר. פרשנים חייבים להתהלך באור שיש להם, ותמיד להיות פתוחים לקבל יותר אור מכתבי הקודש והרוח. אלוהים ישפוט אותנו בהתבסס על רמת ההבנה שלנו ואיך אנחנו חיים בהתאם להבנה זו.

א' 6

NASB	"ושהוא מביא שוב"
NKJV	"אבל כשהוא מביא שוב"
NRSV	"ושוב, שהוא מביא"
TEV	"אבל כשאלוהים עמד לשלוח"
NJB	"שוב, כשהוא מביא"

זה לא מתייחס לבואו השני של הבן. זוהי דרך ספרותית להכניס ציטוט חדש (ראו עבריים א' 5; ב' 13; ד' 5; א' 30).

שימו לב ש- NASB, NKJV, NRSV ו- NJB "הביאו" בעוד ש- TEV "שלח". הראשון ידגיש את עלייתו של ישוע המפואר; השני יתייחס להתגלמות בבית לחם. מכיון שהאנלוגיה של האב-בן מתחילה בהתגלמות של ישוע, ה- TEV מתאים בצורה הטובה ביותר להקשר.

▣ "בכור" משתמשים בביטוי זה

1. בתנ"ך שם הילד הבכור קיבל ירשה כפולה לטפל בהורים
 2. בתהילים פ"ט 27 להתייחס למלך ישראל
 3. ביהדות הרבנית זה היה ביטוי לטרומ שליטה (ראו אל הרומים ח' 29; קולוסים א' 15, 18; ההתגלות א' 5).
- ביטוי זה היה לב המחלוקת של אריוס /אתנסיסוס. אריוס טען כי ישוע הוא היצירה הגבוהה ביותר של אלוהים, וציטט את הקטע הזה ואת תהילים פ"ט 27. אתנסיסוס טען שישוע היה אלוהות מלאה וציטט את הפסוקים 2 ו-3; (4) במובן הפיגורטיבי, המשיח הוא "בכור לאנושות חדשה שצריך להאדיר, כמו שהאל הנשגב הוא מפואר... אחד היוצא מאלוהים ומייסד את קהילת הקדושים החדשה" (מתוך *A Greek Lexicon by Bauer, Arndt, Gingrich and Danken* עמ' 726); ו (5) בעולם היווני-רומי הבכור פעל ככהן למשפחה (ראו *The vocabulary of the Greek Testament by Moulton and Milligan* עמ' 557).

נושא מיוחד: בכור

SPECIAL TOPIC: FIRSTBORN

המילה "בכור" (*prōtotokos*) מופיע בכתובים במספר מובנים

1. ברית הישנה המילה מתייחסת ל
א. הבכור שייך ליהוה (114 BDB, 131 KB, ראו שמות יג 2, 12; כב 29; לד 19; במדבר ג 13)
ב. הבן הבכור של המשפחה (ראו דברים כא 17; תהילים פט 27; לוקס ב 7; רומים ח 29; עברים יא 28)
2. בקולוסים א 15 המילה מתייחסת לישוע כראשון הבריאה ואולי זה רמז לברית הישנה במשלי ח 22-31, או מתייחסת לישוע המתווך של אלוהים בבריאה (ראו יוחנן א 3; א"ק ר ח 6; קולוסים א 15-16; עברים א 2)
3. בקולוסים א 15, 18; א"ק ר טו 20, 23; התגלות א 5 המילה מתייחסת לישוע כי הבכור שקם לתחייה
4. זהו תואר של הברית הישנה למשיח (ראו תהילים פט 27; עברים א 6; יב 23); תואר המשלב מספר היבטים של מרכזיותו של ישוע.

▣ "אל העולם" זה מרמז על ישוע שהיה קיים לפני כן, שהיה תמיד אלוהות, אך שלב חדש בשרות הגאולה החל בבית-לחם כאשר לקח על עצמו בשר אנושי (ראו אל הפיליפים ב' 6-8). זה לא המונח היותר מקובל, *kosmos*, אלא *oikoumenē*, ששימש את פני כדור הארץ שאוכלס על ידי בני אדם. מונח זה משמש גם בעבריים ב' 5 באופן מטאפורי כהתייחסות לעידן החדש.

▣ "הוא אומר 'השתחוו לו כל מלאכי אלהים'" זה ציטוט מתרגום השבעים של דברים ל"ב 42 או תהילים צ"ז 7. המילה העברית ל"angels" המשומשת בתהילים צ"ז 7 הוא *Elohim*. מ מגילות ים המלח של מערה מס' 4 יש לנו אישור של תרגום השבעים. המונח *Elohim* יכול להתייחס לאל, יצורים מלאכיים, שופטים אנושיים (ראו שמות כ"א 6; כ"ב 8-9), או אפילו רוח אנושית שנפטרה (ראו שמואל א כ"ח 13).

ציטוט זה לא נועד ללמד שמלאכים לא עבדו את ישוע עד להתגלמותו. בהקשר זה אנו רואים את עליונותו של הבן לכך שמלאכים סוגדים לו.

א' 7 "עשה מלאכיו רוחות" זה מתחיל בהשוואה בין מלאכים להיות משתנים (ראו תרגום שבעים תהילים ק"ד 4) בניגוד לישוע שהוא קבוע ואינו משתנה (ראו עבריים א' 8, 11, 12; י"ג 8). הרבנים מצטטים את איכה ג' 23 או דניאל ז' 10, אמר שאלוהים ברא את המלאכים חדשים בכל בוקר.

א' 8 "כסאך אלהים" זהו ציטוט מתוך מתרגום השבעים תהילים מ"ה, הפונה אל המלך המשיח. בהקשר התנ"כי הכינוי הוא דו-משמעי ביותר ויכול להתייחס לאלוהים האב או לאלוהים הבן. עם זאת, בטקסט זה נראה כי זו אחת ההצהרות החזקות ביותר המצויה בכל מקום בכתובים של אלוהות ישוע (ראו יוחנן א' 18; כ' 28). ישנה בעיה בכתב-יד יוונית משמעותית בנקודה זו. כמה כתבי יד קדומים מאוד (P⁴⁶, N) ו-B יש את הכינוי גוף ("autou, כלומר "כסאו-His Throne") שמוסיף לעמימות. המהדורה הרביעית של החברה המאוחדת לתנ"ך (The United Bible Society's fourth edition) תומכת ב"שלך" עם דירוג B ("הטקסט כמעט בטוח). צורה זו נמצאת בכתבי היד שנכתבו באוניות גדולות D ו-A והיא הציטוט המדויק מתוך תרגום השבעים תהילים מ"ה 6. לעתים קרובות, סופרים קדומים נטו להפוך טקסטים למפורשים יותר, במיוחד אם הם התייחסו לוויכוחים כריסטולוגיים של ימיהם

(ראו Bart D Ehrman *The Orthodox Corruption of Scripture*, Oxford Press 1993, עמ' 265). דיון זה אינו נועד בשום דרך לשלול את אלוהותו המלא של ישוע, אלא להראות את נטייתם של סופרים עתיקים לשנות טקסטים למטרות תיאולוגיות וגם דקדוקיות. זו הסיבה שהמשמעת האקדמית המודרנית של ביקורת טקסטואלית שופטת את גרסאות כתב היד על פי הדברים הבאים.

1. הקריאה החריגה ביותר היא ככל הנראה מקורית
 2. הקריאה שמסבירה את שאר הגרסאות היא ככל הנראה מקורית
 3. הקריאה עם תפוצה גיאוגרפית רחבה (לא רק משפחת כתבי יד אחת) היא ככל הנראה מקורית
- ספרו של בארט ארמן (Bart Ehrman) מבהיר גם כי סופרים עשו שינויים בטקסט היווני למטרות תיאולוגיות, במיוחד בתקופות הסכסוך על כריסטולוגיה והשילוש הקדוש (כלומר, במאות השלישית והרביעית).

■ "עולם ועד" זה כמובן לא מתייחס למלכות של אלפי שנה, אלא למלכות הנצח (ראו ישעיהו ט' 8; דניאל ז' 18, 14; לוקס א' 33; השניה לפטרוס א' 11; ההתגלות י"א 15).

נושא מיוחד: לעולמים (ביטוי יווני) SPECIAL TOPIC: FOREVER (GREEK IDIOM)

תרגום אחד הוא "לעולם" (ראה לוקס א' 33; רומים א' 25; יא 36; טז; גלטים א' 5; א"ט מ א' 17). ניתן לקרוא ספר הנושא Robert B. Girdlestone, *Synonyms of the Old Testament*, pp. 319-321 כמו כן נושא מיוחד; עולם.

תרגום נוסף ביוונית מופיע במקומות הבאים (מתי כא 19; מרקוס יא 14; לוקס א' 55; יוחנן ו 58; ח 35; יב 34; יג 18; ב"ק ט 9) והמונח "לעולם ועד" (ראה אפסים ג 21). זה נראה שביוונית אין הבדל בין הניבים למילה "לעולמים". המונח "עידן" ברבים במובן הפיגורטיבי ובצורה דקדוקית מכונה ריבוי הוד", והוא מתייחס למספר "עידנים" ביהדות למשל "עידן הרשע", או "עידן הצדקה" (ראה נושא מיוחד: העידן הנוכחי והעידן שעתיד לבוא).

ביטוי יווני אחד הוא "לעולמים- unto the ages" (ראו לוקס א' 33; אל הרומים א' 25; י"א 36; ט"ז 27; אל הגלטים א' 5; הראשונה לטימתיאוס א' 17), עשוי לשקף את המילה 'olam בעברית. ראו Robert B. Girdlestone, *Synonyms of the Old Testament*, עמ' 319-321. ביטויים קשורים אחרים הם "לעולם- unto the ages" (ראו מתי כ"א 19 [מרקוס י"א 14]; תסלוניקים א' 55; יוחנן ו 58; ח' 35; י"ב 34; י"ג 8; י"ד 16; השניה אל הקורינתים ט' 9) ו-"לעולם ועד- of the age of the ages" (ראו אפסים ג' 21). נראה כי אין הבחנה בין ביטויים אלה ל"forever". המונח "ages" עשוי להיות רבים במובן הפיגורטיבי של הבנייה הדקדוקית הרבנית המכונה "ריבוי הוד" (the plural of majesty), או יתכן שהוא מתייחס למושג של כמה "עידן- ages" במובן היהודי של "עידן התמימות", "עידן של רשע" עידן הבא", או "עידן הצדק".

נושא מיוחד: צדקה SPECIAL TOPIC: RIGHTEOUSNESS

"צדקה" הוא נושא מכריע כל כך, תלמיד המקרא חייב לערוך מחקר אישי נרחב על הנושא.

בברית הישנה טבע אלוהים מתואר כ"צדק" (פועל, DB 842, KB 1003; זכר, BDB 841, KB 1004; נקבה, BDB 842, KB 1006). שורש המונח מסופוטמי הוא "קנה נהר" ששימש ככלי בנייה לשפוט את הישר האופקי של קירות וגדרות. אלוהים בחר את המונח כדי מטפורית לתאר את הטבע שלו. הוא קצה הישר (מושל) שבאמצעותו כל הדברים מוערכים. מונח זה מכריז את צדקת אלוהים ואת זכותו לשפוט.

האדם נברא בצלם אלוהים (ראה בראשית א 26-27; ה 1,3; ט 6). בני האדם נבראו להתחברות עם אלוהים (ראה בראשית ג 8). כל הבריאה היא במה או רקע עבור האינטראקציה של אלוהים עם בני האדם. אלוהים רוצה שהבריאה הכי חשובה שלו, בני האדם, ידעו אותו, יאהבו אותו, ישרתו אותו, ויהיו בצלמו! נאמנותם של בני האדם הייתה במבחן (ראה בראשית ג) והזוג המקורי נכשל במבחן. הדבר הביא לשימוש היחסים בין אלוהים לבני האדם (ראה רומים ה 12-21).

אלוהים הבטיח לתקן ולשחזר את ההתחברות (ראה בראשית ג 15; ראה נושא מיוחד תוכנית הגאולה של יהוה). הוא מתקן את היחסים מרצונו ודרך בנו. בני האדם לא היו מסוגלים לשקם את הקרע (ראה רומים א 18-20; התגלות ה).

לאחר החטא, הצעד הראשון של אלוהים לקראת שיקום היה הרעיון של ברית המבוססת על ההזמנה של אלוהים ותגובה של בני האדם, תגובה שמבוססת על חזרה בתשובה, נאמנות, ציות (ראה ירמיהו לא 31-34; יחזקאל לו 22-38). בגלל החטא בני האדם לא יכלו לעשות את הפעולה הדרושה (ראה רומים ג 21-31; גלטים ג). אלוהים עצמו היה צריך לקחת את היוזמה כדי לשחזר את הברית שבני האדם שברו. הוא עשה זאת בעזרת

1. הכריז שבני האדם קיבלו צדקה דרך העבודה של המשיח (כלומר, צדקה משפטית)
2. נתן בחופשיות צדקה לבני האדם דרך העבודה של המשיח (כלומר, צדקה שתלויה במשיח)
3. נתן את הרוח השוכן אשר מפיק צדקה (כלומר, צלם משיח, שיקום צלמו של אלוהים)
4. שיקום ההתחברות של גן עדן (השווה בראשית א-ב עם התגלות כא-כב)

עם זאת, אלוהים דורש תגובה של ברית. אלוהים מצווה (כלומר, נתן בחופשיות, ראה רומים ה 8; ו 23) ומספק, אבל בני האדם חייבים להגיב ולחיות בתגובה מתמשכת שמבוססת על

1. חזרה בתשובה
2. אמונה
3. אורח חיים של ציות
4. התמדה

לכן, צדקה, היא פעולה צדדית, המבוססת על ברית בין אלוהים ובריאנו, ברית שמבוססת על אופיו של אלוהים, העבודה של המשיח, ופעולת הרוח, כל אדם חייב להגיב בצורה אישית. הרעיון הוא "צדקה בחדס על ידי אמונה" (ראה אפסים ב 8-9). אותו הרעיון מתגלה בבשורות, אך במונחים שונים. הרעיון מוגדר בעיקר על ידי שאול, אשר משתמש במונח היווני "צדקה" מעל 100 פעמים בצורות שונות.

שאול, בהיותו רב מלומד, משתמש במונח *dikaionē* בעברית צדיק *tsaddiq* בתרגום בשבעים, ולא בספרות היוונית. בכתבים ביוונית מושג זה קשור למישהו שתואם את הציפיות של אלוהים והחברה (לדוגמה, נח, איוב). במונח העברי הוא תמיד מובנה במונחים של ברית (ראה נושא מיוחד: ברית). יהוה הוא אלוהי צדק, ומוסר. הוא רוצה שאנשיו ישקפו את דמותו. בני אדם שקיבלו גאולה הופכים לבריאה חדשה (ראה ב קורינתים ה 17; גלטים ו 15). התוצאה היא אורח חיים שמבוסס על יראת אלוהים (ראה מתי ה-ז; גלטים ה 22-24; יעקב; א יוחנן). מאחר שישראל הייתה בשלטון הדת, לא היה הבדל ברור בין נורמות חילוניות (חברה) לבין מה שקדוש (רצון אלוהים). הבחנה זו באה לידי ביטוי במונחים עבריים ויוונים המתורגמים לאנגלית לדוגמה "צדקה" (בהקשר לחברה) ו"צדקה" (בהקשר לדת).

הבשורה (החדשות הטובות) של ישוע היא שהעולם החוטא שוקם וכעת יש התחברות עם אלוהים. השיקום נעשה באמצעות אהבתו, חסדו, ורחמיו של האב; חייו, מותו, ותחייתו של הבן; וקרבה, לבשורה בעזרת רוח הקודש. ההצדקה היא פעולת אלוהים, אבל התוצאה צריכה להיות אורח חיים שמבוסס על יראת אלוהים (עמדתו של אוגוסטינוס, שמשקפת דגש הרפורמיסטי של הבשורה וגם את הדגש הרומי קתולי שמבוסס על חיים חדשים של אהבה ונאמנות). עבור הרפורמים, המונח "צדקת האלוהים" הוא יחסת המשא והקנין (דקדוק) (כלומר, מעשה שהופך את האנושות החוטאת ראויה לאלוהים [קידוש מקומי] ואילו עבור הקתולים זהו קנין סוביקטיבי, דקדוק, אשר הוא תהליך של להיות יותר כמו אלוהים [התקדשות מתקדמת מבוססת על חוויה]. במציאות שני הדגשים נכונים והולכים ביחד!!).

לדעתי כל הכתובים מבראשית ד – התגלות כ הם תיעוד של תהליך שאלוהים עושה על מנת לשקם את ההתחברות שהייתה בגן עדן. הכתובים מתחילים עם אלוהים ובני האדם בהתחברות במסגרת גשמית (ראה בראשית א-ב) והכתובים מסתיימים באותה המסגרת (ראה התגלות כא-כב). צלם אלוהים ותכליתו ישוחזרו!

כדי לתעד את הדיונים לעיל שים לב לפסוקים הבאים מהברית החדשה הממחישים את השימוש במילה היוונית.

1. אלוהים הוא צדיק (קשור לעתים קרובות לכך שאלוהים הוא שופט)
 - א. רומים ג 26
 - ב. תסלוניקים א 5-6
 - ג. ב טימותיאוס ד 8
 - ד. התגלות טז 5
2. ישוע הוא צדיק
 - א. מעשי שליחים ג 14; ז 52; כב 14 (התואר של משיח)
 - ב. מתי כז 19
 - ג. א יוחנן ב 1, 29; ג 7
3. רצון האל לבריאתו הוא צדקה
 - א. ויקרא יט 2
 - ב. מתי ה 48 (ראה ה 17-20)
4. האמצעים שבעזרתם אלוהים מספק ומעניק צדקה
 - א. רומים ג 21-31
 - ב. רומים ד
 - ג. רומים ה 6-11
 - ד. גלטים ג 6-14
5. הצדקה ניתנה על ידי אלוהים
 - א. רומים ג 24; ו 23
 - ב. א קורינתים א 30
 - ג. אפסים ב 8-9
6. צדקה מתקבלת על ידי אמונה
 - א. רומים א 17; ג 22, 26; ד 3, 5, 13; ט 30; י 4, 6, 10
 - ב. ב קורינתים ה 7, 21
7. הצדקה ניתנה דרך העבודה של הבן
 - א. רומים ה 21
 - ב. ב קורינתים ה 21
 - ג. פיליפים ב 6-11
8. רצונו של אלוהים הוא שחסידי יחיו בצדקה
 - א. מתי ה 3-48; ז 24-27
 - ב. רומים ב 13; ה 1-5; ו 1-23
 - ג. אפסים א 4; ב 10
 - ד. א טימותיאוס ו 11
 - ה. ב טימותיאוס ב 22; ג 16
 - ו. א יוחנן ג 7
 - ז. א פטרוס ב 24
9. אלוהים יפשוט את העולם בצדקה
 - א. מעשי שליחים יז 31

ב. ב טימותיאוס ד 8

- צדקה היא מאפיין של אלוהים, היא נתנה כמתנה לעולם חוטא דרך העבודה של המשיח. הצדקה היא
1. צו אלוהים
 2. מתנת אלוהים
 3. מעשה של משיח
 4. אורח חיים

צדקה היא תהליך שצריך להמשיך בחריצות ונמרצות, בביאה השנייה תהליך זה יושלם. כאשר אנחנו מקבלים ישועה אנחנו גם מקבלים את השיקום של ההתחברות עם אלוהים ואז נכנסים לתהליך של חיים פנים אל פנים איתו (ראה א יוחנן ג 2) במוות או *Parousia*!

הנה ציטוט טוב לסיום הדין. נלקח ממילון של *Dictionary of Paul and His Letters from IVP* "קלווין, יותר מאשר לותר, מדגיש את ההיבט התייחסותי של צדקת האלוהים. זה נראה שהשקפתו של לותר מכילה היבט ל זיכוי. קלווין מדגיש את הטבע המופלא של צדקת האלוהים אלינו" (עמ' 834).

- בעיני למערכת יחסים בין אלוהים למאמין יש שלושה היבטים.
1. הבשורה היא אישיות (דגש של הכנסייה המזרחית קלווין)
 2. הבשורה היא אמת (דגש על אורליוס אוגוסטינוס ולותר)
 3. הבשורה היא חיים שעברו שינוי (דגש קתולי)

כל ההיבטים הם אמת, ויש לחיות אותם בשביל לקבל אמונה משיחית בריאה, עמוקה, ומקראית. אם שמים דגש על אחד ההיבטים ומזניחים אחר, ייווצרו בעיות.

אנחנו חייבים לקבל את ישוע!
אנחנו חייבים להאמין בבשורה!
אנחנו חייבים לשאוף לחיות בצלם המשיח!

□ **"על-כן משחר"** המונח העברי "משוח" (*mashiach*, BDB 603) הוא מילת התנ"ך למשיח (*masiah*). בתנ"ך, נמשחו נביאים, כוהנים ומלכים בשמן זית כסמל לבחירתו של האל ואספקה למשימה שהוטלה עליו. בהקשר זה היא מתייחסת גם לשימוש התרבותי בשמן זית בזמן שמחה וחגיגה (ראו ישעיהו נ"ג 11).

נושא מיוחד: משיחה בכתבי הקודש (BDB 603)
SPECIAL TOPIC ANOINTING IN THE BIBLE (BDB 603)

- א. שימשה להתייפות (השווה לדבר' כח 40; רות ג 3; שמ"ב יב 20; יד 2; דה"ב כח 15; דני' י 3; עמוס ו 6; מיכה ו 15)
 - ב. שימשה לאורחים (השווה לתהל" כג 5; לוקס ז 38, 46; יוח' יא 2)
 - ג. שימשה לריפוי (השווה לישע' סא 1; ירמ' נא 8; מרק' ו 13; לוקס י 34; יעקב ה 14) [שימשה במובן הגייני ביחז' טז 9]
 - ד. שימשה כהכנה לקבורה (השווה לברא' נ 2; דה"ב טז 14; מרק' טז 1; יוח' יב 3, 7; יט 39-40)
 - ה. שימשה במובן דתי (של חפץ, השווה לברא' כח 18; לא 13 [מצבה]; שמות כט 36 [המזבח]; שמות ל 26; מ 9-16; ויק' ח 10-13; במד' ז 1 [המשכן])
 - ו. שימשה להכניס מנהיגים לתפקיד כהנים
1. א. אהרון (שמות כח 41; כט 7; ל 30)
 - ב. בניו של אהרון (שמות מ 15; ויק' ז 36)
 - ג. מונח או תואר רגיל (במד' ג 3; ויק' טז 32)
2. מלכים
 - א. על-ידי אלוהים (השווה לשמ"א ב 10; שמ"ב יב 7; מל"ב ט 3, 6, 12; תהל" מה 7; פט 20)
 - ב. על-ידי הנביאים (השווה לשמ"א ט 16; י 1; טו 1, 17; טז 3, 12-13; מל"א א 45; יט 15-16)
 - ג. על-ידי כהנים (השווה למל"א א 34, 39; מל"ב יא 12)

- ד. על-ידי הזקנים (השווה לשופ' ט 8, 15; שמ"ב ב 7; ה 3; מל"ב כג 30)
ה. של ישוע כמלך המשיחי (השווה לתהל" ב 2; לוקס ד 18 [ישע' סא 1]; מה"ש ד 27; י 38; עבר' א 9 [תהל" מה 7])
ו. תלמידיו של ישוע (השווה לקור"ב א 21; יוח"א ב 20, 27 [chrisma])
3. יתכן של נביאים (השווה לישע' סא 1)
4. כלים לא מאמינים של גאולה אלוהית
א. כורש (השווה לישע' מה 1)
ב. מלך צור (השווה ליחז' כח 14, שם הוא משתמש במטאפורות של אדום)
5. המונח או התואר "משיח" משמעו "אחד שמשוח" (BDB 603), ראה תהלים ב 2; פט 38; קלב 10. מעשי שליחים י 38 הוא פסוק שמדבר על שלושת אישיות ל אלוהים שקשורות למשיחה. ישוע נמשח (ראה לוקס ד 18; מעשי שליחים ד 27; י 38). הקונספט עבור כל המאמינים (ראה א יוחנן ב 27). המשיחה היא עבור כולנו! זה סותר את צוררי המשיח (ראה א יוחנן ב 18). בברית הישנה סמל המשיחה היה קשור לשמן (ראה שמות כט 7; ל 25; לז 29) מדובר באנשים שאלוהים קרא וצייד למשימה מיוחדת (כלומר כהנים, נביאים, מלכים). לכן בעברית המילה משיח היא מהמונח "משוח" או משיחה.

□ "מעל לחבריק" זהו המשך של הציטוט מתרגום השבעים של תהלים מ"ה 6-7. אין לכפות על כל פרט בתהלים אישור תיאולוגי הנוגע לישוע. הביטוי יכול להתייחס לעליונותו של ישוע על פני (1) מלאכים; (2) מלכי ישראל; (3) שליטים עולמיים; או (4) גאולת האנושות.

א' 10 "אתה אדון" מופיע בתרגום השבעים של תהלים ק"ב 25 כולל את המילה "אדון" שמתייחסת ליהוה, אך בהקשר זה היא מתייחסת לישוע. זוהי סיבה נוספת לסיבה שאל העבריים א' 9 מתייחס גם לישוע כאלוהים.

□ "אתה אדני לפני הארץ יסדת" זהו רמז ל-א' 2 של ישוע שהוא סוכן האב בבריא. ראו נושא מיוחד: *Archē* בעבריים ג' 14.

בראשית א' טוענת את יצירתו *Elohim's* של אלוהים במילה המדוברת (ראו בראשית א' 3, 6, 9, 14, 20, 24, 26), ואילו בראשית ב' מאשרת את מעורבותו האישית הישירה של יהוה, תוך שהיא מרמזת על "ידיים" על עיצובם של אדם וחוה מחומר (ראו בראשית ב' 7, 8, 19, 22). ציטוט זה (תהלים ק"ב 25) מרחיב את המטאפורה האישית לכל יצירה פיזית.

א' 11 "הם יאבדו ואתה תעמד; וכולם כבגד יבלו" זה שוב מראה את נצחיותו של הבר. בתנ"ך הנביאים משתמשים לרוב בסצנת בית משפט כדי להעביר את מורת רוחו של יהוה מפני אשתו הסוררת, ישראל. הוא לוקח "אותה" (ישראל) לבית משפט לגירושין וקורא לשני העדים הנדרשים (ראו דברים י"ט 15) - שני העדים הקבועים ביותר, "שמים וארץ" - כדי לאמת את עדותו. אפילו שני העדים הקבועים ביותר האלה יחלפו. ציטוט זה מציע שני תרחישים אפשריים: (1) לפועל הראשון (*apollumi*) יש קונטציה של הרס אלים (ראו השניה לפטרוס ג' 10) ו- (2) הביטוי השני מרמז על זקנה שהולכת וגוברת וחולפת כמו פריט לבוש. זוהי השוואה נוספת של חוסר היציבות של הסדר שנוצר (מלאכים, יצירה) לעומת קביעות ויציבות כס המלכות ובנו!

א' 12 "אבל אתה אותו דבר" זהו ציטוט מתוך מתרגום השבעים של תהלים ק"ב 27. אותה מושג (אי-יכולת) משומשת בעבריים י"ג 8 כדי לתאר את חוסר השינוי של ישוע. מלאכים משתנים, שמיים וארץ משתנים, ישוע לא משתנה, להלן תקוות האנושות (ראו מלכי ג' 6; יעקב א' 17).

□ "ושנותיך לא יתמו", שכן הביטוי הקודם מתייחס ליציבות של דמותו של ישוע, זו מטפלת בקביעות של האדם שלו.

א' 13 "שב לימיני" זהו ציטוט מתוך מתרגום השבעים של תהלים ק"י 1. זהו מזמור משיחי נפלא המצוטט ומרמז עליו לעיתים קרובות באל עבריים (ראו עבריים א' 1, 13; ה' 6, 10; ו' 20; ז' 3, 11, 17, 21; ח' 1; י' 12-13; י"ב 2). הוא משלב את ההיבטים המלכותיים (עבריים א' 1-3) ואת הכהנים (עבריים א' 4-7) היבטים של המשיח (וכך גם שני עצי הזית של זכריה ד'). שימו לב לשתי הצורות של "אדון" (*Adon*); הראשון הוא יהוה, השני הוא אדון. האדון של דוד (המשיח) יושב על כס המלכות של יהוה, במקום הסמכות והכוח. זה אף פעם, לעולם, לא קורה למלאכים!

א' 14 "האין כלם רוחות-משרתות, שלוחים לשירות למען העתידיים לרשת ישועה?" מלאכים קיימים לשרת את אלוהים ואת המין האנושי. המין האנושי הנגאל הוא סדר יצירה רוחני גבוה יותר מאשר המלאכים. המאמינים ישפטו את המלאכים (ראו הראשונה לקורניתים ו' 3). ישוע לא מת כדי לגאול את המלאכים (ראו עבריים ב' 14-16).

נושא מיוחד: זמני הפועל היווניים שנעשה בהם שימוש לישועה SPECIAL TOPIC GREEK VERB TENSES USED FOR SALVATION

הישועה היא לא מוצר, אלא מערכת יחסים. היא לא מסתיימת כאשר מישהו בוטח במשיח; היא רק מתחילה! היא לא ביטוח כנגד שריפות, וגם לא כרטיס כניסה לשמיים, אלא חיים של גדילה בדמיון למשיח. יש לנו אמרה מפורסמת בארה"ב שאומרת שכל שזוג חי יותר זמן ביחד, ככה הם יתחילו להידמות יותר אחד לשני. זאת התכלית של הישועה!

הישועה כפעולה שהושלמה (זמן הטית פועל ביוונית קלאסית)

– מה"ש טו 11

– רומ' ח 24

– טימ"ב א 9

– טיט' ג 5

– רומ' יג 11 (משלב את זמן הטית פועל ביוונית קלאסית עם עתיד)

הישועה כמצב קיומי (מושלם)

– אפס' ב 5, 8

הישועה כתהליך מתמשך (הווה)

– קור"א א 18; טו 2

– קור"ב ב 15

– פטר"א ג 21

הישועה כהשלמה עתידית (עתיד בזמן פועלי או בהקשר)

– רומ' ה 9, 10; י 9, 13

– קור"א ג 15; ה 5

– פיל' א 28

– תסל"א ה 8-9

– עבר' א 14; ט 28

– פטר"א א 5, 9

לפיכך, הישועה מתחילה עם החלטה התחלתית של אמונה (השווה ליוח' א 12; ג 16; רומ' י 9-13), אך זה חיוב להפיק תהליך של חיי אמונה (השווה לרומ' ח 29; גלט' ב 19-20; אפס' א 4; ב 10), אשר ביום מן הימים יושלם בראייה (השווה ליוח"א ג 2). מצב סופי זה נקרא פיאור בכבוד. ניתן להמחיש את זה כ

1. ישועה התחלתית - הצדקה (נושעים משכר החטא)

2. ישועה מתקדמת - התקדשות (נושעים מכוחו של החטא)

3. ישועה סופית - פיאור בכבוד (נושעים מנוכחות החטא)

שאלות לדין

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדין אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות.

1. מה הדגש של אל העבריים א' 1?
2. מה ההבדל בין התגלות טבעית ומיוחדת?
3. רשמו את שבעת ההיבטים של האדם של ישוע ועבדו בפסוקים 2-3
4. מדוע תיאור מסויים זה כה חשוב למקבלי האיגרת?
5. כיצד המלאכים מתקשרים לשרות של ישוע?

אל העברים ב

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
הישועה הגדולה	אל תזניחו את הישועה	אזהרה לא ללכת שולל	הישועה הגדולה	תוכחה
ב 4-1	ב 4-1	ב 4-1	ב 4-1	ב 4-1
מכון הישועה	הבן חוסר מעט ממלאכים	העלבון והפאר של ישוע	האחד שמוביל אותנו לישועה	הגאולה נקנתה על ידי המשיח, ולא המלאכים
ב 9-5	ב 9-5	ב 9-5	ב 10-5	ב 8-5
	הביא הרבה בנים לתהילה			
ב 18-10	ב 18-10	ב 13-10	ב 13-11	ב 13-10
		ב 18-14	ב 18-14	ב 18-14

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

קראו את הפרק ברציפות. זהו את הנושאים. השוו את חלוקת הנושאים שלכם עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד יחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'

תובנות הקשר

- א. פרקים א-ב הם יחידה ספרותית. הם מדברים על עליונותו של ישוע על ההתגלות של הברית הישנה (ראו עברים א 3-1) והמלאכים (ראו עברים א 4-18)
- ב. הדגש החדש של פרק ב' הוא על הקשר של ישוע לעמו (ראו עברים ב 18-10). ישוע מזדהה איתם וכתוצאה מכך הם שותפים לגדולתו. מטרת הברית היא לשקם את העולם החוטא (ראו עברים ב 9-11, 18-14) למצב שהיה בבריאה (ראו תהילים ח). ישוע הוא האדם האידאלי, הדוגמא המושלמת שלנו.
- ג. פרק ב' הוא הראשון בסדרת האזהרות (עברים ב 4-1; ג 7-11; ה 11-12; 19-39; יב 14-29). כנראה כי האזהרה הראשונה מופנית למי שהזניח את ההתגלות של הברית החדשה (הבשורה). כנראה ההתייחסות לאנשים בעלי רקע יהודי ויראת כבוד לברית הישנה, ומשם מתעורר הצורך בהשוואה.

לימוד מילים וביטויים

אל העבריים ב' 1-4 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
1 על כן חייבים אנו לשים לבנו ביתר שאת אל הדברים ששמענו, פן נסור מן הדרך. 2 הרי אם הדבר אשר נאמר בפי מלאכים קבל תקף, ועל כל עברה ומרי נתן גמול צודק, 3 איך נמלט אנחנו אם לא נשים לב לישועה גדולה כזאת אשר בתחלה נאמרה בפי האדון ואשרה לנו על-ידי שומעיו? 4 וגם אלהים העיד עליה באותות ובמופתים ובכל מיני גבורות, ובמתנות רוח הקדש אשר חלק כרצונו.

ב' 1 "על כן" הכוונה לאמיתות של פרק א'.

□ **"חייבים אנו"** זהו המונח "dei", שמשמעותו הכרח מוסרי. זוהי הראשונה (כלומר עבריים ב' 1-4) מבין אזהרות רבות בספר אל העבריים שהופנו לקבוצה של יהודים מאמינים שעדיין סוגדים בבית כנסת עם יהודים לא מאמינים. חלק מההתרעות של הספר מופנות למאמינים לנקוט בצעד, להצטרף בפומבי לכנסייה ולהמשיך למלאות ובגרות של משימת הבשורה העולמית (ראו מתי כ"ח 19-20; לוקס כ"ד 47; מעשי השליחים א' 8). אזהרות אחרות מופנות ישירות ליהודים הלא מאמינים ששמעו את הבשורה וראו את כוחה בחייהם של ידידיהם היהודים המאמינים והמתפללים, אך סירבו לקבל באופן אישי את ישוע כמשיח המובטח ולהתעלות מעבר למסורות הרבניות שלהם (ראו עבריים ו' 10).

NASB	"לשים לב הרבה יותר מקרוב"
NKJV	"לתת תשומת לב רצינית יותר"
NRSV	"לשים לב יותר"
TEV	"להחזיק עוד יותר חזק"
NJB	"הפוך את דעתנו ליותר קשב"

זהו השוואה יונית חזקה ואינסופית שמשמעותה להקדיש תשומת לב מיוחדת ושלמה למשהו או למישהו (ראו מעשי השליחים ח' 6, 10; טז" 14). ברית הבן החדשה (הבשורה) היא יקרה ומסוכנת כאחד! יש לטפל באמת האל בצורה מתאימה.

□ **"פן נסור מן הדרך"** מונח זה משמש רק כאן בברית החדשה. זה אומר "לזרום" או "להחליק". הוא משמש באופן פיגורטיבי לזרום של רוח או מים הגורם להובלת מישהו מעבר לעיגון בטוח. אזהרה זו נאמרת בזמן הטית של התניית גוף ראשון רבים בהווה. ישנו אלמנט של מקרה הנגרמת על ידי גורם חיצוני לא מוגדר (קול פסיבי) ומצב הרוח סובייקטיבי. לחלוף על פני או הרחק מהאמת הייתה אפשרות אמיתית. יתכן גם שהמטאפורה מופנית לנמענים שעדיין נותרים בזמן שהאמת ממשיכה הלאה. זה עשוי להיות רמז על משלי ג' 21 בתרגום השבעים בו משתמשים באותו הפועל. ישנן שלוש דרכים לצפייה באזהרה זו.

1. כהתייחסות למי שסירב להגיב לבשורה (ראו עבריים ב' 3)
2. כהתייחסות לאלה שהאמינו (ראו "עלינו לשים לב הרבה יותר למה ששמענו", פס 1), אך לא בוגרים.
3. כהתייחסות לאלה שהאמינו ונמצאים בסכנה שלא לאחוז בהצהרה/ודווי האמונה המקורית שלהם במשיח. הראשון מתייחס ליהודים שלא מאמינים, ואילו השני והשלישי מתייחס ליהודים המאמינים. נראה כי השימוש ברבים מהגוף הראשון פירושו שהמחבר מקבץ את עצמו עם אלה שאליהם מופנים ההזרות והיה מרמז שהם היו מאמינים או לפחות היו בבית כנסת בו הייתה הבשורה שותפה (ראו עבריים ב' 3). עם זאת, אותו ריבוי דקדוקי מופיע בשימוש ספרותי, לא מילולי, העבריים י' 26.

ב' 2 **"אם"** זהו משפט תנאי ממעמד ראשון המונח שהוא נכון מבחינת המחבר או לצרכיו הספרותיים. לרוב זה מתורגם לאנגלית בשם "מפני ש-" או "בגלל".

□ **"המילה המדוברת באמצעות מלאכים"** הכוונה לחוק משה. היהודים האמינו שמלאכים פעלו כמתווכים בין יהוה למשה בהר סיני (ראו שמות ג' 2; י"ד 19; כ"ג 20-23; ל"ב 34; ל"ג 2; תהילים ס"ח 17; מעשי השליחים ז' 38, 53; אל הגלטים ג' 19).

NASB	"הוכח כבלתי ניתנת לשינוי"
NKJV	"הוכח כיציב"
NRSV	"היה תקף"
TEV	"הוכח כנכון"
NJB	"הוכח כל כך אמין"

אלוהים נאמן לדבריו, גם ברכות ו/או קללות (ראו דברים כ"ז-כ"ח).

נושא מיוחד: בטחון/ערבות
SPECIAL TOPIC: GUARANTEE

זהו מונח יווני *bebaios*, בעל שלוש קונטציות.

1. משהו שניתן לסמוך עליו, ודאי, בטוח (ראה רומים ד 16; ב"ק א 7; עברים ב 20; ג 14,6; ו 19; ב"פ א 19,10).
2. תהליך שבאמצעותו ניתן לגלות אמינות ובסיס (ראה רומים טו 8; עברים ב 2, Louw and Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament*, Vol. 1, עמודים 340,377,670).
3. בכתב יד פפירוס זהו מונח טכני שפרושו ערבות חוקית (ראה ספר בנושא Moulton and Milligan, *The Vocabulary of the Greek New Testament*, עמודים 8-107).

□ **"כל עבירה ואי ציות קיבלו עונש צודק"** ברית משה התבססה על ציות! לחוסר ציות מרצון יש השלכות ברורות ומיידיות (ראו עבריים י' 28).

שני מונחים אלה נוצרים עם אותו מילת יחס; *parabasis* ו-*parakoē*, שאולי הייתה משחק מילולי (צליל) מכון.

ב' 3 **"איך נמלט"** בספר אל העבריים ישנן אזהרות קשוחות רבות על הזנחת האמת של אלוהים (ראו עבריים ב' 4-1; ג' 7-11; ד' 11-12; ו' 19-39; י"ב 14-29).

□ **"אם אנו מזניחים ישועה כה גדולה"** המונח "הזנחה" (*ameleō*) פירושו "לא לשים לב" או "להיות לא מודאג לגבי" משהו או מישהו. הוא משמש בברית החדשה ל (1) נזיפה בפני טימותיאוס שלא להזניח את מתנתו הרוחנית (ראו הראשונה לטימותיאוס ד' 14) ו (2), אישור לחוסר תשומת הלב של יהוה כלפי ישראל מכיוון שהפרו את בריתו (ראו עבריים ח' 9).

זו נקודת ויכוח העיקרית בטיעון שאם לברית משה היו השלכות כה אדירות על הזנחתה, אז כמה חמורות יותר ההשלכות על הזנחת הברית החדשה והטובה יותר שהביא ישוע (הבן). ההשלכות של הזנחת מסר בידועין קשורות לתפארת של מי שמביא את המסר (כלומר, משלים לחתונה מלכותית, ראו מתי כ"ב 14-2). השאלה הפרשנית הופכת אפוא, "האם הכוונה ל (1) דחיית הברית החדשה (הבשורה) או (2) הזנחת הברית החדשה?" השימוש העכשווי במונח מרמז למס' 2. חלק מהפרשנים יוסיפו את השימוש ב"אנחנו" כעדות למחבר המזדהה עם קבוצה מאמינה, אך בעבריים " 26 הכותב משתמש באותו הכינוי (גוף ראשון ברבים) בפנייה לקבוצה הלא מאמינה. מקבלים אלה לא דחו את הבשורה, אלא צמצמו את השפעתם בחייהם.

□ "זה דיבר בתחילה דרך האדון." ישוע נקרא בכותרת ברית התנ"ך של יהוה "אני אשר אני" (ראו שמות ג' 14, אשר נקרא בהמשך "אדון"). ראה נושא מיוחד בעבריים ב' 7. זו אחת הדרכים בהן מחברי ברית החדשה מצביעים על אלוהות ישוע מנצרת. יהוה עצמו מעיד על אמיתות המסר של ישוע (ראו עבריים ב' 4). ראו נושא מיוחד: *Archē* בעבריים ג' 14.

□ **"על ידי אלה ששמעו"** גם ג'ון קלווין וגם מרטין לותר אמרו כי ביטוי זה מתייחס לדור שני משיחי. ברור שזה לא יכול להתכוון לשאול (ראו גלטים א' 11). שאול לא היה המחבר האנושי של אל העבריים. ראה הערה בעבריים י"ג 23.

ב' 4 **"וגם אלהים העיד עליה באותות ובמופתים ובכל מיני גבורות."** סימנים ונפלאות נועדו הן לעודד את המאמינים והן לעזור לאנשים הלא מאמינים לקבל את האמת (ראו מעשי השליחים ב' 22). אלוהים ממשיך (צורת הבינוני פועל הפעילה בהווה) להעיד על אמיתות הבשורה. הייתה התגברות של סימנים רעים ורוחניים כאחד סביב בואו הראשון של ישוע, שכן יהיו סביב בואו השני.

□ **"ומתנות רוח הקודש"** לכל מאמין יש לפחות מתנה רוחנית אחת שניתנה על ידי הרוח בעת ההמרה (ראו הראשונה לקוריתים י"ב 7, 11, 18; אל האפסים ד' 12, 11). המתנה הרוחנית של המאמינים היא אחת ההוכחות העכשוויות לתקפות הבשורה, שחלק ממקבלי המכתב הכישינו או דחו!

□ **"על פי רצונו האישי"** הרוח בוחרת ומחלקת מתנות (ראו הראשונה לקוריתים י"ב 11, 18). המאמינים אינם מוכשרים על סמך זכות אישית או על בחירה אישית! אם המתנה הרוחנית מתייחסת לכישרון טבעי, היא מופעלת ומופנית כמביאה כבוד למשיח, ולא המשיחי הבודד. כל המתנות משרתות את הגוף. כל מאמין חי לבריאותו וגדילתו של הגוף!

עברים ב 5-9 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
5 הן לא תחת יד המלאכים שת את העולם הבא אשר אנו מדברים עליו.
6 אבל במקום אחד העיד משהו לאמר:
"מה-אנוש כי-תזכרונו
ובן-אדם כי תפקדנו?
7 ותחסרהו מעט מאלהים,
וכבוד והדר תעטרהו,
ותמשילהו במעשי ידיך;
8 כל שתה תחת רגליו"
הנה בהשיתו הכל תחתיו לא השאיר דבר שלא הושת תחתיו. אך כעת עדין אין אנו רואים כי הכל הושת תחתיו.
9 אבל רואים אנו את ישוע מעטר בכבוד והדר משום שסבל מות, הוא אשר חסר מעט ממלאכים, כדי שבחסד אלהים יטעם מות בעד הכל

ב' 5 **"הן לא תחת יד המלאכים שת את העולם הבא"** נכון שמלאכים נמצאים כעת במקום של בולטות רוחני (ראו דברים ל"ג 8 תרגום שבעים וספר דניאל י'). עם זאת, בעולם הבא, יהיו בני האדם, באמצעות התגלמות המושיע המפואר שלהם, במקום הסמכות. זוהי השוואה נוספת לעליונותו של ישוע וההולכים בעקבותיו על המלאכים שנחשבו כמעורבים בברית משה (ראו עבריים א' 14-4).

ב' 6 **"אשר אנו מדברים עליו"** זהו ביטוי עברי בהשראת התנ"ך כולו, ולא שגיאה בזיכרון באשר היכן נמצאים ציטוטים אלה (ראו עבריים ד' 4). להלן סדרה של ציטוטים בתנ"ך, הנפוצה באל העברים.

□ **"מה האדם שאתה זוכר אותו"** זה ציטוט מתוך תרגום השבעים של תהילים ח' 4-6 המבוסס תיאולוגית על בראשית א' 26, 28. פסוקים 6, 7 ו-8 אינם מתייחסים למשיח ("בן האדם"), אלא לאנושות. בתהילים המונח "בן אדם" נמצא במערכת יחסים מקבילה למונח "איש" ולא צריך להוון אותו. זהו ביטוי עברי לאנושות, *benadam*, הנפוץ כל כך ביחזקאל (ראו יחזקאל ב' 1; ג' 1, 3, 4, 10, 17 וכו').

ב' 7 **"עשית אותו לזמן קצת יותר נמוך מהמלאכים"** זהו המשך ציטוט מתהילים ח' 5-6 מתרגום השבעים. השאלה לתרגום וגם לפרשנות היא, כיצד יש להבין את המונח העברי "אלוהים - *Elohim*"?

1. בתרגום השבעים תירגם את תהילים ח' 5 כ"מלאכים", וכך גם התרגומים הארמיים, הפשיטתא, וולגטה ו-KJV.

2. חברת ההוצאה לאור היהודית באמריקה תרגמה אותה כ"מעט פחות מאלוהית". מספר תרגומים לאנגלית כוללים "אל" (ראו ASV, NASB, RSV, NEB, NRSV, REB, JB, NJB, TEV). המונח, כאשר משתמשים בו בתנ"ך הוא פועל יחיד, כמו בראשית א' 1, מתייחס לאלוהים. ישוע השתמש במונח זה ביוחן י' 31-39. הוא משומש גם כ-"אלים" של העמים עובדי האלילים. זה יכול להתייחס למלאכים במונח של המועצה השמימית של אלוהים המורכבת מעצמו ומשרתים מלאכים (ראה מלכים א כ"ב 19; דניאל ז' 10).

3. יש אפילו אפשרות שהיא מתייחסת לשופטי ישראל (ראו שמות כ"א 6; כ"ב 8-9, 28; תהילים פ"ב 1, 6).

בהקשר זה הנקודה התיאולוגית היא שישוע וההולכים אחריו (ראו את העבריים א' 14) מעולים על המלאכים. יש ויראציה יוונית של כתב יד בסוף עבריים ב' 7. כמה כתבי יד יוונים קדומים (N, A, C, D*, P) ממשיכים לצטט את תהילים ח' 7, אך אחרים נעצרים ב"כתרת אותו בתהילה ובכבוד" (P⁴⁶, B, D^c, K, L). כמו בכל כך הרבה ויראציות אלה, זה לא משנה את פירוש הטקסט.

נושא מיוחד: השמות לאלוהות

SPECIAL TOPIC THE NAMES FOR DEITY

- א. אל *El* (BDB 42, KB 48)
1. המשמעות המקורית של המונח הקדום והכללי לאלוהות אינו ידוע בוודאות, למרות שמלומדים רבים מאמינים שהוא מגיע משורש אכדי שמשמעו "להיות חזק" או "להיות עוצמתי" (השוו לבראשית יז 1; במדבר כג 19; דברים ז 21; תהלים נ 1)
 2. בפנתיאון הכנעני האל העליון הוא אל *El* (Ras Shamra texts)
 3. בכתבי הקודש אל בדרך-כלל מורכב עם מונחים אחרים. צירופים אלו הפכו לאמצעי לאפיין את אלוהים.
 - א. אל-עליון *El-Elyon* (BDB 42 & 751 II), ברא' יד 22-18; דבר' לב 8; ישע' יד 14
 - ב. אל-רואי *El-Roi* ("האל שרואה" או "האל שמראה את עצמו", BDB 42 & 909), ברא' טז 13
 - ג. אל-שדי *El-Shaddai* ("אל רב-כוח" או "אל מלא חמלה" או "אל ההר", BDB 42 & 994), ברא' יז 1; לה 11; מג 14; מט 25; שמות ו 3)
 - ד. אל-עולם *El-Olam* (האל הנצחי, BDB 42 & 761), ברא' כא 33. מונח זה קשור באופן תיאולוגי להבטחת אלוהים לדוד בשמ"ב ז 13, 16
 - ה. אל-ברית *El-Berit* ("אל הברית", BDB 42 & 136), שופ' ט 46
 4. אל משווה עם
 - א. יהוה בתהל' פה 9; ישע' מב 5
 - ב. אלהים בברא' מו 3; איוב ה 8, "אֲנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אַבְיָךְ"
 - ג. שדי בברא' מט 25
 - ד. "קנאה" בשמות לד 14; דבר' ד 24; ה 9; ו 15
 - ה. "רחמים" בדבר' ד 31; נחמ' ט 31
 - ו. "גדול ונורא" בדבר' ז 21; י 17; נחמ' א 5; ט 32; דני' ט 4
 - ז. "דעת" בשמ"א ב 3
 - ח. "מעוזי חיל" בשמ"ב כב 33
 - ט. "הנותן נקמות לי" בשמ"ב כב 48
 - י. "הקדוש" בישע' ה 16
 - יא. "גבורה" בישע' י 21
 - יב. "ישועתי" בישע' יב 2
 - יג. "גדול וגיבור" בירמ' לב 18
 - יד. "גמול" בירמ' נא 56
 5. שילוב של כל השמות העיקריים של אלוהים בתנ"ך נמצא ביהוש' כב 22 (אל, אלהים, יהוה, חוזר על עצמו)
 - א. עליון (BDB 751, KB 832)
 1. המשעות הבסיסית היא "גבוה", "רם", או "נישא" (השוו לברא' מ 17; מל"א ט 8; מל"ב יח 17; נחמ' ג 25; ירמ' כ 2; לג 10; תהל' יח 13).
 2. נעשה שימוש בשם זה במשמעות מקבילה לכמה שמות/תארים אחרים של אלהים
 - א. אלהים *Elohim* - תהל' מז 2-1; עג 11; קז 11
 - ב. יהוה *YHWH* - ברא' יד 22; שמ"ב כב 14
 - ג. אל-שדי *El-Shaddai* - תהל' צא 9, 1
 - ד. אל *El* - במד' כד 16
 - ה. אלה *Elah* - נעשה בו שימוש לעתים קרובות בדני' ב-ו ועזרא ד-ז, קשור ל-*illair* ("אל עליון" בארמית) בדני' ג 26; ד 2; ה 18, 21
 3. לעתים קרובות נעשה שימוש בשם זה על-ידי אנשים שלא היו ישראלים
 - א. מלכיצדק, ברא' יד 22-18
 - ב. בלעם, במד' כד 16
 - ג. משה, כאשר הוא דיבר על העמים בדבר' לב 8
 - ד. הבשורה על-פי לוקס בברית החדשה נכתבה לגויים וגם עושה שימוש במקבילה היוונית *Hupsistos* (השוו לפרק א 32, 35, 76; ו 35; ח 28; מה"ש ז 48; טז 17)
 - ג. אלהים *Elohim* (רבים), אלוה *Eloah* (יחיד), נעשה שימוש בעיקר בשירה (BDB 43, KB 52)
 1. מונח זה לא נמצא מחוץ לתנ"ך.
 2. המילה יכולה לציין את אלוהי ישראל או את אלוהי העמים (השוו לשמות יב 12; כ 3). משפחתו של אברהם הייתה פוליטאיסטית (השוו ליהושע כד 2).

3. זה יכול להתייחס לשופטים ישראלים (השוו לשמות כא 6; תהל" פב 6).
4. המונח אלהים מתייחס גם לישויות רוחניות אחרות (מלאכים, שדים) כמו בדבר' לב 8 (LXX); תהל" ח 5; איוב א 6; לח 7.
5. בכתבי הקודש זהו השם/תואר הראשון לאלוהות (השוו לברא' א 1). נעשה שימוש בלעדי בשם זה עד בראשית ב 4, שם הוא משולב עם יהוה. הוא מתייחס באופן בסיסי (תיאולוגית) לאלהים כבורא, כמקיים וכמכלכל את כל החיים על הארץ (השוו לתהל" קד) שם זה נרדף לשם אל (השוו לדבר' לב 15-19). הוא גם יכול להקביל לשם יהוה מכיוון שמזמור יד (אלהים) זהה למזמור נג (יהוה), מלבד השינוי בשמות האלוהיים.
6. למרות שהוא בגוף רבים ונעשה בו שימוש בהתייחסות לאלוהים אחרים, מונח זה מציין לעתים קרובות את אלוהי ישראל, אך בדרך-כלל הגוף של הפועל שיצורף אל השם יהיה בגוף יחיד כדי לציין את השימוש המונותאיסטי.
7. מונח זה נמצא בפיהם של אנשים לא ישראלים כשם של האלוהות.
- א. מלכיצדק, ברא' יד 18-22
 ב. בלעם, במד' כד 2
 ג. משה, כאשר הוא מדבר על העמים, דבר' לב 8
8. זה מוזר ששם נפוץ לאל המונותאיסטי של ישראל הוא ברבים! למרות שאין וודאות, הנה התאוריות השונות.
- א. בעברית יש הרבה שמות בגוף רבים שלעתים קרובות נעשה בהם שימוש לשם הדגשה. דבר נוסף הקשור להסבר זה הוא המאפיין העברי המאוחר שנקרא "ריבוי מלכותי", שבו נעשה שימוש בריבוי כדי להאדיר רעיון.
- ב. זה יכול להתייחס למועצה שמימית שאיתה אלוהים נפגש בשמיים ושעושה את רצונו (השוו למל"א כב 19-23; איוב א 6; תהל" פב 1; פט 5, 7).
- ג. ישנה אפילו האפשרות ששם זה משקף את ההתגלות של הברית החדשה של אל אחד בשלוש אישיות. בברא' א 1 אלוהים בורא; בראש' א 2 הרוח מרחפת, ומתוך הברית החדשה אנו יודעים שישוע הוא הגורם (agent) של אלוהים האב בבריאה (השוו ליוח' א 3, 10; רומ' יא 36; קור' א ח 6; קול' א 15; עבר' א 2; ב 10).
- ד. יהוה (BDB 217, KB 394)
1. זהו השם שמשקף את האל כאלוהים שכורת בריתות; אלוהים כמושיע, גואל! בני אדם מפרים בריתות, אך אלוהים נאמן לדברו, להבטחותיו ולבריתו (השוו לתהל" קג). שם זה נזכר לראשונה בשילוב עם אלהים בבראשית ב 4. בבראשית א-ב אין שני תיאורים של הבריאה, אלא שני דגשים שונים: (1) אלוהים כבורא של העולם (הפיזי) ו (2) אלוהים כבורא הייחודי של האנושות. בראשית ב 4 - ג 24 מתחיל את ההתגלות המיוחדת לגבי המטרה והמעמד המיוחד של האנושות, וכמו כן לגבי בעיית החטא והמרד הקשורים למעמד ייחודי זה.
2. בבראשית ד 26 נאמר: "אֵז הוּמַל לְקָרָא בְשֵׁם יְהוָה". אף על פי כן, שמות ו 3 רומז שאנשי הברית המוקדמים (האבות ומשפחותיהם) ידעו את אלוהים כ-אל שדי בלבד. ניתן הסבר לשם יהוה רק פעם אחת בשמות ג 13-16, במיוחד בפסוק 14. בכל זאת, הכתבים של משה מפרשים מילים לעתים קרובות באמצעות משחקי-מילים ולא לפי האטימולוגיה (השוו לברא' יז 5; כז 36; כט 35-13). יש מספר תאוריות בנוגע למשמעות של שם זה (לוקח מ-IDB, כרך 2, עמ' 409-411).
- א. משורש ערבי, "להראות אהבה עזה"
 ב. משורש ערבי "לנשוף" (יהוה כאל הסערה)
 ג. משורש אוגריתי (כנעני) "לדבר"
- ד. מכתובת פיניקית, צורת פועל גורמת (causative participle) שמשמעותה "האחד שמקיים", או "האחד שמייסד"
- ה. מבניין קל בעברית "האחד שהוא (קיים)", או "האחד שנוכח" (בזמן עתיד, "האחד שיהיה")
 ו. מבניין הפעיל בעברית "האחד שמביא לידי קיום"
 ז. מהשורש העברי "לחיות" (השוו לברא' ג 20), במשמעות "האחד והיחיד שחי-לנצח"
 ח. מההקשר של שמות ג 13-16 יש משחק מילים של צורת העתיד שנעשה בה שימוש בעבר, "אני אמשיך להיות מה שהייתי" או "אני אמשיך להיות מה שתמיד הייתי" (השוו ל J. Wash, A Survey of Syntax in the Old Testament, Watts, עמ' 67). השם המלא יהוה מובע לעתים קרובות בקיצור או ייתכן גם בצורתו המקורית.
- (1) יה Yah (לדוגמא, הללו - יה, BDB 219, השוו לשמות טו 2; יז 16; תהל" פט 8; קד 35)
 (2) יהו Yahu (בסיום שמות, כמו ישעיהו)
 (3) יו Yo (בתחילת שמות, כמו יואל)

3. בתקופה יותר מאוחרת ביהדות שם ברית זה נעשה כל-כך קדוש (הטטרגרמטון) שיהודים יראו להביע אותו שמא הם יפרו את המצווה של שמות כ 7; דברים ה 11; ו 13. אז הם החליפו את המונח העברי ל-"בעל", "אדון" *adonai* -- "אדון או אדוני (האדון שלי)". כאשר הם הגיעו לשם יהוה בקריאת התנ"ך, הם הגו אותו כ-"אדון". זאת הסיבה ש-יהוה נכתב כ-אדון (Lord) בתרגומים באנגלית.
4. כמו בשם אל, יהוה לעתים קרובות משולב עם מונחים אחרים כדי להדגיש מאפיינים מסוימים של אלוהים הברית של ישראל. למרות שיש הרבה שילובים אפשריים, הנה כמה מהם.
- א. יהוה - יְרֵאָה *Yireh* (יהוה יספק, BDB 217 & 906), ברא' כב 14
- ב. יהוה - לִפְאֶךְ *Rophekha* (יהוה הוא הרופא שלך, BDB 217 & 950, בניין קל בזמן הווה), שמות טו 26
- ג. יהוה - נָסִי *Nissi* (יהוה הוא הדגל שלי, BDB 217 & 651), שמות יז 15
- ד. יהוה - מְקַדְשְׁכֶם *Meqaddishkem* (יהוה הוא האחד שמקדש אתכם, BDB 217 & 872), בניין פיעל בזמן הווה, שמות לא 13
- ה. יהוה - שְׁלוֹם *Shalom* (יהוה הוא שלום, BDB 217 & 1022), שופ' ו 24
- ו. יהוה - צְבָאוֹת *Sabaoth* (BDB 217 & 878), שמ"א א 3, 11; ד 4; טו 2; לעתים קרובות בספרי הנביאים
- ז. יהוה - לְעִי *Ro'i* (יהוה הוא הרועה שלי, BDB 217 & 944, בניין קל בזמן הווה), תהל' כג 1
- ח. יהוה - צְדָקָנוּ *Sidqenu* (יהוה הוא הצדקה שלנו, BDB 217 & 841), ירמ' כג 6
- ט. יהוה - שְׁמָהּ *Shammah* (יהוה שם, BDB 217 & 1027), יחז' מח 35

□ "הכתרת אותו בתפארת" ראה הערה בעבריים א' 3.

ב' 8 זה מתהילים ב' 6, אך זו רמיזה לבראשית א' 26, 28-30. בני אדם שנצרו בצלם אלוהים (ראו בראשית א' 26-27) היו אמורים לתפקד כמנהלים עלי אדמות (כנציגי האל). אולם נפילת בראשית ג' סיכלה מטרה זו (ראו עבריים א' 9ג).

ב' 9 "אבל אנחנו רואים אותו" ל- NASB יש את כל הכינויים באותיות קטנות בעבריים ב' 7 ו- 8 (כלומר המחבר המצטט את תהילים), אך בעבריים ב' 9 הם באותיות גדולות (המחבר מיישם כעת את תהילים), ובכך משווה את נפילת המין האנושי עם האדם האידיאלי. אלוהים העמיד את האנושות בעמדת סמכות מכובדת, אך המין האנושי חטא ואיבד את אותה העמדה. ישוע, האל בהתגלמותו, מגשים את ייעוד האנושות ובמותו משיב את האנושות המאמינה למקום הכבוד. ישוע היה באמת אנושי! זוהי טיפולוגיה נוספת של אדם-משיח (ראו אל הרומים ה' 21-12; הראשונה לקורינתים ט"ו 21-22, 45-49; אל הפיליפים ב' 6-11).

□ "שנעשה לזמן מה נמוך מהמלאכים" זוהי השוואה ברורה עם פסוקים ו 6- 7. זה מדבר על התגלמותו של ישוע וחיוו על פני האדמה.

□ "ישוע" מחבר העבריים משתמש באופן אופייני בישוע" ללא כל תיאור נוסף (ראו עבריים ב' 9; ג' 1; ו' 20; ז' 22; י' 19; י"ב 2, 24; י"ג 12). ייתכן שמדובר במחזה טיפולוגי על ישוע כיהושע החדש. השמות זהים לחלוטין. מחבר אל העברים משתמש בחומר שמות בהרחבה. כאשר יהושע הכניס את אנשי אלוהים לנוח הארץ המובטחת, כך גם ישוע יביא אותם לגן עדן (כלומר, מנוחת היום השביעי).

□ "בגלל סבל המוות" זה משקף את בראשית ג' 15; תהילים כ"ב; ישעיהו נ"ג. הוא היה הסוכן של אלוהים בגאולה!

□ "מוכתר בתפארת ובכבוד" זהו משתתף פסיבי לחלוטין. הוא היה וממשיך להיות מכתר! ראה הערה בעבריים א' 3.

□ "בחסדי האל" תרגום זה (*chariti Theos*) נמצא בכל התנ"כיים האנגלית והוא נתמך על ידי כתבי היד היווניים הקדומים (P⁴⁶, N, A, B, C, D). עם זאת, קריאה סקרנית "בנפרד מאלוהים" (*choris Theos*) מתרחשת בטקסטים קדומים רבים מאוחר יותר. בספר של מצגר *A Textual Commentary On The Greek New Testament*, Bruce M. Metzger. מצגר קובע כי זה היה במקור הגהה שולית הקשורה לראשונה לקורינתים ט"ו 27, שלא הובנו כדרך תיקון ל"*chariti Theos*" (עמ' 664).

ספר האגודה המאוחדת לתנ"ך *A Handbook on the Letter to the Hebrews* by Paul Ellingworth and Eugene A. Nida מציע דעה נוספת כי "מלבד אלוהים" עשוי לרמז לתהילים כ"ב, שאותה נהג ישוע לבטא את תחושת היותו לבדו על הצלב (ראו מרק ט"ז 34) עמ' 37. אותה דעה ניתנה על ידי מיילס מ' בורק בספרו *Jerome Biblical Commentary* (עמ' 385).

יש גם אפשרות שלישית (נלקחה מתוך Bart D. Ehrman's, *The Orthodox Corruption of Scripture*, Oxford Press, 1993, עמ' 146-150), כי סופרים שינו במכוון "בנפרד מאלוהים" מסיבות תיאולוגיות, במיוחד האיום התיאולוגי של הגנוסטיים.

גרסה זו היתה ידוע לאוריגן וג'רום. כמו כן משתמשים במילה "בנפרד" (*chōris*) שלוש עשרה פעמים באל העבריים, מה שמראה את נטיית המחבר להשתמש במונח זה. כך שלדברי ארמן (עמ' 148), זה תמיד בא לפני שם עצם ללא מפרקים (ללא מאמר).

□ **"יתכן שהוא יטעם את המוות"** חשוב להבין כי הסבל היה ברצונו של אלוהים עבור ישוע המשיח (ראו בראשית ג' 15; ישעיהו נ"ג 4, 10; מרקוס י' 45; השניה אל הקורינתים 21). נושא הסבל הזה ממשיך בציטוטים של התנ"ך שנמצאו בשארית פרק ב'.

□ **"לכולם"** ההקשר הזה מתייחס לכפרה המשוחררת והמשתנה של ישוע המשיח (ראו ישעיהו נ"ג 3; אל הרומים ה' 6, 8, 10, 17-19; הראשונה לקורינתים ט"ז 22; הראשונה לטימותיאוס ב' 4, 6; ד' 10; טיטוס ב' 11; השניה לפטרוס ג' 9). ישוע מת כדי להתמודד עם בעיית החטא של האנושות. הדבר היחיד שמונע מכל בני האדם להינצל הוא חוסר הרצון לקבל את המתנה החופשית של אלוהים בעבודה המוגמרת של ישוע המשיח באמצעות אמונה (ראו יוחנן ג' 17-21).

נושא מיוחד: תוכנית הגאולה הנצחית של יהוה
SPECIAL TOPIC: YHWH'S ETERNAL REDEEMPTIVE PLAN

אני חייב להודות בפני הקורא שאני מוטה בשלב זה. התיאולוגיה השיטתית שלי היא לא קלוויניזם או דיספנסציוניזם, אלא דרך לעשות את השליחות הגדולה ולבשר (ראה מתי כח 18-20; לוקס כד 46-47; מעשי שליחים א 8). אני מאמין שלאֱלוהים היתה תוכנית נצחית לגאולת בני האדם (ראה בראשית ג 15; יב 3; שמות יט 5-6; ירמיהו לא 31-34; יחזקאל יח; לו 22-39; מעשי שליחים ב 23; ג 18; ד 28; יג 29; רומים ג 9-18, 19-20, 21-31), אשר נבראו בצלמו ובדמותו (ראה בראשית א 26-27). הבריתות מאוחדות במשיח (ראה גלטים ג 28-29; קולוסים ג 11). ישוע היה מסתוריות של אלוהים, מוסתר אבל עכשיו נגלה (ראה אפסים ב 11-13)! הבשורה של הברית החדשה היא המפתח לכתובים, לא ישראל. הבנה זו משנה את הדרך שלי לפרש את כתבי הקודש. והדרך שלי לקרוא את הכתובים שונה עכשיו! המוקד של בראשית א-ב הוא על יהוה אשר בורא מקום שבני אדם יוכלו לחיות בהתחברות (ראה בראשית א 27, 26; ג 8). היצירה הפיזית היא במה לאג'נדה האלוהית ובין אישית.

1. אוגוסטינוס אמר שיש חור/החלל בכל אדם אשר רק אלוהים יכול למלא.
2. ק.ס. לואיס כינה את כדור הארץ "כוכב הלכת שחוה נגיעה" (כלומר, מקום שהוכן על ידי אלוהים עבור בני האדם).

- בברית הישנה יש הרבה רמזים לאג'נדה אלוהית.
1. בראשית ג 15 ההבטחה הראשונה היא שיהוה לא יעזוב את בני האדם בבלגן הנורא של חטא ומרד. זה לא מתייחס לישראל כי עוד לא היה את ישראל, או אנשים בברית, עד הקריאה של אברהם בבראשית יב.
 2. בראשית יב 1-3 התגלות יהוה לאברהם וברית עם עמו, ישראל. אפילו בקריאה ראשונית זו, לאלוהים יש תוכנית עבור כל העולם. שים לב לפסוק 3!
 3. בשמות כ' (דברים ה') יהוה נותן את התורה למשה בשביל להדריך את העם הנבחר. שימו לב בשמות יט 5-6 יהוה מגלה את היחס המיוחד שישראל תקבל. יש לשים לב שהעם נבחר, כמו אברהם, לברך את כל העולם (ראה שמות יט 5, "כי לי כל העולם"). עם ישראל היה צריך להיות מנגנון לעמים אחרים לדעת את יהוה ולהתקרב אליו. באופן טרגי עם ישראל נכשל (ראה יחזקאל לו 27-38)
 4. בתהילים - כב 27-28; סו 4; פו 9 (התגלות טו 4).
 5. דרך הנביאים יהוה המשיך לחשוף את תכניות הגאולה האוניברסאליות שלו.
 - א. ישעיהו ב 2-4; יב 4-5; כה 6-9; מב 6, 10-12; מה 22; מט 5-6; נא 4-5; נו 6-8; ס 1-3; סו 18, 23
 - ב. ירמיהו ג 27; ד 2; יב 15-16; טז 19
 - ג. מיכה ד 1-3
 - ד. מלאכי א 11

דגש אוניברסלי קיבל הקלה בזכות "הברית החדשה" (ראה ירמיהו לא 31-34; יחזקאל לו 22-38), אשר המוקד הוא חסד יהוה, ולא הביצועים של העולם החוטא. יש "לב חדש", "נפש חדשה", ו-"רוח חדשה". הציאות הוא חיוני אבל הוא פנימי, לא מדובר בכלל התנהגות חיצוני בלבד (ראה רומים ג 21-31). יש תוכנית גאולה אוניברסלית ברורה בברית החדשה.

1. השליחות הגדולה – מתי כח 18-20; לוקס כד 46-47; מעשי השליחים א 8
2. התוכנית הנצחית של אלוהים (כלומר, נקבע מראש) – לוקס כב 22; מעשי השליחים ב 23; ג 18; ד 28; יג 29
3. אלוהים רוצה שכל בני האדם ייושעו – יוחנן ג 16; ד 42; מעשי השליחים י 34-35; א טימותיאוס ב 4-6; טיטוס ב 11; ב פטרוס ג 9; א יוחנן ב 2; ד 14
4. המשיח מאחד את הברית הישנה והברית החדשה – גלטים ג 28-29; אפסים ב 11-ג 13; קולוסים ג 11. כל מחסום או ההבדל מוסר במשיח. ישוע הוא "מסתורין של אלוהים", היה מוסתר אבל עכשיו נחשף (אפסים ב 11-ג 13).

ברית החדשה מתמקדת בישוע, לא בישראל. הבשורה היא המרכז, ולא לאום או אזור גיאוגרפי. ישראל הייתה ההתגלות הראשונה, אבל ישוע הוא ההתגלות האולטימטיבית (ראה מתי ה 17-48). אני מקווה שתקדיש רגע כדי לקרוא את הנושא המיוחד: מדוע הבטחות הברית הישנה נראות שונות מהבטחות הברית החדשה. ניתן למצוא באינטרנט www.freebiblecommentary.org

עברים ב 10-13 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹⁰ אכן הוא אשר הכל למענו והכל על-ידי יאה היה לו, בהביאו בניו רבים לכבוד, להשלים על-ידי סבל את מכונן ישועתם. ¹¹ הן גם המקדש גם המקדשים כלם מאחד המה, ולכן אינו בוש מקרא להם אחים, ¹² באמרו, "אספרה שמך לאחי בתוך קהל אהלל." ¹³ ועוד, "וקוטי-לו", ועוד, "הנה אנכי והילדים אשר נתן לי יהוה."

ב' 10 "אכן הוא אשר הכל למענו והכל על-ידי יאה היה לו" שוב, הכינויים הם דו משמעיים. זה יכול להתייחס לאלוהים האב (ראו רומים י"א 36) או לבן (ראו עבריים א' 2, 3; קולוסים א' 17-15). מכיוון שישוע מכונה "הסופר" בחלק האחרון של פסוק זה, ההגייה הקודמת צריכה להתייחס לאב. עם זאת, ישוע היה סוכן האב בבריאיה (ראו עבריים א' 2; יוחנן א' 3; הראשונה לקורנתים ח' 6; ט"ו 25-27) כפי שהיה בגאולה ויהיה בשפיטה.

☐ "בהבאת בניו רבים לתהילה" ההיבט המשפחתי של הברית החדשה מתגלה במלואו בשאר הפסוקים בפרק ב'. שימו לב למספר המונחים המשפחתיים שבהם נעשה שימוש. מטרת הברית החדשה היא להחזיר את צלם אלוהים באנושות שנפלה. המונח "רבים" לא אומר "חלקם" לעומת "כולם" (ראו עבריים ב' 9, "הכל"). המונחים "כולם" ו"רבים" משמשים באופן נרדף במקרא (השווה את ישעיהו נ"ג 6 עם 11, 12 ורומים ט' 18 עם 19). לכן, מרקוס י' 45 ו-י"ד 24 צריך להתייחס ל"כולם", לא "לחלקם"! זה לא יכול לתפקד כהוכחת טקסט קלויניזם רדיקלי (כלומר, supra-lapsarian).

NASB	"לשכלל את סופר ישועתם"
NKJV	"להפוך את מחבר ישועתם למושלם"
NRSV	"צריך להפוך את חלוץ ישועתם למושלם"
TEV	"צריך להפוך את ישוע למושלם"
NJB	"להפוך מושלם ... למנהיג ישועתם"

פירוש המונח "מושלם" (זמן הטית מקור פעיל) היה "להיות שלם, בוגר, מצויד למשימה שהוקצתה" (ראו אפרים ד' 12). מחבר העבריים משתמש שלוש פעמים במילה "מושלם" כדי לתאר את ישוע (ראו עבריים ב' 10; ה' 9; ז' 28) ושלוש פעמים כדי לתאר את ההולכים אחריו (ראו עבריים י' 14; י"א 40; י"ב 23). ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11.

ישוע היה בן אדם אמיתי (ראו לוקס ב' 40, 52). הוא גדל באמונה וצייתנות (ראו לוקס ב' 40, 52). הוא נבחן על ידי מצוקה (ראו עבריים ה' 8-9). הוא התמודד והתגבר על כל מכשול רחני (ראו עבריים ד' 15). הוא הפך להיות הדוגמא הגדולה של האנושות (ראו הראשונה לפטרוס ב' 21).

נושא מיוחד: מחבר / מנהיג (archgēos)
SPECIAL TOPIC: AUTHOR/LEADER (archgēos)

המונח "מחבר" או "מנהיג" ביוונית הוא archgēos. השורש של המילה הוא "התחלה" (archē) ו-"ללכת" או "להוביל" (agō). מילה מורכבת זו מתארת שליט, נסיך או מנהיג (אנושי או מלאכי). המונח מופיע רק ארבע פעמים בבית החדשה בהתייחסות לישוע:

1. שר החיים במעשי שליחים ג 15
2. שר ומושיע במעשי שליחים ה 51
3. מכון הישועה באל העברים ב 10
4. מכון האמונה ומשלימה באל העברים יב 2

ישוע הוא המתחיל, המלווה, ומשלים הישועה.

□ "דרך סבל" ישוע היה מושלם, באופן אנושי, על ידי סבל (ראו עבריים ה' 8-9). ישוע דיבר לעתים קרובות על הקשיים והרדיפות שעמדו בפני ההולכים אחריו (ראה מתי ה' 10-12; יוחנן ט"ו 18-19; י"ז 14). הכנסייה הקדומה התמודדה עם התנגדות רבה מצד היהודים, עובדי האלילים, הממשלה הרומית והרעש, אך אלוהים לקח את האופוזיציה הזו והפך אותה לכלי לייצור אמון וחיים דמויי המשיח (ראו אל הרומים ח' 17; אל הפיליפים א' 29; השניה לטימותיאוס ג' 12; יוחנן א' 2-4 והראשונה לפטרוס ד' 12-19). ניתן להמחיש את האמת מ (1) התנ"ך (ראו עבריים י"א) ו- (2) שירתו של שאול (ראו הראשונה לקורינתים ד' 9-12; ו' 4-10; י"א 24-27).

ב' 11

NASB, NRSV
NKJV
TEV
NJB

"הן לקדש והן למי קדוש"
"הן לקדש והן למי המקודשים"
"הוא מטרה אנשים מחטאם, וגם הוא וגם אלה שנעשו טהורים"
"למען השלמה והקדשה"

זהו משחק מילים על המונח "קדוש" או "מקודש" (ראו עבריים י' 10, 14). השימוש הראשון הוא צורת הבינוני פועל הפעילה בהווה (ישוע) והשני הוא צורת הבינוני שלילית ומושלמת (אנושי, ראו יוחנן י"ז 19). ישוע מזוהה עם אנושי (ראה עבריים א' 14; ב' 6-8, 9-18). המאמינים מקודשים על ידי האב (ראו יוחנן י"ז 17; הראשונה לתסלוניקים ה' 23); דרך הסוכנות של הבן (ראו הראשונה לקורינתים א' 2; אל האפסים ה' 26; אל העבריים י" 10, 14, 29; י"ג 12); היבטים אלה מאוחדים בעבריים ב' 11.

1. אב קדוש

2. בן קדוש

3. מאמינים קדושים (ראו הראשונה לפטרוס א' 13-25)

זה נכון הן לחיוב והן לחוויה. אנו קדושים במשיח ואנחנו נקראים להיות קדושים כמו המשיח.

נושא מיוחד: התקדשות
SPECIAL TOPIC: SANCTIFICATION

הברית החדשה מכריזה כי כאשר חוטאים באים לישוע באמונה וחזרה בתשובה (ראה מרקוס א 15; מעשי השליחים ג 16, 19; כ 21), באופן מידי הם מוצדקים ומקודשים. זוהי עמדתם החדשה במשיח. הצדקה של המשיח זוכה למאמינים (ראה גלטים טו 6; רומים ד). כעת הם צדיקים וקדושים (מעשה אלוהים שקשור למשפט).

אבל הברית החדשה גם מעודדת את המאמינים לחיות חיי קדושה והתקדשות. זו גם עמדה תיאולוגית בעבודה שהמשיח עשה וגם קריאה לחיות חיים בצלם המשיח ביום יום. כמו שהישועה מצד אחד היא מתנה מאלוהים אבל מצד שני היא דורשת אורח חיים בצלם המשיח, כך גם התקדשות.

אורח חיים בצלם המשיח

תגובה ראשונית

מעשי שליחים כו 18	חומים ו 19
חומים טו 16	ב קורנתים ז 1
א קורנתים א 2-3; ו 11	אפסים א 4; ב 10
ב תסלוניקים ב 13	א תסלוניקים ג 13; ד 3,7-4; ה 2
עברים ב 11; י 10,14; יג 12	א טימותיאוס ב 15
ב פטרוס א 2	ב טימותיאוס ב 21
	א פטרוס א 15-16
	עברים יב 14

□ **"הם כולם מאב אחד"** "אבא" אינו כתוב בטקסט היווני (ראו NASB, NRSV, TEV). הכינוי "הוא" בביטוי הבא מתייחס לישוע (ראו NIV, TEV, NRSV). לכן, אולי התרגום של ה- NJB, "כולם מאותה מלאי" או של ה- NIV "הם מאותה משפחה" הכי מתאים להקשר. אם כן, מדובר בדגש על אנושיותו של ישוע (ראו עבריים ב' 14).

□ **"מסיבה זו הוא לא מתבייש לקרוא להם אחים"** ישוע מזהה את עצמו במלואו עם המין האנושי המאמין. באמצעות סבלו, דמותו של אלוהים מוחזר אליהם. שלושת הציטוטים הבאים של התנ"ך (ראו עבריים ב' 12-13) נראים מעט מחוץ להקשר, אך הם ממקורות משיחיים המשתמשים במשחקי מילים רבניים. ההקשר של עבריים ב' 10-18 מזהה לחלוטין את ישוע עם חסידיו:

1. שניהם מכריזים על האב
2. שניהם משבחים את האב
3. שניהם סומכים על האב
4. ישוע (ראו את ה"אני" של עברים ב' 13) וחסידיו ("ילדי" של עבריים ב' 13) קשורים על ידי מתנות לבן מאלוהים האב.
5. ישוע וגם חסידיו חולקים טבע אנושי
6. ישוע וגם חסידיו מתפתים

ב' 12-13 סדרה זו של ציטוטים מהתנ"ך מתארת כיצד ישוע מזדהה עם מאמינים המשתמשים בטקסטים אלה של התנ"ך.

ב' 12 **"אני אכריז את שמך לאחי"** זה תהילים כ"ב 22 המתייחס באופן נבואי לצליבה.

□ **"קהילה"**

נושא מיוחד: קהילה (*ekklēsia*) SPECIAL TOPIC: CHURCH (*ekklēsia*)

מונח יווני זה, *ekklēsia*, מורכב משתי מילים, "מתוך" ו"נקראו". למילה זו היה שימוש חילוני (כלומר, קריאה למפגש של אזרחים, ראה מעשי השליחים יט 41,39,32) השימוש של תרגום השבעים במונח "קהילת" ישראל (*Qahal*, BDB 874, KB 1078, ראה במדבר טז 3; כ 4; דברים לא 30), הוא שימוש דתי. אנשי הקהילה הקדומה ראו את עצמם כאנשי אלוהים, וכאנשים שממשיכים את הברית הישנה. הם היו ישראל החדשה (ראה חומים ב 28-29; גלטים ג 29; ו 16; א פטרוס ב 9,5; התגלות א 6), הגשמה של משמשתו של אלוהים (ראה בראשית ג 15; יב 3; שמות יט 5-6; מתי כח 18-20; לוקס כד 47; מעשי השליחים א 8; ראה נושא מיוחד: תוכנית הגאולה הנצחית של יהוה).

- למונח זה יש מספר משמעויות בבשורות ובמעשי השליחים
1. מפגש חולין בעיר, מעשי השליחים יט 41,39,32
 2. אנשי אלוהים במשיח, מתי טז 18 ואפסים

3. קהילה מקומית של מאמינים במשיח, מתי יח 17; מעשי שליחים ה 11 (בפסוקים אלה, הקהילה בירושלים); מעשי השליחים יג 1; רומים טז 5; א"ק רנ טז 19; קולוסים ד 15; פילימון פסוק 2
 4. עם ישראל יחד, מעשי השליחים ז 38, הדרשה של סטפנוס
 5. העם של אלוהים במחזור מסוים, מעשי השליחים ח 3; גלטים א 2 (יהודה או ישראל)
 הקהילה היא לא בניין אלא אספה של אנשים. במשך מאות שנים לא היו בנייני קהילות. ביעקב (אחד מהספרים הראשונים של המשיחיות) הקהילה מכונה "synagōgē" (האספה). מונח זה עבור הקהילה מופיע רק בספר של יעקב (ראה יעקב ב 2; ה 14).

ב' 13 "אשים את אמונתי בו" הביטוי הזה הוא ציטוט מישיעיהו ח' 17. הרשה לי להוסיף מילה בנקודה זו על השימוש המתמשך של הכותב בתרגום השבעים שהוא שונה, לעיתים שונה מאוד, מהטקסט העברי (המסורה). נראה שיש מחלוקת רבה בימינו הקשורה לתרגומים שונים לאנגלית. יש כאלה שמעדיפים זה את זה על פני אחרים, לפעמים אפילו מפקפקים במניעים והמשיחיות של המתרגמים. אם רוח האל יכולה להשתמש בתרגום היווני כדי להעביר את הבשורה למזרח הקדום, הוא בוודאי יכול להשתמש בתרגומים שונים כדי לעשות זאת גם בימינו. זו לא שאלה של תורת התרגום אלא רצון האל שבני האדם ישמעו ויאמינו בחדשות הטובות של המשיח.

☐ **"הנה אני והילדים אשר אלוהים נתן לי"** זהו ציטוט מתוך מתרגום השבעים של ישיעיהו ח' 18. כל העניין הוא להדגיש את אחדותו של ישוע עם המאמינים (ראו עבריים ב' 17).

אל העברים ב' 14-18 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
 14 **וכיון שלילדים היתה שתפות של בשר ודם, כמו כן גם הוא שתף עצמו בבשר ודם כדי שישבית על-ידי מותו את זה שבידו ממשלת המות - הוא השטן,** 15 **וישחרר את אלה שבגלל אימת המות היו נתונים לעבדות כל ימי חייהם.** 16 **הן לא במלאכים הוא תומך, אלא בזרע אברהם.** 17 **לפיכך היה עליו להדמות לאחיו בכל דבר, למען יהיה כהן גדול רחמן ונאמן בעניני אלהים לכפר על חטאי העם;** 18 **כי מאחר שהוא עצמו סבל כאשר התנסה, הוא יכול לעזר לאלה אשר נתונים בנסיון.**

ב' 14 "מאז" זהו משפט מותנה מהשורה הראשונה המונח שהוא נכון מבחינת המחבר או למטרתו הספרותית.

☐ **"הילדים חולקים בשר ודם. הוא עצמו גם השתתף באותה"** הפועל "חלק" (*koinōnia*, חיווי פעיל בהווה) מדבר על האנושות הראשונית והממשיכה של ישוע המשיח. פסוקים 14 ו-17 ההדגשה של האנושיות האמיתית של ישוע הייתה הבעיה התיאולוגית של הכופרים הגנוסטיים המוקדמים (ראו הראשונה ליוחן ד' 1-6).

הביטוי ביוונית הוא פשוטו כמשמעו "דם ובשר". זה בדיוק הפוך משימוש רגיל בביטוי. הרבנים השתמשו בביטוי זה לשבריות האדם. יכול להיות שמחבר אל העבריים הפך את הביטוי כדי להראות שלמרות שישוע היה אנושי, הוא לא הושפע מהחטא של האנושות (ראו אל הרומים ח' 3; אל הפיליפים ב' 7-8). אל העבריים מדגיש גם את האלוהות (ראו עבריים א' 1-3; ד' 14) ואת האנושות של ישוע.

1. אל העבריים ב' 14 קיבל טבע אנושי
2. אל העבריים ד' 15 מתפתה מכל בחינה של בני אדם
3. אל העבריים ה' 7 התפלל לאב בבכי חזק ובדמעות
4. אל העבריים ה' 8-9 הושלם על ידי סבל

☐ **"דרך המוות"** על ידי מותו של ישוע, המוות מת! זוהי תיאולוגיית ההקרבה התאגידית היהודית (ראו ויקרא א-ז). אחד חף מפשע מת בשם כולם (ראו אל הרומים ה' 12-21; השניה אל הקורינתים ה' 14-15, 21).

ב' 15 "עלול לגרום לו לחוסר אונים" זהו אותו המונח (*katargeo*) שמתרגמת בגרסת המלך ג'יימס "להרוס" גם כאן וגם אל הרומים ו' 6. בהחלט יש את הקונוטציה הזו בשנייה אל התסלונים ב' 8. לרוב קשה, אפילו בהקשר זה, לדעת אם יש לתרגם את הפועל הזה "להרוס/לבטל" או "לבטל את הביטול" (ראו הראשונה אל קורינתים ט"ז 24; כ"ז 24, 26; אל האפסים ב' 15). עם זאת, למונח יש גם קונוטציה של "הבאים אל קיצם, מבטלים אפוא, חסרת תוקף" (ראו אל הרומים ג' 3, 14; ד' 31; ו' 6; הראשונה לקורינתים ב' 6; י"ג 8; השניה לקורינתים ב' 17).

נושא מיוחד: לבטל ולהפר (katargeō)
SPECIAL TOPIC: NULL AND VOID (katargeō)

המילה (katargeō) הייתה אחת המילים האהובות על שאול. הוא השתמש במילה לפחות עשרים וחמש פעמים. מילה זו בעלת משמעות סמנטית.

א. השורש האטימולוגי הוא argos שפירושו

1. לא פעיל
2. בטל
3. לא בשימוש
4. חסר תועלת
5. לא פעיל

ב. המילה בשילוב עם kata, משמשת לביטוי

1. חוסר פעילות
2. חוסר תועלת
3. משהו מבטל
4. משהו שנגמר
5. משהו שלא פעיל בכלל

ג. בלוקס המילה משמשת לתיאור עץ חסר פרי, ולכן חסר תועלת (ראה לוקס יג 7)

1. אלוהים פועל נגד דברים שעושים את בני האדם

א. הטבע החוטא של בני האדם – רומים ו 6

ב. את תורת משה בהקשר להבטחת "הזרע" – רומים ד 14; גלטים ג 17; ה 11,4; אפסים ב 15

ג. כוחות רוחניים – א"ק ר טו 24

ד. "הרשע" – ב"תס ב 8

ה. מוות פיזי – א"ק ר טו 26; ב"טמ א 10 (עברים ב 14)

2. אלוהים מחליף את הישן (ברית, עידן) בחדש

א. דברים שקשורים לתורת משה – רומים ג 31,3; ד 14; ב"ק ר ג 14,13,11,7

ב. אנלוגיה של נישואין בהקשר של התורה – רומים ז 2,6

ג. דברים של העידן הנוכחי – א"ק ר יג 11,10,8

ד. הגוף הנוכחי – א"ק ר ו 13

ה. מנהיגי עידן נוכחי – א"ק ר א 28; ב 6

מילה זו מתורגמת בדרכים שונות, אבל המשמעות העיקרית היא להפוך משהו לחסר תועלת, בטל, חסר

תוקף, חסר כוח, אך לא בהכרח למשהו שכלל לא קיים, הרוס, או מושמד.

▣ "שהיה לו את כוח המוות, כלומר השטן" לשטן אין את הכוח המוחלט על המוות (ראה איוב ב' 4-6; הראשונה לקורינתים ה' 5), אך הוא אכן מחזיק בכוחו של פחד המוות (ראו עבריים ב' 15) שהוא מחזיק על כל המין האנושי (ראו הראשונה לקורינתים ט"ו 54-57). יש כוח אישי של רשע אשר מסוגל לסכל את כל רצון האל בעולם הזה (ראו יוחנן י"ב 31; י"ד 30; ט"ז 11; השניה לקורינתים ד' 4; אל האפסים ב' 2; הראשונה ליוחנן ד' 4; ה' 19). ישוע ביטל את המוות (ראו השניה אל טימותיאוס א' 10) ויש לו את המפתחות של גיהנום ומוות (ראו ההתגלות א' 18).

נושא מיוחד: שטן
SPECIAL TOPIC: SATAN

זהו נושא מאוד מורכב מכמה סיבות.

1. התנ"ך לא מגלה אויב מושבע לטוב, אלא עבד של יהוה שמציע לאנושות בחירה אחרת ומאשים את האנושות בחוסר צדק (A. B. Davidson, *Old Testament Theology*, עמ' 300-306).
2. הרעיון של אויב מושבע אישי של אלוהים התפתח בספרות (הלא-קאנונית) שבין הבריתות תחת ההשפעה של הדת הפרסית (הזורואסטרית). זה, בתורו, השפיע עמוקות על היהדות הרבנית.
3. הברית החדשה מפתחת את הנושאים התנכ"יים בקטגוריות בולטות באופן מפתיע, אך סלקטיביות. אם מישהו ניגש ללימוד הרוע מהיבט של תיאולוגיה תנכ"ית (כל ספר או מחבר או ז'אנר נלמדים ונרשמים בתרשים לחוד) אז מתגלים היבטים מאוד שונים של הרוע.

אך אם מישהו ניגש ללימוד הרוע בגישה לא תנכ"ית או גישה נוספת על הכתובים של דתות העולם או דתות המזרח אז הרבה מההתפתחות של הברית החדשה מבושרת בדואליזם הפרסי והרוחניות היוונית-רומית.

אם מישהו מסור מראש לסמכות השמימית של הכתובים, אז ההתפתחות של הברית החדשה חייבת להראות כהתגלות הדרגתית. משיחיים חייבים להישמר ולא לתת לפולקלור יהודי או ספרות אנגלית (לדוגמא, Milton, Dante) להבהיר את הנושא. ישנן ללא ספק מסתוריות וחוסר בהירות בתחום זה של ההתגלות. אלוהים בחר לא לגלות את כל ההיבטים של הרוע, המקור שלו והמטרה שלו, אך הוא כן גילה את התבוסה שלו!

בתנ"ך נראה שהמונח שטן (KB 1317, BDB 966) או שוטן מתייחס לשלושה קבוצות נפרדות.

1. אנשים שוטנים (שמ"א כט 4; שמ"ב יט 22; מל"א יא 14, 23, 25; תה"ל קט 6)
2. מלאכים שוטנים (במד' כב 22-23; זכר' ג 1)
3. שדים שוטנים (בהי"א כא 1; מל"א כב 21; זכר' יג 2)

רק בשלב יותר מאוחר, בתקופה שבין הבריתות, הנחש של בראשית ג מזוהה עם השטן (השוו לחוכמת שלמה ב 23-24; חנוך ב לא 3), ואפילו יותר מאוחר זה הופך לדעה רבנית (השוו למסכת סוטה 9 ומסכת סנהדרין 29א). "בני האלהים" של פרק ו הפכו למלאכים רעים בחנוך א נד 6. הם הפכו למקור הרוע בתיאולוגיה הרבנית. אני מציין את זה לא כדי לעמוד על הדיקו התיאולוגיה של זה, אלא כדי להראות את ההתפתחות. בברית החדשה פעולות תנכ"יות אלו מיוחסות לרוע מלאכי, מגולם (כלומר, השטן) בקור"ב יא 3; התג' יב 9.

זהו דבר מורכב או בלתי אפשרי (תלוי בנקודת המבט שלכם) לקבוע את המקור של הרוע המגולם מהתנ"ך. סיבה אחת לכך היא בגלל המונותאיזם החזק של ישראל (השוו למל"א כב 20-22; קה"ל ז 14; ישע' מה 7; עמוס ג 6). כל הסיבתיות יוחסה ליהוה כדי להדגים את הייחודיות והעליונות שלו (השוו לישע' מג 11; מד 6, 8, 24; מה 6-5; 14, 18, 21, 22).

מקורות שנתנים לנו מידע אפשרי הם (1) איוב א-ב, שם השטן הוא אחד מ"בני האלהים" (כלומר, מלאכים) או (2) ישע' יד; יחז' כח, שם נעשה שימוש במלכי המזרח התיכון הגאים (בבל וצור) כדי לתאר את גאוותו של השטן (השוו לטימ"א ג 6). יש לי רגשות מעורבים בנוגע לגישה זו. יחזקאל משתמש במטאפורות של גן עדן לא רק עבור מלך צור כשטן (השוו ליחז' כח 12-16), אלא גם עבור מלך מצרים כעץ הדעת טוב ורע (יחז' לא). למרות זאת, נראה שישעיהו יד, ובמיוחד פסוקים 12-14, מתארים מרד מלאכי באמצעות גאוה. אילו אלוהים רצה לגלות לנו את המקור והטבע הספציפיים של השטן, אז אלו הם דרך ומקום מאוד עקיפים לעשות את זה. אנחנו חייבים להגן על עצמנו מהנטייה של התיאולוגיה השיטתית לקחת חלקים קטנים ומעורפלים של בריתות, מחברים, ספרים וז'אנרים שונים, ולחבר אותם כחלקים של פאזל שלם אחד.

Alfred Edersheim (*The Life and Times of Jesus the Messiah*), כרך 2, נספחים XIII [עמ' 748-763] ו-XVI [עמ' 770-776]) אומר שהיהדות הרבנית הושפעה באופן כבד מהדואליזם הפרסי והספקולציה השדית. הרבנים הם לא מקור טוב לאמת בתחום הזה. ישוע סוטה באופן קיצוני מהלימוד של בתי הכנסת. אני חושב שהרעיון הרבני של התיווך המלאכי וההתנגדות בנתינת התורה למשה בהר סיני פתחה את הדלת לרעיון של איוב מושבע מלאכי של יהוה ושל האנושות. ישנם שני אלים עליונים בדואליזם הפרסי (זרתוסטרה), *Ahkiman* ו-*Ormaza*, טוב ורע. דואליזם זה התפתח לדואליזם היהודי המוגבל של יהוה והשטן.

אין ספק שיש בברית החדשה התגלות הדרגתית שנוגעת בהתפתחות הרוע, אך לא בצורה מפורטת כמו שהרבנים מצהירים. דוגמא טובה לכך היא "המלחמה בשמים". הנפילה של השטן היא הכרחית לפי ההגיון, אך לא ניתנים פרטים. ומה שכן ניתן מכוסה בז'אנר אפוקליפטי (השוו להתג' יב 4, 7, 12-13). למרות שהשטן הובס והוגלה לארץ, הוא עדיין מתפקד כמשרת של יהוה (השוו למתי ד 1; לוקס כב 31-32; קור"א ה 5; טימ"א א 20).

אנחנו חייבים לרסן את הסקרנות שלנו בתחום זה. נכון שישנו כוח אישי של פיתוי ורוע, אך יש רק אלוהים אחד ובני האדם עדיין אחראים למעשיהם. יש קרב רוחני, גם לפני וגם אחרי הישועה. הניצחון יכול לבוא ולהישאר אך ורק באמצעות ודרך האלוהים בעל שלוש הישויות. הרוע כבר הובס ויוסר בעתיד (ראה התגלות כ 10)!

ב 16
"בוודאי" NASB
"כי אכן" NKJV
"כי ברור" NRSV, TEV
--הושמט-- NJB

□ "הוא לא נותן עזרה ... הוא נותן עזרה" אלה שניהם זמן חיווי אמצעי בהווה (מרכיב). המילה "לא" ממוקמת במקום הראשון במשפט היווני לצורך הדגשתו. הפועל הוא *epilambanō* שהוא מן השורש *lambanō*, "לקחת" או "לתפוס" עם מטרות חיוביות או שליליות. בהקשר זה היא מתייחסת למעשיו החיוביים של ישוע (ראו עבריים ח' 9) מטעם בני אדם מאמינים, אשר לעולם אינם מופנים כלפי מלאכים. שוב ישוע וחסידיו מנוגדים לעולם המלאכים.

□ "לצאצי אברהם" זה פשוטו כמשמעו "זרעו של אברהם". יהוה מבטיח לאברהם חסר הילדים שיהיה אב לאומה גדולה עם צאצאים רבים (ראו בראשית י"ב 2; ט"ז 6-2; י"ז 7-4; י"ח 10, 18). המונח "זרע" יכול להיות רבים או יחיד. לכן הכוונה הן לעם ישראל והן למשיח הקרב ובא. מתוך כתבי הברית החדשה אחרים אנו מבינים שזה קשור לאמונה, לא לתחרות או להצגה (ראו יוחנן ח' 31-59; אל הגלטים ג' 7, 9, 29; אל הרומים ב' 28-29). ההבטחות לאברהם אינן מותנות (ראו במיוחד בראשית ט"ז 21-12; אל הרומים ד'), ואילו ברית משה מותנית בציות.

ב' 17 "היה צריך להפוך אותו לאחיו בכל הדברים". עבודתו המתמשכת מטעמו של ישוע למען האנושות קשורה להבנתו המלאה של טבעו של האנושות (ראו עבריים ב' 11, 18; ד' 15) כך שיוכל להיות הכהן הגדול שלנו.

□ "כדי שהוא יהפוך לכהן גדול רחום ונאמן"

נושא מיוחד: ישוע כהן גדול SPECIAL TOPIC: JESUS AS HIGH PRIEST

אגרת אל העברים היא ייחודית מבין ספרי הברית החדשה מכיוון שהיא מכנה את ישוע ככהן גדול. בברית הישנה יש שני מקומות שבהם המשיח מתואר במונחים של כהנה (ראו תהילים ק"ד 4; זכריה ג-ד). נושא זה מתפתח באל העברים ד 14-10; ו 13-28.

האגרת מתארת את עבודת הכהונה של ישוע במספר אופנים

1. הוא מביא כפרה על החטאים (ראו עברים ב 17; ז 27; ט 14)
2. הוא נותן כח למי שעובר פיתויים (ראו עברים ב 18)
3. נותן חסד בעת הצורך (ראו עברים ד 15-16)
4. הוא נותן חיי נצח (ראו עברים ה 9-10)
5. הוא מפגיע בעד המאמינים (ראו עברים ז 25; ט 24)
6. הוא נותן לנו ביטחון להתקרב לאלוהים הקדוש (ראו עברים י 19-21).

□ "בכדי לרצות על חטאי האנושות" המונח "כפרה" משמש בתרגום השבעים למושג הרחמים (מכסה) מעל ארון הברית בקודש הקודשים. עם זאת, הקונטציה שלה ביוונית הייתה להרגיע אלוהות כועסת וזועמת, ובכך להסיר את המחסומים בין "האלים" לאנושות. בגלל השימוש הזה במונח תרגומים מודרניים דואגים שהקונטציה הזו תיוחס ליהוה (ראה RSV ו- NJB) ומתרגמים אותה כ"כפרה". ישוע מפגיש בין צדק וחסדו של יהוה (ראה הראשונה ליוחנן ב' 2; ד' 10). עם זאת, אסור לנו לראות בזה אלוהות תנכ"ית זועמת וישוע אוהב. האב שלח את הבן (ראו יוחנן ג' 16). הבן מייצג ומחקה את האב.

ב' 18 "מכיוון שמאז שהוא עצמו התפתה לזה שהוא סבל" "הוא סבל" הוא פועל מושלם מעיד המדבר על הניסויים הממושכים שעומדים בפני ישוע. למונח "פיתוי" (*peirazō*) יש קונטציה לפתות עם מבט לחורבן (ראו עבריים ד' 15; מתי ד' 1). הרע ניסה להשמידו בגולגולתה, אך אלוהים הפך זאת לניצחון הגאולה הגדול.

נושא מיוחד: הסברים ביוונית למונח מבחן SPECIAL TOPIC: GREEK TERMS FOR TESTING AND THEIR CONNOTATIONS

ישנם שני מונחים ביוונית שקשורים למבחן עם מטרה.

1. *Dokimazō, Dokimion, Dokimasias*

מונח מטלורגיסטי שמדבר על מבחן (כלומר, בצורה מטאפורית) באש (ראה נושא מיוחד: אש). האש מגלה את המתכת האמתית ומסירה (כלומר, מטהרת) את הסיגים. תהליך פיזי זה הפך לצרוף מילים עבור אלוהים/ או שטן/ או בני אדם אחרים בהקשר של מבחן. מונח זה בשימוש רק באופן חיובי, לבחון בשביל קבלה (ראה נושא מיוחד: אלוהים בוחן את עמו [ברית ישנה]).

יש שימוש בברית החדשה

א. שורים – לוקס יד 19

ב. עצמנו – א קורינתים יא 28

ג. האמונה שלנו – יעקב א 3

ד. אפילו אלוהים – עברים ג 9

התוצאות של מבחנים הללו היו חיוביות (ראה רומים ב 18; יד 22; טז 10; ב קורינתים י 18; יג 7,7; פיליפים ב 27; ש א פטרוס א 7), ולכן, המונח קשור למישהו שעבר מבחן ואושר ל-

א. כדי להיות ראוי

ב. להיות טוב

ג. להיות אמתי

ד. להיות בעל ערך

ה. להיות מכובד

2. *Peirazō, Peirasmus*

לעתים קרובות למונח זה יש משמעות של מבחן לצורך איתור בעיה או דחייה. הוא בשימוש בזמן הניסיון של ישוע במדבר

א. יש ניסיון ללכוד את ישוע (מתי ד 1; טז 1; יט 3; כב 18; מרקוס א 13; לוקס ד 2; עברים ב 18).

ב. מונח זה (*peirazōn*) משמש כתואר של השטן במתי ד 3; א תסלוניקים ג 5 (כלומר, "המנסה")

ג. שימוש

(1) ישוע השתמש במונח בשביל להזהיר את בני האדם לא לנסות את אלוהים

(ראה מתי ד 7; לוקס ד 12, [או משיח ראה א' קורינתים י 9]).

(2) מציין ניסיון לעשות משהו שנכשל (ראה עברים יא 29)

(3) יש קשר לפיתויים וניסיונות של מאמינים (ראה א קורינתים ז 5; י 9; יג גלטים ו

1; א תסלוניקים ג 5; עברים ב 18; יעקב א 2,13,14; א פטרוס ד 12; ב פטרוס

9).

■ "הוא מסוגל לעזור למתפתים" אותה האמת חוזרת באל העבריים ד' 15. ישוע מזדהה באופן מלא עם בני עמו הנזקקים (ראו עבריים ב 2' 17)!

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות.

1. פרט את הדרכים בהן הברית החדשה נעלה מהברית הישנה.
2. מדוע מחבר ספר זה מצטט לעתים קרובות מהברית הישנה?
3. למי מופנות האזהרות בפרק ב'?
4. האם פסוקים 6-8 מתייחסים לבני האדם או לישוע?
5. מדוע היה על ישוע לסבול ואיך הדבר משפיע על המאמין?
6. האם על פי פסוק 14 אנחנו מבינים שלשטן יש כוח על המוות של המשיחיים?
7. פרט את הסיבות לביאתו של ישוע.

אל העברים ג

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
ישוע נעלה ממשה	הבן היה נאמן	המשיח נעלה ממשה	ישוע גדול ממשה	המשיח גדול ממשה
ג 6-1	ג 6-1	ג 6-1	ג 6-1	ג 6-1
מנוחה לעמו של אלוהים	היו נאמנים	אזהרות ותוכחה	מנוחה לעמו של אלוהים	אך לרשת את ארץ המנוחה של אלוהים
(ג 7-13)		(ג 7-13)	(ג 7-13)	(ג 7-13)
ג 11-7	ג 15-7	ג 19-7	ג 11-7	ג 11-7
ג 19-12	הכישלון של הנדודים במדבר		ג 15-12	ג 19-12
	ג 19-16		ג 19-16	

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות בהקשר לאל העברים ג 1-13

א. פרק זה עוסק בעליונותו של ישוע על שני המנהיגים של ברית משה, משה ואהרון, שהיו אחים ולוויים. זה מוביל אותנו לדיון מעשי על כהונת מלכיצדק בעבריים ד' 14- ז' 28.

ב. קטע זה הוא מחזה רבני על שני מושגים: (1) "בית האלוהים", בעבריים ג' 1-6 (ראו במדבר י"ב 7-8; שמואל ב ז') ו (2) "המנוח" בעבריים ג' 7-13 (ראו תהילים צ"ה 7-11).

ג. הטיעון מתפתח כדלהלן.

1. משה היה חלק מבית אלוהים/משק אלוהים, אך ישוע היה בונה הבית / משק
2. משה הוא משרת בבית ואילו ישוע בן משפחה
3. משה לא הצליח להכניס את מנוחתו של אלוהים, בעוד ישוע לא נכשל

ד. המוקד של יחידה ספרותית זו הוא סביב האזהרה לאורח חיים של ציות ונאמנות. ישוע היה נאמן וציית, אבל בני ישראל לא היו כאלה. בבית הישנה היו השלכות כבדות לחוסר ציות. עוד יותר כבדות הן ההשלכות של חוסר ציות או דחייה של הברית החדשה (ראו עברים ב 1-4).

ה. פרק זה טיפולוגי. הוא רואה בברית החדשה יציאה (בדומה ליציאת מצרים) מעבודת רוחנית!

לימוד מילים וביטויים

עברים ג 1-6 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹ לכן, אחי הקדושים, אשר חלקכם בקריאה שמימית, התבוננו אל השליח והפנה הגדול של הכרזת אמונתנו, ישוע, הנאמן למכונן אותו, כמו שהיה גם משה בכל ביתו; (במדבר יב' ז')³ והרי הוא נמצא ראוי לכבוד רב יותר משזכה לו משה, באותה מדה שבונה הבית נכבד יותר מן הבית. (זכריה ו' יב')⁴ הן כל בית יש לו בונה, אך בונה הכל הוא האלהים.⁵ משה אמנם היה נאמן בכל ביתו, כעבד, לשם עדות על הדברים אשר היו עתידים להאמרת, (דברים ד' ה')⁶ אבל המשיח הוא כבן על ביתו; ואנחנו ביתו, אם נחזיק עד קץ בביטחון ובתקוה שאנו מתהללים בה.

ג 1

NASB, NKJV	"אחי הקדושים"
NRSV	"אחים ואחיות"
TEV	"חברי המשיחיים"
NJB	"אחים קדושים"

למי מופנה ספר זה? המונח "אחי" מופיע שוב ושוב (ראו עברים ב 11; ג 12,1; י 19; יג 22) אשר (יחד עם הנושא הדיון) מרמז על יהודים מאמינים.

□ "אשר חלקכם בקריאה שמימית" מושג זה משמש במספר אופנים בכתובים.

1. עם ישראל נקרא על ידי אלוהים בשביל להיות ממלכת כהנים שתשיב את העולם לאלוהים (ראו בראשית יב 3; שמות יט 5). בברית הישנה זו הייתה קריאה לשרות, ולא ישועה אישית, וקריאה לכל עם ישראל למשימה מאלוהים (בישור עולמי).
2. קריאה אישית שקיבלו המאמינים (ראו יוחנן ו 65,44) לישועה נצחית.
3. כל מאמין נקרא בצורה אישית לשרת את גוף המשיח עם המתנות הרוחניות שלו (ראו א"ק יב 11,7).

נושא מיוחד: נקראים SPECIAL TOPIC: CALLED

- אלוהים תמיד לוקח את היוזמה לקורא, לבחור, ומזמין את המאמינים לבוא אליו (ראה יוחנן ו 65,44; טו 16; א"ק א 2-1; אפסים א 4-11). המונח "קריאה" משמש במספר מובנים תיאולוגיים.
- א. בברית הישנה "לקרוא בשם" תמיד מדובר בהקשר של הלל/פולחן (ראה בראשית ד 26; יב 8; כא 33; כו 25; שמות לד 5).
 - ב. החוטאים נקראים לישועה בחסד אלוהים (לדוגמה שמות לד 7-6) דרך המשיח והרשעת הרוח (כלומר, *klētos*, רומים א 7-6; ט 24, דומה מבחינה תיאולוגית לכתוב ב א"ק א 2-1; ב"טמ א 9; ב"פט א 10).
 - ג. החוטאים קוראים בשם אלוהים בשביל להיושע (כלומר, *epikaleō*, ראה מעשי שליחים ב 21; כב 16; רומים י 9-13). הצהרה זו מתקשרת לביטוי יהודי של הלל.
 - ד. המאמינים קוראים בשם אלוהים בזמן משבר ולחץ (כלומר, מעשי שליחים ז 59).
 - ה. המאמינים נקראים לחיות חיים בצלם המשיח (כלומר, *klēsis*, ראה א"ק א 26; ז 20; אפסים ד 1; פיליפים ג 14; ב"תס א 11; ב"טמ א 9).
 - ו. המאמינים נקראים לשרת (ראה מעשי שליחים יג 2; א"ק יב 4-7; אפסים ד 1).

□ "התבוננו אל...ישוע" זהו חיווי אאוריסטי פעיל. פירושו לקחת ברצינות (ראו עברים י 24). הקשר זה מרמז על כך שיש להשוות בין ישות ושרותו של ישוע למנהיגים שהיו בברית הישנה.

□ **"השליח והכהן הגדול"** שני התארים הללו מתקשרים לעליונותו של ישוע על משה השליח ואהרון ככהן הגדול. פרקים ג-ד עוסקים בעליונותו של ישוע על אהרון הכהן. מכיוון שביוונים במונחים "שליח" ו-"מלאך" הם זהים, המונח "שליח" שפרושו "לשלוח", אולי מתקשר ומתייחס למלאכים שנשלחו על ידי אלוהים לשרת את אלו שנושעו (ראו עברים א 14) וגם מתייחס לישוע שנשלח על ידי אלוהים לגאול את אלו אשר נושעים (ראו יוחנן ג 17). זה המקום היחיד בברית החדשה שבו ישוע מכונה "שליח", למרות שיוחנן משתמש בשם הפועל שוב ושוב בכדי להתייחס לישוע "שנשלח" מהאב (ראו יוחנן ג 34, 17; ה 38, 36; ו 57, 29; ח 42; י 36; יא 42; יז 3, 18, 21, 23, 25; כ 21).

□ **"שליח"** שם הפועל של המונח הוא "לשלוח" (ראו נושא מיוחד: נשלח *apostellō*) והיה בשימוש על ידי הרבנים בהקשר שמישהו נשלח כנציג רשמי. משה שירת בבית אלוהים כמשרת בעוד שישוע היה "בן", חבר משפחה. אלוהים קרא למשה לשרת, אבל את ישוע הוא שלח מגן עדן.

□ **"הכהן הגדול"** רק באיגרת זו ישועה מכונה הכהן הגדול (ראו עברים ב 17; ג 1; ד 14, 15; ה 5, 10; ו 20; ז 26, 28; ח 1, 3; ט 11; י 21). מחבר איגרת זו משתמש במונח זה בשביל לשכנע את היהודים של המאה הראשונה כי ישוע, משבט יהודה, היה באמת כהן. בפרשנות של מגילות ים המלח כתוב כי היהודים ציפו לשני משיחים, אחד מלכותי (שבט יהודה) והשני כהן (שבט לוי, ראו תהילים קי; זכריה ג-ד).

□ **"הכרזת אמונתנו"** זהו המונח היווני *homologies*, הוא מילה מורכבת ל "לומר" ו "אותו הדבר". הקוראים הכריזו את אמונתם במשיח ישוע. כעת אליהם לחיות את אשר הכריזו (ראו עברים ד 14; י 23). זהו אחד הנושאים העיקריים של איגרת זו.

נושא מיוחד: הודאה	
SPECIAL TOPIC CONFESSION	
א.	ישנן שתי צורות של אותו שורש יווני שמשתמשים בהם להודאה או הצהרה, <i>homolegeō</i> ו- <i>exomologeō</i> . המונח שיוחנן משתמש בו מורכב מ- <i>homo</i> , אותו הדבר; <i>legō</i> , לדבר; ו- <i>ex</i> , מ- המשמעות הבסיסית היא להגיד את אותו הדבר, להסכים עם. ה- <i>ex</i> נוסף לרעיון של הצהרה פומבית.
ב.	התרגומים באנגלית לקבוצת מילים זו הם <ol style="list-style-type: none"> 1. לשבח 2. להסכים 3. להכריז 4. להצהיר 5. להודות
ג.	לקבוצת מילים זו יש לכאורה שני שימושים מנוגדים <ol style="list-style-type: none"> 1. לשבח (את אלוהים) 2. להודות בחטא יתכן שאלו התפתחו מהתודעה של האנושות לקדושת האל ולחטא שלהם. להכיר באמת אחת היא הכרה בשתיהן.
ד.	השימושים של הברית החדשה בקבוצת מילים זו הם <ol style="list-style-type: none"> 1. להבטיח (השווה למתי יד 7; מה"ש ז 17) 2. להסכים למשהו (השווה ליוח' א 20; לוקס כב 6; מה"ש כד 14; עבר' יא 13) 3. לשבח (השווה למתי יא 25; לוקס י 21; רומ' יד 11; טו 9) 4. להיות תמים-דעים עם
א.	אדם (השווה למתי י 32; לוקס יב 8; יוח' ט 22; יב 42; רומ' י 9; פיל' ב 11; יוח"א ב 23; התג' ג 5)
ב.	אמת (השווה למה"ש כג 8; יוח"א ד 2)
5.	להצהיר פומבית על (מובן חוקי שהתפתח להצהרה דתית, השווה למה"ש כד 14; טימ"א ו 13)
א.	לא הודאה באשמה (השווה לטימ"א ו 12; עבר' י 23)
ב.	עם הודאה באשמה (השווה למתי ג 6; מה"ש יט 18; עבר' ד 14; יעקב ה 16; יוח"א א 9)

ג 2 **"הנאמן למכונן אותו"** בהקשר זה הדגש הוא על (1) כך שהאב בחר והכין את ישוע למשימת הגאולה (ראו מרקוס ג 14) ו- (2) ישוע שהראה דוגמה לאורח חיים שמבוסס על אמונה (בינוני בהוה). ישוע נהיה לאחד עם בני האדם. עם

זאת, אטימולוגיה נוספת עבור המילה "מכונן" היא "יוצר". אריוס השתמש בפועל "מכונן" בדין ודברים עם אתנסיוס כדי לטעון כי ישוע היה הבריאה הכי חשובה (ראו משלי ח 22) של אלוהים, אך לא אלוהות (ראו מעשי שליחים ב 36; רומים א 4; קולוסים א 15). המחלוקת של המאה הרביעית הניבה את הלימוד של מהות אלוהית אחת, בעלת שלוש ישויות נצחיות, אב, בן ורוח הקודש (השילוש). שלוש ישויות אלו הן חלק מאלוהים אחד ואמיתי (ראו יוחנן א 18-1). לדין בנושא הזרם אריאניוטי, ראו ספר *Christian Theology* (2nd ed.) by Millard J. Erickson, pp. 711-715.

□ **"כל ביתו"** התייחסות לספר במדבר יב 8,7. עמו של אלוהים הם מוצגים כבית אלוהים, ו מטאפורה שחוזרת על עצמה לאורך הכתובים (ראו עברים ג 6, "ביתו", גלטים ו 10; א"ט מ ג 15; "בית רוחני", א"פ ט ב 5; "ביתו של אלוהים" ד 17). המילה "בית" מופיעה שש פעמים בפסקה זו, לפעמים בקונטציה של בניין ולעיתים של משפחה. נראה כי הוויכוח מתייחס ל

1. משה היה חלק מביתו/רכושו של אלוהים, אך ישוע היה הבנאי של אותו הבית
2. משה הוא משרת, בעוד שישוע הוא בן משפחה
3. משה נשכל במשימה שלו להביא את עמו למנוחתו של אלוהים, בעוד שישוע הצליח.

ג 3 **"נמצא ראוי לכבוד רב יותר משזכה לו משה"** זהו חייוי שלילי מושלם. זו הצהרה מאוד חריפה לאוזני היהודים (ראו ב"קר ג 7-11).

ג 4 **"הן כל בית יש לו בונה"** משפט זה משמש לטיעון לפילוסופי / תיאולוגי לקיומו של אלוהים (ראו Thomas Aquinas). למרות זאת, קו נמקה זה ("סיבה ראשונה") לא יכול לא מגיע להתגלות של אלוהים כאביו של האדון ישוע המשיח, ולא באלוהים כחבר של החוטאים.

□ **"אך בונה הכל הוא אלוהים"** האב הוא בורא כל הדברים (ראו רומים יא 36; א"ק טו 25-27). ישוע היה המתווך/סוכן של האב בבריאה (ראו יוחנן א 3; א"ק ח 6; קולוסים א 16; עברים א 2).

ג 5-6 **"אבל המשיח הוא כבן על ביתו"** ישוע הבן (ראו עברים א 2; ג 6; ה 8; ז 28) מוצג בהשוואה למשה המשרת (ראו עברים א 2; ג 5; ה 8; ז 28; שמות יד 31; במדבר יב 7). משה היה משרת נאמן (ראו במדבר יב 7), אך ישוע היה בן משפחה!

ג 5 משה דיבר על ישוע בדברים יח 18-19 (ראו א"פ ט א 11). פסוק זה חוזר על האמת של עברים א 1.

ג 6 **"ואנחנו ביתו"** זו המשפחה של האמונה המתוארת כבית (ראו גלטים ו 10 א"ט מ ג 15; א"פ ט ב 5; ד 17). או מטאפורה מעולם הבנייה מופיעה בהקשר של הקהילה כבית מקדש (ראו א"ק ג 16). המוקד הוא על (1) בעלותו של ישוע ו- (2) עמו של אלוהים כתאגיד/חברה. נדיר שאנחנו קוראים על הקהילה כביתו של ישוע. בגלל זה מספר כתבי יד יווניים קדומים שינו את מילת הגוף כך שההתייחסות תהיה לאב (ראו MSS p⁴⁶ D*).

□ **"אם"** זהו נשפט תנאי ממעמד שלישי שפירושו פעולה פוטנציאלית (מונח *ean* ביחד עם דרך האווי). הדבר נותן למשפט אלמנט של אקראיות (ראו עברים ג 14; ד 14; רומים יא 22; א"ק טו 2).

□ **"נחזיק עד קץ בביטחון ובתקוה שאנו מתהללים בה"** המילה "נחזיק" שמה דגש על התמדה (התניות אאוריסטיות פעילות, ראו עברים ג 14; ד 14, ראו נושא מיוחד בעברים ד 14). שאר הפרק זה ופרק ד הם אזהרה אחת מתמשכת (1) עבור היהודים המאמינים לגדול לבגרות רוחנית ו- (2) עבור אותם האנשים ששמעו את הבשורה וראו את כוחה בחייהם של חבריהם היהודים משיחיים, שיקבלו את הבשורה באופן מלא.

□ **"בתקוה שאנו מתהללים בה"** דגש זה על תקוה הוא מאפיין את האיגרת אל העברים (ראו עברים ג 6; ו 11; ז 19; י 23; יא 1). התקווה מתייחסת להגשמת אמונתנו!

נושא מיוחד: תקווה (elpis, בכתביו של שאול)
SPECIAL TOPIC: HOPE (elpis, in Paul)

שאול השתמש במונח זה לעתים קרובות במספר מובנים שהיו קשורים זה לזה. לעתים קרובות בהקשר של השלמת אמונתו של המאמין (למשל, א"ט מ א 1). המונח מתבטא בכבוד, חיי נצח, ישועה, וביאה שנייה, וכו'. התקווה היא ודאית, אך יסוד הזמן הוא בעתיד ולא ידוע. התקווה קשורה עתים קרובות ל "אמונה" ו- "אהבה" (ראו א"ק ר יג 13; א"תס א 3; ב"תס ב 16). רשימה חלקית של חלק מהשימושים של שאול במונח:

1. הביאה השנייה, גלטים ה 5; אפסים א 18; ד 4; טיטוס ב 13
2. ישוע הוא תקוותנו, א"ט מ א 1 (אלוהים תקוותנו, א"ט מ ה 5; א"פ ט ג 5)
3. המאמין צריך לתת את עצמו לאלוהים, קולוסים א 22-23; א"תס ב 19
4. התקווה בגן עדן, קולוסים א 5
5. ביטחון בבשורה, קולוסים א 23; א"תס ב 19
6. ישועה, קולוסים א 5; א"תס ד 13; ה 8
7. כבוד אלוהים, רומים ה 2; ב"ק ר ג 12; קולוסים א 27
8. ישועת הגויים על ידי ישוע, קולוסים א 27
9. ביטחון הישועה, א"תס ה 8
10. חיי נצח, טיטוס א 2; ג 7
11. תוצאות של בגרות רוחנית, רומים ה 2-5
12. גאולה של כל הבריא, רומים ח 22-20
13. השלמת האימוץ, רומים ח 23-25
14. תואר לאלוהים, רומים טו 13
15. רוצנו של שאול עבור המאמינים, ב"ק ר א 7
16. הברית הישנה כמדריך עבור מאמיני הברית החדשה, רומים טו 4

□ "נחזיק עד קץ" ביטוי זה אינו מופיע בכתבי היד היוונים הקדומים כמו B, P⁴⁶, ולכן, אולי לא היה כתוב בטקסט המקורי. עם זאת, הוא נכלל בכתבי יד יווניים קדומים אחרים כמו (A, C, D, K, P). הוא מופיע גם בעבריים ג 14 וכנראה נכתב גם בקטע זה על ידי סופר לעמן איזון ספרותי. זה מתאים לתיאולוגיה של הקשר זה. ראו נושא מיוחד בעבריים ז 11.

עברים ג 7-19 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)

⁷על כן, כמאמר רוח הקדוש,
"היום אם-בקלו תשמעו";
⁸אל-תקשו לבבכם כמריבה,
כיום מסה במדבר, (זכריה ז' יב'; במדבר כ' ב')
⁹אשר נסוני אבותיכם,
בחנוני גם-ראו פעלי ארבעים שנה.
¹⁰לכן אקוט בדור ואמר, עם תעי לבב הם, והם לא-ידעו דרכי.
¹¹אשר-נשבעתי באפי
אם יבאון אל-מנוחתתי. (תהילים צה' ז'-יא')
¹²השמרו, אחי, שלא יהיה באיש מכם לב מרשע וחסר אמונה, הסוטה מאלהים חיים.¹³ עודדו איש את
רעהו יום יום, כל עוד הזמן מכנה "היום", למען לא יקשה לב איש מכם בנגלי החטא.¹⁴ הן נהיינו שתפים למשיח
אם נחזיק ללא הרף, עד הסוף, בביטחון אשר התחלנו בו,
¹⁵בעוד שנאמר
"היום אם-בקלו תשמעו,"
אל-תקשו לבבכם כמריבה"; (תהילים צה' ז'-ח')
¹⁶כי מי השומעים אשר רבו אם לא כל יוצאי מצרים ביד משה?¹⁷ ובמי נקטה נפשו ארבעים שנה? הלא בחוטאים
אשר נפלו פגרים במדבר? (במדבר יד' כט')¹⁸ ולמי נשבע שלא יבואו אל מנוחתו אם לא לסוחרים?¹⁹ אנחנו רואים
כי לא יכלו לבוא משום שלא האמינו.

ג 7 "כאמר רוח הקודש" זה מייחס את השראת הברית הישנה לרוח הקודש. בהקשר זה למילים אלו יש משמעות רבה מכיוון שהכתובים מיוחסים לאלוהים האב בעבריים א 13,5; ב 11,6; ד 3,4; י 9; יג 5. לכן זהו קטע חזק בנושא ישותו ואלהותו של רוח הקודש (ראו נושא מיוחד אישיות הרוח בעבריים ט 8; י 15).

נושא מיוחד: השילוש SPECIAL TOPIC: THE TRINITY

שימו לב לפעילות של כל שלוש הישויות של השילוש בהקשרים מאוחדים. המונח "שילוש", שלראשונה נטבע על-ידי טרטוליאנוס, הוא לא מילה שמופיעה בכתובים, אבל הרעיון הוא מפושט.

א. הבשורות

1. מתי ג 17-16; כח 19 (והמקבילות)

2. יוח' יד 26

ב. מעשי השליחים - מה"ש ב 32-33, 38-39

ג. שאול

1. רומ' א 5-4; ה 1, 5; ח 4-1, 10-8

2. קור'א ב 10-8; יב 6-4

3. קור'ב א 22-21; יג 14

4. גלט' ד 6-4

5. אפס' א 14-3, 17; ב 18; ג 17-14; ד 6-4

6. תסל"א א 5-2

7. תסל"ב ב 13

8. טיט' ג 6-4

ד. פטרוס - פטר"א א 2

ה. יהודה - פס' 20-21

ריבוי בתוך האלוהות נרמז בתנ"ך.

א. שימוש בגוף רבים בהתייחסות לאלוהים

1. השם *אלוהים Elohim* הוא ברבים, אך כאשר נעשה בו שימוש בהקשר לאלוהים, הפועל הוא תמיד

ביחיד

2. כינוי הגוף הנסתר "אנו" בברא' א 27-26; ג 22; יא 7

ב. מלאך ה' היה נציג גלוי של האלוהות

1. ברא' טז 7-13; כב 11-15; לא 11, 13; מח 15-16

2. שמות ג 2, 4; יג 21; יד 19

3. שופ' ב 1; ו 22-23; יג 22-3

4. זכר' ג 2-1

ג. אלוהים ורוחו נבדלים, ברא' א 2-1; תהל' קד 30; ישע' סג 9-11; יחז' לז 13-14

ד. אלוהים (יהוה) והמשיח (אדון) נבדלים, תהל' מה 6-7; קי 1; זכר' ב 8-11; י 9-12

ה. המשיח והרוח נבדלים, זכר' יב 10

ו. כל השלושה מוזכרים בישיעהו מח 16; סא 1

האלוהות של ישוע וישות של הרוח גרמו לבעיות עבור המאמינים האדוקים והמונותאיסטים הראשונים.

1. טרטוליאנוס - ראה את הבן כמישהו שנמצא תחת הסמכות או השליטה של האב.

2. אוריגנס - ראה את המהות האלוהית של הבן והרוח כפחותה מזאת של האב.

3. אריוס - הכחיש שהבן והרוח אלוהיים

4. Monarchianism - האמונה בהתגלות עקבית של אלוהים אחד כאב, בן ואז רוח.

השילוש הוא ניסוח שהתפתח היסטורית ונודע על-ידי חומר מהכתובים.

1. האלוהות המלאה של ישוע, שווה לזאת של האב, והוצהרה בשנת 325 לספ' על-ידי ועידת ניקיאה.

2. האישיות המלאה והאלוהות של הרוח שווה לזאת של האב והבן והוצהרה על-ידי ועידת קונסטנטינופול (381 לספ')

3. הדוקטרינה של השילוש מובעת באופן מלא בעבודתו של אגוסטינוס *De Trinitate*

יש מסתורין אמיתי פה. אך נראה שהברית החדשה מאשרת מהות אלוהית אחת בעלת שלושה התגלויות נצחיות ואישיות.

□ "היום אם בקולו תשמעו" פסוקים 7-11 הם ציטוט מתרגום השבעים של תהילים צה 7-11, שהם פסוקי אזהרה שניתנו לעם ישראל במהלך הנדודים במדבר בשל חוסר אמונתם. אל העברים ג 17 עד ד 13 מבוססים על אקספוזיציה

של קטע זה. זהו משפט תנאי ממעמד שלישי. הייתה להם הזדמנות לראות ולשמע (ראו עברים ג 9) אך הם בחרו לסרב ולהקשות את ליבם.

ג 8 "אל-תקשו ללבבכם כמריבה" הכתוב מרמז על תקופת הנדודים של עם ישראל. נוסח המסורה מציג את האזורים הגאוגרפיים של מרד עם ישראל כ- Meribah (ראו שמות יז 7; במדבר כ 13) ו- Massah (ראו שמות יז 7; דברים ו 16). תרגום השבעים מתרגם אותם לפי האטימולוגיה (Meribah – מקום הסכסוך ו- Massah – פיתוי; ראו עברים ג 9). המונח "לב" מתייחס לישותו של האדם (ראו דברים ו 4-5). בתחילת המסע לבני ישראל הייתה אמונה, אך בהמשך הם לא פעלו מתוך אמונה (כלומר, סיפור 12 המרגלים, במדבר יב). כתוצאה מכך אלוהים לא נתן להם להיכנס לארץ המובטחת.

נושא מיוחד: הלב SPECIAL TOPIC: THE HEART

בתרגום השבעים ובברית החדשה משתמשים במונח היווני *kardia* כדי לשקף את המונח העברי לב (BDB 523). משתמשים בו בכמה דרכים (השווה ל- Bauer, Arndt, Gingrich and Danker, A Greek-English Lexicon, עמ' 403-404).

1. מרכז החיים הפיסיים, מטאפורה לאדם (השווה למה"ש יד 17; קור"ב ג 2-3; יעקב ה 5)
2. מרכז החיים הרוחניים (לדוגמא, מוסר)
 - א. אלוהים מכיר את הלב (השווה ללוקס טז 15; רומ' ח 27; קור"א יד 25; תסל"א ב 4; התג' ב 23)
 - ב. תיאר את החיים הרוחניים של האדם (השווה למתי טו 18-19; יח 35; רומ' ו 17; טימ"א א 5; טימ"ב ב 22; פטר"א א 22)
3. מרכז חיי המחשבות (לדוגמא, תבונה, השווה למתי יג 15; כד 48; מה"ש ז 23; טז 14; כח 27; רומ' א 21; י 6; טז 18; קור"ב ד 6; אפס' א 18; ד 18; יעקב א 26; פטר"ב א 19; התג' יח 7; לב היא מילה נרדפת לשכל בקור"ב ג 14-15 ופיל' ד 7)
4. מרכז הרצון (לדוגמא, בחירה, השווה למה"ש ה 4; יא 23; קור"א ד 5; ז 37; קור"ב ט 7)
5. מרכז הרגשות (השווה למתי ה 28; מה"ש ב 26, 37; ז 54; כא 13; רומ' א 24; קור"ב ב 4; ז 3; אפס' ו 22; פיל' א 7)
6. מקום מיוחד בו הרוח פועלת (השווה לרומ' ה 5; קור"ב א 22; גלט' ד 6 [כלומר, המשיח בלבבנו, אפס' ג 17])
7. הלב הוא דרך מטאפורית להתייחס לכל האדם (השווה למתי כב 37, מצטט את דבר' ו 5). המחשבות, המניעים והמעשים המיוחסים ללב חושפים לחלוטין את סוג האדם האינדיבידואלי. בתנ"ך ישנם כמה שימושים בולטים במונח
 - א. ברא' ו 6; ח 21, "אלוהים התעצב אל ליבו", שימו לב גם להושע יא 8-9
 - ב. דבר' ד 29; ו 5, "בכל לבבך ובכל נפשך"
 - ג. דבר' י 16, "לב ערל" ורומ' ב 29
 - ד. יחז' יח 31-32, "לב חדש"
 - ה. יחז' לו 26, "לב חדש" מול "לב אבן"

☐ "כיום" הנה דוגמה לשימוש במונח "yom" במובן הפיגורטיבי (ראו יוחנן ח 56; עברים ח 9), לא במובן של 24 שעות.

נושא מיוחד: יום (YOM, BDB 398, KB 399) SPECIAL TOPIC: DAY

התאוריות בנושא משמעות של המונח yom (יום, בראשית א) נלקחו מספרו של Dr. John Harris (דיקן בית הספר ללימודי מקרא ופרופסור של הברית הישנה ב East Texas Baptist University) בנושא חקר הברית הישנה

1. התיאוריה המילולית של עשרים וארבע שעות אלו השאלות הברורות (ראו שמות כ 9-11) שעולות סביב גישה זו:
 - א. אך היה אור ביום הראשון אם השמש לא נבראה עד יום ד'?
 - ב. כיצד ביום אחד ניתנו כל השמות לכל בעלי החיים (במיוחד לבעלי חיים שהיו באזורים מרוחקים, ראו בראשית ב 19-20)?

2. התיאוריה של יום-עידן
תיאוריה זו מנסה ליצור הרמוניה בין מדע (במיוחד גאולוגיה) לבין כתבי הקודש. היא זו קובעת כי "הימים" היו ארוכים "עידנים גאולוגיים". כל עידן היה שונה מאחר, והערך המשוער שלהם מתואר בגיאולוגיה אחידה. באופן כללי מדענים נוטים להסכים עם ההתפתחות של בראשית א: האדים והמסה המימית קדמה להפרדה של הישבה והים ורק לאחר מכן נבראו היצורים החיים. קודם היה כל הצומח ולאחר מכן בעלי החיים, ורק לבסוף היה האדם כצורת החיים האחרונה ומורכבת ביותר. להלן מספר שאלות שעולות מגישה זו.
- א. כיצד הצמחים שרדו במשך "עידנים" ללא השמש?
ב. כיצד נוצר תהליך "האבקה" בצמחים אם חרקים וציפורים נבראו רק לאחר כמה "עידנים"?
3. התיאוריה של העידן-המתחלף
הימים הם למעשה בנייים מעשרים וארבע שעות, אך בין כל יום הייתה הפרדה של עידן שבמהלכו כל מה שנברא התפתח. להלן מספר שאלות שעולות מגישה זו.
- א. אותן הבעיות שעלו בתיאוריה של "יום-עידן" עולות גם בתיאוריה זו.
ב. האם הכתוב מצביע כי "יום" משמש הן במובן של עשרים וארבע שעות והן במובן של עידן?
4. תיאוריית הבריאה פרוגרסיבית – קטסטרופה (The Progressive Creation-Catastrophe Theory)
תיאוריה זו בנויה באופן הבא: בין בראשית א 1 לבראשית א 2, הייתה תקופה בלתי מוגדרת של זמן שבה התקיימו העידנים הגאולוגיים; במהלך תקופה זו נוצרו היצורים הקדם-היסטוריים לפי הסדר שהמאובנים הציעו; לפי תיאוריה זו לפני כ 200,000 שנה אירע אסון על טבעי שהרס חלק גדול מהחיים על לפני כדור הארץ והכחיד בעלי חיים רבים; ואז התחרשו האירועים של בראשית א'. תיאוריה זו מתייחסת לחידוש הבריאה, ולא בריאה מקורית.
5. תאוריית גן-העדן
החישוב של הבריאה מתייחס אך ורק לבריאה והיבטיו הפיזיים של גן העדן.
6. התיאוריה של הפער
בהתבסס על בראשית א 1, אלוהים ברא עולם מושלם. בהתבסס על בראשית א 2, השטן היה אחראי על העולם והוא בחר למרוד. כתוצאה מכך אלוהים שפט את השטן ואת העולם והרס אותו לחלוטין. במשך מיליוני שנים, העולם נותר לבדו והעידנים הגאולוגיים חלפו. בהתבסס בראשית א 3-ב 3, בשנת 4004 לפנה"ס, התחרשה הבריאה שמבוססת על שישה ימים, כל יום עשרים וארבע שעות. הבישוף Ussher (1654 לספירה) בגאולוגיה של בראשית ה ובראשית יא בשביל לחשב ולתארך את הבריאה של האנושות, ולפי חישוביו השנה היא 4004 לפנה"ס. עם זאת, גאולוגיה לא מייצגת סכמה כרונולוגית שלמה.
7. התיאוריה של השבוע הקדוש
כתוב ספר הראשית השתמש במושג הימים והשבוע ככלי ספרותי בשביל להעביר את המסר האלוהי של יד אלוהים בבריאה. מבנה ספרותי כזה ממחיש את היופי והסימטריה של הבריאה.
8. התיאוריה של בית מקדש של היקום
זו השקפה של John H. Walton הציג בספרו, *The Lost World of Genesis One, IVP, 2009*, את ששת הימים כ"אונטולוגיה פונקציונלית, לא אונטולוגיה חומרית." הוא מאר אלוהים שהקים את העולם לטובת האנושות. זה מתאים גם לשאר הקוסמולוגיות הקדומות. לדוגמה, שלושת הימים הראשונים מייצגים שאלוהים מספק "עונות" (כלומר, זמן), "מזג אוויר" (כלומר, בשביל הגידולים), ו"אוכל". הביטוי החוזר "זה טוב" היה מציין פונקציונליות.
לפי תיאוריה זו היום השביעי מתאר שאלוהים נכנס "לבית מקדש" של היקום, כשהוא כבעל, המושל, והבמאי של הכל. לכן בראשית א לא מדבר על הבריאה של החומר/הדבר אלא על הסדר/תפקיד של אותו החומר עבור אלוהים ובני האדם.
- "הימים" הם בעצם כלי ספרותי שמדבר על הסכמה כללית בעניין
א. אין הבחנה בין "הטבעי" ל"על-טבעי"
ב. אלוהים מעורב בכל תחומי החיים. מה שיחד את עם ישראל היה
- (1) המונותאיזם
(2) הבריאה נועדה לבני האדם ולא לאלים
(3) אין שום סכסוך בין אלים ובני האדם/עם ישראל
הבריאה לא מבוססת על תאוריות אחרות אלא בעלת השקפת עולם דומה להן.
המונח "יום" מתייחס בדרך כלל למחזור של 24 שעות (ראו שמות כ 9-10), אך הוא גם יכול להתייחס לתקופת זמן בלתי מוגדרת (ראו בראשית ב 4; ה 2; רות א 1; תהילים נ 15; צ 4; קהלת ז 14; ישעיהו ד 2; יא 2; זכריה ד 10).

ג 9 "אֲשֶׁר נִסְוּי אֲבוֹתֵיכֶם, בְּחֻנּוּי" המונח "בחנוני" והמונח "נסוני" בנוסח המסורה בעלי שמות גיאוגרפיים שמוזכרים בשמות יז 1-7 (*massah, meribah*), במקומות אלו עם ישראל מרד באלוהים.

בתרגום היווני משתמשים בשני מונחים שונים עבור "ניסיון" או "מבחן". המונח הראשון (*peirazō*) בדרך כלל היה בקונטציה ל"לנסות/לבחון עם כוונה להשמיד" והמונח השני (*dokimazō*) "לנסות/לבחון עם כוונה לאשר", אבל הקשר זה אלו מילות נרדפות. ראו נושא מיוחד בעברים ב 18.

□ **"ראו פעלי"** למרות כל הניסים שעם ישראל חווה במהלך ארבעים שנות נדודים, הדבר לא הביא אותם לאמון מוחלט באלוהים. המשל של לזרוס והאישי העשיר בלוקס טז בשילוב עם מתי כד 24 מוכיחים כי ניסים לא בהכרח סימן מאלוהים, וגם לא הכלי הטוב ביותר להביא אנשים לאמונה (ראו, השטן מנסה את ישוע במתי ד 6,3).

□ **"ארבעים שנה"** מספר זה מופיע לעתים קרובות בכתבים. כנראה זה ניב עברי לתקופה ארוכה ובלתי מוגדרת. למעשה בהקשר זה הכוונה היא ל 38 שנים (ראו במדבר יד 34). מחבר אגרת אל העברים שינה את הנוסח העברי והיווני של קטע זה מתהילים (למשל, שאול מצטט מתהילים ח 18 באפסים ד 8) בכך שהוא חיבר את תקופת "ארבעים השנה" לתקופה שבני ישראל ראו את הניסים של יהוה. עם זאת, נוסח המסורה ותרגום השבעים מייחסים ביטוי זה לזעמו של יהוה על בני ישראל במהלך תקופת הנדודים (ראו תהילים צה 10). לעתים קרובות כותבי הברית החדשה בהשראת הרוח מפרשים את הברית הישנה בשילוב עם מילים מהרבנות. נראה כי סגנון כתיבה כזה יכול להפר את המחויבות/דרך לפרש שאנחנו מצפים מהחבר. עלינו לאפשר למחברי הברית החדשה את הזכות להשתמש בברית הישנה שלא כל כך מתאימות לפרשנים מודרניים. איננו יכולים לשחזר את הגישה ההרמנויטית של המחברים בהשראת הרוח.

ג **10 "לכן אקוט בדור"** דוגמה טובה לזעמו ומשפטו של יהוה נמצאת במדבר יד 35,30-27,23-22,11.

□ **"ידעו"** למונח זה יש מרכיב של יחסים אישיים (ראו בראשית ד 1; ירמיהו א 5), ולא רק עובדות על מישהו או משהו. לאמונה המקראית יש גם אלמנט אישי (אמון) וגם יסוד קוגניטיבי (אמיתות).

□ **"דרכי"** בעברית ישנן הרבה מילים נרדפות לתורה של אלוהים (ראו תהילים יט 6-9; קיט). רצונו של אלוהים היה ברור לבני ישראל, אך הם בחרו לדחות אותו. אותה בעיה הייתה קיימת אצל חלק ממקבלי אגרת אל העברים. המסר של ישוע שינה "את דרכי של אלוהים" (ראו מתי ה 21-48; מרקוס ז 19; י 5-6). לאותם היהודים היה קשה מאוד לעזוב את תורת משה ולבטוח לחלוטין במסר האפוסטולי של "הברית החדשה" (ראו, ירמיהו לא 31-34; יחזקאל לו 22-38) שלא היה מבוסס על מעשי אדם!

נושא מיוחד: מונחים שקשורים להתגלות אלוהים (מספר דברים ותהילים)
SPECIAL TOPIC: Terms for God's Revelation (Using Deuteronomy and Psalms)

- I. "חוקים", 349 BDB, "חיקוק צו או פקודה"
 - א. זכר, חוק (KB 346) – דברים ד 1,5,6,8,14,45; ה 1; ו 1,24; ז 11; יא 32; טז 12; יז 19; כו 17; כז 10; תהילים ב 7; נ 16; פא 4; צט 7; קה 10,45; קמח 6
 - ב. נקבה, חוקה (KB 347) – דברים ו 2; ח 11; י 13; יא 1; כח 15,45; ל 10,16; תהילים פט 31; קיט 5,8,12,16,23,26,33,48,54,64,68,71,80,83,112,124,135,145,155,171
- II. "חוק/דין", KB 1710, BDB 435, "הוראות"
 - דברים א 5; ד 44; ז 19,18,11; ח 3,26,8; ט 61,58; י 29,21; יא 10; יב 9; תהילים א 2; יט 7; עה 10; צד 12; קה 45; קיט 113,126,136,140,150,153,163,165,174; 109,97,92,85,77,72,70,61,55,53,51,44,34,29,18,1
- III. "עדייות" KB 790, BDB 730, "חוקים מאלוהים"
 - א. רבים, עדייות – דברים ד 45; ו 20,7; תהילים כה 10; עה 56; צג 5; צט 7; קיט 22,24,46,59,79,95,119,125,138,146,152,167,168
 - ב. עדות או עדת – תהילים יט 7; עה 5; פא 5; קיט 129,144,157; 2,14,31,36,88,99,111,129,144,157
- IV. "הוראה" KB 959, BDB 824, "אשום"
 - תהילים יט 8; קג 18; קיא 7; קיט 4,15,27,40,45,56,63,69,78,87,93,94,100,104,110,128,134,141,159,168,173
- V. "מצוות" KB 622, BDB 846
 - דברים ד 40,2; ה 29; ו 25,17,2,1; ח 11,2,1; י 13; יא 13; טו 5; כו 17,13; ל 16,11; תהילים יט 8; קיט 6,10,19,21,32,35,47,48; 166,176,60,66,73,86,96,98,115,127,131,143,151
- VI. "משפטים/פקודות" KB 651, BDB 1048, "פסקי דין" או "צדק"

- דברים א 17; ד 45,14,8,5,1; ז 12; טז 18; ל 16; לג 21,10; תהילים י 5; יח 22; יט 9; מח 11; פט 30; צז 8 קה 7,5; קיט 75,84,102,106,120,137,7,13,20,30,39,43,52,62; קכ 149:9; 147:19; 149,156,160,164
- VII. "דרכיו" KB 231, BDB 202, אלו ההנחיות של יהוה לאורח חיים של עמו
- דברים ח 6; י 12; יא 28,22; יט 9; כו 17; כח 9; ל 16; לב 4; תהילים קיט 59,37,5
- VIII. "דברו"
א. KB 211, BDB 182 – דברים ד 36,12,10; י 4; יז 19; יח 19; תהילים קיט 9,16,17,25
160,161,169,81,89,101,105,107,114,130,139,147,28,42,43,49,57,65,74
ב. KB 67, BDB 57
1. "דבר" – דברים לג 9; תהילים קיט 172,170,162,103,67,11
2. "הבטחה" – תהילים קיט 38,41,50,58,76,82,116,133,140,148,154
3. "מצווה" – תהילים קיט 158
- כל אלה מתייחסים לדרכים שבהם אלוהים התגלה לבני ישראל. המונחים הללו בעצם שמות נרדפים.
ראו נושא מיוחד השראה.

ג 11 "אשר נשבעתי באפי" זעמו של אלוהים אמתי כמו אהבתו. יש לציין; עם זאת, ששניהם מטאפורות אנתרופומורפיות המשתמשות ברגשות ובמינוח אנושי שלא יכול לתאר את אלוהים בצורה מלאה. אלוהים גילה את עצמו לנו, אבל יש עוד כל כך הרבה על ישותו של אלוהים שאנחנו כבני האדם פשוט לא יכולים לקבל במציאות הזמנית שבה אנו חיים.

נושא מיוחד: שפה אנתרופומורפית לתאר אלוהות SPECIAL TOPIC: ANTHROPOMORPHIC LANGUAGE TO DESCRIBE DEITY

- א. סוג זה של שפה (כלומר, אלוהות מתוארת מתארת במונחים אנושיים) נפוץ מאוד בבשרית השינה (כמה דוגמאות)
א. חלקי הגוף הפיזי
- עיניים – בראשית א 4, 31; ו 8; שמות לג 17; מדבר יד 14; דברים יא 12; זכריה ד 10
 - ידיים – שמות טו 17; מדבר יא 23; דברים ב 15
 - זרוע – שמות ו 6; טו 16; דברים ד 34; ה 15
 - אוזניים – מדבר יא 18; א שמואל ח 21; ב מלכים יט 16; תהילים ה 1; י 17; יח 6
 - פנים – שמות לג 11; ויקרא כ 3, 5, 6; מדבר ו 25; יב 8; דברים לא 17; לב 20; לד 10
 - אצבע – שמות ח 19; לא 18; דברים ט 10; תהילים ח 3
 - קול – בראשית ג 9, 11, 13; שמות טו 26; יט 19; דברים כו 17; כז 10
 - רגל שמות כד 10; יחזקאל מג 7
 - צורה אנושית – שמות כד 11-9; תהילים נז; ישעיהו ו 1; יחזקאל 26
 - מלאך אדוני – בראשית טז 7-13; כב 11-15; לא 11,13; נח 15-16; שמות ג 4, 13-21; יד 19; שופטים ב 1; ו 22-23; יג 22-3
- ב. פעולות פיזיות (ראה דוגמאות)
- מדבר כמנגנון הבריאה – בראשית א 3, 6, 9, 11, 14, 20, 24, 26
 - הליכה (כלומר צליל) – בראשית ג 8; ויקרא כו 12; דברים כג 14
 - סוגר את הדלת של תיבת נח – בראשית ז 16
 - מריח את הקורבנות – בראשית ח 21; ויקרא כו 31; עמוס ה 21
 - יורד – בראשית יא 5; יח 21; שמות ג 8; יט 11, 18, 20
 - קובר את משה – דברים לד 6
- ג. רגשות אנושיות (דוגמאות)
- התחרט – בראשית ו 6, 7; שמות לב 14; שופטים ב 18; א שמואל טו 29, 35; עמוס ז 3, 6
 - כעס – שמות ד 14; טו 7; מדבר יא 10; יב 9; כב 22; כה 3,4; לב 10, 13, 14; דברים ו 15; ז 4; כט 20
 - קנאה – שמות כ 5; לד 14; דברים ד 24; ה 9; ו 15; לב 16, 21; יהושע כד 19
 - שקץ/תיעוב – ויקרא כ 23; כו 30; דברים לב 19
- ד. מונחים משפחתיים (כמה דוגמאות)
- אבא

- א. של ישראל – שמות ד 22; דברים יד 1; ישעיהו א 2; סג 16; סד 8; ירמיהו לא 9; הושע יא 1
 ב. של המלך – ב שמואל ז 11-16; תהילים ב 7
 ג. מטאפורות של פעולה אבהית – דברים א 31; ח 5; לב 14-6; תהילים כז 10; משלי ג 12; ירמיהו ג 4, 22; לא 20; הושע יא 4-1; מלאכי ג 17
 2. הורה – הושע יא 4-1
 3. אמא – ישעיהו מט 15; סו 13-9 (אנלוגיה לאם מניקה)
 4. מחזר צעיר ונאמן - הושע א-ג

II. סיבות לשימוש בשפה זו

- א. זה הכרחי לאלוהים לגלות את עצמו לבני אדם. אין אוצר מילים אחר מאשר אנושי. אלוהים הוא רוח ואנחנו משתמשים לתאר אותו בגוף זכר בגלל האנשה (אנתרופומורפיזם).
 ב. אלוהים לוקח את ההיבטים המשמעותיים ביותר בחיי האדם ומשתמש בהם כדי לגלות את עצמו לעולם חוטא (אבא, אמא, הורה, מחזר).
 ג. לפעמים זה הכרחי (למשל בראשית ג 8), אבל אלוהים לא רוצה להיות מוגבל לשום צורה פיזית (ראה שמות כ; דברים ה)
 ד. האנתרופומורפיזם האולטימטיבי הוא התגלמותו של ישוע! אלוהים הפך לאדם פיזי, ניתן היה לגעת בו (ראה א יוחנן א 3-1) המסר של אלוהים הפך לדבר אלוהים (ראה יוחנן א 18-1).

III. לדיון קצר, קרא, G. B. Caird, *The Language and Imagery of the Bible*, chapter 10, קרא "Anthropomorphism," in *The International Standard Bible Encyclopaedia*, pp. 152-154

ג 12

NASB, NRSV, NJB
 NKJV, NJB

"השמרו אחי"
 "היזהרו"

זו צורת חייוי אימפּרטיבית פעילה בהווה; המשיכו להיזהר! חשוב לא רק להתחיל להאמין אלא גם לסיים בכך ולא לפרוש (ראו פרק יא)!!!

NASB, NKJV
 NRSV
 NJB

"אחי"
 "אחים ואחיות"
 "אחים"

ראו הערה בעברים ג 1. כנראה קטע זה מתייחס ליהודים מאמינים, אם כי יכול להיות שהכותב מתייחס לכל המאמינים ככלל.

□ **"לב מרושע וחסר אמונה"** מדובר במאמין שעוזב את אלוהים חיים. לב מאמן נשאר נאמן עד הסוף (ראו עברים ג 14 ופרק יא). ניב עברי זה בדומה לביטוי "לב חסר אמונה" (ראו עברים ד 6), בדומה הניב "סוטה", משקף את הביטוי שוב *.shuv*

□ **"הסוטה מאלוהים חיים"** זמן הטית מקור פעיל. זהו המקור של המילה "כפירה" (באנגלית). זה מתייחס לחוסר אמונה (ההפך של עברים ג 14). למי משפט זה מתייחס: (1) יהודים מאמינים או (2) יהודים לא מאמינים? בגלל השימוש במילה "אחי" כנראה שההתייחסות היא למאמינים.
 אם כן האם ההזהרה מתייחסת ל: (1) ישועה או (2) נאמנות? בהקשר זה נראה כי ההתייחסות היא לנאמנות. באגרת אל העברים נקודת המבט על החיים המשיחיים מתחילה מהסוף (ראו עברים ג 14), ולא מהתחלה (כמו ששאלו כותב).

"הסטייה" בספוק זה כנראה מתייחס לאמונה מתמשכת ונאמנות. לעם ישראל הייתה אמונה, אבל אמונה זו לא הייתה מבוססת על התמדה וציות. הם דחו את הבטחת אלוהים לארץ המובטחת כאשר בחרו להקשיב לדוח השלילי של המרגלים (ראו במדבר יג-יד), ולא להבטחתו של אלוהים. אז בהקשר זה הסטייה היא לא מתייחס "לעזוב את האמונה" אלא "סטייה מהנאמנות!" על המאמינים לא רק לחיות באמונה אלא גם בנאמנות. ראו הערות בעברים ג 18-16.

אלוהים תמיד רוצה ביחסים של ברית. עלינו להגיב באמונה ונאמנות. אלוהים הריבון נותן לכל אחד מאתנו את החופש לבחור ולחיות בתלמידות. לא קל להבין את הקו מחשבה של מחבר אגרת זו בגלל:

1. הוא משתמש בלוגיקה רבנית ובהרמוניטיקה.
 2. הוא פונה לשתי קבוצות
 - א. יהודים מאמינים
 - ב. יהודים לא מאמינים
 3. הוא מבסס את הביטחון והניצחון שיש לאמינים במשיח על אמות מידה של אמונה ונאמנות
 4. הוא מתמקד על נאמנות עד הסוף (ראו עברים ד 14; יא). הוא מסתכל על החיים במשיח מנקודת מבט שקשורה למסקנה של הבשורה.
- הביטוי "אלוהים חיים" הוא משחק מילים שקשור לשם הברית של אלוהים (יהוה, ראו שמות ג 14). ראו נושא מיוחד: השמות לאלוהות בעברים ב 7. הקוראים של אגרת זו לא דחו את יהוה, אך האירוניה היא שלדחות את הבשורה של ישוע המשיח זה למעשה לדחות את יהוה (ראו א"יוח ה 9-12).

נושא מיוחד: כפירה (APHISTĒMI) SPECIAL TOPIC APOSTASY (APHISTĒMI)

למונח היווני *aphistēmi* יש שדה סמנטי רחב. למרות זאת, המונח האנגלי "כפירה" (apostasy) מופק ממונח זה וגורם לקוראים מודרניים לקרוא אותו עם דעה קדומה. הקשר, כמו תמיד, הוא המפתח, ולא הגדרה מודרנית. זהו מונח המורכב ממילת היחס *apo*, שמשמעותה "מ-" או "הרחק מ-", ו-*histēmi*, "לשבת", "לעמוד", או "לתקן". שימו לב לשימושים (הלא-תיאולוגיים) הבאים:

1. להסיר פיזית
 - א. מבית המקדש, לוקס ב 37
 - ב. מבית, מרק' יג 34
 - ג. מאדם, מרק' יב 12; יד 50; מה"ש ה 38
 - ד. מכל הדברים, מתי יט 27, 29
 2. להסיר פוליטית, מה"ש ה 37
 3. להסיר במובן יחסי, מה"ש ה 38; טו 38; יט 9; כב 29
 4. להסיר באופן חוקי (גירושין), דבר' כב 1, 3 (תרגום השבעים) ובברית החדשה, מתי ה 31; יט 7, מרק' י 4; קור"א ז 11
 5. להסיר חוב, מתי יח 27
 6. להראות חוסר דאגה על-ידי עזיבה, מתי ד 20; יוח' ד 28; טז 32
 7. להראות דאגה על-ידי אי-עזיבה, יוח' ח 29; יד 18
 8. להסכים או להרשות, מתי יג 30; יט 14; מרק' יד 6; לוקס יג 8
- במובן התיאולוגי לפועל גם יש משמעות רחבה:
1. לבטל, לסלוח, למחול על האשמה של החטא, שמות לב 32 (תרגום השבעים); במד' יד 19; איוב מב 10, ובברית החדשה, מתי ו 12, 14-15; מרק' יא 25-26
 2. להימנע מחטא, טימ"ב ב 19
 3. להזניח על-ידי התרחקות מ-
 - א. התורה, מתי כג 23; מה"ש כא 21
 - ב. האמונה, יחז' כ 8 (תרגום השבעים); לוקס ח 13; תסל"ב ב 3; טימ"א ד 1; עבר' ג 12
- מאמינים מודרניים שואלים הרבה שאלות תיאולוגיות שמחברי הברית החדשה מעולם לא חשבו עליהן. אחת מהן קשורה לנטייה המודרנית להפריד בין אמונה לנאמנות.

יש אנשים בכתבי הקודש אשר מעורבים עם עמו של אלוהים ומשהו קורה.
א. בתנ"ך

- א. אלו אשר שמעו את הדיווח של שנים-עשר (עשרת) המרגלים, במדבר יד (השווה לעבר' ג 16-19)
- ב. קורח, במדבר 16
- ג. בניו של עלי, שמואל א ב, ד
- ד. שאול, שמואל א 11-31
- ה. נביאי שקר (דוגמאות)
 1. דבר' יג 5-1; יח 19-22 (דרכים לזהות נביא שקר)
 2. ירמיהו כח
 3. יחזקאל יג 7-1
- ו. נביאות שקר
 1. יחזקאל יג 17
 2. נחמיה ו 14

ז. מנהיגים רעים של ישראל (דוגמאות)

1. ירמיהו ה 30-31; ח 1-2; כג 4-1
2. יחזקאל כב 23-31
3. מיכה ג 5-12

ii. בברית החדשה

א. משמעו של המונח היווני הוא באופן מילולי **לכפור**. גם התנ"ך וגם הברית החדשה מאשרים התחזקות של הרוע ושל לימוד שקר לפני הביאה השנייה (השווה למתי כד 24; מרק' יג 22; מעשי השליחים כ 29, 30; תסל"ב ב 9-12; טימ"ב ד 4). ייתכן שמונח יוני זה משקף את דבריו של ישוע במשל הזרע הנמצא במתי יג; מרק' ד; ולוקס ח. מורי השקר הללו הם בבירור לא משיחיים, אך הם הגיעו מבפנים (השווה למה"ש כ 29-30; יוח"א ב 19); למרות זאת, הם מסוגלים לפתות וללכוד מאמינים לא בוגרים (השווה לעבר' ג 12).

השאלה התיאולוגית היא האם מורי השקר היו אי פעם מאמינים? קשה לענות על שאלה זו מפני שהיו מורי שקר בקהילות מקומיות (השווה ליוח"א ב 18-19). לעתים קרובות המסורות התיאולוגיות שלנו עונות על שאלה זו ללא התייחסות לקטעים ספציפיים בכתובים (מלבד מקרים של הוצאת פסוקים מהקשרם כדי כביכול להוכיח את הדעה הקדומה של משהו).

ב. אמונה למראית עין

1. יהודה, יוחנן יז 12
2. שמעון המכשף, מה"ש ח
3. הדוברים במתי ז 23-13
4. הדוברים במתי יג; מרק' ד; לוקס ח
5. היהודים ביוחנן ח 31-59
6. אלכסנדר והימנאוס, טימ"א א 19-20
7. אלו בטימ"א ו 21
8. הימנאוס ופיליטוס, טימ"ב ב 16-18
9. דימס, טימ"ב ד 10
10. מורי שקר, פטר"ב ב 19-22; יהודה 10-12
11. צוררי משיח, יוח"א ב 18-19

ג. אמונה חסרת פרי

1. קור"א ג 10-15
2. פטר"ב א 8-11

אנחנו חושבים על הקטעים האלו לעתים רחוקות מכיוון שהתיאולוגיה השיטתית שלנו (קלוויניזם, ארמיניאניזם וכו') מכתובה לנו את התגובה השולטת. בבקשה אל תשפטו אותי מראש מכיוון שאני מעלה את הנשוא הזה. הדאגה שלי היא תהליך פרשני תקין. אנחנו חייבים לתת לכתבי הקודש לדבר אלינו ולא לנסות להתאים אותם לתיאולוגיה נוכחית. זה לעתים קרובות כואב ומזעזע מכיוון שהרבה מהתיאולוגיה שלנו קשורה לקהילה, לתרבות או ליחסים (הורים, חברים, רועי קהילה), ולא לכתובים. חלק מהאנשים השייכים לאלוהים מתגלים כאנשים שהם לא חלק מהאנשים השייכים לאלוהים (לדוגמא, רומ' ט 6).

ג 13 **"עודדו איש את רעהו"** צורת חייוי אימפֶרטיבית פעילה בהווה. על המאמינים לחקות את הבן והרוח ולעודד איש את רעהו באמונה ונאמנות (ראו עברים י 24). שורש של מילה זו הוא *paraclete*, פירושו "מישהו שהולך לצידך בשביל לעזור" וזה כתוב בהקשר של הרוח (ראו יוחנן יד 26, 16; טו 26; טז 7) וישוע (ראו א"יוח ב 1).

▣ **"היום"** מילה זו מופיעה בתהילים צה, אז ההקשר הוא שהזמן לבטוח באלוהים עדיין פתוח כעת כמו בימיו של דוד המלך. המחבר מדגיש שזה הזמן לקחת את החלטה כי בעתיד יהיה זמן שהעיניים העיוורות לא יכלו לראות (חטא ללא סליחה, וחטא המוות, א"יוח).

איש לא יכול לבחור את השעה לבוא לפני אלוהים (ראו יוחנן ו 65, 44). הבחירה היחידה שלנו היא להגיב באופן מידי להזמנה של הבשורה. דחייה וחוסר אמונה הופכים את הלב שלנו לקשה. זה לא רצונו של אלוהים אלא התוצאה בלתי נמנעת של חוסר אמונה. למרות שעם ישאל יצא באמונה ממצרים הוא עדיין נכשל להאמין להבטחתו של אלוהים בהקשר לארץ המובטחת. יש להיזהר ולא רק לעשות צעד של אמונה ראשונית אלא לבסס אורח חיים שמבוסס על אמונה מתמשכת (ראו עברים ג 14, 6).

▣ **"למען לא יקשה לב איש מכם בנגלי החטא"** זמן הטית שלילי דרך האווי. החטא מצטיין כאויב המקשה את לב

האדם. שימו לב כיצד אמת זו מוצגת:

1. השמרו אחי (עברים ג 12)

2. שלא יהיה איש (עברים ג 12)
 - א. לב רשע וחסר אמונה
 - ב. הסוטה מאלוהים חיים
3. עודדו איש את רעהו (עברים ג 13)
4. למען לא יקשה לב איש מכם בנכלי החטא (עברים ג 13)
5. הן נהיינו שותפים למשיח אם נחזיק ללא הרף (עברים ג 14) פסוקים אלה מציגים גם עידוד וגם אזהרה.

ג 14 "הן נהיינו שותפים למשיח" זהו חייוי פעיל מושלם. הוא מרמז על תהליך שהושלם שהביא למצב קבוע בהווה.

□ "אם" זהו משפט תנאי ממעמד שלישי אשר פירושו פעולה פוטנציאלית. זהו אזהרה נוספת שמעודד את המשיחיים לחיות בנאמנות לאמונתם במשיח (ראו עברים ג 6; ד 14; י 23).

NASB	"אם נחזיק בביטחון שהתחלנו בו עד הסוף"
NKJV	"אם נחזיק בביטחון מתחילה ועד הסוף"
NRSV	"רק אם אנחנו נחזיק בביטחון עד הסוף"
TEV	"אם נחזיק חזק עד הסוף בביטחון אשר התחלנו בו"
NJB	"אם נשמור על הבטחון שהתחלנו בו עד הסוף"

הדגש בפסוק זה הוא על התמדה. הוא בעל אותו משקל כמו בטחון המאמין. שני העקרונות צריכים ללכת ביחד בשביל איזון מקראי (ראו ג 6; ד 14; מרקוס יג 13; רומים יא 22; א"ק ר טו 2; גלטים ו 7-9; א"יוח ב 19; התגלות ב 7, 11, 17, 26; ג 5, 12, 21; כא 7). ראו נושא מיוחד: בעברים ב 2. בנושא "עד הסוף" ראו נושא מיוחד בפרק ז פסוק 11.

רוב הדוקטרינות המקראיות בנויות מזוגות דיאלקטיים או פרדוקסאליים. הכתובים הם ספר מזרחי שמשתמש בשפה פיגורטיבית המבטאת אמת בהצהרות חזקות מאוד, אך מאזנת אותה עם צד נוסף שלפעמים נראה סותר. ובכך נמצא את האמת באיזון בין שני הקיצונים. במערב נהוג לבסס את האמת של הטקסט בהסתכלות שני צדי הקיצון של האמת. במובנים רבים זה השורש למתח שקיים בין זרמים מודרניים-מערביים שונים! ראו נושאים מיוחדים להלן.

נושא מיוחד: ביטחון משיחי

SPECIAL TOPIC CHRISTIAN ASSURANCE

ביטחון הוא (1) אמת של כתבי הקודש, (2) ניסיון האמונה של המאמין, ו (3) אורח חיים.

א. הבסיס מכתבי הקודש לביטחון הוא

1. האופי של אלוהים האב

א. בראשית ג 15; יב 3

ב. תהלים מו 10

ג. יוחנן ג 16; י 28-29

ד. רומים ח 38-39

ה. אפסים א 3-14; ב 5; 8-9

ו. פיליפים א 6

ז. השנייה לטימותאוס א 12

ח. איגרת פטרוס הראשונה א 3-5

2. פועלו של אלוהים הבן

א. תפילתו הכהנית, יוחנן יז 9-24, במיוחד פסוק 12

ב. הקורבן החילופי שלו

(1) רומים ח 31

(2) השנייה אל הקורינתים ה 21

(3) איגרת יוחנן הראשונה ד 9-10

ג. ההפגעה המתמשכת שלו

(1) רומים ח 34

(2) עברים ז 25

(3) איגרת יוחנן הראשונה ב 1

3. אלוהים הרוח
 - א. הקריאה שלו, יוחנן ו' 44, 65
 - ב. החותם שלו
 - 1) השנייה אל הקורניתים א' 22; ה' 5
 - 2) אפסים א' 13-14; ד' 30
 - ג. הביטחון האישי שלו
 - 1) רומים ח' 16-17
 - 2) איגרת יוחנן הראשונה ה' 7-13
- ב. התגובה ההכרחית של המאמין לברית היא
 1. חזרה בתשובה ואמונה התחלתית ומתמשכת
 - א. מרקוס א' 15
 - ב. יוחנן א' 12
 - ג. מעשי השליחים ג' 16; כ' 21
 - ד. רומים י' 9-13
 2. תזכורת שהמטרה של הישועה היא דימיון למשיח
 - א. רומים ח' 28-29
 - ב. אפסים א' 4; ב' 10; ד' 13
 3. תזכורת שביטחון מאומת על-ידי אורח חיים
 - א. יעקב
 - ב. איגרת יוחנן הראשונה
 4. תזכורת שביטחון מאומת על-ידי אמונה פעילה והתמדה
 - א. מרקוס יג' 13
 - ב. הראשונה אל הקורניתים טו' 2
 - ג. עברים ג' 14; ד' 14
 - ד. איגרת פטרוס השנייה א' 10
 - ה. יהודה 20-21

נושא מיוחד: ביונית התחלה - *ARCHĒ* - SPECIAL TOPIC

- המונח היווני *archē* אומר "ההתחלה" או "מקור" של משהו.
1. התחלתו של הסדר שנוצר (ראה. יוחנן א' 1; אל העברים א' 10)
 2. ההתחלה של הבשורה (ראה. מרקוס א' 1; פיליפים ד' 15; השנייה לתסלוניקים ב' 13; אל העברים ב' 3)
 3. עדי ראיייה ראשונים (ראה. לוקס א' 2)
 4. תחילת האותות (ניסים, ראה יוחנן ב' 11)
 5. תחילת העקרונות (ראה. אל העברים ה' 12)
 6. התחלת של ההבטחות שמבוססת על אמיתות הבשורה (ראה. אל העברים ג' 14)
 7. ההתחלה, קולוסים א' 18; התגלות ג' 14
- יש שימוש של "חוק" או "סמכות"
1. של פקידי השלטון האנושי
 - א. לוקס יב' 11
 - ב. לוקס כ' 20
 - ג. רומים יג' 3; טיטוס ג' 1
 2. של שלטון של מלאכים
 - א. רומים ח' 38
 - ב. א' קורניתים טו' 24
 - ג. אפסים א' 21; ג' 10; ו' 12
 - ד. קולוסים א' 16; ב' 10, 15
 - ה. יהודה א' 6

לימודי השקר שמתוארים בספר יהודה בזים כל סמכות, גם אנושית וגם של מלאכים. הם אנשים אנטינומים והוללים. הם שמים את עצמם במקום הראשון לפני אלוהים, מלאכים, שלטון אנושי, ומנהיגי קהילות.

ג 15 "אם" זהו משפט תנאי ממעמד שלישי, בדומה לעברים ג 14, פירושו פעולה פוטנציאלית. זה ציטוט מתהילים צה 8-7, שהוא המוקד של פרק ג.

ג 16-18 ישנן שלוש שאלות רטוריות בפסוקים אלה (ראו עברים ג 16, 17, 18). אם אנחנו לוקחים אנלוגיה זו תרתי משמע, זה נראה כי כל מי שמת במדבר (ראו במדבר יד), כולל משה, אהרן, וכוהנים, כולם מתו רוחנית לנצח. זה דבר בלתי אפשרי. יש משחק מילים בין "מנוחה" ו-"סוררים". בהקשר זה אלה הם שני מונחי מפתח. לאלוהים יש "מנוחה" בשביל אלה אשר סומכים עליו (וממשיכים לסמוך עליו), אך יש גם השלכות למי ש"סורר", בקרב המאמינים והלא מאמינים!

ג 19 פסוק זה עוסק מתקשר לנושא של חוסר אמונה המתמשך של עם ישראל בתקופת הנדודים!

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות.

1. מדוע ישוע מכונה "שליח" בעברים ג 1?
2. ציין את השימושים השונים של המונח "מנוחה".
3. הגדירו מזה "התמדה של הקדושים".

אל העברים ד

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
מנוחה לעמו של אלוהים		אזהרה ותוכחה	מנוחה לעמו של אלוהים	אך להגיע לארץ מנוחתו של אלוהים
(ג 7-ד 13)	הבטחת המנוחה	(ג 7-ד 13)	(ג 7-ד 13)	(ג 7-ד 13)
ד 11	ד 10-1	ד 11-1	ד 7-1	ד 11-1
	הדבר מגלה את מצבנו		ד 11-8	
	ד 13-11			
ד 13-12		ד 13-12	ד 13-12	ד 13-12
ישוע הכהן הגדול העליון		הנושא של ישוע ככהן הגדול העליון	ישוע כהן הגדול העליון	חמלתו של ישוע הכהן הגדול
	חמלתו של הכהן הגדול	(ד 14-ה 14)	(ד 14-ה 10)	(ד 14-ה 10)
(ד 14-ה 10)		ד 16-14	ד 16-14	ד 16-14
ד 16-14	ד 16-14	ד 16-14	ד 16-14	ד 16-14

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק בריצפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות הקשר

א. המחבר ממשיך לדבר על הנושאים: עליונותו של ישוע, אזהרה שלא לעזוב את האמונה בו.

- ב. עליונותו של ישוע (ברית החדשה) על הברית הישנה
 1. ישוע ההתגלות העליונה (הנביאים, עברים א 3-1)
 2. הוא המתווך העליון (מלאכים, עברים א 4-ב 18)
 3. הוא המשרת העליון (משה, עברים ג 1-6)
 4. הוא הכהן העליון (אהרון, עברים ד 14-ה 10; ו 13-ז 28)
 5. הוא נתן לנו ברית עליונה (הברית הישנה, עברים ח 13-ט 22)
 6. הוא המקדש העליון (בית מקדש, עברים ט 11-1, 23-28)

7. הוא הקורבן העליון (בעלי חיים, עברים ט 12-14; י 1-18)
 8. הוא ההר העליון (הברית הישנה היא הר סיני והברית החדשה היא הר ציון, עברים יא 18-29)

ג. לאור עליונותו של ישוע יש מספר אזהרות בנושא דחיית בשורתו (כלומר הברית החדשה, ראו ירמיהו לא 34-31; יחזקאל לו 22-38) או שיבה אל דת היהדות (כלומר הברית הישנה).

1. עברים ב 4-1
2. עברים ג 7-13
3. עברים ה 11-12
4. עברים י 19-39
5. עברים יב 14-29

לימוד מילים וביטויים

עברים ד 1-13 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
 1^{לכן}, בעוד עומדת ההבטחה להכנס אל מנוחתו, ראוי לנו לחשש שמא ימצא איש מקם מאחר להכנס.² הרי גם אנחנו התבשרנו כמוהם, אך הדבר שנשמע לא הועיל להם משום שלא התמזג עם אמונה בקרב השומעים. (דברים א' לב)³ אנחנו המאמינים נכנסים למנוחה, כשם שאמר, "אשר-נשבועתי באפי אם-יבאון אל-מנוחתי", (תהילים צה' יא)
 אף כי מהוסד תבל השלמו המעשים,⁴ שכן במקום אחד הוא אומר על היום השביעי, "וישבת אלהים ביום השביעי מכל-מלאכתו." (בראשית ב' ב')⁵ וכן שוב, "אם-יבאון אל-מנוחתי."
 6^{ומאחר שיש אשר נותר להם להכנס אליה ואלה שהתבשרו בראשונה לא נכנסו בגלל המרי,}⁷ שוב יעד יום מסים -- היום -- באמרו בפי דוד כנאמר לעיל, וזאת לאחר זמן רב, "היום אם-בקלו תשמעו, אל-תקשו לבבכם." (תהילים צה' ז'-ח)
 8^{אלו הביאים יהושע אל המנוחה, לא היה מדבר אחרי כן על יום אחר.}⁹ לפיכך נותרה מנוחת שבת לעם אלהים. (ירמיהו לא' א')¹⁰ הן הנכנס אל מנוחתו גם הוא שבת ממלאכתו, כמו האלהים משלו. (שמות כ' י')¹¹ לכן נחתר נא להכנס אל המנוחה היא, פן יכשל איש ויהיה לממרה כמוהם;¹² שהרי דבר האלהים חי ופועל, וחד הוא מתרב פיפיות וחוֹדֵר עד להבדיל בין נפש לרוח ובין פרקים למח העצמות, ובוחן מחשבות הלב וכוונותיו. (ישעיהו נה' יא; מט' ב')¹³ אין שום נברא נסתר מעיניו; הכל חשוף וגלוי לעיני מי שלפניו עלינו לתת דין וחשבון.

1 ד	NASB, NKJV	"יראו"
"שמרו על עצמכם"	NRSV, TEV	
"היזהרו"	NJB	

פועל זה הוא בזמן הטית פועל שלילי דרך האווי. האזהרות שכתבות באיגרת (ראו עברים ב 4-1; ג 7-13; ד 13-11; ה 11-12; י 26-39; יב 14-17) מעוררות תחושה של פחד (ראו עברים ד 11). האזהרות נוגעות בנושאים של ישועה והביטחון שיש למאמינים במשיח.

□ "בעוד עומדת ההבטחה להכנס אל מנוחתו" זהו משחק מילים (כלומר, "מנוחתו", ראו עברים ד 1, 3, 5, 8, 9, 10, 11) שבו משתמש המחבר של האיגרת (מתודולוגיה הרמנויטית רבנית) בשביל לדבר על ארבעת החלקים של עמו של אלוהים וכמו כן על נושא התקווה.

1. בראשית ב 2, מנוחתו של אלוהים ביום השביעי לבריאה.
2. במדבר יג-יד, מנוחתו של יהושע, כלומר הארץ המובטחת
3. תהילים צה 7-11 מנוחתו של אלוהים הייתה זמינה בימיו של דוד
4. עברים ד 1, 10-11 יום המנוחה בהתייחסות לחיים ושלום עם אלוהים (גן עדן)

"מאחר מזה"	NASB, NKJV
"שנכשל להשיג את זה"	NRSV
"שנכשל לקבל את המנוחה המובטחת"	TEV
"שהוא הגיע מאוחר להיכנס להבטחת המנוחה"	NJB

זה משקף את המונח החטיא *chatha* בתרגום השבעים *hamartia* פירוש המילה הוא "לא עמד בציפיות" או "נכשל" (ראו עברים יב 15; רומים ג 23). משמעות שקשורה למונח זה היא "הגיע מאוחר מידי" (השימוש מופיע בתרגום NJB).

ב 4 "גם אָנְחָנוּ הַתְּבַשְׁרָנוּ" הכוונה לבשורה של ישוע המשיח, שאותה כל אחד יכול לקבל. לפני המשיח ההתייחסות הייתה לדבר אלוהים, שניתן בברית הישנה בדרכים שונות (למשל, "אל תאכלו מהעץ", "תבנה את התיבה", "בוא אחרי אל הארץ", "תשמרו את התורה", "הכנסו לארץ המובטחת", וכו'). כל אדם או קבוצה היו צריכים להאמין לאלוהים והגיע בצעד של אמונה (כלומר, לחיות לפי האמונה) לדבר אלוהים. בספר שמות מי שהאמין היו כלב ויהושוע. הם האמינו להבטחתו של אלוהים לגבי הארץ המובטחת; רוב עם ישראל בחר לא להאמין.

□ **"כְּמוֹהֶם"** הכוונה לבני ישראל שהקשיבו לדוח השלילי של עשרת המרגלים. עם זאת, יהושוע וכלב לא פקפקו בהבטחתו של אלוהים לכיבוש הארץ המובטחת (ראו במדבר יג-יד), הם היו בעלי אמונה להיכנס לארץ המובטחת, אך בני דורם שלא האמינו לא נכנסו לארץ המובטחת.

NASB	"משום שלא התמזג עם אמונה של אלו ששמעו"
NKJV	"לא השתלב עם אמונה עם מי ששמע"
NRSV	"מכיוון שהם לא התאחדו עם אלה ששמעו"
TEV	"מכיוון שהם לא קיבלו את זה באמונה"
NJB	"מכיוון שהם לא היו שותפים לאמונתם של מי שכן שמע"

לביטוי זה יש וריאציה של כתב יד יווני. יש יחסת המִשָּׂא הישיר מושלם ושלילי, התייחסות יכולה להיות לאמונם של ישוע וכלב (ראו NASB, NKJV, NRSV, REB). האפשרות הנוספת היא נומינטיבי מושלם שלילי, אשר מתייחס לאמונה במסר שנשמע (ראו TEV, NJB, NIV).

הסוגיה התיאולוגית סביב נושא האמונה (ישועה) או חוסר האמונה של הדור המבוגר יותר בעם ישראל (בני 20 ומעלה) אשר היו ביציאת מצרים. האם ההשלכות של חוסר אמונתם גרמה ל (1) איסור כניסה לארץ כנען או (2) איסור כניסה לגן עדן? לא קל לענות על שאלה זו בגלל משחק המילים סביב המונח "מנוחה". זה נראה שאפשר לאשר את אמונתם הראשונית ביהוה (כלומר, ישועה), אבל להודות שיש חוסר אמונה לסמוך על הבטחתו (כלומר, לכבוש את ארץ כנען). בעצם שאלה זה קשורה לקוראי של המאה הראשונה (קוראי האיגרת). האם חוסר התמדתם היה סימן שהם מעולם לא נושעו או סימן לאמונתם החלשה? בפרשנות של אגרת זו כתב F. F. Bruce, בספרו, *The New International Commentary Series*, "ההשלכה המעשית ברורה: לא כל מי שרק שמע את הבשורה מקבל ישועה, אך מי שלקח את הבשורה באמונה; ואם זו אמונה כנה, זו תהיה אמונה מתמשכת" (עמי 73).

□ **"כשם שאמר"** זהו חייווי פעיל מושלם, הוא מייחס להשראה של הכתובים (ראו עברים א 13; ד 3,4; י 5,9; יג 5), זה יכול להתייחס לאלוהים האב או אלוהים הבן.

□ זהו ציטוט מתהילים צה 11 (כמו כן עברים ד 5; ג 11), אך זו גם רמיזה לספר בראשית ב 2, שבת אלוהים (היום השביעי, יום המנוחה).

ד 4 "שכן במקום אחד הוא אומר" זה משקף צירוף מילים רבני באמונה של השראת הברית הישנה (ראו עברים ב 6). "איפה" (כלומר המקום המדויק של הכתוב) ו- "מי" (כלומר המחבר של הכתוב), לא היו חשובים כי אלוהים הוא המחבר של כל הכתובים. זה לא אומר שהסופר שכח את המקום המדויק בברית הישנה.

□ **"היום השביעי"** הרבנים טענו כי השבת של אלוהים (כלומר, "יום המנוחה") מעולם לא נפסקה בגלל הנוסח של בראשית א, "ויהיה ער והיה בוקר, יום...". הדבר לא מוזכר בקשר ליום השביעי בבראשית ב 2,3 (ראו שמות כ 11).

ד 5 זהו ציטוט מתהילים צה 11.

ד 6 "בגלל המרי" חוסר אמונה מתבטא באי ציות (ראו עברים ג 18; ד 11,6). ההקשר הגדול יותר של פרק ד' משקף את האירועים שמתוארים במדבר יג-יד, אבל במקום זה ההתייחסות היא לתהילים צה 7-11, מדובר על החוויה של עם ישראל במריבה.

המונח "מרי/חוסר ציות (באנגלית) מוזכר בכתב היד היווניים הקדומים, D,B,A, ואילו "חוסר אמונה" מוזכר בכתבי יד P⁴⁶, ובכתב היד הקדום "א".

ד 7 "שוב יעד יום מסים -- היום -- באמרו בפי דוד" המונח היווני "יעד" באנגלית הוא המונח "אופק", שמשמעותו הגדרת גבולות. "בפי דוד" לא כתוב בטקסט העברי של תהילים צה 7-8, אבל תרגום השבעים מפרש ומכניס את המחבר המסורתי של המזמור. המחבר טוען שמנוחתו של אלוהים הייתה פתוחה גם בתקופת שלטונו של דוד. יש מספר ציטוטים מתהילים צה 7-11 בהקשר לפרקים ג', ד'. בכל פעם יש דגש על חלק אחר מהברית הישנה (כמו דרשה).

1. עברים ג 7-11 מדגיש "אל תקשו את ליבכם" בהקשר לתהילים צה 8
2. עברים ג 15 מדגיש "העם התגרה באלוהים" בהקשר לתהילים צה 9
3. עברים ד 3,5 מדגיש "לא תיכנסו למנוחתו" בהקשר לתהילים צה 11
4. עברים ד 7 מדגיש "היום" בהקשר לתהילים צה 7

ד 8 "אם" משפט תנאי ממעמד שני, לעתים מכונה "בניגוד לעובדה". יהושע לא הכניס את כל בני ישראל למנוחה של אלוהים. המונח "מנוחה" לא מתייחס לארץ כנען, אלא למנוחתו הרוחנית של אלוהים (ראו עברים ד 9-10). מפסוקים 8-10 אנחנו מבינים שהמחבר משתמש במונח "מנוחה" בשלושה מובנים "היסטוריים/תיאולוגיים":

1. ארץ כנען המובטחת (ראו עברים ד 8, בימיו של יהושע, במדבר יג-יד)
2. ההזדמנות לבטוח באלוהים (ראו עברים ד 9, כלומר בימיו של דוד, תהילים צה)
3. המנוחה של אלוהים בבראשית ב (עברים ד 4)
4. גן עדן (ראו עברים ד 11,1)

□ **"לבבכם"** ראו נושא מיוחד בעברים ג 8.

□ **"יהושוע"** בתרגום KJV כתוב "ישוע", אבל ההקשר מתקשר ליהושע מהברית הישנה. אלו כמעט שמות זהים! בקהילה הקדומה השתמשה בשם יהושע בהקשר לישוע (ראו מעשי שליחים ז 45, ישנה אותה שגיאה בתרגום).

□ **"הוא"** זה חייב להתייחס למחבר של תהילים צה.

ד 9 זהו הסיכום של תהילים צה. תחילה הייתה הבטחה ראשונית למנוחה (בראשית ב 2); אחר כך הייתה התגשמות היסטורית (יהושע); מאוחר יותר הייתה הזדמנות שלישית (בימיו של דוד); ויש עדיין הזדמנות רביעית לכל מי שבוחר להאמין להבטחותיו של אלוהים. שימו לב שהמחבר משתמש בתואר "עם אלוהים" בהקשר לכל מי שמאמין במשיח (ולא רק בהקשר ליהודים).

ד 10,11 זמן הטית פועל ביוונית קלאסית המציין עבר מבלי להתייחס למשך הפעולה או לחיים בכללותם. פסוקים 10,11 מראים בבירור כי המנוחה של עברים ד 10 מתייחסת לגן עדן. המאמינים יגיעו לגן עדן (ראו התגלות יד 13), אולם עברים ד 11 טוען בבירור כי כל עוד אנחנו בחיים הפיזיים על המאמינים להמשיך באמונה, חזרה בתשובה, ציות והתמדה. פסוק 11 הוא אזהרה. הישועה היא מתנת חיים בזכות עבודת הצלב. זו מתנת חסד מאלוהים שמלווה בעבודת הרוח. עם זאת, אלוהים בחר ביחסים של ברית עם בני האדם. על בני האדם להגיב להזמנה ולהתמיד. הישועה היא לא כרטיס כניסה לגן עדן או ביטוח אלא אורח חיים שמבוסס על אמונה ומערכת יחסים עם אלוהים והפרי של הישועה הוא חיים בצלם המשיח! לברית יש יתרונות וחובות.

ד 11

NASB, NKJV
NRSV
TEV
NJB

"בואו נתמיד להיכנס למנוחה זו"
"בואו נעשה כל מאמץ בשביל להיכנס למנוחה זו"
"בואו נעשה כמיטב יכולתנו כדי לקבל את מנוחה זו"
"בואו נחזור קדימה להיכנס למקום המנוחה"

בתרגום באנגלית נראה כי יש התייחסות למעשי אדם בהקשר למנוחת אלוהים, אך ביוונית המילה שמופיע היא "להיות להוטים", "להזדרז" (ראו ב"תס ב 17; ב"טמ ד 9).

□ **"פן יגשל איש ויהיה לממרה כמוהם"** ראו ג 18; ד 6.

ד 12 "דבר אלוהים" ביוונית פסוקים 12-13 הם משפט אחד. הדבר (*logos*) לא מתייחס באופן אישי לישוע, כמו שהוא מתייחס בא"יוח 1, אלא לדבר אלוהים (ראו עברים יג 7) כמסר שנשמע או נכתב בכתובים (ברית ישנה) או התגלות הברית החדשה. ההתגלות של אלוהים מתוארת בשלושה אופנים:

1. הוא מאופיין כבעל חיים משלו

2. הוא כמו כוח החודר של חרב

3. הוא כמו שופט יודע-כל (ראו עברים ד 13)

בספרו *Jewish Christianity*, H. E. Dana, מעלה את הרעיון שעל סמך כתב יד פפירוס מצרי המילה "דבר" (*logos*) פירושו "להביא בחשבון". הוא טען שזה מתאים לטענה של המחבר המקורי, אלוהים יעשה חשבון באמצעות מבחן, יש מטאפורה של מעולם הרפואה (ניתוח, עמוד 227). לכן טקסט זה אינו תיאור של התגלות דבר אלוהים, אלא שיקול דעתו הבוחן של אלוהים. זה מעניין, אבל מחבר אגרת זו השתמש לעתים קרובות השתמש במילה *logos* לדבר אלוהים (ראו עברים ב 2; ד 2; ה 13; ז 28; יג 7) וכמו כן במונח היווני *rhēma* בהקשר לדבר שאלוהים דיבר (ראו עברים ו 5; יא 3).

□ **"חי ופועל, וחד"** זה משקף את התפיסה העברית בהקשר לכוח שיש בהכרזת המילה של דבר אלוהים (ראו בראשית א 1,3,6,9,14,20,24,26; תהילים לג 9,6; קמח 5; ישעיהו מ 8; מה 23; נה 11; ה 17-19; מתי ה 17-19; כד 35; א"פט א 23).

□ **"חד הוא מחרב פיפיות"** זה מדבר על הכוח החודר של דבר אלוהים (ראו יוחנן יב 48; התגלות א 6; ב 12,16, בהקשר לישוע).

□ **"נפש לרוח"** זו אינה דיכוטומיה אונטולוגית באנושות, אלא מערכת יחסים עם אלוהים ועם כדור הארץ. המילה נפש *nephesh* משמשת גם לאנושות וגם לבעלי החיים בספר בראשית "רוח" (*ruah*) משתמשת באופן ייחודי לבני האדם. דברו של אלוהים חודר לעומק של האדם. כתוב זה לא תומך בדיכוטומיה או טריכוטומיה (ראו א"תס ה 23). בני האדם מוצגים בעיקר בכתובים כאחד (ראו בראשית ב 7). לסיכום טוב בנושא התיאוריות השונות, ראו Millard J. Erickson's *Christian Theology* (second edition) pp. 538-557 and Frank Stagg's *Polarities of Man's Existence in Biblical Perspective*

□ **"ובוחן מחשבות הלב וכוונותיו"** המילה "לב" מציגה את ישותו והמוטיבציה הפנימית של האדם. ראו נושא מיוחד בעברים ג 8. אלוהים יודע להבדיל בין אמונה אמיתית ולאמונה מזויפת.

ד 13 "הכל חשוף וגלוי" אלוהים מכיר אותנו לחלוטין (ראו א"שמ טז 7; תהילים ז 9; לג 13-15; קלט 1-4; משלי טז 2; כא 2; כד 12; ירמיהו יא 20; יז 10; כ 12; לוקס טז 15; מעשי שליחים א 24; טו 8; רומים ח 27).

NASB	"לעיניו"
NKJV	"חשוף וגלוי"
NRSV	"חשוף ועירום"
TEV	"חשוף ופתוח"
NJB	"גלוי וחשוף לחלוטין"

משמעות מטאפורה זו, פשוטו כמשמעו, "לחשוף את הצוואר באמצעות הרמת הסנטר". בברית הישנה מטאפורה זו הייתה אזהרה לשופטים; בפסוק זה ההתייחסות היא לפגישה פנים אל פנים עם אלוהים ביום הדין, אשר רואה את הלב וכוונותיו.

עברים ד 14-16 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
14 וְכִיּוֹן שִׁישׁ לָנוּ כֹּהֵן גָּדוֹל עֲלֵינוּ אֲשֶׁר עֲבַר דְּרָךְ הַשָּׁמַיִם, הֲלֹא הוּא יֵשׁוּעַ בֶּן-הָאֱלֹהִים, נִחְזָקָה בְּהִכָּרְזָת אֱמוּנָתָנוּ.¹⁵ כִּי אֵין לָנוּ כֹּהֵן גָּדוֹל שְׂאִינוּ יָכוֹל לְחוּשׁ עִמָּנוּ אֶת חֲלוּשׁוֹתֵינוּ, אֲלֵא אֶחָד שֶׁהִתְנַסָּה בְּכָל כְּמוֹנוֹ מִבְּלֵי חָטָא.¹⁶ עַל כֵּן נִקְרָבָה בְּבִיטְחוֹן אֶל כֹּס הַחֶסֶד לְקַבֵּל רַחֲמִים וְלִמְצָא חֶסֶד לְעֲזָרָה בְּעֵתָהּ.

ד 14 "כהן גדול עליון" המחבר של אגרת זו לראשונה מזכיר את ישוע ככהן גדול בעברים ג 1-6. לאחר דבר תוכחה ואזהרות בעברים ג 7-13 כעת הוא חוזר לנושא. אותו דפוס מופיע אחרי האזהרות בעברים ה 11-12 ובדין בנושא תפקידי הכהונה של ישוע בעברים ו 13-39. ראו נושא מיוחד בעברים ב 17.

רק באגרת אל העברים ישוע מכונה "כהן גדול עליון". יש המשך של ההשוואה בין ברית משה לברית החדשה. לקוראים העברים מסר כזה היה קשה לקבלה והבנה. ישוע לא היה משפט לוי. עם זאת ישוע מכונה "כהן" בעברים 3; 17, 18; ג 1. בברית הישנה המשיח מתייחס לכהן רק בשני הקשרים: תהילים קי וזכריה ד, בשני המקומות יש היבטים מלכותיים וכהוניים כאחד.

□ **"אשר עבר דרך השמיים"** זהו זמן מושלם. ישוע עבר דרך השמים (בין אם יש 3 או 7), הוא שב לנוכחות האב, וההשלכות הן לעד. לכן כעת באמצעותו המאמינים גם יכולים לעבור דרך השמיים. במחשבה הגנוסטית, השמים הם מחסומים של מלאכים (aeons), אבל בברית הישנה הם

1. האטמוספירה שבה עפות הציפורים
 2. החלונות של השמיים שדרכם יורד הגשם
 3. שמי הכוכבים של השמש והירח
 4. מקום נוכחותו של אלוהים
- רבנים דנו רבות בשאלה האם ישנם שלושה או שבעה שמיים (ראו אפסים ד 10; ב"ק יב 2). ביטוי זה שימש את הרבנים לתיאור המשכן השמימי, שמתאים להקשר זה בצורה הטובה ביותר (ראו עברים ט 23-28).

נושא מיוחד: השמיים והרקיע שלישי

SPECIAL TOPIC: THE HEAVENS AND THE THIRD HEAVEN

בברית הישנה המונח "שמיים" הוא בדרך כלל ברבים (ראה, *shamayim*, BDB 1029, KB 1559). בעברית המשמעות גם "גובה/מרומים". אלוהים שוכן במרומים. מושג זה משקף את קדושתו ואת הנשגבות של אלוהים.

בבראשית א 1 כתוב "השמים והארץ" ניתן להבין שאלוהים בורא (1) האטמוספירה שעוטפת את כדור הארץ או (2) דרך התייחסות למציאות (רוחנית ופיזית). מתוך הבנה בסיסית בכתובים יש התייחסות לרמות שונות של שמיים. "שמי שמי" (ראה תהילים סח 34) או "השמים ושמי השמים" (ראה דברים י 14; א מלכים ח 27; נחמיה ט 6; תהילים קמח 4). הרבנים הניחו שאולי יש

1. הרקיע השני (כלומר, רבי יהודה הנשיא, מסכת חגיגה d12)
2. הרקיע השלישי (בדוק ויקרא 3-2; עליית ישעיהו 6-7; מדרש תהילים במזמור קיד 1)
3. הרקיע החמישי (חזון ברוך ב')
4. הרקיע השביעי (רבי שמעון, ריש לקיש, עליית ישעיהו ט 7)
5. הרקיע העשירי (ספר חנוך ב' 20:3; 22:1)

כל אלה נועדו להראות את הפרדה של אלוהים מהבריאה הפיזית ו/או להראות נשגבות. המספר השכיח ביותר של השמים ביהדות הרבנית היה שבע. A. Cohen, *Everyman's Talmud* (p. 30) בספר רשום שיש הקשר לתחום האסטרונומיות, אבל אני חושב שהמספר שבע מתייחס לשלמות (כלומר, היום השביעי מייצג את מנחתו של אלוהים לאחר הבריאה בבראשית ב 2).

שאל מזכיר את הרקיע השלישי בשנייה אל הקוראניים יב 2 (ביוונית *ouranos*) בשביל להדגיש את זהותו ונוכחותו של אלוהים. לשאל היה מפגש אישי עם אלוהים!

□ **"ישוע"** יתכן שמדובר במשחק מילים טיפולוגי שישוע מתואר כיהושוע החדש. מחבר של אגרת נוצא דימיון בין יציאת מצרים לשחרור הרוחני. כשם שיהושוע הביא את עם ישראל לארץ המובטחת, כך גם ישוע יביא את העם לגן עדן.

□ **"בן האלוהים"** זהו גם התואר שמיוחס לישוע מנצרת, וגם הדגש של המחבר על ישוע כ"הבן" (ראו עברים א 2; ג 6; ה 8; ז 28). זה לא במקרה שבני האדם ואלוהותו של ישוע מודגשים יחד (ראו יחזקאל ב 1 – בני האדם; דניאל ז 13 – אלוהות). זהו היסוד העיקרי של אמת הברית החדשה על ישותו של ישוע (ראו יוחנן א 14; א"יח ד 1-6).

□ **"נְחֻזְיָה בְּהַכְרֵזַת אֲמוֹנְתָנוּ"** דרך האווי פעילה בהווה. דגש מתמשך על הצורך בהתמדה (ראו עברים ב 1; ג 14, 6). עלינו לחיות באיזון בין ההחלטה הראשונית שלנו (ראו יוחנן א 12; ג 16; רומים י 13-19) לתלמידות מתמשכת (ראו מתי ז 13-27; כח 19-20; אפסים א 4; ב 10). שתי ההחלטות בעלות משמעות! האמונה צריכה להוביל לנאמנות! בנושא "הכרזה" ראו הערה ברומים ג 1.

נושא מיוחד: הצורך להתמיד SPECIAL TOPIC THE NEED TO PERSEVERE

הדוקטרינות של הכתובים הקשורות לחיים המשיחיים קשות להסבר מכיוון שהן מוצגות בזוגות דיאלקטיים מזרחיים טיפוסיים. זוגות אלו נראים מנוגדים, אך שניהם מבוססות על הכתובים. משיחיים מערביים נוטים לבחור אמת אחת ולהתעלם או להמעיט בערכה של האמת השנייה. תנו לי להדגים.

א. האם הישועה היא החלטה ראשונית לבטוח במשיח או התחייבות של תלמידות לכל החיים?
ב. האם הישועה היא בחירת חסד של אלוהים ריבון או תגובה אנושית של אמונה וחזרה בתשובה להצעה אלוהית?

ג. האם הישועה, ברגע שמקבלים אותה, בלתי ניתנת לאיבוד, או שיש צורך בהתמדה מתמשכת? הנושא של ההתמדה היה נושא פולמוסי במהלך ההיסטוריה של הקהילה. הבעיה מתחילה עם קטעים שנראים לכאורה סותרים בברית החדשה:

- א. טקסטים על ביטחון
1. הצהרות של ישוע (יוח' ו' 37; י' 28-29)
 2. הצהרות של שאול (רומ' ח 35-39; אפס' א 13; ב 5, 8-9; פיל' א 6; ב 13; תסל"ב ג 3; טימ"ב א 12; ד 18)
 3. הצהרות של פטרוס (פטר"א א 4-5)
- ב. טקסטים על הצורך להתמיד
1. הצהרות של ישוע (מתי י' 22; יג 9-1, 24-30; כד 13; מרק' יג 13; יוח' ח 31; טו 4-10; התג' ב 7, 17, 26; ג 5, 12, 21)
 2. הצהרות של שאול (רומים יא 22; א קורינתים טו 2; ב קורינתים יג 5; גלטים א 6; ג 4; ה 4; ו 9; פיליפיים ב 12; ג 18-20; קולוסים א 23; ב"ט ג 2)
 3. הצהרות של מחבר האיגרת אל העברים (ב 1; ג 6, 14; ד 14; ו 11)
 4. הצהרות של יוחנן (יוח"א ב 6; יוח"ב ט)
 5. הצהרת האב (התג' כא 7)

הישועה שבכתובים נובעת מהאהבה, הרחמים והחסד של האל הריבון בעל שלוש הישויות. אף אדם לא יכול להיוושע ללא היוזמה של הרוח (ראו יוחנן ו' 44, 65). האלוהות באה תחילה וקובעת את האג'נדה, אבל דורשת שבני האדם חייבים להגיב באמונה וחזרה בתשובה, גם בהתחלה וגם באופן מתמשך. אלוהים פועל עם בני האדם במערכת יחסים המבוססת על ברית. ישנן זכויות וגם התחייבויות.

הישועה מוצעת לכל בני האדם. מותו של ישוע טיפל בבעיית החטא של הבריאה הנפולה. אלוהים סיפק דרך ורוצה שכל אלו אשר נבראו בצלמו יגיבו לאהבתו ואספקתו בישוע.

- אם ברצונכם לקרוא עוד על הנושא מנקודת מבט שהיא לא קלוויניסטית, ראו
1. Dale Moody, *The Word of Truth*, Eerdmans, 1981 (pp. 348-365)
 2. Howard Marshall, *Kept by the Power of God*, Bethany Fellowship, 1969
 3. Robert Shank, *Life in the Son*, Westcott, 1961

כתבי הקודש מתייחסים לשתי בעיות שונות בתחום הזה: (1) שימוש בביטחון כרישיון לחיות חיים חסרי פרי, חיים אנוכיים, ו (2) עידוד אלו שמתקשים עם שירות וחטא אישי. הבעיה היא שקבוצות לא נכונות לוקחות מסר לא נכון ובונות שיטות תיאולוגיות על קטעים מוגבלים בכתובים. חלק מהמשיחיים צריכים נאשות את המסר של הביטחון, בזמן שאחרים צריכים את האזהרות! לאיזו קבוצה אתה שייך?

ד 15 "לְחוּשׁ עִמָּנוּ אֶת הַלְשׁוֹתֵינוּ" A. T. Robertson נותן תרגום חלופי אחר, "לסבול עם חולשותינו" (ראו עברים ב 17-18). ישוע לא היה בעל אופי חוטא והוא לעולם לא נכנע לחטא, אבל הוא נחשף לפיתוי אמיתי בגלל חטא בני האדם.

□ "התנסה" למונח זה (*peirazō*) יש קונוטציה בהקשר של "לנסות עם כוונה להרוס" (ראו עברים ב 18; ג 9; יא 37). זהו בינוני מושלם שלילי, המדגיש מצב מושלם באמצעות מתווך חיצוני, כמו המפתה. מונח זה הוא תואר של השטן ("המנסה/מפתה") במתי ד 3 (שימו לב גם למרקוס א 13). ראו נושא מיוחד בעברים ב 18.

□ "בְּכֹל כְּמוֹנוֹ מְבִלִי חָטָא" ישוע הוא גם אלוהים במלואו וגם אדם, ובכל זאת הוא מבין אותנו! עם זאת, הוא לקח חלק במרד של בני האדם (כלומר, התמים וחסר חטא, ראו עברים ב 17-18; ז 26; לוקס כג 41; יוחנן ח 46; יד 30; ב"ק ר ה 21; פיליפיים ב 7-8; א"פט א 19; ב 22; ג 18; א"יוח ג 5).

ד 16 "על כן נקִרְבָה" דרך האווי בזמן הווה, יש דגש על המעורבות המתמדת של הנושא, אך עם אלמנט אקראיות. בתרגום השבעים (LXX) זהו מונח טכני שמתאר את הכוהן שמתקרב לאלוהים. באל העברים מונח זה מדבר על היכולת של העולם החוטא להתקרב לאלוהים בזכות הקורבן של ישוע (ראו עברים ד 16; ז 25; י 22,1; יא 6). ישוע הפך את תלמידיו ל "ממלכת כהנים" (ראו שמות יט 6,5; א"פ ט ב 9,5; התגלות א 6).

▣ "בביטחון אל כס החסד" פירוש המונח "ביטחון" הוא "חופש לדבר באומץ". יש לנו חופש, ועל כן, תעוזה, לגשת אל לנוכחותו של אלוהים באמצעות ישוע המשיח (ראו עברים י 35,19). זה דומה לסמל הפרוכת הקרועה של מקדש הורדוס בירושלים ביום מותו של ישוע (ראו מתי כ"ז 51; מרק ט"ו 38; לוקס כ"ג 45). באמצעות ישוע, אנשים חוטאים יכולים לבוא בפני אל קדוש בו הם מקבלים רחמים וחסד, ולא גינוי.

▣ "לכס החסד" זה עשוי להיות גיבוב מילים לאלוהים, כמו השימוש בקול הפסיבי. מחבר אל העבריים רואה בשמים כמושב רוחני (ראו עבריים ט' 11,24), אך גם כס המלכות השמימי (ראו העבריים א' 8; ד' 16; ח' 1; י"ב 2).

▣ "לעזור בזמן של צורך" ההקשר מדבר על אזהרות מפני אי קיום ההתוודות שלנו. אלוהים בוודאי יעזור לנו בזמנים של ניסויים ופיתויים (1) דרך ישוע ו- (2) לפי אופיו האישי.

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. מדוע מאוד קשה לנו להבין פרק זה?
2. מדוע הדגש על "להחזיק מעמד" חוזר כל כך הרבה פעמים באגרת אל העברים?
3. האם יש משמעות תיאולוגית לכך שישוע נקרא גם "ישוע" וגם "בן אלוהים" באל העברים ד 24?
4. מה המשמעות שישוע "עבר דרך השמיים"?
5. קצת התמדה קשורה לבטחון המאמין?

אל העברים ה

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
ישוע הכהן הגדול		הנושא שישוע הוא הכהן הגדול שלנו	ישוע הכהן הגדול	ישוע הכהן הגדול בעל החמלה
(ד 14-ה 10)	הכשרה לכהן גדול	(ד 14-ה 14)	(ד 14-ה 10)	(ד 14-ה 10)
ה 4-1	ה 4-1	ה 6-1	ה 6-1	ה 10-1
	כהן עולם			
ה 10-5	ה 11-5			
		ה 10-7	ה 10-7	
אזהרות נגד כפירה			אזהרות לא לעזוב את האמונה	חיים משיחיים ותיאולוגיה
(ה 11 ו-12)			(ה 11 ו-17)	
ה 8 ו-11	חוסר בגרות רוחנית	ה 14-11	ה 14-11	ה 14-11
	ה 14-12			

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות הקשר

- א. באל העברים ג 1 ישוע מוצג בשני תארים: "שליח" ו"כונה גדול", המונח השני מתפתח באופן יחודי בעברים (ראו עברים ב 17; ג 1; ד 14-15; ה 5,10; ו 20; ז 26,28; ח 1,3; ט 11; י 21).
- ב. מחבר האיגרת ידע שליהודים לא יהיה פשוט לקבל את המידע שישוע הוא ככה גדול משושלת של מלכי-צדק.
- ג. היחידה הספרותית של פסוקים ה 11 ו-20, מופיע בסוגריים בדיון של המחבר בשביל לתת אזהרה להיהודים המאמינים והלא-מאמינים.

- ד. בעברים ה' 11-20 יש שלושה כינויי גוף עיקריים: "אנחנו" (ה' 11); "אתם" (ה' 11-12-שלוש פעמים); "הם" (ה' 8-4). כינוי גוף אלה משקפים שלוש קבוצות
1. "אנחנו", ה' 11; ו' 3-1, התייחסות היא למחבר ולצוות השרות שלו
 2. "אתם", ה' 12-11; ו' 12-9, היהודים המשיחיים להם כתובה האיגרת
 3. "הם", ו' 8-4, היהודים הלא-מאמינים שהם החברים/מכרים של מקבלי האגרת.

אל העבריים ה' 4-1 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹ כל כהן גדול הלקוח מקרב בני אדם, ממנה למען בני אדם על עניני אלהים כדי להקריב מנחות וזבחים על חטאים. ² הוא יכול לחמל על השוגגים והתועים, משום שגם הוא מקף חלשה. ³ מסבה זאת הוא חייב להקריב על חטאים גם בעד העם וגם בעד עצמו. ⁴ ואין איש לוקח לעצמו את הכבוד זולתי הנקרא מטעם אלהים, כאהרן.

ה' 4-1 פסוקים 1-4 מתארים כהנים גדולים של ויקרא בתנ"ך.

1. בא מאחד השבטים (לוי)
2. עומד לפני אלוהים בשם האנושות
3. מציע מתנת וקורבנות לחטא (ראו עבריים ח' 3; ט' 9)
4. מתמודד בעדינות עם חוטאים מכיוון שהוא חוטא (ראו ויקרא ט"ז 3, 6)
5. אינו לוקח כבוד אישי, אלא מכבד על ידי בחירתו ושימוש של אלוהים

ה' 2

NASB, NRSV	"בעדינות"
NKJV	"חמלה"
TEV	"מסוגל להיות עדין"
NJB	"להזדהות עם"

מונח יווני זה משמש רק כאן בברית החדשה ואינו מתרחש כלל בתרגום השבעים. הוא משמש ב *aristeas* 256 כדי להתייחס לפילוסופיה של מתינות (ראו *Moulton and Milligan, The Vocabulary of the Greek New Testament*, עמ' 406).

■ "הנבערים והמוטעים" בתנ"ך ניתן היה לסלוח על חטאי הבורות והתשוקה באמצעות הקרבה (ראו ויקרא ד' 2, 22, 27; ה' 15-18; במדבר ט"ו 22-31) אך חטאים בכוונה תחילה לא היו נסלחים (ראו דברים א' 43; י"ז 12, 13; י"ח 20; תהילים נ"א).

ב *World Pictures in the New Testament, Vol 5, A. T. Robertson*, מייצר את ההקשר התיאולוגי בין חטאיו המכוונים תחילה של התנ"ך שלגביהם לא הייתה מחילה באמצעות הקרבה ואזהרות בעבריים ג' 12 ו-26. הצהרתו הינה "לכפירה מכוונת (ג' 12; י" 26) אין חנינה מוצעת" (עמ' 368). שאל האמין שאלוהים ירחם עליו בגלל בורותו אל האמת ולא בגלל דחייתו הבכורה של הבשורה.

ה' 3 "ובגלל זה הוא מחויב להקריב קורבנות עבור חטאים של העם, כך גם לעצמו" הכוונה לנהלי הכהן הגדול שמכפר על עצמו נמצא ויקרא ט' 7-17 (הקדשה ראשונה; ט"ז 19-6 יום הכיפורים; ועבריים ט' 7. אנו לומדים מעבריים ז' 26, 27, שלישוע מעולם לא היה צריך להציע קרבן לחטא שלו, אך הוא מבין את הצורך שלנו (ראו עבריים ד' 15).

ה' 4 "אף אחד לא לוקח לעצמו את הכבוד" אלוהים מינה שבט מסוים (לוי) ומשפחה מסוימת (משפחת אהרן, ראו שמות כ"ח 1; הראשונה לקוריתים כ"ג 13) כדי לכהן ככהנים (ראו במדבר ט"ז 40; כ"ח 7; שמואל א' י"ב 9-14; השניה לקוריתים ט"ז 18).

אל העבריים ה' 10-5 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
⁵ כן גם המשיח לא נטל לעצמו את הכבוד להיות כהן גדול, אלא קבל זאת מאת האומר אליו, "בני אתה, אני היום ילדתיך";
⁶ כמו שגם במקום אחר הוא אומר, "אתה-כהן לעולם על-דברתי מלכי-צדק."

⁷ ובימי היותו בגוף בשר ודם, הקריב תפלות ותחנונים בצעקה גדולה ובדמעות אל היכול להושיעו ממות, ואמנם נשמע בגלל יראת האלהים שבו. ⁸ ואף כי היה הבן, מסבלותיו למד לצית. ⁹ וכאשר השלם היה למקור של ישועת עולמים לכל המציתים לו, ¹⁰ ואלהים קרא לו, "כהן גדול על-דברתי מלכי-צדק."

ה' 5 "המשיח לא האדיר את עצמו" ראו יוחנן ח' 50, 54.

□ "יהפוך לכהן גדול" היה קשה מאוד לשכנע קבוצת יהודים שישוע היה הכהן הגדול כאשר הוא לא הגיע מקו לו. זו מטרת הטיעון הנרחב הזה (ראו עבריים ד' 14-ה' 10; ו' 13-ז' 28) על סמך ציטוטים מהתנ"ך.

□ "אך מי שאמר" הכותב טוען כי האב מאשר את עמדתו הנעלה של ישוע באמצעות ציטוט מזמור מלכותי מרכזי, תהילים ב' 7. האב ציטט את אותו תהילים בשילוב עם ישעיהו מ"ב 1 בעת טבילתו של ישוע (ראו עבריים ג' 17) והשתנותו (ראו מתי י"ז 5).

אריוס (כלומר של המאה הרביעית לספירה), בסכסוך התיאולוגי שלו עם אתנסיוס על אלוהותו המלא של ישוע, השתמש בחלק השני של ציטוט זה כדי לטעון שישוע היה הבריאה הראשונה והגבוהה ביותר של אלוהים (ראו משלי ח' 22-31), אך דחף הציטוט הוא על כך שישוע בן (ראו עבריים א' 2; ג' 6; ה' 8; ז' 28). המזמור המקורי היה טקס התחדשות שנתי עבור מלך ישראל או יהודה.

ה' 6 "אתה כהן לנצח על פי הוראת מלכיצדק" זהו ציטוט מתהילים ק"י 4. מזמור זה ייחודי בכך שהוא נותן למשיח ספציפית משרה של כהונה וגם של מלכות (כלומר, שני עצי הזית, ראו זכריה ד' 3, 11-14; כלומר, יהושוע כענף, ראה עבריים ו' 13). אנו לומדים ממגילות ים המלח האיסיים צפו לשני משיחים, אחד מלכותי ואחד כהן. ישוע מילא את שני המשרדים. לאמיתו של דבר, הוא ממלא את כל שלושת משרדי המשחה התנכ"ית: נביא, כהן ומלך (ראו עבריים א' 1-3).

□ "מלכיצדק" ההתפתחות המלאה של נושא זה נמצאת בפרק ז'. הדימויים נלקחים מבראשית י"ד 17-20, שם הוא כהן כנעני/ מלך שלם (יבוס, ירושלים).

ה' 7 "בימי בשרו" הכוונה לישוע ולא למלכיצדק. זה לא אמור לרמוז שישוע אינו עדיין אנושי. ישוע הפך להתגלמות ונשאר התגלמות לנצח.

□ "תפילות ותחנונים בבכי חזק ובדמעות" זה עשוי להתייחס לחוויה של ישוע בגת שמנים במתי כ"ז 37 ולוקס כ"ב 44. זה אולי קשור לשלוש דרגות התפילה של הרבנים, המראים את עוצמת הרגש של ישוע בגת שמנים או תפילות הכהונה הגדולה ביוחן י"ז בליל ארוחת הפסח של התלמידים לפני גת שמנים.

□ "למי שמסוגל להציל אותו ממוות" האם ישוע פחד מהמוות? המוות הוא פחד אנושי טבעי וישוע היה אנושי לחלוטין. למרבה הפלא אני חושב שהוא פחד מאובדן החברות עם האב (ראו מרקוס ט"ו 34 תוך ציטוט מתהילים כ"ב). הוא ידע מי הוא ומדוע הוא בא (ראו מרקוס י' 45; מתי ט"ז 21). כל שלושת האנשים בשילוש הקדוש היו מעורבים בתחייתו של ישוע, ולא רק את האב (ראו את רוח הקודש, אל הרומים ח' 11; וישוע, יוחנן ב' 19-22; י' 17-18). בדרך כלל הברית החדשה טוענת כי האב הוא שהקים את ישוע (ראו מעשי השליחים ב' 24; ג' 15; ד' 10; ה' 30; י' 40; י"ג 30, 33, 34, 37; י"ז 31; אל הרומים ו' 4, 9; י' 9; הראשונה לקורינתים ו' 14; השנייה לקורינתים ד' 14; אל הגלטים א' 1; אל האפסים א' 20; אל הקולסים ב' 12; הראשונה לתסלוניקים א' 10).

ביטוי זה עשוי לשקף כמה טקסטים תנכ"יים הטוענים כי יהוה יציל את המשיח ממוות גופני (ראו תהילים ל"ג 19; נ"ו 13 או הושע י"ג 14) או להחיות אותו ממוות (ראו תהילים ט"ז 10; מ"ט 15; פ"ו 13). אם הקשר זה משקף את תפילתו של ישוע בגת שמנים, אז אפשרות מספר אחת היא הטובה ביותר.

NASB "הוא נשמע בגלל האדיקות שלו"

NKJV "ונשמע בגלל פחד האלוהי שלו"

NRSV "הוא נשמע בגלל כניעתו הנערצת"

TEV "מכיוון שהיה צנוע ומסור, אלוהים שמע אותו"

NJB "זוכה לשימוע מכבודו"

הביטוי הזה, כמו אל הרומים א' 4, שימש לתמיכה במושג הכופר התיאולוגי של "אימוץ", הטוען כי אלוהים גמל את האיש ישוע בגלל חייו האלוהים והצייתנים. הברית החדשה בכללותו מציג את הפרדוקס שישוע היה אלוהות בהתגלמותו וזכה לתגמול עבור שירותו הטוב! איכשהו, שניהם נכונים. ההבדלים בתרגומים לאנגלית מקורם בעמימות המונח העברי "פחד", במיוחד משום שהוא משמש ביחסי האנושות לאלוהים. נראה שזה אומר "יראת כבוד" או אדיקות, לא "אימת נפש". המשמעות הבסיסית היא "להחזיק מעמד בצורה בטוחה" במובן של עשיית רצון האל.

ה' 8 "למרות שהיה בן" אסור להוון את המילה "בן". זה עוד בסדרה של ההשוואות בין בן משפחה מול עובד משפחה (ראו עבריים א' 2; ג' 6; ה' 8; ז' 28).

□ **"הוא למד ציות מהדברים שהוא סבל"** החלק הזה כולו הדגיש את ישוע כ"בן" של אלוהים (ראו עבריים ד' 14) ועם זאת אנושי (ראו "בימי בשרו" עבריים ה' 7). הוא התפתה; הוא התפלל; הוא בכה; הוא סבל; הוא למד ציות! קשה מבחינה תיאולוגית להחזיק באלוהות האמיתית של ישוע ובאנושיות האמיתית כאמת אחת (טבע אחד). לאורך ההיסטוריה של הכנסייה, כופרים התפתחו כאשר אחת משני הצדדים הופחת (ראו הראשונה יוחנן ד' 3-1). למאמינים קשה להבין שהם חייבים ללכת לפי הדוגמא של ישוע. זו הייתה הבעיה איתם התמודדו הנמענים. האם הם, כמו ישוע, ימשיכו עד הסוף, גם אם כרוך סבל? סבל הוא חלק מהחבילה (ראו עבריים ב' 10; מתי ה' 1-10; יוחנן ט"ז 18-21; ט"ז 1-2; י"ז 14; אל הרומים ח' 17; השניה לקורנתים ד' 16-18; הראשונה לפטרוס ד' 12-19). איך יכול להיות שישוע נעשה מושלם אם הוא היה אלוהות? זה חייב להתייחס להתפתחותו האנושית (ראו לוקס ב' 40, 52). הסבל שימש מטרה של פיתוח אמון כפי ששום דבר אחר לא יכול היה לעשות. אם זה נכון שמטרתו של אלוהים עבור כל מאמין היא דמות המשיח (כלומר אל הרומים ח' 29; אל האפסים ד' 13), מדוע המשיחים המודרניים בורחים מעצם המנגנון שמייצר בגרות?

ה' 9 **"והפכתי למושלמים"** זוהי זמן הטית הבינוני שלילי. פירוש המילה "מושלם" הוא "בוגר" או "מצויד לחלוטין למשימה שהוקצתה". השלמות או הבשלות של ישוע ושל חסידיו הן מושג מרכזי בעבריים (ראו עבריים ב' 10; ה' 9, 14; ו' 1; ז' 11, 19, 28; ט' 9, 11; י' 1, 14; י"א 40; י"ב 2, 23). ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11.

□ **"לכל המצייתים לו"** ציות הוא עדות לתלמידות אמיתית (ראו לוקס ו' 46). ישוע הוא הדוגמא שלנו בכל התחומים. ציות מעיד על ישועה אמיתית!

ה' 10 **"להיות מוגדר על ידי אלוהים ככהן גדול על פי הצו"** עד כה הוזכרו בעבריים שלושה כותרות לישוע: (1) בן, (2) שליח, ו (3) כהן גדול. ראו נושא מיוחד: ישוע ככהן גדול בעבריים ב' 17.

□ **"מסדר מלכיצדק"** מרמז על מלכיצדק מכיוון שהוא האדם היחיד בתנ"ך המכונה כהן ומלך כאחד, וממלא כראוי את הדרישות התיאולוגיות של טיעון רבני זה. מלכיצדק הוא דמות אפלול למדי של בראשית י"ד 20-17 ותהילים ק"י 4 שמשמש לתיאור עליונות הכהונה של ישוע על פני הכהונה של שושלת אהרון. ראו דיון מלא בפרק ז'.

אל העבריים ה' 14-11 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
11 על זאת יש לנו לומר דברים רבים, אך קשה להסבירם מפני שכבדו אזניכם. 12 הנה בזמן שעליכם להיות כבר מורים, שוב צריכים אתם למישהו שילמד אתכם את ראשית יסודות דברי אלהים ונהייתם זקוקים לחלב ולא למזון מוצק. 13 הן כל מי שמאכלו חלב איננו מבין בדברי צדק, כי עודנו תינוק. 14 אך המאכל המוצק הוא למבגרים, אלה אשר חושיהם הרגלו על-ידי הנסיון המעשי להבחין בין טוב לרע.

ה' 11-12 זו יחידה ספרותית אחת. חלוקות הפרקים והפסוקים אינן מעוררות השראה ונוספו הרבה אחר כך. ראה תובנות הקשורות לפרק ו'.

ה' 11 **"הוא"** הכינוי הזה יכול להתייחס לגבר או מסורס. אני חושב שהמסורס מתאים יותר טוב (ראה NRSV, TEV, NJB, NIV). לכן זה מתייחס לכהונה של ישוע. עבריים ה' 11-1 ו' 20 הם סוגריים תיאולוגיים. הכותב יחזור למלכיצדק בעבריים ז'.

□ **"אנו"** זהו ריבוי ספרותי ומתייחס לסופר האחד.

□ **"כבודו אזניכם"** הקשר זה ייחודי בעבריים בכך משתמשים בשלושה כינויים: "אתם" (עבריים ה' 11, 12; ו' 9-12), "אנו" ו"אנחנו" (עבריים ה' 11; ו' 1-3, 9), ו-"אלה" (עבריים ו' 4-8). ראו תובנות הקשר, ד. נראה כי הדבר תומך בשחזור ההיסטורי כביכול, כי ספר העבריים נכתב לקבוצה של יהודים מאמינים שעדיין מסתפקים להלל בסביבת בית כנסת עם יהודים לא מאמינים, ולעולם לא אימצו לחלוטין את השלכות הבשורה. זהו אינדיקציה אקטיבית מושלמת, המדגישה מצב הוויה מיושב. המונח "משעמם" משמש רק פעמיים בברית החדשה, כאן ובעבריים ו' 12. המחבר התקשה להסביר, לא בגלל הנושא, אלא בגלל חוסר בגרותם של הקוראים. הם נהיו כבדי שמיעה ועצלנים בעניינים רוחניים.

ה' 12 **"אם כי בשלב זה אתה צריך להיות מורים"** למרות שמאמינים אלו היו משיחיים במשך תקופה ארוכה הם לא התבגרו. משך הזמן אינו קשור ישירות לבגרות. נראה כי הם המשיכו בחברות עם יהודים לא מאמינים על בסיס נושאים יהודיים שאינם שנוי במחלוקת (ראו עבריים ו' 1-2). יתכן וזה (1) כדי להימנע מרדיפות שלטוניות ו / או (2) כדי להימנע מההתחייבות של הפצת הבשורה הנדרשת מהמשיחים.

NASB	"עקרונות יסוד"
NKJV	"עקרונות ראשונים"
NRSV	"האלמנטים הבסיסיים"
TEV	"השיעורים הראשונים"
NJB	"יסודות העקרונות"

למונח זה אפשרות של משמעויות רבות (כלומר, תחום סמנטי רחב).

1. התורות הבסיסיות של נושא

2. מקורו של נושא

3. כוחות מלאכיים (ראו אל הגלטים ד' 3, 9; אל הקולסים ב' 8)

בהקשר זה מספר 1 נראה הכי טוב. המחבר טוען כי מאמינים בוגרים אלה זקוקים את היסודות הנצרות הנלמדים להם (שימוש מס' 1), אך בעבריים ו' 1, ההגדרה מס' 2 מתאימה יותר מכיוון שפרק ו' 1-2 מתייחסת להוראה יהודית, ולא לתורות נוצריות ייחודיות, שעליהן הם צריכים לנוע מעבר. המילה היוונית כאן היא *stoichea* ואילו בעבריים ו' 1 זה *archē* (ראו נושא מיוחד: *Arche* בעבריים ג' 14)

□ **"כתבי הקדש של אלוהים"** מונח זה משמש לאמיתות התנ"ך במעשי השליחים ז' 38 ואל הרומים ג' 2.

□ **"חלב ... אוכל מוצק"** שניהם ניתנים על ידי אלוהים ושניהם מתאימים בזמנים מסוימים. עם זאת, חלב אינו הולם עבור הבוגרים (ראו הראשונה לקורינתים ג' 2; הראשונה לפטרוס ב' 2).

ה' 13 **"מילת הצדק"** השאלה הפרשנית היא כיצד מתייחס ביטוי זה ל"טוב ורע" של עבריים ה' 14? ה- NJB מתרגם את הראשון כמתייחס לתורה, "תורת הצלת הצדק". ה- TEV מתרגם אותם כמקבילים "נכון ולא נכון" (עבריים ה' 13) ו"טוב ורע" (עבריים ה' 14). הביטוי הראשון עוסק בבעיית חוסר בגרות, ואילו השני עוסק בבעיה של חוסר פעולה/ניסיון.

יתכן שביטוי זה מנוגד ל"עקרונות היסוד" של עבריים ה' 12; ו' 1. בכך זה יתייחס לבשורה כנגד תורות יהודיות של עבריים ו' 1-2. למחקר מילים על צדקנות ראו נושא מיוחד בעבריים א' 9.

ה' 14 **"הבוגר"** מונח זה מאותו שורש יווני שתורגם "מושלם" בעבריים ה' 9. פירושו של *Telos* הוא בוגר, מצויד לחלוטין למשימה שהוקצתה. ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11. אנושיותו של ישוע היא דוגמא לאמינות וגדילה לבגרות (ראו עבריים ה' 8-9), ממש כפי שחיי הקוראים חייבים להיות. יהודים מאמינים אלה חוו רדיפות מסוימות (ראו עבריים י"ב 4), אך הם נטו למשוך לאחור (ראו "לסגת", י' 38) לביטחונה היחסי של היהדות.

□ **"בגלל תרגול חושיהם מתורגלים"** זהו צורת הבינוני שלילית ומושלמת, המדבר על פעולה חוזרת שהתגבשה למצב של שלוה- תרגול הופך למושלם! אותו פועל משמש לתלמידי אלוהים בעבריים י"ב 11.

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. . מדוע היה כל כך קשה עבור עם ישראל לקבל את האמת שישוע היה הכהן הגדול?
2. . כיצד קשור הסבל לבגרות, הן של ישוע והן של מאמינים?
3. . אילו גורמים גרמו לקוראים אלה לא להתבגר?

אל העברים ו

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
אזהרות נגד כפירה			אזהרות לא לעזוב את האמונה	המחבר מסביר את כוונותיו
(ה 11-12)			(ה 11-12)	
ה 8-11	הסיכון של חוסר התקדמות	תוכחה ותצהיר המטרה		
	ו 8-1	ו 8-1	ו 3-1	ו 8-1
	הערכה טובה יותר		ו 8-4	דבר תקווה ועידוד
ו 12-9	ו 12-9	ו 12-9	ו 12-9	ו 12-9
הבטחת האלהים איתנה	הבטחתו האיתנה של אלוהים במשיח		הבטחת האלהים איתנה	
ו 20-13	ו 20-13	ו 20-13	ו 20-13	ו 20-13

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות הקשר לאל עבריים ה' 11-12

א. בגלל השימוש בכינוי גוף "אנו / אתם" בעבריים ו' 1-3, "אלה / אותם" בעבריים ו' 4-8, ו"אתה" בעבריים ו' 9-12 ו-ה' 11-12 אני מאמין שמתייחסים לשתי קבוצות שונות נפרדות בפרק ו': יהודים מאמינים ויהודים לא מאמינים. כמו כן, הטבע היהודי (לא המשיחי) של התורות הבסיסיות של עבריים ו' 1-2 חייבים להצביע על אמיתות המשותפות ליהדות. נראה שיש שלוש קבוצות שהוזכרו.

1. המחבר וצוות המטלה שלו ("אנחנו", עבריים ו' 1-3, 9; ה' 11)
2. יהודים שאינם מאמינים ("אלה" ו"הם", עבריים ו' 4-8)
3. היהודים המאמינים ("אתם", עבריים ו' 9-12; ה' 11-12)

ב. היו מספר תיאורים לגבי מי הנמען.

1. זהו היפותטי (המספק בדרך כלל "אם" בעבריים ו' 6)
2. זה מתייחס ליהודים לא מאמינים

3. זה מתייחס לכפירה אמיתית (מאמינים יהודים העומדים לחזור לתקוות ולנהלים של התנ"ך במקום להמשיך ולהאמין בישוע כמשיח)
4. היא מתייחסת למצב המאה הראשונה בלבד (שמבין את התפאורה ההיסטורית כתפאורה של בית כנסת של יהודים מאמינים ולא מאמינים)
5. זה מתייחס לדוגמאות תנ"כיות של חוסר אמונה, ולא למאמינים בהווה

ג. האזהרות של עבריים ו' 1-12 חייב להיות קשור לאזהרות הקודמות

1. היזהר מלהיסחף מעבר לעיגון הבטוח, עבריים ב' 1
2. היזהר מחוסר אמון מכון (כבני ישראל בתנ"ך) עבריים ג' 12-19
3. היזהר מהשארית מאמינים לא בוגרים, עבריים ה' 11-14

ד. הוויכוח הנוכחי בכנסייה בנושא "פעם אחת ניצל תמיד ניצל"; "ניצל, עזב את האמונה ואז ניצל מחדש" ו-"עוזב פעם אחת את האמונה, עוזב לתמיד" נסוב סביב:

1. שימוש בטקסטים מבודדים (הגהה טקסטים)
2. השימוש במסורות לוגי (עדיפות התבונה על פני הכתובים)
3. השימוש ברשתות תיאולוגיות שיטתיות (קלוויניזם, ארמיניאניזם, דיספנסציונליזם וכו').

ה. יש דוגמאות מקראיות רבות לאנשים עם בעיות הקשורות לאמונתם (ראו נושא מיוחד בעבריים ו' 5), אך אין תשובה קלה המכסה את כולם.

1. המאמינים הפוכים לא כשירים לשירות
 - א. משיחים עם חיים בשריים או מנהיגים משיחיים עצלנים (הראשונה לקורנתים ג' 10-15)
 - ב. משיחיים תינוקות (עבריים ה' 11-14)
 - ג. משיחיים שנפסלו (הראשונה לקורנתים ט' 27)
 - ד. משיחיים לא-אורתודוקסים (הראשונה אל טימותיאוס א' 19-20)
 - ה. משיחיים חסרי פירות (השניה לפטרוס א' 8-11)
2. מקצועות אמונה כוזבים
 - א. משל הזורע (מתי י"ג; מרקוס ד')
 - ב. פירות ללא קשר אישי (מתי ז' 21-23)
 - ג. מורי שקר (הראשונה ליוחנן ב' 18-19; השניה לפטרוס ב' 1-19)
3. כפירה אפשרית
 - א. שאול (תנ"ך)
 - ב. יהודה (ברית חדשה)
 - ג. מורים מזויפים (השניה לפטרוס ב' 20-22)
 - ד. מתורגמנים מאוחרים יותר (ההתגלות כ"ב 19)

לימוד מילים וביטויים

אל העבריים ו' 1-8 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹ לכן, לאחר שעזבנו את השלב הראשון של דבר המשיח, נתקדם נא אל הבגרות ואל נשוב להניח יסודות של חזרה בתשובה ממעשים מתים, אמונה באלהים, ² תורת הטבילות, סמיכת ידים, תחית המתים, ומשפט עולם. ³ וזאת נעשה אם ירצה אלהים. ⁴ הן אלה שכבר הוארו עיניהם וטעמו ממתנת השמים ונתן להם חלקם ברוח הקדש ⁵ וטעמו את דבר אלהים הטוב וכחות העולם הבא, ⁶ ונסוגו - אי אפשר לחדש אותם עוד לתשובה, בהיותם צולבים להם מחדש את בן-האלהים ושמים אותו לחרפה. ⁷ הרי אדמה השונה את הגשם היורד עליה פעמים רבות ומוציאה עשב טוב לעובדים אותה, נושאת ברכה מאת אלהים. ⁸ אבל אם תצמיח קוצים ודרדרים, פסולה היא וקרובה לקללה וסופה להשרף.

ו' 1-2 רשימת תורות זו מתייחסת לנושאים המשותפים ליהדות ולמשיחיים. עם זאת, הם בעיקר יהודים (כלומר שטיפה והנחת ידיים). אלה יהיו תורות שיהודים מאמינים וחסרי אמונה יסכימו עליהם בקלות. הם אינם הנושאים התיאולוגיים החשובים הקשורים לישוע מנצרת כמשיח הנבא.

יש תיאוריה מתקבלת על הדעת שהביטוי הראשון צריך לתרגם *archē* (תורת היסודות) כ"מקורות המשיח" (ראו A. B. Bruce, *The Epistle to the Hebrews*, עמ' 197). יכול להיות שקבוצת יהודים התאכזבו מהטעם הגוי

ההולך וגובר של המשיחיות ושאלו כיצד ישוע מילא את ציפיות ונבואות התנ"ך? האם רשימת הדוקטרינות היהודיות יכולה להיות מוקד הדיון על אפשרות חזרה לברית משה לישועה, במקום ישוע?

ו' 1

NASB, NJB
NKJV
NRSV
TEV

"תורות יסודיות על המשיח"
"הדיון בעקרונות היסוד של המשיח"
"התורות הבסיסיות אודות המשיח"
"השיעורים הראשונים של המסר הנוצרי"

למונח היווני *archē* יש תחום דקדוקי גדול (ראו נושא מיוחד בעבריים ג' 14). הדחף הבסיסי הוא תחילתו של דבר כלשהו (הגורם הראשון לסמכות/ שלטון). זהו ההפך ההקשר של *teleios* ("בגרות", עבריים ו' 1ב). הבעיה בהבנת הביטוי הזה היא שהעקרונות המנויים בעבריים ו' 1-2 אינם מתייחסים למשיח באותו מידה כמו לתורת היהדות המסורתית. זו אחת הסיבות הספורות להנחה שהספר נכתב לקהל בית כנסת יהודי (ראו עבריים ו' 25) של יהודים מאמינים וגם יהודים לא מאמינים (ראו R. C. Graze, *No Easy Salvation*).

▣ "נתקדם נא" זהו ציווי שלילי בזמן הווה, "תן לנו לשאת". המוקד הוא על מתן מתמיד על ידי סוכן אלוהי! הם יתקדמו לקראת בגרות אם הם יתנו לרוח את החופש להניע אותם. מונח מאוד יווני זה שימש את הפילוסופים של האסכולה הפיתגוראית כדי להתקדם לשלב הבנה גבוה יותר (ראו A. T. Robertson's *Word Pictures in the New Testament*, עמ' 373).

NASB, TEV "בגרות"
NKJV, NRSV "שלמות"
NJB "השלמה"

זוהי צורה של המונח היווני *teleios*, שמשמש רק כאן בברית החדשה. ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11 זהו ההפך ההקשרי של *arche* בעבריים ו' 1א (עקרונות בסיסיים). מאמינים אלה חייבים להמשיך מעבר לאותם נושאים תיאולוגיים המשותפים להם עם חבריהם היהודים המהללים לצידם.

▣ "חזרה בתשובה ... אמונה" אלה חובות הברית הישנות והחדשות, אחת שלילית ואחת חיובית. חזרה בתשובה היא נושא קשה בגלל הבלבול סביב משמעותו. המונח העברי משקף שינוי פעולה ואילו המונח היווני משקף שינוי דעה. חזרה בתשובה היא הפיכה מחיים מרוכזים ומכוונים עצמית לחיים שבמרכזם אלוהים, המכוונים לאל.
1. ישוע קישר חוסר חזרה בתשובה למוות (ראו לוקס י"ג 3, 5; השניה לפטרוס ג' 9)
2. החזרה בתשובה קשורה כחובה המלווה את האמונה (ראו מרקוס א' 15; מעשי השליחים ב' 38, 41; ג' 16, 19; כ' 21)
3. אלוהים אפילו מוצהר כמקור לחזרה בתשובה (ראו מעשי השליחים ה' 31; י"א 18; השניה לטימותיאוס ב' 25)

ו' 2 "רחיצות" הרבים אף פעם לא משומשים לטבילה משיחית, אלא לטיפולים טקסיים של התנ"ך (ראו מרקוס ז' 4; ט' 10). שלושת זוגות התורות הללו אינן משיחיות באופן ייחודי. נראה כי מדובר בתורות נפוצות ביהדות, במיוחד כאלו שהפרושים חלקו עם המשיחיים.

▣ "סמיכת ידיים" משתמשים בכמה חושים בתנ"ך ובברית החדשה. זה מראה קשר עם
1. הצבת אחד הצידה למשימה נבחרת של אלוהים (ראו במדבר כ"ז 18, 23; דברים ל"ד 9; מעשי השליחים ו' 6; י"ג 3; הראשונה לטימותיאוס ד' 14; ה' 22; השניה אל טימותיאוס א' 6)
2. הזדהות עם הקרבה
א. כהן (ראו שמות כ"ט 10, 15, 19; ויקרא ט"ז 21; במדבר ח' 12)
ב. אנשים שאינם כהנים (ראו ויקרא א' 4; ג' 2, 8; ד' 4, 15, 24; השניה אל הקורינתים כ"ט 23)
3. הזדהות עם נפגע מסקילה (ראו ויקרא כ"ד 14)
4. להתפלל לברכה (ראה מתי י" 13, 15)
5. תפילה לרפוי (ראו מתי ט' 18; מרקוס ה' 13; ו' 5; ז' 32; ח' 23; ט"ז 18; לוקס ד' 40; י"ג 13; מעשי השליחים ט' 17; כ"ח 8)
6. תפילה לקבלת הרוח (ראו מעשי השליחים ח' 17-19; י"ט 6)

נושא מיוחד: נצח/עולם (aiōnios) SPECIAL TOPIC: ETERNAL

בספרו של Robert B. Girdlestone, *Synonyms of the Old Testament* יש הערה מעניינת על המילה "נצח":

שם התואר "aiōnio" מופיע יותר מארבעים פעמים בברית החדשה בהקשר לחיי נצח, שנחשבת בחלקה כמתנה בהווה, ובחלקה במתנה בעתיד. ברומים טז יש גם הקשר לקיומו האינסופי של אלוהים; בעברים ט 12; יג 20 מדובר על הכפרה האינסופית של קורבן המשיח; וברומים טז 25; ב"ט א 9; טיטוס א 2 מדובר על העידן שחלף.

מילה זו מופיע גם בהקשר לאש הנצחית, מתי יח 8; כה 41; יהודה א 7; עונש נצחי, מתי כה 46; משפט עולם במרקוס ג 29; עברים ו 2; הרס נצחי, ב"טס א 9. בפסוקים אלה המילה מרמזת על סופיות, וככל הנראה מסמנת שכאשר יגיע יום הדין, לא תהיה אפשרות לקחת את הזמן בחזרה או לשנות משהו כי הכל יעבור באופן מוחלט ולתמיד. אנחנו מבינים מעט מאוד על העתיד, על היחסים של חיי האדם לשאר היקום, ועל המשקל המוסרי של חוסר אמונה, לאור הנצח. כמו שמצד אחד אסור לנו להוסיף לדבר אלוהים, כך גם מצד שני אסור לנו להחסיר שום דבר מדברו; ואם יש לנו אי וודאות מסוימת סביב הדוקטרינה של עונש נצחי, עלינו לחיות בסבלנו, ולדבוק בבשורת האהבה במשיח, תוך הכרה בכך שיש רקע אפל אשר איננו מסוגלים להבין" (עמודים 318-319).

ו' 3 **"אם"** זהו משפט מותנה ברמה השלישית שמשמעותו פעולה פוטנציאלית. אלוהים יתיר, אם הם ישתפו פעולה!

ו' 4-6 **"אלה שכבר ... הוארו ... ניתן להם ... טעמו ... ונסוגו"** כל המשתתפים הללו הם זמן הטית, עבריים ו' 6 מתחיל סדרה של פעלים בזמן בהווה. אלה אמירות כה חזקות. המשמעות נראית ברורה: הם הכירו את אלוהים ברמה מסוימת, אך הם דחו אמונה מלאה במשיח. עם זאת, יש לבחון שתי סוגיות הקשורות: (1) נוכחותן של שלוש קבוצות ("אנחנו" [פסוקים 1-3], "אלה" [פסוקים 4-8], "אתה" [פסוקים 9-12]) ו- (2) אופיים היהודי של התורות בעבריים ו' 1-2. אלה מצביעים לעבר בית כנסת בו יהודים מאמינים ולא מאמינים סגדו ולמדו יחד. היהודים הלא מאמינים ראו בביור את הכוח, התהילה והאמת של הבשורה בכתובים ובעדות חיי חברה המאמינים שהשתנו. נראה כי ישנן שתי אזהרות בעבריים: (1) ליהודים המאמינים לנקוט עמדה ציבורית עם הכנסייה הנרדפת ולא לחזור ליהדות ו (2) ליהודים שלא מאמינים לחבק את המשיח. במובנים רבים האזהרה הראשונה היא ייחודית לספר זה, אך השנייה דומה מאוד לחטאם הבלתי נתון של הפרושים בבשורות והחטא למוות של מורי השקר בראשונה ליוחנן.

ו' 5 **"כוחות העידן הבא"** דוגמא נוספת לאבודים המעורבים בכוח העידן הבא היא במתי ז' 21-23. היה להם כוח ללא יחס אישי הכרחי. אפשר לומר את אותו הדבר על יהודה איש קריות (בבשורות), שמעון מגנוס (במעשי השליחים) והמורים המזויפים (ראו הראשונה ליוחנן ב' 18-19).
ראה נושא מיוחד עבריים א' 2

□ **"נפלו"** חוויה אאוריסטית בצורה בינונית. זהו השיא התיאולוגי של המשפט היווני המתחיל בעבריים ו' 4. ראה נושא מיוחד: התנצלות בעבריים ג' 12.

	ו' 6
NASB	"ואז"
NKJV	"אם"
NRSV, TEV	"ואז"
NJB	"ולמות זאת בכל זאת"

קיימת מחלוקת בקרב מלומדים יוונים. האם מדובר במבנה מותנה מתון או במבנה מקביל עקבי מפסוק 4. אלה שמתקשים על מבנה מותנה עושים זאת למטרה התיאולוגית של הקביעה כי פסוק 6 הוא מצב היפותטי. עם זאת, כל התכונות הדקדוקיות הללו רומזות כי כולם התרחשו.
1. התבנית החוזרת על עצמה של צורת הבינוני בהווה (הוארו, טעמו, שיתפו, טעמו ונסוגו)

2. השימוש החוזר על עצמו ב"kaī" (i) בשלושת האחרונים
 3. המאמר הגברי המאשים ברבים בעבריים ו' 4 המתייחס לכל ההשתתפות בפסוקים 4-6

NASB, TEV, NJB
 NKJV, NRSV

"בלתי אפשרי"
 "בלתי אפשרי"

המונח מופיע בעבריים ו' 4, אך ההקשר הגדול יותר כולל עבריים ו' 6. זהו המונח היווני *dunatos* (מסוגל) עם הדקדוק היווני (לא מסוגל). שני המונחים הללו משתמשים בקונטציה של מה שאלוהים עושה ואינו עושה! הוא משמש בפפארי היווני שנמצא במצרים בקרב (1) גברים שאינם חזקים מספיק לעבודה (2) עדים שאינם מסוגלים להעיד. משתמשים בו ארבע פעמים בעבריים.

1. אי אפשר לחדש אותם שוב לחזרה בתשובה (ו' 4)
2. בלתי אפשרי לאלוהים לשקר (ו' 18)
3. בלתי אפשרי להקריב קרבנות תנ"כיות להציל (ו' 4)
4. ללא אמונה זה בלתי אפשרי לרצות את אלוהים (י"א 6)

בכל אחד מהמקרים המונח פירושו בלתי אפשרי. לפיכך, מפתיע כי *Lowe and Nida's Greek English Lexicon of the New Testament* אומר שבעבריים ו' 4 השימוש ב-*adunaton* נראה כהגזמה לאור האזהרות מפני כפירה (ראו עבריים ה' 11-12). לכן, אפשר לתרגם *adunaton* בעבריים ו' 4 כ"זה קשה מאוד" (עמ' 669). זה נראה יותר תיאולוגי מאשר לקסיקלי כאשר כל שאר השימושים במילה בעבריים דורשים "בלתי אפשרי".

הרתיעה מלהתייחס למונח זה פשוטו כמשמעו הוא שזה מוביל לתיאולוגיה של "עוזב פעם אחת את האמונה, עוזב לתמיד" אם הכוונה למאמינים שנוטשים את אמונתם. אותן קבוצות ערכיות המלמדות את הכפירה גם מטיפות חזרה בתשובה והחזרה. נראה כי טקסט זה מפחית עמדה זו.

במובנים רבים התפאורה ההיסטורית היא המפתח לפרשנות.

1. פניה לשתי קבוצות (יהודים מאמינים ולא מאמינים)
2. קבוצה אחת (יהודים מאמינים שלא התבגרו ועכשיו שוקלים לחזור למשה) זוהי כפירה דומה ליהודים המופיעים באל הגלטים שהתפתו לסמוך על טקסי התנ"ך (בנוסף לישוע). שאול טוען שהם נפלו מחסד (ראו אל הגלטים ה' 4).

▣ "לחדש" ראה נושא מיוחד הבא.

נושא מיוחד: התחדשות (*anakainōsis*)
SPECIAL TOPIC: RENEW (*anakainōsis*)

למונח יווני זה בצורתיו השונות (*anakainōō, anakainizō*) יש שתי משמעויות בסיסיות.

1. "לגרום למשהו להיות חדש ושונה (כלומר יותר טוב)" – רומים יב 2; קולוסים ג 10
2. "לחזיר משהו למצב קודם שהיה יותר טוב" – ב"קר ד 16; עברים ו 4-6

בספרו של Moulton and Milligan, *The Vocabulary of the Greek Testament*, כתוב שמונח זה (כלומר, *anakainōsis*) לא מופיע בספרות היוונית הקדומה, ושאלו הראשון שהשתמש בו וכנראה מאז הוא בשימוש (עמוד 34).

בספר של Frank Stagg, *New Testament Theology*, יש הערה מעניינת

"ההתחדשות וההשתנות בידי אלוהים בלבד. המילה *anakainōsis*, שם עצם של פועל, שמתאר תהליך של התחדשות מתמשכת, כמו ברומים יב 2 'השתנו על-ידי התחדשות הדעת' ושנייה אל הקורנתים ד 16, 'האדם הפנימי שלנו מתחדש יום יום'. בקולוסים ג 10 כתוב 'האדם החדש, ההולך ומתחדש בדעת לפי צלם בוראו'. ובכן 'האדם החדש', 'ההתחדשות', או 'השינוי' מתייחסים למעשה ראשוני ותהליך מתמשך של אלוהים הנצחי שמחזיק את חיי הנצח" (עמוד 118).

▣ "בהיותם צולבים להם מחדש" המתחם היווני (*anastauroō*) יכול להיות "צולב" (או "למסמר", צורה מוגברת זו היא בתרגומי JB, NEB ובתרגום moffatt) או "צולב שוב" (תרגומי NASB, NKJV, NRSV, TEV, NJB, NIV).

"ביוונית חוץ-תנכית מונח זה פירושו תמיד 'צלב' (עמ' 61). טרטוליאן השתמש בקטע זה כדי לטעון שלא ניתן לסלוח על חטאי שלאחר הטבילה.

האבות היוונים הקדומים הבינו את ההקשר הזה ואת התרכובת עם *ana* לדרוש "צלב שוב", ואחריו רוב התרגומים לאנגלית מודרנית. איך זה קשור מבחינה תיאולוגית לכפירה? זה מרמז על מאמינים; עם זאת, אם מתבצעת הצורה המוגברת "למסמר באופן אישי", ייתכן שאינם מאמינים. המתורגמנים חייבים לאפשר לטקסט, ולא להטיות התיאולוגיות שלהם או למערכות התיאולוגיות שלהם, לדבר. כל כך קשה לפרש טקסט זה באופן סופי. לעתים קרובות אנו חושבים שאנחנו יודעים למה זה צריך או לא צריך להתכוון לפני שנאבק עם

1. הספר בכללותו
2. ארבע האזהרות באופן ספציפי
3. ההקשר הספציפי

לא משנה איך אדם מפרש את הטקסטים הללו, האזהרות חמורות!

▫ **"ושמים אותו לחרפה"** מונח זה משמש במתי א' 19 בגלל שיוסף לא רצה לבייש את מרים בפומבי. איך זה היה קשור להקשר? זה יכול להתייחס פשוט לצליבתו הראשונית של ישוע כ"בושה ציבורית" בלי המשתמע "שוב".

ו' 8 זה יכול להיות איור שנלקח מבראשית ג' 17-19 או ישעיהו ה' 2-1 ואולי אפילו משל הזרוע במתי י"ג. נושא פירות הוא העדות הנורמלית למקצוע תקף! נושאי פירות (ראו יוחנן ט"ו 6-5), בלי נביטה, הם עדות ליחסים אמיתיים עם ישוע. הפרי הוא ההוכחה לכך, ולא האמצעי לכך!

אל העבריים ו' 9-12 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
9 גם בדברנו כך בטוחים אנו בכם, אהובי, בנוגע לדברים הטובים יותר הטומנים בחכם ישועה; 10 שכן אלהים לא יעות צדק ולא ישכח את פעלכם ואת האהבה שהראיתם למען שמו בכך ששרתם את הקדושים ועודכם משרתים אותם. 11 חפצים אנו שכל אחד מכם יראה את אותה שקידה בעמדו בביטחון התקוה עד הסוף, 12 כדי שלא תהיו לנרפים, אלא תלכו בעקבותם של היורשים את ההבטחות על-ידי אמונה וארך רוח.

ו' 9 **"אהובי"** פסקה זו מראה את האהבה והאכפתיות האינטנסיבי של הסופר לקוראים. בפסוק 11 מוזכר (1) "תשוקה", שאפשר לתרגם "תשוקה גדולה" ו (2) "כל אחד מכם", שמראה דאגה אינדיבידואלית.

▫ **"בטוחים אנו בכם, אהובי, בנוגע לדברים הטובים יותר"** זהו חיווי שלילי מושלם. המחבר היה בטוח שקבוצת הקוראים הזו משייכים ושהם ימשיכו לפעול כראוי.
ל"טוב יותר" ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

NASB, NKJV	"דברים שמלווים לישועה"
NRSV	"דברים ששייכים לישועה"
TEV	"ששייכים לישועתך"
NJB	"בדרך לישועה"

ביטוי יווני זה הוא ממש "יש ישועה(צורת הבינוני בהווה אמצעי)" המגדיר את "הדברים הטובים יותר" של עבריים ו' 9.

ו' 10 **"כדי לשכוח את עבודתך"** אלוהים ישפוט בהגינות על בסיס
1. ספר החיים (ראו שמות ל"ב 32-33; עמ' 28:69; דניאל י"ב 1; לוקס י' 20; אל הפיליפיים ד' 3; ההתגלות ג' 5; י"ג 8; כ' 12, 15; כ"א 27)
2. ספר המעשים (ראו תהילים נ"ו 8; קל"ט 16; ישעיהו ס"ה 6; מלאכי ג' 16; מתי כ"ה 31-46; אל הגלטים ו' 7)

▫ **"האהבה שהפגנת כלפי שמו בכך ששרתת ובכך שעדיין משרת לקדושים"** אף על פי שהיהודים המאמינים הללו לא הזדהו עם הכנסייה במלואה, הם אכן עזרו לכנסייה בתקופת הרדיפה שלה (ראו עבריים ו' 32-34). זכרו שבת הכנסת נחשב לחוקי ואילו הכנסייה לא הייתה חוקית בחוק הרומי של התקופה הזו!
"קדושים" (*Hagioi*) קשור מבחינה תיאולוגית למונח התנ"כי "קדוש" (*kadash*), שפירושו "נפרד לעבודת אלוהים" (ראו הראשונה לקורינתים א' 2; השניה לקורינתים א' 1; אל הרומים א' 1; אל האפסים א' 1; אל הפיליפיים א' 1)

1). זה תמיד רבים בברית החדשה למעט פעם אחת באל הפיליפים ד' 21; אפילו שם, הוא משמש בהקשר של חברה עסקית. להינצל זה להיות חלק מקהילת הברית של אמונה, משפחת המאמינים.
אנשי אלוהים קדושים בגלל צדקנותו הזקופה של ישוע המשיח (ראו אל הרומים ד' והשניה לקורנתים ה' 21).
רצונו של האל הוא שהם יחיו חיי קודש (ראו אל האפסים א' 4; ב' 10; ד' 1; ה' 27; יעקב ב' 26-14; הראשונה לפטרוס א' 16). מאמינים מוכרזים כקדושים (קידוש עמדה) וקוראים לאורח חיים של קדושה (קידוש מתקדמת). זה אופייני למתח התיאולוגי של הברית החדשה בין "כבר מממלכת האלוהים" ל"עוד לא מממלכת האלוהים".

נושא מיוחד: קדושים SPECIAL TOPIC: SAINTS (*hagios*)

מילה יוונית המקבילה למילה קדוש *kadosh* (שם עצם, BDB 871; פועל, BDB 872, KB 1067-1066; ראה נושא מיוחד: קדוש), המשמעות הבסיס היא להפריד מישהו, משהו, או מקום לשימוש בלעדי של יהוה (ראה א"פ ט ב 9; מקור בשמות יט 6). בטבעו (קדוש, ונצחי) באופיו (שלמות מוסרית) אלוהים הוא מופרד מבני האדם. הוא הסטנדרט שעל-פיו כל הדברים נמדדים ונשפטים. הוא טרנסצנדנטלי, וקדוש.

אלוהים ברא את בני האדם בשביל לחיות בהתחברות איתם, אך החטא (בראשית ג) גרם למחצה יחסי ומוסרי בין אלוהים קדוש ועולם חוטא. אלוהים בחר לשקם את היחסים; לכן, הוא קורא לעמו להיות "קדוש" (ראה ויקרא יא 44; יט 2; כ 26,7; כא 8). על ידי מערכת יחסים שמבוססת על אמונה עמו של יהוה הפך לקדוש בגלל עמדת הברית, אך גם יש לו את האחריות לחיות חיים קדושים (ראה נושא מיוחד: התקדשות, ראה מתי ה 48; אפסים ד 17,1; ה 3-5,15; א"פ ט א 15)

חיי הקדושה אפשריים רק כאשר המאמין מקבל סליחת חטאים דרך (1) החיים של ישוע (2) לאחר מכן מקבל את רוח הקודש ונותן לו לפעול בחייו. הנה מה קובע את המצב הפרדוקסלי של המאמינים:
1. להיות קדוש בגלל הצדקה של ישוע (כלומר, רומים ד)
2. קראיה לחיי קדושה בגלל נוכחות רוח הקודש (ראה נושא מיוחד: התקדשות)

המאמינים הם "קדושים" (*hagios*) בגלל

1. רצונו של הקדוש (האב, ראה יוחנן ו 40,29; א פטרוס א 15-16)
2. מה שהבן הקדוש עשה (ישוע, ראה ב"קר ה 21; א"פ ט א 18-21)
3. רוח הקודש השוכן בתוכנו (ראה רומים ח 9-11,27)

הברית החדשה מתייחס לקדושים ברבים (למעט פעם אחת בפיליפים ד 21. עם זאת, בהקשר זה גם מדובר בקבוצה). להיושע זה אומר להיות חלק ממשפחה, גוף, ובניין! אמונה מקראית מתחילה מהחלטה אישית, ומתפתחת ליחסים עם כל הגוף. לכל אחד מאתנו יש מתנות (ראה א"קר יב 11) שמסייעות לצמיחה, גדילה, והתפתחות של גוף המשיח – הקהילה (ראה א"קר יב 7). נושענו בשביל לשרת! קדושה היא תכונה משפחתית!

קדושים הפך לתואר של המאמינים (ראה מעשי שליחים ט 13,32,41; כו 10; רומים א 7; א"קר 2; ב"קר א 1; אפסים א 1; פיליפים א 1; קולוסים א 2) ודרך שבה שרתו אחרים (ראה רומים יב 13; טז 2; אפסים א 15; קולוסים א 4; א"ט מ ה 10; עברים ו 10). שאול אסף כסף מהקהילות הגויים בשביל לתרום לעניי הקדושים בקהילה בירושלים (ראה רומים טו 24-26; א"קר טז 1; ב"קר ח 4; ט 1).

ו' 11 "הבטחה מלאה" שימו לב שזה קשור לפעולה באורח החיים (ראו יעקב, הראשונה לפטרוס והראשונה ליוחנן). הבטחה אינה בראש ובראשונה דוקטרינה שיש לאשר, אלא חיים לחיות (ראו מתי ז').

□ "עד הסוף" ההתמדה היא דוקטרינה מקראית כמו ביטחון. לפי הפירות שלהם תוכלו להכיר אותם (ראו מתי ז'; יעקב ב' 14-26). ראו הערה על התמדה בעבריים ד' 14, הערה גם נושא מיוחד בעבריים ז' 11.

ו' 12 "איטית" זהו המונח כמו "משעמם" (ראו עבריים ה' 11). משתמשים בו בניגוד לחריצות" בעבריים ו' 11. המאמינים לא גדלו לתוך חיים דמויי משיח ולא למשיחים מעמלה גדולה כפי שהיו צריכים (ראו עבריים י"ב 3-1).

□ "אלא תלכו בעקבותם של היורשים את ההבטחות על-ידי אמונה וארך רוח" זה עלול לרמז למסדר המאמינים בפרק י"א. מאמינים אלה בתנ"ך אמדו עד הסוף בתוך סכסוכים ומשפטים גדולים, מה שהביא לעיתים קרובות למוות

פיזי (ראו לעיתים קרובות בפרק י"א ואולי גם בעבריים י"ב 4). הבטחותיו של אלוהים הן במוקד בפסקה ו' 13-20. הם בטוחים ונאמנים כי הוא בטוח ונאמן!

נושא מיוחד: ירושה של המאמינים (א"פ ט א)
SPECIAL TOPIC: BELIEVERS' INHERITANCE (from 1 Peter 1)

בברית הישנה כל שבט קיבל אדמה כירושה חוץ משבט לוי (ראו יהושע יד-כב). הלויים, כשבט הכהנים, עובדי המקדש, לא קיבלו אדמה אבל העם ראה בהם כיורשי יהוה עצמו (ראו תהילים טז 5; עג 23-26; קיט 57; קמב 5; איכה ג 24). סופרי הברית החדשה לקחו על עצמם את הזכויות והחובות של הלויים. זו הייתה דרכם להכריז שתלמידיו של ישוע הם העם האמיתי של אלוהים וכעת כולם נקראו לשרת ככהנים (ראו א"פ ט ב 9,5; התגלות א 6), כשם שהברית הישנה הכריזה על כל עם ישראל (ראו שמות יט 4-6). הברית החדשה שמה דגש כי כל המאמינים תפקידם לשרת ככהנים (ראו א"ק ר יב 7). המאמינים של הברית החדשה קיבלו את המשימה של הברית הישנה, להביא את הבשורה לכל העולם (ראו בראשית יב 3; שמות יט 5; מתי כח 18-20; לוקס כד 46-47; מעשי שליחים א 8; ראה נושא מיוחד: תוכנית הגאולה של יהוה).

מושג זה קשור לישוע שהיה חלק מהבריאה, הוא המתווך של האב (ראו יוחנן א 10,3; א"ק ר ח 6; קולוסים א 16; עברים א 2-3). אנחנו יורשים מכיוון שהוא יורש (ראו רומים ח 17; גלטים ד 7; קולוסים ג 24). הכתובים מדברים על הירושה של המאמינים (ראו מעשי שליחים כ 32; כו 18; אפסים א 4; קולוסים א 12; ג 24) בגלל המערכת היחסים החדשה עם המשיח שהוא יורש כל הדברים (ראו עברים א 2). לכן הם יורשי: (רומים ח 17; גלטים ד 7)

1. מלכות (ראו מתי כה 34; א"ק ר ו 10-9; טו 50; אפסים ה 5)
2. חיי נצח (ראו מתי יט 29; עברים ט 15)
3. הבטחותיו של אלוהים (ראו עברים ו 12)
4. הביטחון של הבטחותיו (ראו א"פ ט א 4-5)

אל העבריים ו' 13-20 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹³ כאשר אלוהים הבטיח את הבטחתו לאברהם הוא נשבע בנפשו, מפני שאין גדול ממנו אשר בו הוא יכול להשבע. ¹⁴ הוא אמר, "כי-ברך אברך והרבה ארבה אותך." ¹⁵ וכך, בעמדו בארך רוח, השיג אברהם את אשר הבטח. ¹⁶ בני אדם נשבעים בגדול מהם, והשבועה היא להם חותם של אמת השם קץ לכל דין ודברים. ¹⁷ וכאשר רצה אלוהים להראות ביתר תקף ליורשי ההבטחה כי כונתו אינה נתנת לשנוי, התחייב בשבועה. ¹⁸ באפן זה, על-סמך שני דברים בלתי משתנים שחלילה לאלהים לשקר בהם, אנחנו הנמלטים נתעודד מאד לאחז בתקוה המנחת לפנינו; ¹⁹ תקוה שהיא כעגן בטוח ויציב לנפשנו ומגיעה אל מבית לפרכת, ²⁰ אל המקום אשר ישוע, החלוץ העובר לפנינו, נכנס בעדנו והיה לכהן גדול לעולם על-דברתי מלכי-צדק.

ו' 13-20 זוהי הבטחה עוצמתית כל כך של ביטחון ותקווה המבוססת על אופיו של אלוהים והבטחותיו (ראו עבריים ו' 1א), אם אנו נגיב רק כראוי (ראו עבריים ו' 18ב).

ו' 13 "כאשר אלוהים נתן את ההבטחה לאברהם" אברהם מוזכר מכיוון שהוא נחשב לאבי האומה העברי שאליו הבטיח יהוה הרבה הבטחות ברית (ראו בראשית י"ב, ט"ו, י"ז, י"ח, כ"ב), וגם בגלל יחסיו למלכי-צדק (ראו בראשית י"ד). אמונתו באלוהים הגיעה לפני החוק ומשמשת כדוגמה בברית החדשה של כל מי שמאמין (ראו אל הרומים ד'). יתכן גם כי מבחינה תיאולוגית אברהם נבחר מכיוון שהבטחותיו של אלוהים אליו לא היו מבוססות על ביצוע, אלא על הבטחתו ללא תנאי של אלוהים (ראו בראשית ט"ו 12-21; כמו שהוא "הברית החדשה", ראו ירמיהו ל"א 34-31; יחזקאל ל"ו 22-23), בעוד שהברית עם משה מבוססת על ציות, ברית מותנית (ראו דברים כ"ז-כ"ח).

☐ "הוא נשבע בעצמו" הכוונה מבחינה היסטורית לבראשית כ"ב 16-17 (הצעתו של אברהם את יצחק) או בהקשר זה לתהילים ק"י 4 (ראו עבריים ז' 17, 21). ניתן לסמוך על השבועות וההבטחות של אלוהים (ראו עבריים ו' 16-17). זהו הדחף התיאולוגי של הפסקה. תקוותנו היא באופי שאינו משתנה (ראו תהילים ק"ב 27; מלאכי ג' 6; עבריים י"ג 8) והבטחות האל (ראו ישעיהו מ' 8; נ"ה 11). אלה הם "שני הדברים שאינם ניתנים לשנוי" בעבריים ו' 18!

ו' 14 פרק זה של העבריים כרוך בשימוש המחבר בציטוטים של התנ"ך לאברהם. אלוהים הבטיח לו הבטחות על צאצאים רבים דרך יצחק. הבעיה התיאולוגית היא שלא כל צאצאיו הטבעיים של אברהם היו חסידים נאמנים של יהוה. הם היו "ברית", "אנשים נבחרים", אך לא כולם תרגלו אמונה אישית (ראו עבריים ו' 18ב).

ו' 15 זה לא מתאר את אמונתו המושלמת של אברהם (היו לו ילדים מכמה נשים, הוא ניסה למסור את שרה פעמיים כדי להציל את חייו שלו) בנוגע למילה של אלוהים אלא ליבו הנאמן וציינתו. אברהם, כמו כל בני האדם, הוא תערובת מזרה של אמונה ופחד, טוב ורע.

ו' 18 "שני דברים שאינם ניתנים לשינוי" הכוונה לשבועתו של אלוהים (כלומר, תהלים ק"י 4 המצוטט בעבריים ה' 6; ו' 20; ז' 17) והבטחת אלוהים (ראו עבריים ו' 14). דברו של אלוהים הוא הבטחתו (ראו ישעיהו נ"ה 11; מתי ה' 17-18).

□ "אלוהים לא יכול לשקר" זה עשוי להיות רמיזה לבמדבר כ"ג 19 או שמואל א ט"ו 29. אותה אמת מאשרת על ידי שאול בספר השניה לטימותיאוס ב' 13 ואל טיטוס א' 2. ראה הערה מלאה בעבריים ו' 6.

□ "אנחנו שמצאנו מקלט" זה עשוי להתייחס

1. ערי המקלט של התנ"ך (ראה במדבר ל"ה 6; דברים ד' 41-43; יהושע כ')
2. מטאפורה לנמל בטוח בסערה (ראו עבריים ב' 14; ו' 19)
3. מטאפורה המתייחסת לאלוהים כמבצר חזק בו עמו לוקחים מקלט (רעו תהלים כ"ח 1-2; ל"א 3; צ"א 2, 9; צ"ד 22; ק"מד 2; ישעיהו כ"ז 10; כ"ה 4; ירמיהו ט"ז 19; יואל ג' 16; נחום א' 7)

□ "יהיה לנו עידוד חזק לתפוס את התקווה המונחת לפנינו" בפסוק 18 יש לנו את האיזון התיאולוגי של אלוהים חזק, אמין וריבוני (ראו עבריים ו' 18א) אליו צריכים בני האדם להגיב, ולהמשיך להגיב באמונה עד הסוף (ראו עבריים ו' 18ב).

ו' 19 "עוגן" זה היה סמל משיחי קדום לבטיחות, וביטחון ותקווה. הוא נמצא על קירות הקטקומבות הרומיות. מילה זו מעלה על הדעת את המנון, "אני עוגנתי את נשתי במקלט המנוחה, אני מפליג בים הפראי לא יותר. הסערה עשויה לטאטא את הסוער הפראי עמוק, אבל אצל ישוע אני בטוח יותר ויותר."

□ "ציב" ראה נושא מיוחד: התחייבות בעבריים ב' 2.

□ "זה שנכנס לבית הפרוכת" כאן מקביל עוגן התקווה לישוע הכהן הגדול שנכנס למשכן השמימי (ראו עבריים ח' 5; ט' 23), אפילו אל תוך קודש הקודשים, אשר סימל את עצם נוכחות האל. תקוותם של המאמינים היא באופיו ובהבטחתו של אלוהים ובעבודה המוגמרת של ישוע המשיח. זו לא העדר חושניות (צורות ארציות לעומת רעיונות שמימיים), אלא דפוס המשכן השמימי שהוצג בפני משה בהר סיני (ראו עבריים ח' 5; שמות כ"ב-מ'). סוג זה של דואליות נמצא גם במגילות ים המלח. סוג זה של נימוקים (כלומר העתק ארצי של דבר שמימי) מקדים את הפילוסוף היווני אפלטון. זה מדבר על התקווה הבלתי נראית אך הבטוחה שלנו במשיח (ראו עבריים ט' 23ff).

ו' 20 "כהחלוץ" מונח יווני זה שימש כ (1) צופה שעבר לפניו, לומד ומסמן את הדרך הנכונה (כלומר חלוץ) או (2) ספינה קטנה המובילה ספינה גדולה יותר לנמל בטוח. ישוע עבר לפני המאמינים בכל דרך הכרחית - מתגבר, מתווך, מושיע, כהן והקרבה מושלמת!

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. האם פסוקים 2-4 הם רשימה של יסודות או אמיתות נוצריות של היהדות?
2. האם ספר העברים מלמד "נפילה מחן"? למה או למה לא?
3. מדוע חשוב ללמוד את הרקע ההיסטורי של אגרת אל העברים בשביל פרשנות נכונה?
4. האם הכתובים מלמדים שרק מי שנושע באמת יחזיק מעמד עד הסוף או שרק מי שיחזיק באמונתו עד הסוף יושע?
5. הפסוקים 4-6 מתייחסים למאמינים או ללא מאמינים? מדוע?
6. מה הקשר בין "בכם" בפסוק 9 ל"אלה" בפסוק 4?
7. תארו את הרדיפה שעברו המאמינים.
8. מהם שני הדברים הבלתי משתנים באל העברים ו 18?
9. על סמך פסוק 18 אך יש איזון בין ריבונותו של אלוהים והרצון החופשי של בני האדם?
10. על סמך פסוקים 13-20 איזה קשר יש בין אופיו של אלוהים לעבודת הצלב?

אל העברים ז

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
סדר הכונה של מלכי-צדק	מלך הצדקה	הכהונה של מלכי-צדק בהשוואה לכהונה של שבט לוי	הכהונה של מלכי-צדק	מלכי-צדק
3-1 ז	3-1 ז	3-1 ז	3-1 ז	3-1 ז
10-4 ז	10-4 ז	10-4 ז	10-4 ז	10-4 ז
	הצורך בכהנה			מכהנה של שבט לוי לכהנה של מלכי-צדק
19-11 ז	19-11 ז	14-11 ז	14-11 ז	12-11 ז
				14-13 ז
				ביטול של החוק הישן
		19-15 ז	19-15 ז	19-15 ז
	הגדולה של הכהן החדש			הכהונה של המשיח בלתי משתנה
25-20 ז	28-20 ז	25-20 ז	22-20 ז	25-20 ז
				השלמות של כהן הגדול העליון
28-26 ז		28-26 ז	28-26 ז	28-26 ז

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

לימוד מילים וביטויים

אל העבריים ז' 1-3 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹ מלכי-צדק זה, מלך שלם, כהן לאל עליון, אשר יצא לקראת אברהם בשוב אברהם מהכות את

המלכים וברך אותו, ² ואשר אברהם חלק לו מעשר מכל, פרוש שמו בראשונה מלך צדק; והוא גם מלך שלם, שפרושו מלך השלום; ³ בלא אב, בלא אם, בלא ציון יוחסין, אין תחלה לימיו וגם לא סוף לחייו, ובהיותו דומה לבן-האלהים הוא נשאר כהן לתמיד.

ז' 1 "מלכיצדק" הוא היה מלך/כהן גוי של העיר הכנענית הישנה שכונה אז סאלם, לימים יבוס ואחר כך לירושלים. פירוש שמו "מלך צדקתי" (דומה מאוד לשמו של מלך ירושלים ביהושע י" 1, "אדוני צדיק"). השושלת שלו לא מוזכרת אף פעם, אבל אברהם מחווה לו כבוד. זו הסיבה שהוא סוג תנ"כי כזה מתאים לישוע המשיח. הוא מוזכר רק בבראשית י"ד 18-20 ותהילים ק"י 4. על זהותו התנהל דיון רב.

1. עבור פילון, הוא דמות של נפש האדם
 2. עבור אוריגן הוא מלאך
 3. עבור אמברוז הוא מלאך ה'
 4. עבור אחרים הוא המלאך הלאומי של ישראל, מיכאל
 5. עבור אפיפניוס הוא ההתגלמות של רוח הקודש
 6. עבור הדת של מלכיצדק הוא גדול יותר מהמשיח וכל התפילה עוברת דרכו
 7. עבור חלק מהיהודים, ג'רום ולותר, הוא שם, בנו של נוח
- מלכיצדק משמש כסוג של כהונת ישוע מארבע סיבות:
1. אברהם הציע לו מעשר (נחות תמיד מעשר לממונים עליו) ועל ידי פרשנויות רבנית של כתובים עתיקים, לוי הציע גם מעשר (ראו עבריים ז' 4-9)
 2. הוריו אינם מופיעים ברשימה, ולכן התיאולוגיה הרבנית אמרה כי הוא ללא הורים ובכך נצחי (ראו עבריים ז' 3; תהילים ק"י 4ב)
 3. הוא היה המנהיג בעיר הקדושה המאוחרת, ירושלים (סאלם, ראו בראשית י"ד 18)
 4. הוא היה כהן של אלוהים הגדול ביותר (כלומר אל עליון *Elyon*, ראו בראשית י"ד 18)
 5. הוא מאפשר לסופר להקים כהונה לגיטימית מלבד הכהונה הלויים

□ "מלך ... כהן" הוא האדם היחיד בתנ"ך שמשלב מלכות וכהונה (כלומר תהילים ק"י).

□ "ובירך אותו" הגדול יותר מברך את הפחות; לפיכך, אברהם (ועל ידי השלכות רבניות צאצאיו, לוי) התברך על ידי מלכיצדק (ראו בראשית י"ד 19), מה שמראה את עליונותו על כהונת אהרון. זה מראה גם שישוע, שהיה משושלת יהודה, יכול להיות כהן מסדר שונה.

ז' 2 "עשירית" שימו לב שהמעשר (ראו בראשית י"ד 20) ישן יותר מחוק משה. זו הייתה דרך כמו השבת והביכורים של הצגת הבעלות של אלוהים על כולם (ראו בראשית י"ד 19ג).

□ "בתרגום שמו" האטימולוגיה של הביטוי הספציפית "מלך הצדיקות" אינה ודאית אך תואר דומה משמש למשיח ברמיהו כ"ג 6 ("אדון צדקנו") ו-ל"ג 16 ("האדון הוא צדקנו"). כמו כן, המשיח יהיה צדיק ויביא שלום (ראו ישעיהו ט' 6; כ"ו 3, 12; ל"ג 17; נ"ד 10).

□ "מלך הצדק" ל"צדק" ראו נושא מיוחד בעבריים א' 9.

□ "שלם" ייתכן שהעיר קיבלה את שמה מהמונח העברי *shalom* שמשמעותו "שלום". יש חוקרים הסבורים כי הכוונה לאלילות יבוסית. העיר נקראת סאלם בספר בראשית י"ד, אך בתהילים ע"ו 2 מתייחס אליו לירושלים (כלומר ציון), שכונתה יבוס בתקופה הכנענית.

ז' 3 זוהי הרמנויטיקה רבנית (*midrash*, ראו נספח שלוש) על סמך העובדה ששושלת מלכיצדק לא ניתנת בבראשית י"ד 18-20. כמו לכל בני האדם היו למלכיצדק הורים, אך הוא משמש כסוג אחר של המשיח הנצחי (ראו עבריים ז' 8). זה מפותח בעבריים ז' 8, 12, 16, 17, 21, 24, 25, 28.

□ "התחלות" ראה נושא מיוחד: *Arche* בעבריים ג' 14.

אל העברים ז' 4-10 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
4 ראו מה גדול הוא זה אשר אברהם אבינו נתן לו מעשר ממיטב השלל.⁵ הלא בני לוי, הירשים את הכהנה, צו
על-פי התורה לקחת מעשר מן העם, כלומר מאחיהם, הגם שהללו יוצאי ירך אברהם.⁶ אבל הוא אשר לא
התיחש על משפחתם לקח מעשר מאברהם וברך את זה שהיו לו ההבטחות.⁷ אין עוררים על כך שהקטן יברך
מפי הגדול ממנו.⁸ והנה כאן לוקחים את המעשר בני אדם שסופם למות, אך שם - מי שהועד עליו שהוא חי.⁹
ואפשר לומר שגם לוי, מקבל המעשרות, נתן מעשר על-ידי אברהם,¹⁰ כי היה בחלצי אביו אברהם בצאת מלכי-
צדק לקראתו.

ז' 5 "למרות שאלו הם צאצאים מאברהם", זהו היגיון רבני המבוסס על כך שלוי היה נוכח בחלציים של אברהם (ראו
עבריים ז' 10). זה פרוש יהודי, לא עובדה מדעית.

ז' 7 "גדול יותר" ליבו של מחבר אל העבריים הוא ההשוואה בין ברית משה לברית החדשה במשיח.
ניגודיות זו באה לידי ביטוי לרוב על ידי המונח "גדול יותר" (*kreittōu/kreissōu*), שפירושו "טוב יותר", "נעלה", "מעולה
יותר", "יקר יותר", "דרגה גבוהה יותר". זהו נושא הבא וחוזר על עצמו בעבריים.

1. הרבה יותר טוב מהמלאכים (ראו עבריים א' 1)
2. דברים טובים יותר ביחס אליך (ראו עבריים ו' 9)
3. פחות מבורך על ידי הגדולים יותר (ראו עבריים ז' 7).
4. תקווה טובה יותר (ראו עבריים ז' 19)
5. ברית טובה יותר (ראו עבריים ז' 22; ח' 6)
6. עם הקרבה טובה יותר (ראו עבריים ט' 23)
7. החזקה טובה יותר (ראו עבריים י' 24)
8. תחייה טובה יותר (ראו עבריים י"א 35)
9. מדינה טובה יותר (ראו עבריים י"א 16)
10. אלהים סיפק משהו טוב יותר (ראו עבריים י"א 40)
11. הוא פיזר דם מדבר טוב יותר (ראו עבריים י"ב 24)

ז' 8 "שהוא חי" הכוונה לנצחיותו של מלכיצדק מכיוון ש (1) הוריו (יוחסין) אינם מוזכרים בספר בראשית י"ד ואף לא
נרשם מותו וגם (2). ההערה הספציפית של תהילים ק"י 4 ("לנצח").

ז' 9-10 זו פרשנות רבנית. מכיוון שלוי שבט אהרון הוא צאצא של אברהם, אז בהקבלה, הכוונות היהודית (כלומר,
אפילו הכהן הגדול) שילמה מעשר למלכיצדק. לפיכך מלכיצדק הוא עליון וישוע נעלה על כהנים יהודיים.

אל העבריים ז' 11-22 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
11 לכן אלו השגה שלמות על-ידי כהנת לוי, שבזמנה קבל העם את התורה, מה צרך עוד שיקום כהן אחר על-
דברתי מלכי-צדק ולא יקרא על-דברתי אהרן?¹² אכן כאשר משתנית הכהנה, מן ההכרח שתשתנה גם התורה.
13 ומי שנאמר עליו הדבר הזה שירך לשבט אחר אשר איש מבניו לא שרת במזבח.¹⁴ הן גלוי וידוע שאדוננו צמח
מיהודה, שבט אשר משה לא דבר עליו דבר בענין כהנה.¹⁵ וזה ברור עוד יותר כאשר, בדומה למלכי-צדק, קם
כהן אחר¹⁶ שהיה לכהן לא על-פי תורת חקים התלויה בבשר ודם, אלא מתקף כח החיים שאין להם הפסק.¹⁷
הן העיד עליו, "אתה-כהן לעולם על-דברתי מלכי-צדק."¹⁸ ואכן המצוה שנתנה בעבר מתבטלת בגלל חלשתה
ואי יכלתה להועיל,¹⁹ שכן התורה לא השלימה דבר; לעמת זאת באה תקוה טובה יותר ועל-ידיה אנחנו
מתקרבים לאלהים.²⁰ וכשם שזה לא היה בלי שבועה -²¹ אמנם הללו היו לכהנים בלי שבועה, אך הוא בשבועה,
על-ידי האומר לו, "נשבע יהוה ולא ינחם, אתה-כהן לעולם על-דברתי מלכי-צדק" -²² כך גם טובה יותר הברית
אשר ישוע נהיה ערב לה.

ז' 11 "אם" זהו תנאי ממעמד שני המכונה בניגוד לעובדה. הצהרה שגויה נשמעת כדי להבהיר. הכוונה הלויים לא
הביאה לשלמות רוחנית או בגרות.

☐ "שלמות" משפחת המונחים היוונית המבוססים על *telos* פירושה בעצם "להביא עד הסוף", "להביא לסיום", או
"להביא לבגרות". כאן זה מתייחס לייצוג או מתווך הולם ועיל.

נושא מיוחד: המונח סוף או מלא (*telos*) באגרת אל העברים
SPECIAL TOPIC: END OR FULL (*telos*) IN THE BOOK OF HEBREWS

הדברים הרוחניים הם נושא שחוזר על עצמו באגרת אל העברים.

1. *telos* סוף, הגשמה (עברים ג 14,6; ו 11,8)
 2. *teleiōo*, "להפוך למושלם"
 - א. (ישוע) לְהַשְׁלִים עַל-יְדֵי סֶבֶל אֶת מְכוֹן יְשׁוּעָתָם (עברים ב 10)
 - ב. (ישוע) הושלם באמצעות הסבל (ראו עברים ה 8-9)
 - ג. התורה לא השלימה דבר (ראו עברים ז 19)
 - ד. הַבָּן אֲשֶׁר הֵשֵׁלֵם לְעוֹלָם (ראו עברים ז 28)
 - ה. הפך את המשרת לשלמות (ראו עברים ט 9)
 - ו. הפך למושלמים את כל מי שמתקרב (ראו עברים י 1)
 - ז. בְּקֶרֶב אֶחָד הַשְּׁלִים לְתַמִּיד אֶת הַמְּקַדְּשִׁים (עברים י 14)
 - ח. כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹבְאוּ לְיַדֵּי שְׁלֵמוֹת בְּלַעֲדֵינוּ. (עברים יא 40)
 - ט. הרוח של הצדיקה הושלמה (ראו עברים יב 23)
 3. *teleios*, הבוגרים (ראו עברים ה 14)
 4. *teleios*, משכן מושלם (ראו עברים ט 11)
 5. *teleiōtēs*, לשאוף לבגרות (ראו עברים ו 1)
 6. *teleiōsis*, אלו השָׁגָה שְׁלֵמוֹת עַל-יְדֵי כְהֻנַּת לוי (ראו עברים ז 11)
 7. *teleiōtēs*, מְכוֹן הָאֱמוּנָה וּמְשִׁלְמָה (ראו עברים יב 2)
- ישוע מביא את הבגרות והשלמות שתורת משה לעולם לא יכלה להביא.

□ "דרך הכהונת הלויים (שכן על בסיס זה קיבלו העם את החוק)" ככל הנראה הכוונה היא לכך (1) משה היה משבט לוי והיה שליחו של אלוהים במתן מערכת ההקרבה של ישראל או (2) הלויים והכהנים המלמדים את החוק לעם.

ז' 12 "השתנתה גם התורה" מטרת חוק משה מעולם לא הייתה לייצר צדקות, אלא להראות את התוצאות המתמשכות של הנפילה וחוסר יכולתו של האנושות לרצות את האל (ראו אל הגלטים ג' 24-25). זו אמת מרכזית בניסיון להבין את מטרותו של אלוהים לחוק משה. ביטוי זה בהקשר חייב להתייחס ל"ברית החדשה".

ז' 13 "אשר איש מבניו לא שרת במזבח" זהו אינדיקציה פעילה מושלמת, שעשויה לרמוז שמערכת ההקרבה נמשכה. אם כן, אל העבריים נכתב לפני חורבן טיטוס של ירושלים ב-70 לספירה. איש מחוץ לשבט לוי ומשפחת אהרון לא כיהן ככהן בתנ"ך. זה לא היה המקרה בתקופה הרומית של כיבוש פלסטין (כלומר, חנן, קיפא).

ז' 14 "אדוננו צמח מיהודה" זהו עוד אינדיקציה פעילה מושלמת. הפועל "לרדת" פירושו "קפץ מ" ומשמש עבורו

1. עליית השמש (ראו מתי ה' 25)
2. תנועת כוכבי הלכת
3. יורה צמחית
4. באופן מטאפורי, למוצא אנושי (ראו זכריה ו' 12; ישעיהו י"א 1; ירמיהו כ"ג 5-6) כאן זה מתייחס לנבואות יעקב על בניו בספר בראשית מ"ט (מיוחד מ"ט 10).

□ "יהודה" ישוע היה משושלת המלכותית של דוד ביהודה (ראו בראשית מ"ט 8-12; שמואל ב ז' 12-16; ישעיהו ט' 6, 7). לשכנע יהודים שישוע הכהן הגדול היה כה קשה מכיוון שהוא לא היה משבט הכהנים של לוי כמו משה ואהרון.

7:15 "אם" זהו משפט מותנה מהשורה הראשונה המונח שהוא נכון מבחינת המחבר או לצרכיו הספרותיים. כהן אחר הגיע ומגיע משושלת מלכיצדק.

7:16

NASB	"לא על בסיס חוק דרישה פיזית"
NKJV	"לא על פי חוקי מצווה בשרית"
NRSV	"לא באמצעות דרישה חוקית הנוגעת למוצא פיזי"
TEV	"לא על פי חוקים ותקנות אנושיים"

סמכותו הכהונה של ישוע אינה נחה באיזה שבט/משפחה הוא צאצא, אלא מחזקתו על חיי נצח ובלתי ניתנים להריסה (כלומר, הוריו של מלכיצדק אינם נקראים בספר בראשית י"ד והמילה "לנצח" משמש בתהילים ק"ד 4). בישוע יש חיי אלוהים אינסופיים (כמו כן גם השבועה וההבטחה של אלוהים).

NJB, NASB, NRSV
NKJV
TEV

"חיים בלתי ניתנים להריסה"
"חיים אינסופיים"
"חיים שאין להם סוף"

נראה שזה קשור להשלכה הרבנית הפרשנית (*midrash*) עם השלכות תהילים ק"ו 4 שלמלכיצדק לא היו הורים, ולכן הוא נצחי (ראו עבריים ז' 6, 8).
ז' 17 "כי מעידים עליו" זהו ציטוט מתוך תרגום השבעים בתהילים ק"ו 4 (כמו בעבריים ז' 21).

ז' 18

NASB
NKJV
NRSV
TEV
NJB

"יש פרישה"
"יש ביטול"
"הביטול"
"מונח בצד"
"מבוטל בכך"

מונח זה נמצא בתרגום פפרי המצרי במובן של (1) "להפריש"; (2) "לבטל"; או (3) "שישולמו במלואם". פסוק זה מדבר על סילוק מצווה (ככל הנראה שושלתו הגופנית של הכהן הגדול). זה די מזעזע שקטע תנ"כי עם השראה (ראו מתי ה' 17-19) יכול להיות "מונח בצד", ועם זאת זו בדיוק הנקודה של שאול באל הגלטים ג', ביחס לתכנית הגאולה של החוק המבוטל. שאול, לעומת זאת, טוען כי זו הייתה חולשתו של הנופל (ראו אל הרומאים ז'), לא התנ"ך. מחבר אל העבריים מראה את עליונותו של ישוע על משה וקורא ל"חוק" חלש וחסר תועלת (ראו עבריים ח' 13).

□ "מצווה של העבר" הכוונה היא למערכת הלווים או לברית הישנה המאופיינת בחקיקת משה.

□ "בגלל חולשתה וחסר התועלת" אל הרומים ז' ואל הגלטים ג' מועילים בפירוש הביטוי הזה. זה לא חוק האל, אלא טבעו הנופל של האדם שהיה חלש והחוק לא הצליח לבצע את משימתו המשקמת!

ז' 19 "כי התורה לא עשה דבר מושלם" קרא את אל הגלטים ג' וראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11.

□ "טובה יותר" ראו הערה מלאה בעבריים ז' 7.

□ "דרכו אנו מתקרבים לאלוהים" זהו מושג מפתח (ראו עבריים ז' 25; ד' 16; י' 1). המחבר טוען כי חוק משה, על כהונת הלויים שלו וקורבנותיו, לא הצליח להביא את האנושות לאלוהים, אך ישוע, הכהן הגדול שלנו, לא נכשל ולא יכשל (ראו עבריים י' 22; יוחנן ד' 7).
שימו לב שישוע מביא ברית טובה יותר, אך עדיין מדובר בברית שאליה חייבים בני האדם להגיב כפי שעשו הכהנים (המאמינים הם כהני ברית חדשים במובן תאגידי, ראו ב השניה לפטרוס ב' 5, 9; ההתגלות א' 6).

ז' 20 "זה לא היה בלי שבועה" ניתן לבטח בהבטחותיו של אלוהים מכיוון שאופיו וכוחו עומדים מאחוריהם (ראו ישעיהו מ"ו 10). השבועה הזו היא התייחסות לתהילים ק"ד שנדון בעבריים ו' 13-17.

ז' 21 זהו ציטוט נוסף מתוך תרגום השבעים בתהילים ק"ד (כמו בעבריים ז' 17).

NASB, NRSV, TEV, NJB
NKJV, ASV

ז' 22
"הערבות"
"ערבות"

הרקע בעבריים הוא "משכון שנניח ביד", שמשמעו ערבות. זה שימש ביוונית כבטוחות בהלוואה או איגרת כלכלא. כמו כן, במשפט הרומי הוא עמד על זה שהוגן כחוק. ישוע הוא הבטוח של האב ביעילות הברית החדשה.

▫ **"ברית טובה יותר"** ירמיהו ל"א 31-34 מדבר על "ברית חדשה" זו (ראו יחזקאל ל"ו 22-36) כאשר המוקד הוא חוק פנימי המונע והופק על ידי הרוח, ולא קוד חיצוני הנשען על ביצוע אנושי. לדין סביב הנושא "טובה יותר" ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

אל העבריים ז' 23-25 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
²³ ורבים היו לכהנים, כי המות מנעם מלהמשיך בכהנה. ²⁴ אבל זה, מכיון שהוא נשאר לעולם, יש לו כהנה שאיננה עוברת. ²⁵ לכן הוא גם יכול להושיע לנצח את הבאים לאלהים דרכו, כי חי הוא תמיד כדי להפגיע בעדם.

ז' 23 זו השוואה נוספת בין ישוע לכהנים בתנ"ך. זה עוסק במספרים ובזמן שלהם בתפקיד.

ז' 24 זוהי מסקנה רבנית המבוססת על ספר בראשית י"ד, שם לא ניתנת שושלת מלכיצדק, תהלים ק"י, המהווים רמיזה למלכיצדק ומשתמשים במונח "לנצח" (ראו תהלים ק"י ב4).

	25 ז'
NASB	"להציל לנצח"
NKJV	"להציל עד הסוף"
NRSV	"לכל הזמן להציל"
TEV	"עכשיו ולתמיד, כדי להציל"
NJB	"כוח להציל ... זה מוחלט"

כפי שמראים התרגומים באנגלית לעיל, למונח זה יש כמה קוונטציות. הוא מסוגל להציל באופן מוחלט, את כולם, לנצח (ראו עבריים י' 14) מכיון שהוא ממשיך "לנצח" ככהן טוב יותר. ראה נושא מיוחד בנושא אבטחה בעבריים ג' 14.

▫ **"אלה"** זוהי הזמנה אוניברסלית! מי שירצה שיבוא (ראו יוחנן א' 12; אל הרומים י' 9-13; הראשונה לטימותיאוס ב' 4; השניה לפטרוס ג' 9).

▫ **"שמתקרב לאלוהים באמצעותו"** ישוע הוא תוכנית הגאולה של אלוהים (ראו יוחנן י' 9; י"ד 6). מי שרוצה שיבוא, אך עליהם להגיע דרך אמונה בו והם חייבים להמשיך באמונה (צורת הבינוני בהווה).

▫ **"הוא חי תמיד בכדי להתערב עבורם."** עבודתו של ישוע לא הסתיימה בצלב, אך גם כיום הוא עדיין מתפלל ומפציר עבור המאמינים (ראו עבריים ט' 24; ישעיהו נ"ג 12; אל הרומים ח' 34; הראשונה ליוחנן ב' 1).

אל העבריים ז' 26-28 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
²⁶ אכן כהן גדול כזה יאה לנו - קדוש, תמים, טהור, נבדל מחוטאים ונשא מעל השמים, ²⁷ אשר אינו צריך יום יום, ככהנים הגדולים, תחלה להקריב קרבנות על חטאיו ואחרי כן על חטאי העם; כי זאת עשה אחת ולתמיד בהקריבו את עצמו. ²⁸ הן התורה מנתה בני אדם חלשים לתפקיד של כהנים גדולים, אך דבר השבועה שנאמר לאחר התורה העמיד את הבן אשר השלם לעולם.

ז' 26 זה אולי ציטוט מתוך מזמור או שיר מוקדם (כמו אל הפיליפים ב 11-6; הראשונה לטימותיאוס ג' 16; השניה לטימותיאוס ב' 13-11; יכול להיות גם הראשונה לטימותיאוס א' 17; ו' 15-16). המונח "קדוש" יכול פירושו להיות "רחמן" מ-LXX (ראו תהילים ט"ז 10). המונח "לא מוכתם" הוא מונח הקרבה המתורגם בדרך כלל בתנ"ך כ"לא פגום". זהו סיכום הודאה נפלא.

נושא מיוחד: חף משפע, תמים, נקי מאשמה, ללא חרפה
SPECIAL TOPIC: BLAMELESS, INNOCENT, GUILTLESS, WITHOUT REPROACH

- א. הצהרות פתיחה
1. מבחינה תיאולוגית מושג זה מתאר את המצב המקורי של האנושות (כלומר בראשית א, גן עדן)
 2. חטא ומרד הרסו את היחסים של התחברות מושלמת (כלומר, בראשית ג).
 3. בני האדם (זכר ונקבה) מצפים לשיקום של היחסים עם אלוהים מכיוון שהם נבראו בצלמו ודמותו (כלומר, בראשית א 26-27).
 4. אלוהים מתמודד עם העולם החוטא בכמה דרכים
 - א. מנהיגים יראי אלוהים (כלומר, אברהם, משה, ישעיהו)
 - ב. מערכת של קורבנות (ראו, ויקרא א-ז)
 - ג. אנשים שהיו דוגמא לאורח חיים שמבוסס על יראת אלוהים (למשל, נח, איוב)
 5. בסופו של דבר אלוהים שלח את המשיח
 - א. ישוע הוא התגלות האלוהים (ראו יוחנן א 14-1; קולוסים א 13-19; עברים א 2-3)
 - ב. ישוע הקורבן המושלם עבור החטא (ראו מרקוס י 45; "ב"קר ה 21)
 6. המשיחיים כעת הם חפים משפע
 - א. באופן חוקי באמצעות הצדקה של ישוע (ראו רומים ד 3,6,8,11,22,23,24; יעקב ב 23)
 - ב. בהדרגה דרך עבודת הרוח (יוחנן טז 8-11)
 - ג. המטרה של המשיחיות היא חיים בצלם המשיח (ראו רומים ח 28-30; "ב"קר ג 18; גלטים ד 19; אפסים א 4; ד 13; א"תס ג 13; ד 3; ה 23; ב"תס ב 13; טיטוס ב 14; א"פט א 15), במציאות מדובר בשיקום של צלם האלוהים שאבד כאשר אדם וחוה חטאו.
 7. בגן העדן יש שיקום של ההתחברות המושלמת עם אלוהים. גן העדן הוא ירושלים החדשה שיורדת מנכחותו של אלוהים (ראו התגלות כא 2) בשביל לטהר את כדור הארץ (ראו "ב"פט ג 10). הכתובים מתחילים ומסתיימים באותו הנושא.
 - א. התחברות אינטימית ואישית עם אלוהים
 - ב. בסביבה של גן (בראשית א-ב; התגלות כא-כב)
 - ג. נבואית מתואר שההתחברות תהיה בנוכחות וחברות עם בעלי חיים (ראו ישעיהו יא 6-9)
- ב. הברית הישנה
1. יש כל כך הרבה מילים בשפה העברית שמתקשרות למושג השלמות, תמימות... לכן קשה למצוא מילה אחת שתתאר את היחסים.
 2. המונחים העיקריים שמתארים את מושג השלמות, תמימות הן (לפי Robert B. Girdlestone, *Synonyms of the Old Testament*, pp. 94-99):
 - א. *shalom* (BDB1022, KB 1532)
 - ב. *thamam* (BDB1070, KB 1743)
 - ג. *calah* (BDB478, KB 476)
 3. תרגום השבעים מתרגם מושגים אלה למונחים ביוונית קוינה אשר מופיעים בברית החדשה (ראו סעיף ג' להלן)
 4. המושג הראשי קשור לקורבן
 - א. *amōmos* (BDB 1071), ראו שמות כט 1; ויקרא א 10,3; ג 1,6; במדבר ו 14)
 - ב. *amiantos* ו-*aspilus* גם בעלי קונוטציות תרבותיות
- ג. הברית החדשה
1. התפיסה המשפטית
 - א. קונוטציה התרבותית המשפטית מתורגמת על ידי המונח *amōmos* (BDB 1071), ראו אפסים ה 27; פיליפים ב 15; א"פט א 19)
 - ב. הקונוטציות המשפטיות ביוונית (ראו א"קר א 8; קולוסים א 22)
 2. ישוע הוא תמים, חסר חטא ואשמה (*amōmos*, ראו עברים ט 14; א"פט 19)
 3. על המאמינים להידמות לישוע (*amōmos*, ראו אפסים א 4; ה 27; פיליפים ב 15; קולוסים א 22; "ב"פט ג 14; יהודה א 24; התגלות יד 5)
 4. מושג זה מתייחס גם למנהיגים בקהילות
 - א. *aneglētos*, "ללא אשמה" (ראו א"טמ ג 10; טיטוס א 6-7)
 - ב. *anepileptos*, "ללא דופי או ביקורות" (ראו א"טמ ג 2; ה 7; ו 14; טיטוס ב 8)
 5. המושג "טהור" (*amiantos*) מתקשר ל
 - א. המשיח עצמו (ראו עברים ז 26)
 - ב. הירושה של המאמינים (ראו א"פט א 4)
 6. המושג "שלמות" (*holoklēria*) (ראו מעשי שליחים ג 16; א"תס ה 23; יעקב א 4).
 7. המושג "ללא פגם", "תמימים ללא אשמה" מתואר באמצעות המונח היווני *amemptos* (ראו לוקס א 6; פיליפים ב 15; ג 6; א"תס ב 10; ג 13; ה 23)

8. המושג "ללא פשע" מתואר באמצעות המונח היווני *amōmētos* (ראו ב"פט ג 14)
9. המושג "ללא פגם" לעתים מופיע ביחד עם אחד מהמונחים לעיל (ראו א"טמ ו 14; יעקב א 27; א"פט א 19; ב"פט ג 14)
- ד. בגלל הכמות הגדולה של המילים שמתקשרות למושג זה (ביוונית ועברית) אנחנו מבינים את חשיבותו. אלוהים ענה על הצורך של בני האדם באמצעות המשיח, וכעת הקריאה שלנו היא לחיות בצלמו ודמותו. הכתובים מכריזים שהמאמינים הם "מוצדקים וחסרי אשמה" בגלל עבודת הצלב. כעת המאמינים קיבלו את עמדתם במשיח. "נתהלך באור, כמו שהוא באור" (א"יוח א 7). "להתנהג כפאה ליעוד שנקראתם אליו." (אפסים ד 17,1; ה 15,2). ישוע שיקם את צלם האלוהים. כעת יש לנו התחברות אינטימית עם אלוהים, אך זכרו שאלוהים רוצה שילדיו ישקפו את אופיו לעולם החוטא (כפי שעשה ישוע). אנחנו נקראים לחיי קדושה (ראו מתי ה 48,20; אפסים א 4; א"פט א 13-16). הקדושה של אלוהים היא גם באופן חוקי וגם מתבטאת באורח חיים!

□ **"מופרדים מחוטאים"** זהו צורת הבינוני שלילי ומושלמת. זה לא משקף את אנושיותו של ישוע (ראו אל הפיליפים ב' 6-7), אלא מדבר על חוסר-חטאו (ראו עבריים ד' 15; ט' 14; השניה אל הקורינתים ה' 21; הראשונה לפטרוס ב' 22; הראשונה ליוחנן ב' 1; ג' 5).

□ **"מרומם מעל השמיים" יתכן** שזו (1) הצהרת נצח; (2) התייחסות לתפיסתם של מורי השקר הגנוסטיים על הישועה כמי שעוברת בתחומי המלאך (ראו עבריים ד' 14); או (3) דרך להתייחס לתחיה/העלייה.

ז' 27 נראה שזה קשור ליום הכיפורים (ראו ויקרא ט"ז), אך כאן הוא משמש במובן של ההנחות היומיומיות (רצף התנ"ך). ניתן לאמת היסטורית ורבנית כי הכהן הגדול היה מעורב ישירות בקורבנות יומיומיים ביהדות המאוחרת אך יתכן שלא בימי המשכן. ראו נושא מיוחד: ישוע ככהן גדול בעבריים ב' 17.

□ **"הוא הציע"** זהו אותו מונח ששימש בישיעהו נ"ג 11 תרגום השבעים (LXX), "לשאת". יש הרואים בכך רמז לעשן הקורבנות שהועלו לאלוהים.

□ **"עשה זאת אחת ולתמיד"** העבריים מדגיש את האולטימטיביות של מוות הקורבן שהוענק פעם אחת על ידי ישוע. הישועה והסליחה שנעשתה פעם אחת מושגת לנצח (ראו "פעם אחת" [ephapax], עבריים ז' 27; ט' 12; י' 10 ו "אחת ולתמיד" [hapax], עבריים ו' 4; ט' 7, 26, 27, 28; י' 2; י"ב 26, 27). זהו הצהרת הקרבה מושלמת החוזרת על עצמה.

□ **"נתן את עצמו"** ישוע הוא הכהן הגדול (ראו תהילים ק"ד 4) והקורבן (ראו ישעיהו נ"ג 10) של הקדש השמימי (ראו עבריים ט' 24). זהו עמוד בברית החדשה ששם דגש אל כפרה חלופית ועקיף (ראו מרקוס י' 45; אל הרומים ח' 3; השניה לקורינתים ה' 21).

ז' 28 **"הן התורה מנתה בני אדם חלשים לתפקיד של כהנים גדולים"** זהו ניגוד בין כתבי נהלי משה לבין "שבועת" תהילים ק"י 10.

□ **"העמיד את הבן"** ישוע הוא כהן גדול מכיוון שהוא חלק ממשפחתו של אלוהים (כלומר, "בן", ראו עבריים א' 2; ג' 6; ה' 8). הפניה זו משלבת כנראה את תהילים ב' ו-ק"י שהיו תהילים מלכותיים וכהנים. הוא משלב בתוך עצמו את שני המשרות התנ"כיות שנמשכו על ידי שבועת האב.

□ **"העמיד את הבן אשר השלם לעולם"** זהו בינוני מושלם שלילי. הוא נעשה מושלם (אם לדבר מבחינה אנושית) על ידי הסבל שעבר, ושלמות זו תעמוד לעד (ראו עבריים ב 10; ה 8-9). ראו נושא מיוחד בעבריים ז 11

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדין אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. מדוע הסופר משקיע כל כך הרבה מאמץ בשביל לפתח את הרעיון של ישוע ככהן גדול?
2. כיצד לוי קשור למלכי-צדק?
3. כיצד תהילים קי מתקשר לבראשית יד 18-20?
4. מדוע מלכי-צדק מתואר כסוג של משיח?
5. מי היה מלכי-צדק?

אל העברים ח

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
הכהן הגדול של הברית החדשה והטובה יותר	שרות כהנה חדש	משכן שמימי וברית החדשה	ישוע, הכהן הגדול שלנו	כהנה ומשכן חדשים
n 6-1	n 6-1	n 7-1	n 2-1	n 5-1
			n 6-3	המשיח הוא המתווך של הברית הנעלה
	ברית חדשה			n 13-6
n 13-7	n 13-7		n 13-7	
		n 13-8		

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות בהקשר לאל העברים ח 13-1

- א. זהו החלק מנושא שקשור לצורך בהתמדה. קטע זה מתחיל מאל העברים ה 11-18 ובסוגריים מדבר על אזהרות מאל העברים ה 12-20.
- ב. כמו שפרק ב' של אל העברים התפתח על היסוד של תהילים ח, ופרקים ג, ד התפתחו על יסוד תהילים קי, פרק ח' מתפתח על יסוד ירמיהו לא 31-34 (היסוד של פרק י' הוא תהילים מ').
- ג. נושא המשכן האמיתי שבשמיים אשר מוזכר באל העברים ו 19-20; ח 2 מתפתח עד לפרק ט'.

לימוד מילים וביטויים

עברים ח 13-1 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹ עקר הדברים שנאמרו הוא: יש לנו כהן גדול היושב לימין כסא הגדלה בשמים, (תהילים קי' א')
² והוא משרת בקדש ובמשכן האמיתי אשר כונן אלהים ולא אדם.³ כל כהן גדול תפקידו להקריב מנחות וזבחים; לכן צריך שגם זה יהיה לו מה להקריב.⁴ אלו היה בארץ לא היה כהן, כי יש פה כהנים המקריבים מנחות לפי התורה⁵ ומשרתים בקדש לפי תבנית וצל של הדברים השמימיים, כפי שצוה משה בבואו להקים את המשכן; הן

אמר אליו, "ראה ועשה הכל כתבנית אשר-אתה מראה בהר." (שמות כה' מ')⁶ והנה ישוע השיג כהנה נעלה יותר, באותה מדה שהוא מתוך של ברית מעלה יותר אשר נוסדה על הבטחות טובות יותר.⁷ אלו היתה הברית הראשונה בלי חסרון, לא היה נדרש מקום לשניה.⁸ הלא בהוכיחו אותם הוא אומר:

"הנה ימים באים, נאם-יהוה,
 וכרתי את-בית ישראל ואת-בית יהודה ברית חדשה;
⁹ לא כברית אשר כרתי את-אבותם
 ביום החזיקי בידם להוציאם מארץ מצרים,
 אשר-המה הפרו את-בריתי
 ואנכי בם, נאם-יהוה.
¹⁰ כי זאת הברית אשר אכרת את-בית ישראל
 אחרי הימים ההם, נאם-יהוה:
 נתתי את-תורת בקרבם
 ועל-לבם אכתבנה,
 והייתי להם לאלהים והמה יהיו-לי לעם,
¹¹ ולא ילמדו עוד איש את-רעהו
 ואיש את-אחיו לאמר, דעו את יהוה;
 כי כולם ידעו אותי
 למקטנם ועד-גדולם.
¹² כי אסלח לעונם,
 ולחטאתם לא אזכר עוד." (ירמיהו לא' ל-לג)
¹³ הנה באמרו ברית חדשה ישן את הראשונה ומה שנושן ומזקין קרוב לחלף.

א 8

NASB, NKJV, NRSV	"הנקודה העיקרית"
TEV	"כל הנקודה"
NJB	"נקודת העיקרון"

זהו צורה של המונח היווני "ראש" (*kephalē*) המשמש באופן מטאפורי לסך הכספים (ראו מעשי השליחים כ"ב 28). הקדומים הוסיפו את מספריהם כלפי מעלה במקום כלפי מטה. למונח זה הייתה המשמעות הפיגורטיבית הנוספת של (1) הנקודה החשובה ביותר בטיעון הספר עד כה או (2) סיכום של טיעון שכבר הועלה.

□ "הכהן הגדול" תואר זה עבור ישוע נמצא רק בעבריים (ראו עבריים ב' 17; ג' 1; ד' 14-15; ה' 10; ו' 20; ז' 26; ח' 1, 3; ט' 11, 25). אופיו הכוהני של המשיח מתגלה בתהילים ק"י ובזכריה ג' ו-ד'. הוא גם כהן וגם קרבן (ראו ישעיהו נ"ג). הוא עומד בפני אלוהים בשם האנושות ומציע את עצמו כפתרון לבעיית החטא.

□ "מי התיישב במקומו" זהו השימוש המתמשך בתהילים ק"י (כלומר, עבריים ח' 2). זה מתייחס לעבודה המוגמרת של ישוע. עם זאת, יש לו קונוטציה מלכותית ולא כוהנית. אף כהן לא התיישב מעולם, רק מלכים (ראו עבריים א' 3).

□ "מצד ימין" זהו ביטוי אנתרופומורפי למקום הסמכות והכוח (ראו העבריים א' 3, 13; ח' 1; י" 12-13; י"ב 2; מעשי השליחים ב' 33-35).

□ "כס הכבוד בשמים" לאלוהים אין כסא פיזי מכיוון שהוא רוח. זהו ביטוי אנתרופומורפי המתאר את האל במונחים וקטגוריות אנושיות. זוהי דרך לנסח דברים בצורה עקיפה להתייחס לאלוהים מבלי להזכיר את שמו (ראו עבריים י"ב 2). המונח "שמיים" הוא רבים כפי שהוא בתנ"ך. זהו רבים מכיוון שהוא מתייחס למספר שלבים

1. האטמוספירה מעל פני האדמה בה עופות עפים ועננים נוצרים (ראו בראשית א' 1)
2. שמים הכוכבים, ממלכת האורות השמימיים, השמש, הירח, הכוכבים, וכוכי הלכת (ראו בראשית א' 14)
3. נוכחות האישית של האל וממלכת המלאכים

הרבנים התווכחו לעתים קרובות אם היו שלושה שמים (ראו השניה לקורנתים י"ב 2) או שבעה שמים (כלומר לא במקרא, אלא מקורות רבניים מהמאה הראשונה). מושג זה של כמה רמות ניתן לראות בדברים י" 14; מלכים א' ח' 27; תהילים ס"ח 33; קמ"ח 4. הגנוסטיים השתמשו במושג זה של שמיים מרובים כדי לקבוע שלבים של סמכות מלאכית. עם זאת, ישוע עבר דרכם (ראו עבריים ד' 14). נראה כי רבים לעומת יחיד של *ouranus* (גן עדן) אין משמעות תיאולוגית בעבריים (ראו עבריים ט' 23 לעומת ט' 24).

ח' 2 "משכן" זוהי התייחסות למשכן האידיאלי שבשמיים (ראו עבריים ו' 19-20), שממנו האחד שהתגלה למשה בהר סיני ונבנה בתקופת הנדידה במדבר (ראו שמות כ"ה-מ') היה העתק (ראו עבריים ט' 11, 24).

▣ "שהאדון העמיד, לא אדם" זה עשוי להיות רמז לתרגום בתרגום השבעים (LXX) של שמות ל"ג 7 (מקום מיוחד לפגוש את אלוהים) או שזו יכולה להיות סתם דרך נוספת להתייחס למשכן השמימי שיצר האל (ראו עבריים י"א 10).

ח' 3 "להציע" זהו הדגש על הכפרה המחליפה של הקרבתו של ישוע. הקורבן שלו תהיה חייו.

ח' 4 "אלו הנה בארץ לא הנה כהן" זהו משפט מותנה ממדרגה שניה, הנקרא בניגוד לעובדה (ראו עבריים ד' 8; ז' 11; ח' 4, 7; י' 2; י"א 15). ישוע לא היה משבט לוי הכהנים, אלא משבט המלוכה של יהודה. משרד הכהונה של ישוע בוצע בסופו של דבר בשמיים.

ח' 5 "תבנית וצל של הדברים השמימיים" השימוש במונחים "העתק" ו"צל" מזכירים את כתביו של פילון מאלכסנדריה, סופר ופילוסוף יהודי שחי מה-20 לפנה"ס עד ל-42 לספירה והמשיך אחרי אפלטון. הוא סידר את התנ"ך עם אגריזציה בניסיון להפוך אותו לרלוונטי לחברה היוונית ולתמוך בפילוסופיה אפלטונית כאמצעי להבהרת יהוה. עם זאת, קטע זה אינו משקף את פילון, אלא את המסורת היהודית העתיקה שניתנה למשה בהר סיני העתק של המקדש השמימי - משכן תקופת הנדודים במדבר. סוג זה של נימוק קיים בספר מגילות ים המלח, המראה שהוא לא היה ייחודי לפילון (כלומר, הפילוסופיה היוונית). מעניין שכותב אל העבריים מעולם לא דן אל מקדש שלמה או מקדש הורדוס (וגם לא בנהלים שלהם). אלה מעולם לא היו בפיקודו של אלוהים כפי שהיה המשכן (ראו שמות כ"ה-מ'), אם כי הראשונה לקורנתים כ"ח 19 מתקרב לטענה שתוכניתו של שלמה קיבלו השראה אלוהית. ניתן לראות במסורת היהודית כי המשכן הקדום היה עותק של המשכן האמיתי בשמיים (1) שמות כ"ה 9; מ'; (2) ההתגלות י"א 19; י"ג 6; ט"ו 5; (3) ברוך ד' 5; (4) עליית ישעיהו ז' 10; (5) חכמה ט' 8; (6) *Antiquities of the Jews* של פלביוס יוספוס 3:6:1

קטע זה אינו יכול לשקף את הפילוסופיה של אפלטון מכיוון שלמשכן שבשמיים היה תוכן או מציאות. לפי אפלטון השמימי היה אידיאל, מציאות שכלית, רוחנית, אך במקרא זו מציאות פיזית. גן עדן הוא לא רק אידיאלי / מושגים / ארכיטיפים, אלא היבט אמיתי של הבריאה (ראו קולוסים א' 16). משכן שמימי זה יום אחד יפסיק להתקיים (ראו ההתגלות כ"א 22). זה שימש את מטרותו בעידן זה, אך לא יהיה לו צורך באחרית הימים!

▣ "הוא אומר" זה ציטוט של שמות כ"ה 40. המשכן לא היה תוכניתו של משה, אלא התגלות האל.

ח' 6 "הוא השיג משרה נעלה יותר" זהו אינדיקציה פעילה מושלמת. תיאור זהה של מצוינותו של ישוע משמש בהקשר למלאכים בעבריים א' 4.

▣ "הוא גם המתווך של ברית הנעלה יותר" כל הפעלים בעבריים ח' 6 הם מושלמים. כמו הקודם, זה מעיד על אינדיקציה של פעילות מושלמת.

המונח "מתווך" הוא מונח משפטי המורה על בורר. כאשר כהן עומד בין אלוהים קדוש לאנושות החוטאת, כך גם ישוע מתווך (ראו עבריים ט' 15; י"ב 24; הראשונה לטימותיאוס ב' 5). זוהי דרך נוספת לציין את עבודתו של כהן גדול.

▣ "ברית טובה יותר שנחקקה בהבטחות טובות יותר" זהו אינדיקציה פסיבית מושלמת. כותב אל העבריים מציג את סמכותו של ישוע על ברית משה שמתגלה על ידי השימוש במונח "טוב יותר" (ראו הערה בעבריים ז' 7).

נושא מיוחד: ברית (suneidēsis)
SPECIAL TOPIC: COVENANT

berith הוא מונח מהברית הישנה (136 BDB, 157 KB), והוא קשה להגדרה. אין פועל תואם בעברית. כל הניסיונות להפיק הגדרה אטימולוגית או קוגניטיבית נכשלו. הניחוש הטוב ביותר קשור למונח "לכרות" (BDB 144), בהקשר לטקס הקרבת הקורבן במעמד הברית (ראו בראשית טו 15, 17). עם זאת, המרכזיות של המושג אילצה את החוקרים לבחון את השימוש של המילה בשביל לקבוע את משמעותה התפקודית.

אלוהים משתמש בברית כאמצעי (ראו נושא מיוחד: מונותאיזם) להתחבר לבני האדם. מושג הברית, אמנה, הסכם הוא קריטי להבנת ההתגלות המקראית. המתח בין ריבונותו של אלוהים לרצון החופשי של בני האדם מתגלה בבירור במושג הברית. חלק מהבריתות מבוססות אך ורק על אופיו ומעשיו של האל.

1. בריאה (ראו בראשית א-ב)
 2. התוכנית וההבטחה לנח (ראו בראשית ו-ט)
 3. הקריאה של אברהם (ראו בראשית יב)
 4. הברית עם אברהם (בראשית טו)
- עם זאת, הברית דורשת מענה/תגובה.

1. באמונה האדם היה צריך לציית לאלוהים ולא לאכול מהפרי
 2. באמונה נח היה חייב לבנות את התיבה ולרכז את החיות
 3. באמונה אברהם היה צריך לעזוב את משפחתו, ללכת אחרי אלוהים, ולהאמין הבטחת אלוהים לגבי זרעו
 4. באמונה הוציא משה את בני ישראל ממצרים להר סיני וקיבל הנחיות לאורח חיים דתי וחברתי שהיה מלווה בהבטחות לברכות ולקללות (ראו ויקרא כו; דברים כז-כח)
- אותו מתח קיים "בברית החדשה" (ראו ירמיהו לא 31-34; עברים ז 2; ה 13,8,6; ט 15; יב 24). ניתן לראות בבירור את המתח כאשר עושים השוואה בין יחזקאל יח 31 עם יחזקאל לו 27-38 (מעשיו של יהוה). האם הברית מבוססת על חסד אלוהים או על התגובה של האדם? זה נושא חם בין הברית הישנה לחדשה. אבל המטרות של שני הבריתות הן זהות:

1. לשקם את ההתחברות עם יהוה (שנשברה בבראשית ג)
 2. להקים עם צדיק שישקף את אופיו של אלוהים.
- הברית החדשה שמתוארת בירמיהו לא 31-34 מביאה פתרון למתח בכך שהיא מבטלת את המעשים כאמצעי לבוא לפני אלוהים. תורת אלוהים הופכת לרצון פנימי במקום לקוד מוסרי חיצוני. המטרה של עם צדיק היא זהה בשני הבריתות, אבל המתודולוגיה משתנה. העולם החוטא הוכיח שהוא לא יכול לשקף את אופיו של אלוהים. הבעיה לא הייתה בברית של אלוהים, אלא בטבע החוטא והחלש של בני האדם (ראו בראשית ג; רומים ז; גלטים ג).

אותו המתח קיים בברית החדשה. הישועה היא מתנת חינם שניתנה לנו בגלל עבודת הצלב, אך יש צורך להאמין ולחזור בתשובה (גם כמעשה ראשוני וגם כתהליך מתמשך, ראו נושא מיוחד: מאמינים בברית החדשה). ישוע מכנה את מערכת היחסים החדשה שלו עם המאמינים "ברית חדשה" (ראו מתי כו 28; מרקוס יד 24; לוקס כב 20; "א"ק"ר יא 25). זו גם הצהרה משפטית וגם קריאה לאורח חיים בצלם המשיח (ראו מתי ה 48; רומים ח 30-29; "ב"ק"ר ג 18; ז 1; גלטים ד 19; אפסים א 4; ד 13; "א"ת"ס ג 13; ד 7,3; ה 23; א"פ"ט א 15), התקבלו על ידי אלוהים (רומים ד) וזו גם קריאה לאורח חיים של קדושה (מתי ה 48)! המאמינים לא נושעו בגלל המעשים, אבל הם מקבלים קריאה לחיות בציונות (ראו אפסים ב 8-10; "ב"ק"ר ג 5-6). אורח חיים יראה אלוהים הוא הוכחה לישועה, ולא דרך לישועה (ראו יעקב וראשונה ליוחנן). עם זאת, לחיי נצח יש מאפיינים! מתח זה מופיע בבירור דרך האזהרות בברית החדשה (ראו נושא מיוחד: כפירה).

ח' 7 "אם" זהו משפט מותנה נוסף של המחלקה השנייה, המכונה בניגוד לעובדה (ראו עבריים ח' 4). זו נקודה מרכזית בוויכוח. אמירה שגויה בעליל משמשת לנקודה תיאולוגית. הברית הראשונה לא הניבה את התוצאה הרצויה של שיקום וצדקנות.

ח' 8 "לא בהוכיחו" לא החוק, אלא חולשה אנושית הייתה הבעיה (ראו אל הרומים ז' 12, 16; אל הגלטים ג').

□ **"הוא אומר"** פסוקים 8-12 הם ציטוט מתמשך מירמיהו ל"א 31-34. שימו לב "הוא" מתייחס ל- יהוה; עם זאת, בעבריים " 15 ביטוי זה מיוחס לרוח הקודש. ההשראה של התנ"ך מיוחסת לפעמים לרוח ולפעמים לאב.

□ **"ברית חדשה"** הפסקה הזו בירמיהו (ראו ירמיהו ל"א 31-34) הוא האזכור היחיד בתנ"ך של ברית "חדשה", אך הוא מתואר ביחזקאל ל"ו 22-38. זה היה מזעזע מאוד עבור יהודים.

□ **"בית ישראל"** זה מרמז על איחוד העם של אלוהים. לאחר שהמלוכה המאוחדת (שאול, דוד, שלמה) התפצלה בשנת 922 לפנה"ס, שבטי הצפון תחת ירבעם הראשון נקראו ישראל והשבטים הדרומיים תחת רחבעם נקראו יהודה.

ח' 9 "לא כמו הברית" ההבדל אינו במהות או במטרה אלא בחקר שיטות מחקר וחשיבה מדעיות.

□ "ביום שלקחתי אותם ביד" הכוונה ליהוה כאב (ראה הושע י"א 4-1).

□ "ואנוכי בם" על פי תרגום השבעים (LXX). על טקסט המסורה (MT) יש "למרות שהייתי בעל להם".

ח' 10 "בקרבים" על פי תרגום השבעים (LXX) אבל "בתוכם" נמצא בטקסט המסורה (MT). כך שונה הברית הישנה מהחדשה. הישן מאופיין על ידי יחזקאל י"ח 31, החדש מאת יחזקאל י"א 19; ל"ז 26-27.

□ "לבבות" הכוונה היא לכל האדם (ראו דברים ו' 6; י"ח 11; ל' 6, 14). ראה נושא מיוחד בעבריים ג' 8.

□ "ואני אהיה אלוהיהם והם יהיו עמי" זו הנוסחה לברית של התנ"ך.

ח' 11 קיימת וריאציה של כתב-יד יוונית במונח "אזרח" לעומת "שכן". לאור ההבנה העברית של אח הברית, הווריאציה איננה משנה את הפרשנות. בכל הנוגע לטקסטים היווניים הישנים והאמינים יותר, "אזרחים" הם הבחירה הטובה ביותר (ראה P⁴⁶, N, A, B, D, K, L, והכי הרבה כתבי יד זעירים מאוחרים יותר).

ח' 12 זו השוויון של הברית החדשה (ראו ירמיהו ל"א 31-34). זה מוזכר בברית החדשה בלוקס כ"ב 20; הראשונה לקוריתים י"א 25; השניה לקוריתים ג' 6 ועבריים ח' 8; ט' 15. לא יהיה צורך במנהיגים, כולם יכירו את האדון ואת רצונו ודרכיו. על החטאים שאלוהים סולח, אלוהים שוכח (שלילי כפול חזק). ההבטחות התנ"ך של סליחה מוחלטות הן נפלאות למדי (ראו תהילים ק"ג 3, 8-14; ישעיהו א' 18; ל"ח 17; מ"ג 25; מ"ד 22; מיכה ז' 19).

ח' 13

NASB	"אבל כל מה שמתיישן ומזדקן מוכן להיעלם"
NKJV	"עכשיו מה שמתיישן ומזדקן מוכן להיעלם"
NRSV	"ומה מיושן ומזדקן ייעלם בקרוב"
TEV	"כל דבר שיושן ונשחק יעלם במהרה"
NJB	"וכל מה ישן ומזדקן מוכן להיעלם"

ביטוי זה דורש מספר הערות. ראשית, זכרו את התפאורה ההיסטורית. יש קבוצה של אנשים הנאחזים בחוק משה וקבוצה אחרת ששוקלת לחזור לחוק משה. שנית, זה קשור רק לחוק כאמצעי לישועה. התנ"ך בוודאי היה, והוא, גילוי של אלוהים (ראו מתי ה' 17-19). לחוק משה יש עדיין מטרה בתוכנית של האל (ראו אל הגלטים ג'). זה מביא אנשים למשיח על ידי הצגת האנושות שנפלה את חטאם ואת הצורך שלהם בישועה. זה עוזר לנו להבין את אלוהים ואת דרכיו. זה קשור לברית החדשה כהבטחה להגשמה. זה לא היה מסוגל להביא ישועה בגלל החולשה וחטא של המין האנושי.

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. מדוע מחבר העברים מדגיש כל כך בחוזקה את עליונות הכהונה הגדולה של ישוע?
2. האם ספר העברים מושפע מהפילוסופיה היוונית (אפלטוניזם)?
3. מדוע מצוטט ירמיהו ל"א 31-34?
4. מדוע פסוק 12 כה הבטחה יקרה כל כך?
5. כיצד ברית משה קשורה למשיחיים של הברית החדשה?

אל העברים ט

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
המקדש הגשמי והשמימי ט 5-1	המקדש הגשמי ט 5-1	השרות של כהנת לוי ט 5-1	שבח גשמי ושמימי ט 5-1	המשיח נכנס למקדש השמימי ט 5-1
	המגבלות של המקדש הגשמי ט 10-6	ט 10-6	ט 10-6	ט 10-6
	המקדש השמימי ט 15-11	המאפיינים של קורבן המשיח (ט 11-18) ט 14-11	ט 14-11	ט 14-11
	הצורך במוות של המתווכ ט 22-15	ט 22-15	ט 15	המשיח חתם את הברית החדשה בדמו ט 28-15
	ט 22-16		ט 22-16	
קורבן המשיח הסיר את החטא (ט 18-23)	הגדולה של קורבן המשיח ט 28-23	ט 28-23	קורבן המשיח מסיר את החטא (ט 18-23)	ט 28-23
ט 28-23	ט 28-23	ט 28-23	ט 28-23	ט 28-23

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

לימוד מילים וביטויים

אל העבריים ט' 5-1 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹ ובכן לברית הראשונה היו גם דיני עבודה וגם מקדש גשמי בארץ; ² כי הוקם משכן חיצון אשר בו המנורה והשלחן ולחם הפנים, והוא נקרא קדש. ³ ומבית לפרכת השניה משכן הנקרא קדש הקדשים ⁴ ובו מזבח זהב לקטרת וארון הברית המצפה זהב סביב. ובארון צנצנת זהב אשר המן בתוכה, מטה אהרן אשר פרח, ולוחות הברית; ⁵ וממעל לו כרובי הכבוד הסוככים על הכפרת. לא נדבר כעת על כל אחד ואחד מהם.

ט' 1 "הראשון" תקנות ההקרבה והפולחן הקשורים למשכן נמצאים בספר ויקרא.

□ "ברית" זה לא כתוב בטקסט היווני. רוב התרגומים לאנגלית מניחים זאת. עם זאת, H. E. Dana ב *Jewish Christianity*, עמ' 255, סבור שיש לתרגם אותו "משנה ראשון" מכיוון שפרק 9 מציג עדות נוספת למעמד העליון של ישוע (ראו עבריים ח' 6). הוא גם מתווה את ההשוואה בעמ' 255.

השרות השני

שירות שמיימי- "לא של יצירה זו
ציוד מאלוהי- "לא מיוצר בידיים."
השפעות פנימיות- "טהר את מצפונך
מעבודות מתות כדי לעבוד אלוהים חיים."
קבוע בטבע- "הבטחת הירושה הנצחית."

השרות הראשון

שירות ארצי- "של העולם הזה.
ציוד אנושי- "נבנה משכן."
השפעות חיצוניות- "לא יכול לגעת במצפון
להפוך את הסגולה למושלמת."
זמני בטבעו- "תקנות בשרים שנקבעו בהמתנה לזמן בנייה."

ט' 2 "משכן" הכוונה למשכן הנייד במדבר, המתואר בפרוט בספר שמות כ"ה-כ"ז ונבנה ב- ל"ז-ל"ח, מ'. מחבר העבריים מתייחס לאוהל הפנימי כמשכן (המקום הקדוש) הראשון (החיצוני) והשני (הפנימי) המשכן (קודש הקודשים).

□ "עמדת המנורה" הכוונה למנורה אחת עם שבעה מכולות הבווערות שמן זית, הממוקמת במקום הקדוש. זה מכונה בשמות כ"ה 40-31 ויקרא כ"ד 1-4. זה נקרא *Menorah*, שהיא המונח העברי ל"מנורה". שלמה הרחיב את המנורה לעשר זרועות (ראו מלכים א' ז' 49; השניה לקורינתים ד' 7). זה מסמל את אור האמת וההתגלות.

□ "שולחן והלחם הקדוש" זה היה שולחן שנמצא במקום הקדוש ובו שתיים עשרה כיכרות לחם גדולות (7 קילוגרם). הם הוחלפו מדי שבוע והפכו לאוכל לכהנים (ראו שמות כ"ה 30-23; ל"ז 16-10; ויקרא כ"ד 5-9). הם ייצגו את אספקתו הפיזית המובטחת של אלוהים לשנים עשר שבטי יעקב.

□ "המקום הקדוש" זהו החדר החיצוני של האוהל בו שירתו הכהנים מדי יום. הוא נמדד 20 אמות על 10 אמות (ראו שמות כ"ה-כ"ז). מחבר העבריים בדרך כלל משתמש במונח זה (*Hagia*) במאמר (ראו עבריים ט' 8, 25; י"ג 11) ומשתמש בו בחלק הפנימי או השני של האוהל הקדוש המכונה קודש הקודשים (ראו עבריים ט' 3) שם הונח הארון, אך בפסוק זה המאמר נעדר והמונח מתייחס לשני השלישים החיצוניים של האוהל הקדוש, המכונה המקום הקדוש.

ט' 3 "פרוכת שניה" זה חילק את האוהל לשני תאים (ראה שמות כ"ו 31-35). לעברים היו שני שמות מיוחדים, אחד למסך הקדמי, שהיה בדרך כלל פתוח בחלקו, ואחד למסך הפנימי, אשר מעולם לא היה פתוח. רק הכהן הגדול היה נכנס (פעמיים) ביום הכיפורים (ראו ויקרא ט"ז).

□ "קודש הקודשים" זו הייתה קובייה מושלמת של 10 אמות. הוא הכיל את הארון בו ישב יהוה באופן סמלי בין כנפי הכרובים. ארון זה היה הסמל הפיזי של האל הבלתי נראה (לאחר כניסתם לארץ המובטחת).

ט' 4 "מזבח קטורת מזהב" זה היה רהיט דמוי מזבח בו הונח קטורת בכמויות גדולות ביום הכיפורים כדי לייצר עשן סמיך שהסתיר את נוכחותו של יהוה מעל התיבה. נראה כי המחבר שלנו ממקם אותו בתוך קודש הקודשים. זה גרם לפרשנים לנקוט בביטוי זה כדי להתייחס לצנזור" מכיוון שככה מתרגם השבעים את המונח הזה (ראו ויקרא ט"ז 12; השניה אל הקורינתים כ"ו 19; יחזקאל ח' 11; IV Mac. ז' 11). עם זאת, פילון ויוספוס משתמשים באותה מילה יוונית עבור מזבח הקטורת. בתנ"ך המזבח מזהה מקרוב עם קודש הקודשים (ראו שמות מ' 10-1, 37; אבל בעיקר מלכים א' ו' 22).

גחלים נלקחו ממזבח ההקרבה הגדול שבפתח המשכן והונחו על דוכן קטן זה. לאחר מכן הונח קטורת על הגחלים לייצור כמות גדולה של עשן. העשן המריח והנפלא הזה טשטש את עיני הכהן הגדול מלראות את יהוה, השוכן מעל ארון הברית בין כנפי הכרובים, בקודש הקודשים.

נושא מיוחד: ארון הברית THE ARK OF THE COVENANT

- I. העיצוב (שמות כה 10-22)
- קופסת עץ מצופה בזהב (שמות כה 20-11)
 - 2½ אמות על 1½ אמות על 1½ אמות (ראו שמות כה 10; בנושא אמות ראו נושא מיוחד: אמות).
 - בפינותיו טבעות ביחד עם מוטות (ראו שמות כה 16-12)
 - מכסה הארון היה נפרד (שמות כה 21-17)
 - עשוי מזהב ותואם לעץ (שמות כה 21, 10)
 - על המכסה שתי דמויות מלאכים, מלאך אחד בכל קצה (שמות כה 20-18)
- II. המיקום והמטרה
- זה היה מקום של מפגש בשביל עם ישראל (שמות כה 2)
 - מקום שבו שכן יהוה (כלומר, הדם רגלו, ראו, א"דברי ימים כה 2; תהילים קלב 7; ישעיהו סו 1) עם עמו, על ארון הברית היו כנפי הכרובים (ראו נושא מיוחד: כרובים *CHERUBIM*)
 - מקום סליחת חטאים (כלומר, כיסא הרחמים), לכל העמים (עבור עם ישראל ראו, ויקרא ו; א"מל ח 27-30; עבור זרים, א"מל ח 41, 43, 60)
 - הרהיט היחיד היה בקודש הקדושים
- III. תוכנו
- מסורת רבנית
 - שתי לוחות האבן עליהם כתב יהוה את עשרת הדיברות (ראו שמות לא 18; לב 15-16)
 - שתי העמודות הכסופות המחזיקות את הלוחות (אין אזכורים מקראיים)
 - השברים של שני הלוחות המקוריים שנשברו על ידי משה בגלל שעם ישראל (אהרון) בנה את עגל הזהב (ראו שמות לב 19; דברים ט 17; י 2)
 - עותק של כל התורה (ראו שמות כה 16)
 - שמות האלוהים (ראו א"מל ח 39), מסורת זו מגיעה מהקבלה.
 - אזכורים מקראיים לגבי תוכנו (לא בטוח אם מדובר לפריטים שהיו בתוך הארון או לצידו)
 - צנצנת מן (ראו שמות טז 31-36)
 - המוט של אהרון (ראו במדבר יז 4, 10; עברים ט 4)
 - קורבן על אשמה (חמישה גושי זהב יצקים בצורת טחורים וחמישה עכברי זהב, ראו א"שמ ו 3-4, 8)
 - עותק של עשרת הדיברות (ראו שמות כה 16, 21; דברים י 4-5; לא 26)
 - בחנוכת בית המקדש של שלמה בא"מל ח כתוב שארון הברית הכיל רק את שני לוחות האבן (עשרת הדיברות, ראו א"מל ח 9)
- IV. איפה ארון הברית עכשיו?
- אפשרויות שקשורות להיסטוריה
 - נלקח למצרים על ידי שישק (914-935 לפנה"ס) כשפלש ליהודה בשנה החמישית (926 לפנה"ס) לשלטונו של רחבעם (בן שלמה, ראו א"מל יד 25-26; ב"דברי ימים יב 9)
 - נלקח למצרים (זואן, טניס, אווריס - שמות שונים לבירת הדלתא של סטי הראשון) על ידי פרעה נכו השני, שהגלה את יהואחז (בנו של יאשיהו) בשנת 597 לפנה"ס. (ראו ב"מל כג 31-35; ב"דברי ימים לו 1-4)
 - נלקח לבבל למקדש מדרוך על ידי נבוכדנצר השני בתקופה שצדקיהו הוגלה (586 לפנה"ס) ובית המקדש נשרף (ראו ב"מל כה 13-17, 9; ב"דברי ימים כו 18)
 - מסורות ביהדות
 - הוסתר בהר נבו על ידי ירמיהו לפני נפילת ירושלים (ראו ב"מכבים ב 4-5)
 - בספר החיצוני של ב"ברוך כתוב שמלאך יהוה הסתיר את ארון הברית
 - הארון מוסתר באמצעים לא ידועים אך יוחזר על ידי אליהו לפי ביאת המשיח (ראו מלאכי ד 5)
 - מוסתר בהר גריזים (שכם) במקום שבו בנו השומרונים את המקדש ליהוה
 - נקבר תחת בית המקדש (כלומר הר המוריה) לפני שנבוכדנצר כבש את ירושלים

□ **"צנצנת מוזהבת שמחזיקה את המן"** בתרגום השבעים מופיע התואר "מוזהב", אבל בטקסט העברי המסורתי אין (ראו שמות ט"ז 31-36). יוסף בן מתתיהו אומר שהוא החזיק 2 ליטרים. זה היה פלא שהמן לא נרקב (ראו שמות ט"ז 22-25, 18-21).

□ **"המוט של אהרון המצפה זהב סביב"** המוט הזה היה הסימן של יהוה לאישור מנהיגותם של משה ואהרון במהלך מרד קורח (ראו במדבר י"ז 1-11; כי 8-11).

□ **"שולחנות הברית"** הכוונה לשתי לוחות האבן עם עשרת הדברות (עשר מילים) שנכתבו עליהם על ידי אצבע האל (ראו שמות כ"ה 16; דברים ט' 9, 11, 15; י' 3-5; ל"א 18; ל"ב 15). ספר דברים ויהושע כ"ד עוקבים אחר תבנית ההסכמה של החיתים (של האלף השני לפנה"ס). לבריתות שלהם היו תמיד שני עותקים, אחד למלך הווסאל לקרוא מדי שנה ואחד למקדש האלוהות. לכן ייתכן ששני לוחות האבן היו עותקים כפולים.

ט' 5 **"כרובים לתפארת"** הכוונה לשני היצורים המלאכיים בכל קצה מושב הרחמים (מכסה), שכנפיהם האפילו על התיבה (ראו בראשית ג' 24; שמות כ"ה 18-22; יחזקאל י' 14, אך שימו לב שביחזקאל מ"א 18 יש להם שני פרצופים, לא ארבעה). אפשרות חדשה מתוך סרטון בערוץ ההיסטוריה, "פענוח יציאת מצרים" (decoding the exodus) טוענת שהם היו עופות החול, פניקסים. התנ"ך לא מגלה מידע רב על עולם המלאכים. סקרנותנו לרוב מתרחשת הרבה לפני האמת הנחשפת. למונח "תהילה" ראו הערה בעבריים א' 3.

□ **"מושב רחמים"** הכוונה למכסה הזהוב של קופסת העץ המכונה "ארון הברית". זה היה מקום מיוחד ל"כיסוי" של חטאים. נראה שהסמליות היא

1. יהוה ישב בין הכנפיים של שני היצורים המלאכיים (הרבנים אמרו שזו שרפרף רגלו)

2. התיבה שהכילה את "עשר המילים" (עשרת הדברות)

3. הכהן הגדול, ביום הכיפורים (ראו ויקרא ט"ז), נכנס פעמיים לקודש הקודשים כדי להניח דם על מושב הרחמים, פעם אחת עבור חטאו שלו ופעם אחת עבור החטאים הלא-מכוונים של העמים כשלם (ראו עבריים ט' 7)

הדרישות של החוק כוסו, שהוסתרו מעיניו של יהוה על ידי הדם המקריב של חיה ללא פגמים (החיים הם בדם; החטא דורש חיים).

□ **"לא נדבר כעת על כל אחד ואחד מהם"** זהו כתב ויתור. המחבר שלנו משתמש בפרטים מהמשכן העתיק שלא ידוע כעת.

אל העבריים ט' 6-10 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
6 ⁶ בהיות כל אלה ערוכים כך, נכנסים הכהנים בקביעות אל המשכן החיצון למלא את שרותם. ⁷ אבל אל המשכן הפנימי נכנס הכהן הגדול לבדו פעם אחת בשנה, לא בלי דם אשר הוא מקריב בעד עצמו ובעד שגגות העם. ⁸ בזאת רוח הקדש מודיעה שהדרך אל הקדש אינה נגלית כל עוד המשכן החיצון עומד על מכונו, ⁹ וזה משל לזמן הזה, כאשר מקריבים מנחות וזבחים שאינם יכולים להביא את משרת הקדש לידי שלמות במצפוננו, ¹⁰ ושאינם אלא כרוכים במאכל ובמשקה ובימיני טבילות - פקודי-תורה חיצוניים אשר נתנו עד עת תקון.

ט' 6 **"נכנסים כל הזמן למשכן החיצוני"** הכהנים היו אמורים למלא את המכלים של המנורה בשמן *menorah* (ראו שמות כ"ז 20-21), להחליף את הלחם מדי שבוע (ראו ויקרא כ"ד 8-9), והניח כמויות קטנות של קטורת על מזבח הקטורת (ראו שמות מ' 7-8).

ט' 7 **"הכהן הגדול ... פעם בשנה"** הוא נכנס רק ביום הכיפורים (ראו ויקרא ט"ז). "*Kipper*" פירושו "לכסות"; פירוש ה *Akkadian cognate* "למחוק". עבריים ט' מתמקדים בטקסי יום הכיפורים יותר מכל פרק אחר בברית החדשה.

□ **"שגגות"** רק על חטאים שלא היו מכוונים מראש ניתן לטפל במערכת ההקרבה. לא ניתן היה לכפר על חטאים המכוונת או על "חטאי יד רמה" (KJV) (ראו ויקרא ד' 2; במדבר ט"ו 24, 27, 30, 31; תהילים נ"א 17). יום הכיפורים עסק בעיקר בטומאה הטקסית של האומה.

ט' 8-10 פסוקים אלה מראים (1) את אופיו הראשוני של ברית משה ו-(2) את עליונות הברית החדשה. כיצד הברית החדשה במשיח טובה יותר?

1. אצל הישן רק הכהן הגדול נכנס למקדש הקדוש הפנימי פעם בשנה עבור חטאיו ועבור חטאי ישראל שלא בכונה (גישה מוגבלת וסליחה מוגבלת).

2. בברית החדשה כל המאמינים מתקרבים לאלוהים בגלל חוסר חטא של ישוע והסרת ההבחנה בין חטאים מכוונת וללא כוונה (גישה מלאה וסליחה מלאה).

הברית החדשה (ראו ירמיהו ל"א 31-34), המבוססת על אמונה בעבודה המוגמרת של המשיח, ולא על ביצוע אנושי מזכאות של קוד חיצוני, העניקה למתפללים ביטחון (לב חדש, רוח חדשה, ראו יחזקאל ל"ז 20-27) להתקרב לאלוהים קדוש, לא באמצעות נהלים או פולחן דתי (ראו עברים ו' 1-2), אלא דרך הבשורה.

ט' 8

NASB	"המשכן החיצוני"
NKJV	"המשכן הראשון"
NRSV	"האוהל הראשון"
TEV	"האוהל החיצוני"
NJB	"האוהל הישן"

כותב אל העבריים מכנה את החלק החיצוני של האוהל "המשכן הראשון", ומתייחס ל"מקום הקדוש". זה היה מייצג את עבודת הברית של משה, שלא אפשרה גישה מלאה לאלוהים. פרוכת מקדש הורדוס נקרע מלמעלה למטה כאשר ישוע מת (ראו מתי כ"ז 51) וזה סימל גישה חדשה דרך המשיח.

ט' 9 "שאינם יכולים להביא את משרת הקדש לידי שלמות במצפוננו" הברית הישנה לא הצליחה לטהר את אשמת החטא ממצפוננו של האנושות (ראו עבריים ט' 14). המצפון בברית החדשה (לא התנ"ך) הוא מדריך מוסרי (ראו הראשונה לפטרוס ג' 31). הסכנה היא שניתן יהיה להתנות אותו לשתיקה או להתעלל בו באופן תרבותי (ראו מתי כ"ג 25-26). זהו נקודת ניגוד של הברית החדשה ל"קול נשיפה עדינה" או "קול קטן עדין" של מלכים א' י"ט 12. דיון מעניין מאוד בשימוש במונח זה בעבריים נמצא ב Robert B. Girdlestone's *Synonyms of The Old Testament*

"הקטעים באגרת אל העבריים שבהם המילה מתרחשת הם מאוד מעניינים וחשובים. מתוך עבריים ט' 9, אנו אוספים כי הקורבנות תחת התנ"ך לא יכלו להפוך את האדם למושלם בכל הנוגע למצפון, כלומר לא יכול היה לקחת הרחק את תחושת החטא שמונעת את האדם מאחדות עם אלוהים. הם לא לקחו את החטא, למעשה, והם לא יכלו, מאופי הדברים. אם ההשפעה של פטור הלווים הייתה לגרום לאנשים מושלמת, כלומר, כאחד עם אלוהים, הקורבנות לא היו צריכות לחזור אל עצמם. אם המתפללים היו מטהרים אחת ולתמיד, הם לא היו מודעים יותר לחטאים (עבריים י' 2). אבל 'דם המשיח' מנקה את מצפון האדם מעבודה מתה ומאפשרת לו לשרת את האל החי (עבריים ח' 14), ועל כן הלב "מפוזר ממצפון מרושע" (י' 22). במילים אחרות, ההשלמה הנאמנה של הקרבתו של ישוע לוקח את תחושת החטא שהייתה מחסום בין אדם לאלוהים, ומאפשר לאיש לחיות כבר לא כמשרת, אלא כבן" (עמ' 73).

▣ "מושלם" ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11.

ט' 10

NASB	"זמן רפורמציה"
NKJV	"הזמן של הרפורמציה"
NRSV	"מגיע הזמן לתקן את הדברים"
TEV	"הזמן בו אלוהים יקבע את הסדר החדש"
NJB	"הגיע הזמן לתקן את הדברים"

הכוונה לברית החדשה שנחנכה בישוע. ביטוי זה שימש את רבני "היובל" האחרון כשיבוא המשיח. משתמשים בו במונח המוסרי בירמיהו ז' 3, 5.

אל העבריים ט 11-14 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹¹ אבל המשיח, בבואו להיות כהן גדול לטובות העתידות, עבר במשכן גדול ומשלם יותר שאינו מעשה ידים - כלומר, שאינו שיך לבריאה הזאת ¹² ובדמו הוא, ולא בדם שעירים ועגלים, נכנס אחת ולתמיד אל הקדש והשיג פדות עולמים; ¹³ שכן אם דם פרים ושעירים ואפר הפרה, בהזרקם על הטמאים, יקדשו עד כדי לטהר את הגוף, ¹⁴ על אחת כמה וכמה דמו של המשיח אשר הקריב עצמו לאלהים ברוח עולמים ובלא מום - יטהר את מצפוננו ממעשי מות כדי שנעבד את אלהים חיים.

ט' 11 "אך כאשר המשיח הופיע ככהן גדול" מתי זה קרה:

1. לפני הבריאה (ראו ההתגלות י"ג 8)
 2. בגולגולתה (ראו עבריים ט' 12)
 3. לאחר העלייה ליד ימינו של האב (נכנס למקלט בשמים, ראו עבריים ט' 24-25)
- האם ישוע הציע את עצמו פעמיים? אם כן, מדוע הדגש על "אחת ולתמיד"? יתכן שהוא הציע את עצמו כקורבן על גולגולתא, אך התנהג ככהן גדול לאחר עלייתו או שזה יכול להיות פשוט (1) דימויים תיאולוגיים או (2) בהשראת המיסטיקה הרבנית.

▣ "של הדברים הטובים הבאים" כתבי היד היווניים הקדומים משתנים: (1) "דברים לבוא" ב- (NASB, N, A), (2) "דברים שכבר כאן" ב- B, D, P⁴⁶ * (NKJV, NJB), ו- (RSV, NEB, TEV, NIV).

▣ "לא נעשים בידיים" יש הרואים בכך התייחסות לגופיהם הפיזיים של מאמינים שקמו לתחייה (ראו השניה לקורינתים ה' 1) ולגופו של ישוע (ראו מרקוס י"ד 58). עם זאת, נראה שההקשר מתייחס למקדש השמימי (ראו עבריים ח' 2; ט' 24).

ט' 12 "לא בדם של עדים ועגלים" העיזים היו עבור חטא העם (ראו ויקרא ט"ז 11) והעגלים היו עבור חטא הכוהנים הגדולים (ראו ויקרא ט"ז 11). מערכת ההקרבה של התנ"ך (ראו ויקרא א'-ז') הייתה האספקה האדיבה של אלוהים לאפשר (הקדמה למותו של ישוע) לבעל חיים ללא פגמים לשלם עונש מוות עבור חטא אנושי (ראו ויקרא י"ז 11).

▣ "אבל דרך דמו שלו", מילת המפתח היוונית "dia" יכולה להיות (1) "דרך" (NASB, NIV) או (2) "עם" (NKJV, NRSV, NJB).

▣ "המקום הקדוש" כאן זה מרמז את "קודש הקודשים" של משכן השמים.

▣ "אחת ולתמיד" זהו דגש שחוזר לעיתים קרובות (ראו עבריים ז' 27; ט' 28; י" 10). זה מדגיש את ההקרבה השלמה והגמורה של ישוע. ראה הערה מלאה בעבריים ז' 27.

ט' 12

NASB, NKJV, NRSV	"השגתי גאולה נצחית"
TEV	"השיג ישועה נצחית"
NJB	"זכית בגאולה נצחית"

זהו זמן הטית הבינוני אמצעי, המציין מעשה שהושלם תוך שימוש בדגש על השתתפותו ועניין של הנבדק. המילה "נצחי" עשויה להתייחס ל (1) איכותה, "חיי העידן החדש" או (2) הכמות שלה, "חיים ללא סוף". שהאזהרות בעבריים כה נוקבות, יתכן שמספר 1 הכי מתאים. ראה נושא מיוחד: נצחי בעבריים ו' 2.

▣ "גאולה" מילה זו מתייחסת לכופר המשולם על ידי קרוב משפחה על שחרורו של מישהו. זהו ה-"גואל" של התנ"ך (ראו רות ד'; ישעיהו מ"ג 1; מ"ד 22, 23; מ"ח 20; י"ב 9; ס"ג 9; הושע י"ג 14).

ט' 13 "אם" זהו משפט מותנה מהשורה הראשונה המונח שהוא נכון. אלוהים קיבל את מערכת ההקרבה של תורת משה כאמצעי לכיסוי החטא עד למשיח!

▣ "אפר פרה" אפר הפרה האדום שימש לטיהור טקסי (ראו במדבר י"ט).

□ **"בהזרקם"** זה היה חלק מטקס תורת משה שכלל נזלים (דם או אפר הפרה האדומה מעורבב במים). זו הייתה דרך להעביר קדושה או כוח טיהור. לרוברט ב. גורדלסטון יש תגובה מעניינת ב- Robert B. Girdlestone's *Synonyms of The Old Testament*.

"הפיזורים (*shantismoi*) המוזכרות במיוחד באגרת אל העבריים הן משני סוגים - זה שבוצע באפר של פרה אדומה על אנשים שנדבקו בהטמעה מסוימת (עבריים ט' 13), וזה שנעשה עם דם על האנשים ואל הספר בכריתת הברית הישנה; גם על המשכן ועל הכלים השונים הקשורים לעבודת הקודש (עבריים ט' 19, 21). מהותם עלי שמוצלים הם פיזור דמו של ישוע, המדבר דברים טובים יותר מזה של הבל (עבריים י"ב 24) " (עמ' 152).

ט' 19 **"כמה יותר"** השוואת הבריתות היא נושא הספר (ראו העבריים ב' 3-1; ג' 3; ח' 6; י' 28-29).

□ **"אשר דרך רוח הנצח"** זוהי הרוח הקיימת של המשיח או רוח הקודש. ספר האגודות המאוחדות של התנ"ך *A Handbook on The Letter to the Hebrews* by Ellingworth and Nida מפרט כמה סיבות מדוע זה כנראה צריך להיות דגש קטן על המילה רוח כאשר ברוב התרגומים המודרניים (NASB, NKJV, NRSV, TEV, NJB, NIV) יש דגש גדול.

1. אין מאמר מוגדר
 2. המחבר מדבר לעתים קרובות על "רוח הקודש" ופונה אליו בכותרת המלאה הזו
 3. ביטוי זה עשוי להיות מקביל ל"כוחם של חיים בלתי ניתנים להריסה" בעבריים ז' 16 (עמ' 196).
- בפרשנותו על אל העבריים בסדרת הפרשנויות *New International Commentary Series* by F. F. Bruce, אומר פ. ברוס הערה מעניינת שמושג הרוח הוא רמז לקטעי ישעיהו המכילים את "שירי המשרתים" (פרקים מ'-נ"ד). בסעיף זה, מ"ב 1 כתוב "שמתי עליו את רוחי" (עמ' 205). בספר כמו אל עבריים שמשתמש בתנ"ך בצורה כה חופשית, זה הגיוני.

□ **"הציע את עצמו"** זהו מעשה ההתנדבות של ישוע (ראו יוחנן י' 17-18; השניה אל הקוריתים ה' 21; אל הפיליפים ב' 8; ישעיהו נ"ב 13-12). ראו נושא מיוחד: ישוע ככהן גדול בעבריים ב' 17.

□ **"בלי פגם"** ראה נושא מיוחד בעבריים ב' 17.

□ **"ממעשים מתים"** אותו ביטוי מופיע בעבריים ו' 1 כמתייחס לטקסים ונהלים של התנ"ך כאמצעי לזכות בישועה. האמצעי האמיתי הוא הכפרה המחליפה המושלמת של שם האלוהים (ראו יוחנן א' 19; הראשונה ליוחנן ג' 5). אני מאוד מעריך את התגובה של מ' ר' וינסנט *M. R. Vincent's Word Studies in the New Testament*, המתייחסת למעשים מתים כדבקות נוקשה בחוק צדקני:
"זה משנה את אופי המעשים שהם מטוהרים על ידי אלמנט המוות. אלמנט זה אינו שייך רק למעשים המוכרות כחוטאות ומתבצעות על ידי אנשים חוטאים, אלא במעשים שנמצאות תחת שם הדת, ובכל זאת מבוצעות ברוח חוקית בלבד. עם זאת, מכיוון שהיא בראש ובראשונה דת האמונה, האם המשיחיות מיישמת את המבחנים החמורים והקיצוניים ביותר על מעשים.
פרופסור ברוס אומר בכנות כי "המבחן החמור ביותר בכוחו של ישוע לפדות הוא יכולתו לשחרר את הכבולים הנובעים מדת חוקית, שבאמצעותם רבים קשורים נמלטו מהשלטון של הרגלי חטא דוחים" (עמ' 1139-1140).

□ **"לשרת את האל החי"** שימו לב כי המאמינים ניצלים לשרת (ראו אל הרומים ו'). הישועה היא חופש מעריצות החטא, למלכות אלוהים! הישועה אינה מוצר (כרטיס שנרכש מראש לגן עדן או פוליסת ביטוח אש), אלא מערכת יחסים של אמונה, ציות ושירות. כל המאמינים מוכשרים למשרה (ראו אל האפסים ד' 11-12) ושירותים לגוף המשיח (ראו הראשונה לקוריתים י"ב 7, 12).
התואר "חי" הוא משחק מילים על שם הברית התנ"כי לאלוהות, יהוה, שהוא משורש הפועל "להיות". יהוה הוא החי הנצחי, היחיד החי!

נושא מיוחד: השמות לאלוהות
SPECIAL TOPIC THE NAMES FOR DEITY

ה. אל EI (BDB 42, KB 48)

1. המשמעות המקורית של המונח הקדום והכללי לאלוהות אינו ידוע בוודאות, למרות שמלומדים רבים מאמינים שהוא מגיע משורש אכדי שמשמעו "להיות חזק" או "להיות עוצמתי" (השוו לבראשית יז 1; במדבר כג 19; דברים ז 21; תהלים נ 1)
2. בפנתיאון הכנעני האל העליון הוא אל *El* (Ras Shamra texts)
3. בכתבי הקודש אל בדרך-כלל מורכב עם מונחים אחרים. צירופים אלו הפכו לאמצעי לאפיין את אלוהים.
 - א. אל-עליון *El-Elyon* (BDB 42 & 751 II), ברא' יד 22-18; דבר' לב 8; ישע' יד 14
 - ב. אל-רואי *El-Roi* ("האל שרואה" או "האל שמראה את עצמו", BDB 42 & 909), ברא' טז 13
 - ג. אל-שדי *El-Shaddai* ("אל רב-כוח" או "אל מלא חמלה" או "אל ההר", BDB 42 & 994), ברא' יז 1; לה 11; מג 14; מט 25; שמות ו 3)
 - ד. אל-עולם *El-Olam* (האל הנצחי, BDB 42 & 761), ברא' כא 33. מונח זה קשור באופן תיאולוגי להבטחת אלוהים לדוד בשמ"ב ז 13, 16
 - ה. אל-ברית *El-Berit* ("אל הברית", BDB 42 & 136), שופ' ט 46
4. אל משווה עם
 - א. יהוה בתהל' פה 9; ישע' מב 5
 - ב. אלהים בברא' מו 3; איוב ה 8, "אֲנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אֲבִיךָ"
 - ג. שדי בברא' מט 25
 - ד. "קנאה" בשמות לד 14; דבר' ד 24; ה 9; ו 15
 - ה. "רחמים" בדבר' ד 31; נחמ' ט 31
 - ו. "גדול ונורא" בדבר' ז 21; י 17; נחמ' א 5; ט 32; דני' ט 4
 - ז. "דעת" בשמ"א ב 3
 - ח. "מעוזי חיל" בשמ"ב כב 33
 - ט. "הנותן נקמות לי" בשמ"ב כב 48
 - י. "הקדוש" ביסע' ה 16
 - יא. "גבורה" ביסע' י 21
 - יב. "ישועתי" ביסע' יב 2
 - יג. "גדול וגיבור" בירמ' לב 18
 - יד. "גמול" בירמ' נא 56
5. שילוב של כל השמות העיקריים של אלוהים בתנ"ך נמצא ביהוש' כב 22 (אל, אלהים, יהוה, חוזר על עצמו)
 - א. עליון (BDB 751, KB 832)
 1. המשעות הבסיסית היא "גבוה", "רם", או "נישא" (השוו לברא' מ 17; מל"א ט 8; מל"ב יח 17; נחמ' ג 25; ירמ' כ 2; לג 10; תהל' יח 13).
 2. נעשה שימוש בשם זה במשמעות מקבילה לכמה שמות/תארים אחרים של אלהים
 - א. אלהים *Elohim* - תהל' מז 2-1; עג 11; קז 11
 - ב. יהוה *YHWH* - ברא' יד 22; שמ"ב כב 14
 - ג. אל-שדי *El-Shaddai* - תהל' צא 9, 1
 - ד. אל *El* - במד' כד 16
 - ה. אלה *Elah* - נעשה בו שימוש לעתים קרובות בדני' ב-ו ועזרא ד-ז, קשור ל-*illair* ("אל עליון" בארמית) בדני' ג 26; ד 2; ה 18, 21
 3. לעתים קרובות נעשה שימוש בשם זה על-ידי אנשים שלא היו ישראלים
 - א. מלכיצדק, ברא' יד 22-18
 - ב. בלעם, במד' כד 16
 - ג. משה, כאשר הוא דיבר על העמים בדבר' לב 8
 - ד. הבשורה על-פי לוקס בברית החדשה נכתבה לגויים וגם עושה שימוש במקבילה היוונית *Hupsistos* (השוו לפרק א 32, 35, 76; ו 35; ח 28; מה"ש ז 48; טז 17)
 - ז. אלהים *Elohim* (רבים), אלוה *Eloah* (יחיד), נעשה שימוש בעיקר בשירה (BDB 43, KB 52)
 1. מונח זה לא נמצא מחוץ לתנ"ך.
 2. המילה יכולה לציין את אלוהי ישראל או את אלוהי העמים (השוו לשמות יב 12; כ 3). משפחתו של אברהם הייתה פוליתאיסטית (השוו ליהושע כ 2).
 3. זה יכול להתייחס לשופטים ישראלים (השוו לשמות כא 6; תהל' פב 6).
 4. המונח אלהים מתייחס גם לישויות רוחניות אחרות (מלאכים, שדים) כמו בדבר' לב 8 (LXX); תהל' ח 5; איוב א 6; לח 7.

5. בכתבי הקודש זהו השם/תואר הראשון לאלוהות (השם לברא' א 1). נעשה שימוש בלעדי בשם זה עד בראשית ב 4, שם הוא משולב עם יהוה. הוא מתייחס באופן בסיסי (תיאולוגית) לאלהים כבורא, כמקיים וכמכלכל את כל החיים על הארץ (השם לתהל' קד) שם זה נרדף לשם אל (השם לדבר' לב 15-19). הוא גם יכול להקביל לשם יהוה מכיוון שמזמור יד (אלהים) זהה למזמור נג (יהוה), מלבד השינוי בשמות האלוהיים.
6. למרות שהוא בגוף רבים ונעשה בו שימוש בהתייחסות לאלוהים אחרים, מונח זה מציין לעתים קרובות את אלוהי ישראל, אך בדרך-כלל הגוף של הפועל שיצורף אל השם יהיה בגוף יחיד כדי לציין את השימוש המונותאיסטי.
7. מונח זה נמצא בפיהם של אנשים לא ישראלים כשם של האלוהות.
- א. מלכיצדק, ברא' יד 18-22
 ב. בלעם, במד' כד 2
 ג. משה, כאשר הוא מדבר על העמים, דבר' לב 8
8. זה מוזר ששם נפוץ לאל המונותאיסטי של ישראל הוא ברבים! למרות שאין וודאות, הנה התאוריות השונות.
- א. בעברית יש הרבה שמות בגוף רבים שלעיתים קרובות נעשה בהם שימוש לשם הדגשה. דבר נוסף הקשור להסבר זה הוא המאפיין העברי המאוחר שנקרא "ריבוי מלכותי", שבו נעשה שימוש בריבוי כדי להאדיר רעיון.
- ב. זה יכול להתייחס למועצה שמימית שאיתה אלוהים נפגש בשמיים ושעושה את רצונו (השם למל"א כב 19-23; איוב א 6; תהל' פב 1; פט 5, 7).
- ג. ישנה אפילו האפשרות ששם זה משקף את ההתגלות של הברית החדשה של אל אחד בשלוש אישיות. בברא' א 1 אלוהים בורא; בראש' א 2 הרוח מרחפת, ומתוך הברית החדשה אנו יודעים שישוע הוא הגורם (agent) של אלוהים האב בבריאה (השם ליוח' א 3, 10; רומ' יא 36; קור"א ח 6; קול"א 15; עבר' א 2; ב 10).
- ח. יהוה (BDB 217, KB 394)
1. זהו השם שמשקף את האל כאלוהים שכורת בריתות; אלוהים כמושיע, גואל! בני אדם מפריס בריתות, אך אלוהים נאמן לדברו, להבטחותיו ולבריתו (השם לתהל' קג). שם זה נזכר לראשונה בשילוב עם אלהים בבראשית ב 4. בבראשית א-ב אין שני תיאורים של הבריאה, אלא שני דגשים שונים: (1) אלוהים כבורא של העולם (הפיזי) ו (2) אלוהים כבורא הייחודי של האנושות. בראשית ב 4 - ג 24 מתחיל את ההתגלות המיוחדת לגבי המטרה והמעמד המיוחד של האנושות, וכמו כן לגבי בעיית החטא והמרד הקשורים למעמד ייחודי זה.
2. בבראשית ד 26 נאמר: "אֵז הוּחַל לְקַרְא בְּשֵׁם יְהוָה". אף על פי כן, שמות ו 3 רומז שאנשי הברית המוקדמים (האבות ומשפחותיהם) ידעו את אלוהים כ-אל שדי בלבד. ניתן הסבר לשם יהוה רק פעם אחת בשמות ג 13-16, במיוחד בפסוק 14. בכל זאת, הכתבים של משה מפרשים מילים לעתים קרובות באמצעות משחקי-מילים ולא לפי האטימולוגיה (השם לברא' יז 5; כז 36; כט 35-13). יש מספר תאוריות בנוגע למשמעות של שם זה (לוקח מ-IDB, כרך 2, עמ' 409-411).
- א. משורש ערבי, "להראות אהבה עזה"
 ב. משורש ערבי "לנשוף" (יהוה כאל הסערה)
 ג. משורש אוגריתי (כנעני) "לדבר"
 ד. מכתובת פיניקית, צורת פועל גורמת (causative participle) שמשמעותה "האחד שמקיים", או "האחד שמייסד"
- ה. מבניין קל בעברית "האחד שהוא (קיים)", או "האחד שנכח" (בזמן עתיד, "האחד שיהיה")
 ו. מבניין הפעיל בעברית "האחד שמביא לידי קיום"
 ז. מהשורש העברי "לחיות" (השם לברא' ג 20), במשמעות "האחד והיחיד שחי-לנצח"
 ח. מההקשר של שמות ג 13-16 יש משחק מילים של צורת העתיד שנעשה בה שימוש בעבר, "אני אמשיך להיות מה שהייתי" או "אני אמשיך להיות מה שתמיד הייתי" (השם ל J. Wash, A Survey of Syntax in the Old Testament, Watts, עמ' 67). השם המלא יהוה מובע לעתים קרובות בקיצור או ייתכן גם בצורתו המקורית.
- (1) יה Yah (לדוגמא, הללו - יה, BDB 219, השם לשמות טו 2; יז 16; תהל' פט 8; קד 35)
 (2) יהו Yahu (בסיום שמות, כמו ישעיהו)
 (3) יו Yo (בתחילת שמות, כמו יואל)
3. בתקופה יותר מאוחרת ביהדות שם ברית זה נעשה כל-כך קדוש (הטטרגראמטון) שיהודים יראו להביע אותו שמא הם יפרו את המצווה של שמות כ 7; דברים ה 11; ו 13. אז הם החליפו את המונח

- העברי ל-"בעל", "אדון *adonai*" -- אדון או אדוני (האדון שלי). כאשר הם הגיעו לשם יהוה בקריאת התנ"ך, הם הגו אותו כ-"אדון". זאת הסיבה ש-יהוה נכתב כ-אדון (Lord) בתרגומים באנגלית.
4. כמו בשם אל, יהוה לעתים קרובות משולב עם מונחים אחרים כדי להדגיש מאפיינים מסוימים של אלוהים הברית של ישראל. למרות שיש הרבה שילובים אפשריים, הנה כמה מהם.
- א. יהוה - יְרֵאָה *Yireh* (יהוה יספק, BDB 217 & 906), ברא' כב 14
 - ב. יהוה - רִפְאָךְ *Rophekha* (יהוה הוא הרופא שלך, BDB 217 & 950, בניין קל בזמן הווה), שמות טו 26
 - ג. יהוה - נָסִי *Nissi* (יהוה הוא הדגל שלי, BDB 217 & 651), שמות יז 15
 - ד. יהוה - מְקַדְשְׁכֶם *Meqaddishkem* (יהוה הוא האחד שמקדש אתכם, BDB 217 & 872, בניין פיעל בזמן הווה), שמות לא 13
 - ה. יהוה - שְׁלוֹם *Shalom* (יהוה הוא שלום, BDB 217 & 1022), שופ'ו 24
 - ו. יהוה - צְבָאוֹת *Sabaoth* (BDB 217 & 878), שמ"א א 3, 11; ד 4; טו 2; לעתים קרובות בספרי הנביאים
 - ז. יהוה - רֹעִי *Ro'i* (יהוה הוא הרועה שלי, BDB 217 & 944, בניין קל בזמן הווה), תהל' כג 1
 - ח. יהוה - צְדָקָנוּ *Sidqenu* (יהוה הוא הצדקה שלנו, BDB 217 & 841), ירמ' כג 6
 - ט. יהוה - שְׁמָהּ *Shammah* (יהוה שם, BDB 217 & 1027), יחז' מח 35

אל העבריים ט' 15-22 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹⁵ לכן הוא מתוך לברית חדשה, ועל-ידי כך - מאחר שמת לפדות מן הפשעים אשר נעשו בימי הברית הראשונה - יקבלו המקראים את נחלת עולם המבטחת. ¹⁶ הן בהמצא צואה צריך שיאשר דבר מותו של בעל הצואה; ¹⁷ כי רק במות המת תכן הצואה, ואין לה תקף כל עוד חי בעל הצואה. ¹⁸ לכן גם חנכת הברית הראשונה לא היתה בלי דם; ¹⁹ כי ככלות משה לומר לכל העם כל מצוה לפי התורה, לקח את דם העגלים והשעירים עם מים ותולעת שני ואזוב, וזרק אותם על הספר ועל כל העם, ²⁰ באמרו, "הנה דם-הברית אשר צוה אתכם אלהים." ²¹ וכן גם על המשכן ועל כל כלי השרת הזה את הדם. ²² אכן על-פי התורה כמעט הכל מטהר בדם, ובלא שפיכת דם אין מחילה.

ט' 15 "מתווך" ראה הערה בעבריים ח' 6 (ראו עבריים י"ב 24; הראשונה לטימותיאוס ב' 5).

▣ "ברית חדשה" מונח זה משמש לראשונה בעבריים ח' 8, 13, אך נרמז בעבריים ז' 22. מונח מפתיע זה נמצא רק בטקסט תנ"כי אחד (ראו ירמיהו ל"א 31-34) ומתואר ביחזקאל ל"ז 22-38. פסוקים 15-18 הם ממשחק מילים על "ברית", על שתי משמעויותיה של חוזה או הסכם חוקי (עברית) וצוואה אחרון (יוונית ולטינית).

▣ "לפדות מן הפשעים אשר נעשו בימי הברית הראשונה - יקבלו המקראים את נחלת עולם המבטחת" זכור כי אל העבריים הוא השוואה בין הברית הישנה והחדשה. ברית משה הפכה לגזר דין מוות (ראו אל האפסים ב' 14-16; אל הקולסים ב' 14) ליצירה הגבוהה ביותר של אלוהים (האנושות) מכיוון שאחרי בראשית ג' הם לא הצליחו לציית ולבצע את הפקודות של אלוהים. הברית הראשונה אמרה "עשה ותחיה", אך איש לא יכול היה לעמוד בדרישותיו באופן מלא. הברית הישנה הצהירה "הנשמה החטאת תמות" (ראו מלכים ב' י"ד 6; יחזקאל י"ח 4, 20). תשובתו של אלוהים הייתה ישראלי אידיאלי ללא חטא שישלם את המחיר לכולם, לכל עידן (ראו ישעיה נ"ב 13-ני"ג 12). הביטוי "מי שנקרא" מתייחס לקריאתו ההתחלתית של אלוהים להכיר אותו (ראו עבריים ג' 1; יוחנן ו' 44, 65; אל הרומים ח' 28, 30; ט' 24). ראה הערה מלאה בעבריים ג' 1.

המושג "ירושה" קשור ליחסים הייחודיים של הלויים עם יהוה. הם היו נחלתו והוא היה שלהם (לא היה להם אדמה כמו לשבטים האחרים). מאמינים בברית החדשים דומים כעת לכהנים של התנ"ך (ראו השניה לפטרוס ג' 5, 9; ההתגלות א' 6). למאמינים ירושה נצחית, המסופקת על ידי המשיח, בשמירה על ידי אלוהים (ראו הראשונה לפטרוס א' 3-5).

נושא מיוחד: גאולה/לפדות
SPECIAL TOPIC: RANSOM/REDEEM

1. ברית ישנה

א. יש בעיקר שני מונחים שמתארים מושג זה
 1. *Ga'al* (BDB 145 I, KB 169 I), משמעות המונח היא "לשחרר באמצעות תשלום מחיר".
 במונח *go'el* יש הקשר למישהו אישי שמשלם את המחיר, בדרך כלל קרוב משפחה (כלומר גואל קרוב). היבט זה נותן את הזכות לקנות בחזרה רכוש, חפצים, בעלי חיים, אדמות (ראה ויקרא כה, כז), או קרובי משפחה (ראה רות ד 14; ישעיהו כט 22) תיאולוגית ניתן לראות זאת בדרך שבה אלוהים גאל את בני ישראל משעבוד במצרים (ראה שמות ו 6; טו 13; תהילים עד 2; עז 15; ירמיהו לא 11). הוא הפך ל "גואל" (ראה איוב יט 25; תהילים יט 14; עז 35; משלי כג 11; ישעיהו מא 14; מג 14; מד 24,6; מז 4; מח 17; מט 26,7; נד 8,5; נט 20; ס 16; סג; ירמיהו נ 34).

2. *Padah* (BDB 804, KB 911), משמעות המונח היא "לגאול" או "להציל"

א. פדיון הבכור (שמות יג 15-13; במדבר יח 15-17)

ב. פדיון פיזי משקף פדיון רוחני (תהילים מט 15,8,7)

ג. יהוה פידה את עמו מהמרד והחטא (תהילים קל 7-8)

ב. הרעיון התיאולוגי כולל מספר סעיפים קשורים זה לזה.

1. יש שיעבוד, מאסר, כליאה

א. פיזי

ב. חברתי

ג. רוחני (ראה תהילים קל 8)

2. יש לשלם מחיר עבור חופש, שחרור ושיקום

א. של עם ישראל (ראה דברים ז 8)

ב. של אדם יחיד (ראה איוב יט 25-27; לג 28' ישעיהו נג)

3. מישהו צריך לנהוג כמתווך וגומל חסד. בהקשר של המונח *ga'al* בדרך כלל מדובר בקרוב משפחה (כלומר, גואל BDB 145, *go'el*).

4. לעתים קרובות יהוה מתאר את עצמו במונחים שקשורים למשפחה

א. אבא

ב. בעל

ג. הפדיון שולם על ידי יהוה; שולם מחיר שבאמצעות הושג פדיון!

II. ברית חדשה

א. יש מספר מונחים שמתארים מושג תיאולוגי זה

1. *Agorazō* (ראה א"ק ר ו 20; ז 23; ב"פ ט ב 1; התגלות ה 9; יד 3-4). זהו מונח מסרחי המשקף מחיר ששולם עבור משהו. אנחנו כמאמינים נקנו בדם יקר, כעת שייכים למשיח ולא לעצמנו.

2. *Exagorazō* (ראה גלטים ג 13; ד 5; ה 16; קולוסים ד 5). זהו גם מונח מסרחי. הוא משקף את מותו של ישוע עבורנו. ישוע נשא את "הקללה" של התורה (כלומר, תורת משה, ראה אפסוס ב 14-16; קולוסים ב 14), משהו שבני האדם לא יכלו לעשות. הוא נשא את הקללה (ראה דברים כא 23) עבור כולנו (ראה מרקוס י 45; ב"ק ה 21)! בישוע, צדקתו ואהבתו של אלוהים התמזגו לסליחה, קבלה וגישה מלאה!

3. *Luō*, "לשחרר"

א. *Lutron*, "שולם מחיר" (ראה מתי כ 28; מרקוס י 45). אלו מילים בעלות עוצמה מפיו של ישוע, המתארות את מטרת בואו, להיות מושיע העולם על ידי תשלום מחיר החטא עבורנו (ראה יוחנן א 29).

ב. *Lutroō*, "לשחרר"

(1) לגאול את ישראל (לוקס כד 21)

(2) לתת את עצמו עבור גאולת בני האדם (טיטוס ב 14)

(3) להיות שה תמים (א"פ ט א 18-19)

ג. *Lutrōsis*, "גאולה", "פדות", או "שחרור"

(1) נבואתו של זכריה על ישוע, לוקוס, לוקס א 68

(2) שבחי חנה לאלוהים על ישוע, לוקס ב 38

(3) הקורבן הרצוי של ישוע, עברים ט 12

4. *Apolytrōsis*

א. גאולה בביאה השנייה (ראה מעשי שליחים ג 19-21)

(1) לוקס כא 28

(2) רומים ח 23

(3) אפסוס א 14; ד 30

- (4) עברים ט 15
 ב. הגאולה במוות של ישוע
 (1) רומים ג 24
 (2) א"ק א 30
 (3) אפסים א 7
 (4) קולוסים א 14

5. *Antilytron* (ראה א"ט מ ב 6). קטע חשוב (כמו טיטוס ב 14) שמתחבר למוות של ישוע על הצלב. הוא היחיד שהביא קורבן ראוי, האחד שמת עבור "כולם" (ראה יוחנן א 29; ג 17-16; ד 42; א"ט מ ב 4; ד 10; טיטוס ב 11; ב"פ ט ג 9; א"יוח ב 2; ד 14).

ב. התפיסה התיאולוגית בברית החדשה

1. בני האדם משועבדים לחטא (ראה יוחנן ח 34; רומים ג 10-18; 23; ו 23).
2. עול החטא התגלה על ידי תורת משה (ראה גלטים ג) ועל ידי הדרשה על ההר של ישוע (ראה מתי ה-ז). על פי המעשים גזר דין של בני האדם היה מוות (ראה קולוסים ב 14).
3. ישוע, שה תמים, מת עבורנו (ראה מרקוס י 45; יוחנן א 29; ב"ק א 21). נפקדנו מחטא בשביל שנוכל לשרת את אלוהים (ראה רומים ו).
4. במשתמע, יהוה וגם ישוע הם אותם "קרובי משפחה", ששילמו את המחיר עבורנו. זה ממשיך את המטאפורה המשפחתית (כלומר, אב, בעל, בן, אח, קרוב משפחה).
5. הגאולה היא לא מחיר ששולם לשטן (היו תיאולוגיות בימי הביניים שטענו זאת), אבל הפיוס של צדקת אלוהים ודברו עם אהבתו והמחיר על הצלב. השלום הוחזר בצלב, בני האדם קיבלו סליחה על המרד, צלם האלוהים שוקם וכעת יש לנו התחברות עם אלוהים!
6. יש עדיין היבט עתידי של גאולה (ראה רומים ח 23; אפסים א 14; ד 30), שיכלול תקומה מהמתים והתחברות נצחית עם אלוהים (ראה נושא מיוחד: השילוש). הגוף החדש שלנו יהיה כמו שלו (ראה א"יוח ג 2). קשה להגדיר את הפרדוקס של א"ק א טו 12-19 עם א"ק א טו 58-35. כמו שיש לנו גוף פיזי כך גם יהיה לנו גוף נצחי. כמו לישוע!

■ "נחנך" ראה הערה בעבריים י 20.

ט' 19 "העגלים והשעירים עם מים ותולעת שני ואזוב" נראה כי המחבר שילב את הטיהור על ידי פיזור דם על מצרע בויקרא י"ד 6-7 עם קידוש עשרת הדברות בסיני בשמות כ"ד 9-1. המשכן לא היה קיים בפרק כ"ד (ראו שמות מ'). יוספוס מספר לנו כי התזת דם הייתה חלק מהטקס של שמות מ'. המילה "עזים" חסרה בכמה כתבי יד יווניים קדומים (P⁴⁶, Nc, K, L) וכן בתרגום הסיריאקי (Syriac) והטקסט היווני שמשמש את אוריגן (Origen). עזים שימשו בדרך כלל למנחות חטאים, ולא לאישור ברית (אם כי לא באופן בלעדי, ראו בראשית ט"ו 9). עזים מושמטים באישור של "עשר המילים" (תורה) בספר שמות כ"ד 8-1. יתכן ש"עזים" היא רמז נוסף ליום הכיפורים, ויקרא ט"ז, שם העזים הן חלק בלתי נפרד מהטקס. מנקודת המבט המודרנית שלנו קשה לטעון שמעשי השליחים ז' (דרשתו של סטפנוס) ומחבר אל העבריים (תיאור פרק ט' של המשכן העתיק) אינם מדויקים. יש כל כך הרבה שלא ידוע על הטקסים הקדומים עצמם ועל המסורות הרבניות המשתנות כל הזמן שקשורים אליהם.

ט' 20 זהו ציטוט מתוך שמות כ"ד 8.

ט' 22 "כמעט אומר כל הדברים" יש דברים שהתנקו ללא דם במערכת התנ"ך (1) ויקרא ה' 11; (2) במדבר ט"ז 46; (3) במדבר ל"א 22-23; שמות י"ט 10; ל"ב 30-32; ויקרא ט"ו 5; ט"ז 26, 28; כ"ב 6; (5) תהילים נ"א. ראה הערה להלן.

■ "בלי שפיכת דם אין סליחה" בתנ"ך לטיהור נדרש (1) אש, (2) מים או (3) דם. מחבר זה מתייחס לחטא ברצינות. סליחה כרוכה בחיי איבוד חיים (ראו ויקרא י"ז 11, 14). מערכת ההקרבה של התנ"ך (ראו ויקרא א-ז) מציבה את הדרך להבנתנו את מותו החלופי של ישוע (ראו מתי כ"ו 28; מרקוס י 45; הראשונה לקורинתים י"א 25; השניה אל הקורинתים ה' 21)

בתנ"ך היו כמה דרכים שטיהרו דברים / אנשים ללא דם.

1. אש (ראו ויקרא י"ג 52, 55; ט"ז 27; במדבר ל"א 23)
2. מים (ראו שמות י"ט 30; ויקרא ט"ו 5; ט"ז 26, 28; כ"ב 6; במדבר ל"א 24)

3. הקרבת קמח (ראו ויקרא ה' 11-13)
 4. קטורת (ראו במדבר ט"ז 46-48)
 5. התערבות (ראו שמות ל"ב 30-32)
 6. תפילת הווידי והתחרטות (ראו תהילים ל"ב ו-נ"א)

אל העבריים ט' 23-28 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
 23 לכן היה צריך לטהר על-ידי אלה את הדברים אשר הם תבנית הדברים הנמצאים בשמים, אבל הדברים השמימיים עצמם דורשים זבחים טובים מאלה. 24 הרי המשיח לא נכנס אל מקדש אשר נעשה בידי אדם ואשר הוא בבואה של האמתי, כי אם בא אל עצם השמים להראות עתה בעדנו לפני האלהים 25 אף לא בא להקריב את עצמו פעמים רבות, ככהן הגדול הנכנס שנה בשנה אל הקדש בדם אשר אינו דמו; 26 שאם כן, היה צריך לסבל פעמים רבות מאז הוסד תבל. אבל כעת נגלה פעם אחת, בקץ העולמים, להסיר את החטא בקרבן עצמו. 27 וכשם שנגזר על בני אדם למות פעם אחת ואחרי כן המשפט, 28 כך גם המשיח, אחרי שהקרב פעם אחת לשאת חטאי רבים, יופיע שנית -שלא לענין החטא - למחכים לו לישועה.

ט' 23 "הם תבנית הדברים הנמצאים בשמים" מושג הדברים שבשמיים שזוהמו בגלל חטא האנושות על פני האדמה אינו שגרתי, אך אינו ייחודי למחבר זה (ראו אל הרומים ח' 18-22). יום הכיפורים, המוזכר לעתים קרובות כל כך בפרק זה, כולל טיהור שנתי של המשכן מהטמאה טקסית (ראו שמות ל' 10; ויקרא ט"ז 11-20). גן עדן אולי הזדהה על-ידי
 1. נפילת האנושות (ראו אל הרומים ח' 18-22; קולוסים א' 20)
 2. נוכחות השטן (ראו איוב א-ב; זכריה ג')
 3. פשוט מושג במסורת הרבנית

ט' 24 "להראות עתה בעדנו לפני האלהים" עבודת הכהונה של ישוע נעשתה בשני מישורים: (1) כקורבן עלי אדמות ו (2) ככהן בשמיים. ניתן להבין את הביטוי הזה בשני אופנים: בהקשר זה הוא מתייחס למותו כקורבן מטעם האנושות שנפל, אך ניתן היה להבין זאת כאל התייחסות למשרדו המתמשך של התערבות (ראו עבריים ז' 25; אל הרומים ח' 34; הראשונה ליוחנן ב' 1).
 המונח "מופיע" הוא *emphanizō*, שפירושו "לבוא לידי ביטוי" (ראו מתי כ"ז 53). בעבריים ט' 26 משמשת המילה "לבוא לידי ביטוי", *phaneroō*, (ראו בשנייה לקורינתים ה' 10; קולוסים ג' 4; הראשונה לפטרוס ה' 4; הראשונה ליוחנן ב' 28; ג' 2) משומשת בעבריים ט' 28 המילה "מופיעים", *optomai* (מתי י"ז 3; לוקס א' 11; ט' 31; כ"ב 43; כ"ד 34; מעשי השליחים ב' 3; ז' 2, 30, 35; ט' 17 ט"ז 9; כ"ו 16) מפתיע שהמחבר משתמש בשלושה מונחים נרדפים.

ט' 25 זה ממשיך את הדגש התיאולוגי של ספר העבריים שישוע נתן את עצמו "פעם אחת" (ראו עבריים ז' 27; ט' 11, 25-28; י" 10) ובכך, כהונתו, הקרבתו, ומקדש עדיפים על מקביליהם בתנ"ך.

	ט' 26
NASB	"אחרת, הוא היה צריך לסבול לעיתים קרובות"
NKJV	"ואז הוא היה צריך לסבול לעתים קרובות"
NRSV	"כי אז היה צריך לסבול שוב"
TEV	"כי אז היה צריך לסבול הרבה פעמים"
NJB	"אחרת הוא היה צריך לסבול שוב ושוב"

ב-*Word Pictures in the New Testament* by A. T. Robertson, א' ט. רוברטסון טוען שמדובר במשפט מותנה מן המעמד השני (כרך 5, עמ' 404), שמשמעותו אמירה כוזבת וכתוצאה מכך מסקנה שגויה. ישוע סבל רק פעם אחת, לא כמו הקרבנות הרגילים.

NASB	"עם השלמת העידנים"
NKJV	"בסוף העידנים"
NRSV	"בסוף העידן"
TEV	"עכשיו כשכל עידני הזמן מתקרבים לסוף"
NJB	"בסוף העידן האחרון"

ישנם כמה מונחים יוונים הקשורים ל"זמן", "נצחיות" ו"עידן". בפרק ט' משתמשים בשלושה רפרנטים זמניים:

1. עבריים ט' 9, "זמן נוכחי", כלומר בתנ"ך
2. עבריים ט' 10, "זמן הרפורמציה", כלומר, הברית החדשה (תחילת העידן החדש)
3. עבריים ט' 26, "השלמת העידן", כלומר, עידן חדש של צדקנות (השלמת העידן החדש, ראו מתי י"ג 39, 40, 49; כ"ד 3; כ"ח 20)

הרבנים וסופרי הברית החדשה חזו שני עידנים (דואליזם אופקי): (1) עידן רע עכשווי המאופיין במרד אנושי וקללת אלוהים (2) העידן הקרב ובא הנחנך בידי המשיח, יום הצדק.

התנ"ך מתמקד בבואו המלכותי והעוצמתי של המשיח כשופט וכשליט, אך כפי שמגלה הברית החדשה, הוא יבוא פעמיים, פעם משרת סובל, כבש האל; ומאוחר יותר, בדיוק כמו שחזה התנ"ך. שני ביאות המשיח גורמות לחפיפה של שני העידנים היהודיים. מלכות האל הגיעה עם הולדתו של ישוע אך לא תושלם עד לשוב המפוארת. המאמינים הם לכן אזרחים בשני תחומים: הממלכה הנצחית והממלכה הזמנית.

ט' 27 פסוק זה דוחה ללא ספק כל רעיון של העברת הנשמות, גלגל של *kharma*, או חיים קודמים, שהיא תורת זוועה לאנושיות שנפלה וחוטאת! תפיסת העולם המשיחי של "חיים יחידים ואז שיפוט" היא שמדליקה את דחיפות האוונגליזם; שהורס את התפיסה התיאולוגית של אוניברסליזם (כל בני האדם יינצלו בסוף); שדורש עמלה גדולה (ראו מתי כ"ח 19-20) לא להפוך להצעה טובה או לאופציה הגדולה!

ט' 28 "לשאת את חטאי הרבים" זה עשוי להיות רמז לישעיהו נ"ג 12 (ראו הראשונה לפטרוס ב' 2). המונח "רבים" אינו בלעדי (חלקם), אלא מקביל ל"כולם" של נ"ג 6 (ראו אל הרומים ה' 18, "כולם"; ה' 19, "רבים"). המונח "לשאת" עשוי להיות גם רמז לישעיהו נ"ג 4, 11, 12. פירוש הפועל העברי הוא "לשאת" או "לקחת" (ראו הראשונה לפטרוס ב' 24). "ישוע שילם חוב שהוא לא חייב; חייבים אנו חוב שלא יכולנו לשלם."

■ "יופיע בפעם השנייה" זה כנראה מתייחס לבואו השני של ישוע, נושא בברית החדשה החוזר על עצמו (ראה מתי כ"ד 3, 27, 30, 37, 39, 42, 44; כ"ו 64; מרקוס י"ג 20; י"ד 62; לוקס כ"א 27; יוחנן י"ד 3; מעשי השליחים א' 11; הראשונה לקורינתים א' 7; ט"ו 23; אל הפיליפים ג' 20-21; הראשונה לתסלוניקים ב' 19; ג' 13; ד' 15-16; ה' 23; השניה לתסלוניקים א' 7, 10; ב' 1, 8; הראשונה לטימותיאוס ו' 14; השניה לטימותיאוס ד' 1, 8; טיטוס ב' 13; אל העבריים ט' 28; יעקב ה' 7-8; הראשונה לפטרוס א' 7, 13; השניה לפטרוס א' 16; ג' 4, 12; הראשונה ליוחנן ב' 28). ראה נושא מיוחד: זמני פועל ביוונים המשמשים לישועה עבריים א' 14.

עם זאת, יש אפשרות, באופן קונטקסטואלי, שהיא מתייחסת לכך שהמשיח עוזב את המשכן השמימי לאחר הקרבתו הגדולה והמוצלחת (ראו *New Testament Transline* by Michael Magill, עמ' 846, מס' 32 ו-35). משהו מקביל לכהן הגדול התנ"כי היוצא מקודש הקודשים ביום הכיפורים.

NASB NKJV NRSV, TEV NJB	"למען ישועה ללא התייחסות לחטא" "חוץ מחטא, לישועה" "לא להתמודד עם חטא, אלא להציל" "אין עוד חטא ... להביא גאולה"
----------------------------------	---

נראה כי ביטוי זה רומז כי המשיח הגיע בפעם הראשונה להתמודד עם בעיית החטא של האנושות, אך הוא יבוא שוב לאסוף לעצמו (ראו הראשונה לתסלוניקים ד' 13-18) את אלה אשר סמכו עליו וכמהים לחזרתו. (ראו אל הרומים ח' 19, 23; הראשונה לקורינתים א' 7; אל הפיליפים ג' 20; טיטוס ב' 13).

■ "למחכים לו לישועה" זה עשוי להיות רמיזה נוספת לטקס יום הכיפורים, בו חיכו בני ישראל בשקיקה לכהן הגדול שיצא מקודש הקודשים בחיים, אשר סימל את קבלת יהוה את המשרד המתווק שלו.

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. מדוע כותב אל העבריים דן במשכן העתיק של המדבר?
2. מדוע ט' 9 משמעותית מבחינה תיאולוגית?
3. האם יש משכן גשמי אמיתי שבשמיים שהמשיח אכן נכנס אליו להקריב קרבן?
4. באילו שתי קונטציות של "ברית" משתמש המחבר בפסוקים 15-18?

אל העברים י

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
החטא הוסר על ידי הקורבן של המשיח (ט 23-18)	קורבן חיות לא הספיק	המאפיינים של קורבן המשיח (ט 11-18)	הקורבן של המשיח מסיר את החטא (ט 23-18)	הקורבן הישן לא יעיל
י 4-1	י 4-1	י 10-1	י 4-1	י 10-1
	המוות של המשיח הגשים את רצון אלוהים			
י 10-5	י 10-5		י 10-5	
	קורבן המשיח משלים את הקדושה			היעילות של קורבן המשיח
י 14-11	י 18-11	י 18-11	י 14-11	י 18-11
י 18-15			י 18-15	
תוכחה ואזהרה	החזיקו בהכרזת אמונתכם	תוכחה ואזהרות	בואו התקרב לאלוהים	ההזדמנות המשיחית
י 25-19	י 25-19	י 25-19	י 25-19	י 25-19
	צדיק באמונתו יחיה			סכנת הכפירה
י 31-26	י 39-26	י 31-26	י 31-26	י 31-26
				המניעים להתמדה
י 39-32		י 39-32	י 39-32	י 39-32

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות הקשר

א. היחידה הספרותית מתחילה בעבריים ח' 1 ונמשכת דרך עבריים י' 18.

ב. זה מרמז על שלוש הדרכים בהן המשרה של ישוע עדיף על עבודת הכהנים הלויים.

1. ההקרבה העליונה של ישוע (דמו שלו, ראו עבריים ט' 12-14)
2. מנחת ישוע אחת לנצח (ראו הערה מלאה בעבריים ז' 27)
3. קדושתו השמימית, לא הארצית, של ישוע (ראו עבריים ט' 11)

ג. הפועל *teleioō* משומש שוב ושוב בעברית.

1. אל העבריים ב' 10, ישוע עשה מושלם באמצעות סבל
2. אל העבריים ה' 9, ישוע עשה מושלם והפך למקור הישועה הנצחי
3. אל העבריים ז' 19, חוק משה לא עשה דבר מושלם
4. אל העבריים ז' 28, ישוע עשה מושלם
5. אל העבריים ט' 9, טקס משה אינו מסוגל להפוך את מצפונם של המתפללים למושלם
6. אל העבריים י' 1, טקס משה שאינו מסוגל להפוך את המתפללים למושלמים
7. אל העבריים י' 1, מנחתו של ישוע הפכה את המאמינים למושלמים לנצח
8. אל העבריים י"א 40, קדושי התנ"ך והברית החדשה מושלמים יחד
9. אל העבריים י"ב 23, רוחם של צדיקים נהייתה מושלמת

לימוד מילים וביטויים

עברים י 10-1 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)

¹ התורה, אשר צל הטובות העתידות בה ולא עצם צלם הדברים, אף פעם אינה יכולה להביא לידי שלמות על-ידי אותם הקרבנות את הבאים להקריבם בהתמדה שנה בשנה.² אלו יכלה לעשות כן, היתה מפסקת הקרבתם; כי לאחר שהמשרתים בקדש היו נטהרים פעם אחת, לא היתה בהם עוד הכרת חטא.³ אבל יש בקרבנות הללו זכרון חטאים מדי שנה בשנה,⁴ שכן דם פרים ושעירים אינו יכול להסיר חטאים.⁵ לכן בהכנסו אל העולם הוא אומר:

"זבח ומנחה לא-חפצת,

גוף כוננת לי;

⁶ עולה וחטאה לא שאלת.

⁷ אז אמרתי: הנה-באתי - במגלת-ספר כתוב עלי -

לעשות-רצונך, אלהי."

⁸ באמרן לעיל, "זבח ומנחה ועולה וחטאה לא חפצת אף לא שאלת", אשר מקריבים אותם על-פי התורה,

⁹ ובאמרן אחרי כן, "הנה באתי לעשות רצונך", מסיר הוא את הראשונה כדי להקים את השניה.¹⁰ ובאותו הרצון מקדשים אנחנו על-ידי הקרבת גופו של ישוע המשיח פעם אחת ולתמיד.

י' 1 "צל" חקיקה משה ("החוק") וטקסים היו סוג של קדימה לכהונה הגדולה של ישוע במשכן השמימי, שלא נעשתה בידיים אנושיות (ראו עבריים ח' 5; ט' 23-28).

ב-*The Jerome Biblical commentary* יש תגובה מעניינת:

"כאן המחבר אינו משתמש 'בצל' כפי שהוא עושה בעבריים ח' 5, שם מיועד הניגודיות השמימית-ארצית בפילוסופיה של אפלטון, אלא במובן הכתיבה המאפיינת את שאול של הבהרה למה שעתיד להגיע דרך ישוע (ראו אל הקולסים ב' 17) ... קרבנות הכיפורים החוזרים מדי שנה לא הצליחו להסיר חטא; הם פשוט הקדימו את הקרבתו של ישוע" (עמ' 399).

▣ "של הדברים הטובים הבאים" בעבריים ט' 11 זה התייחס למשרד הכהונה הגדולה של ישוע.

NASB	"לא צורת הדברים"
NKJV	"לא דימוי הדברים"
NRSV	"לא הצורה האמיתית של המציאות האלה"
TEV	"לא מודל מלא ונאמן לדברים האמיתיים"
NJB	"אין תמונה אמיתית שלהם"

זהו המונח היווני *icon* שפירושו התרבות מפורטת התואמת את המציאות (ראו השניה לקורנתים ד' 4; קולוסים א' 15). כאן זה נשלל ומקושר באופן דקדוקי ל"צל".

▣ "אותם הקרבנות את הבאים להקריבם בהתמדה שנה בשנה" ישוע מציע קרבן יעיל אחד. הכהנים מציעים שוב ושוב.

▣ "להביא לידי שלמות" פירושו של מונח זה "להשלים", "להשיג במלואו". מילה זו (*teleiōō* וצורתיו האחרות) היוותה נושא קבוע לאורך כל הספר. ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11. המונח *telos*

1. פירושו "השלמה", "להגיע למטרה", או "סוף" (ראו עבריים ג' 6, 14; ו' 11)
2. בעבריים ה' 14 *teleios* משומש לאדם בוגר
3. בעבריים ו' 1 *teleiotes* זו קריאה לבגרות
4. המונחים משמשים בקשר עם משרד מליצדק ומשכן השמים בעבריים ז' 11 ו-ט' 11.

▣ "אלה שמתקרבים" בתנ"ך הכוונה לכהנים שניגשים ליהוה להלל או לשרת. אך כאן, תחת הברית החדשה (ראו ירמיהו ל"א 31-34), הכוונה היא לכל המאמינים (ראו יעקב ד' 8) שכעת יש להם גישה אינטימית לאלוהים באמצעות המשיח (ראו עבריים ד' 7; ז' 19, 25; י" 1, 22)

	2 י'
NASB, NRSV, NJB	"אחרת"
NKJV	"אז"
TEV	"אם"

זהו משפט מותנה מדרגה שניה, המכונה לעתים קרובות "בניגוד לעובדה". קביעה כוזבת נעשית כדי להעלות נקודה תיאולוגית בכוח (ראו עבריים ד' 8; ז' 11; ח' 4, 7; י" 2; י"א 15). ניתן לתרגם את פסוק 2 כ-

1. שאלה המצפה לתשובה "כן", כמו ב- NASB, NRSV, NAB
2. שאלה חלקית, כמו ב- NKJV, NIV
3. הצהרה, כמו ב- TEV, NJB, REB

▣ "היתה מפסקת הקרבנות" זה עשוי לרמוז (ראו עבריים י' 11; ז' 28) כי המקדש עדיין מתפקד; ולכן ייתכן שאל העבריים נכתב ב-70 לספירה, כאשר בית המקדש (וירושלים) נהרס כולו על ידי הגנרל הרומי (לימים הקיסר) טיטוס.

▣ "לאחר שהמשרתים בקדש היו נטהרים פעם אחת, לא היתה בהם עוד הכרת חטא" זו הייתה הבעיה עם ברית משה: היא לא הצליחה לנקות את לב ומוח האשמה (ראו עבריים ט' 9, 14). הברית החדשה במשיח מעניקה גישה לאלוהים בתעוזה (מצפון נקי)!

י' 3 "תזכורת לחטאים שנה אחר שנה" נראה כי הדבר מתייחס ליום הכיפורים (ראו ויקרא ט"ז), מכיוון שזה היה המוקד של פרק ט', אך הוא יכול להתייחס לכל מערכת ההקרבה. העובדה שהיה צורך להקריב קורבן לניקוי המשכן והעם מדי שנה, המשיך להזכיר לבני ישראל את הרצינות של חטא ואשמה אנושיים (ראו אל הגלטים ג').

י' 4 "כי זה בלתי אפשרי" המילה בלתי אפשרית משומשת מספר פעמים בעבריים (ראו הערה מלאה בעבריים ו' 6).

1. עבריים ו' 4 (ביוונית, אך ו' 6 בארגון מחדש של NASB). זה בלתי אפשרי לחדש אותם לחזרה בתשובה
2. עבריים ו' 18, זה בלתי אפשרי שאלוהים ישקר
3. עבריים י' 4, זה בלתי אפשרי שדם של בעלי חיים יקח ממנו את החטא
4. עבריים י"א 6, ללא אמונה אי אפשר לרצות את אלוהים

עבור מחבר העבריים המונח היווני "בלתי אפשרי" לא יכול להיות משמעותו "קשה"!

	5 י'
NASB	"כשהוא בא לעולם, הוא אומר"
NKJV	"כשהוא בא לעולם, הוא אמר"
NRSV	"שהמשיח בא לעולם, הוא אמר"
TEV	"שהמשיח עמד לבוא לעולם, הוא אמר לאלוהים"
NJB	"וזו הסיבה שהוא אמר לקראת בואו לעולם"

זה מביא ציטוט (ראו עבריים י' 5-7) מתהילים מ' 6-8, המראה את מורת רוחו של יהוה כלפי הקרבנות של התנ"ך מכיוון שלא היו מלווים אורח חיים של אמונה. המחבר שלנו משתמש בתהילים מ' 7 כרמיזה למשיח הקרוב שישמח את אלוהים בצורה מושלמת.

ציטוט זה מרמז גם על קיומו של המשיח (ראו יוחנן א' 1-2; ח' 57-58; השניה לקורנתים ח' 9; אל הפיליפים ב' 6-7; הראשונה ליוחנן א' 1). מעולם לא הייתה תקופה בה המשיח לא היה קיים! את מהותו האחת עם האב ניתן לתעד מיוחנן ה' 18; י' 30; י"ד 9; י' 28.

■ **"גוף שהכנת עבורי"** ציטוט זה עוקב אחר תהילים מ' 6 של תרגום השבעים. טקסט המסורה "אוזן שחפרת לי". האזכור הספציפי של גוף פיזי שהוכן למשיח יתפקד גם בסוף המאה הראשונה למאבק בגנוסטיקה התחלתי. ישוע היה באמת אנושי.

י' 6 יש כמה קטעים כאלה בתנ"ך (ראו שמואל א ט"ו 22; ישעיהו א' 11-17; הושע ו' 6; עמוס ה' 21-27; מיכה ו' 6-8). אסור לפרש אותם כאלוהים שדוחה את מערכת ההקרבה, שהייתה מעשה בחסדו כדי להתמודד עם בעיית החטא והאחוזה של האנושות במשך זמן מוגבל. אך האנושות שנפלה ניצלה את הנהלים והפכה אותם לטקס מכני ושל פולחן דתי במקום חזרה בתשובה ואמונה מכל הלב. אלוהים דוחה את הביצועים המשוכללים של טקסים דתיים ושל פולחן דתי שאינם משקפים את הלב וחיי האמונה (ראו ישעיהו א').

י' 7 **"במגילת הספר זה נכתב"** זהו פסיבי מושלם, המתייחס לברית הישנה. מקור התנ"ך נכתב בחלקים על מגילות עור. על מגילות ים המלח שנמצאו בשנת 1947 היה עותק של ישעיהו שנכתב על מגילת עור של 9 מטר.

■ **"לעשות רצונך, אלוהים"** רצונו של אלוהים היה ברית חדשה עם האנושות כולה שהוקמה על ידי מותו ותחייתו של ישוע (ראו מרקוס י' 45; השניה אל הקורנתים ה' 21; עבריים י' 9). כאשר מתו בעלי חיים במנחות קרבן, לא הייתה להם ברירה. ישוע הניח ברצון את חייו שלו (ראו יוחנן י' 17-18).

י' 8 **"קורבנות"** נראה שרשימה זו של ארבעה מונחים בפסוק 8 מכסה את כל סוגי הקרבנות (ראה ויקרא א'-ז'). המונח "הקרבה" פירושו פשוטו כמשמעו קרבן שלום מרצון.

■ **"הקרבה"** הכוונה ל"מנחת ארוחה" מרצון.

■ **"קורבן אש"**. אלה היו קרבנות מרצון אישי, קורבנות שנשרפו לחלוטין.

■ **"קרבנות לחטא"** זהו סוג נוסף של הקרבנות חובה המוזכרים בפרקי ויקרא ד'-ה'.

■ **"המוקרבים על פי התורה"** מטרת המחבר היא להראות את עליונותו של הקרבת ישוע מאל הקרבנות הלזים. אפילו כאשר בוצעו קרבנות בתנ"ך בהתייחסות ובנהלים המתאימים, הם היו רק התרעה על עבודתו של ישוע.

י' 9 **"הוא"** הכינוי גוף הקודם הזה מעורפל. זה יכול להתייחס לאב כמי שחונך את הברית. כמו כן הביטוי "גוף ישוע המשיח" בעבריים י' 10 מרמז שהוא לא הנשוא. עם זאת, בכל הפעלים בציטוט מתהילים מ' 6-8 (עבריים י' 5-7) יש את המשיח כנושא שלהם.

■ **"הראשון"** הכוונה לברית משה (ראו קולוסים ב' 14).

NASB, NKJV	"לוקח"
NRSV	"מבטל"
TEV	"מבטל את"
NJB	"מבטל"

זהו מונח יווני חזק ל"להרוס" (*anaireō*). השאלה היא כיצד להבין מונח זה ביחס לתנ"ך? כהתגלות מאלוהים הוא נצחי (ראו מתי ה' 17-19). שאלו מצטט לעיתים קרובות את התנ"ך כאל הודאה למאמינים. עם זאת, כאמצעי

לישועה או סליחה של חטא זה היה רק שלב מקדים (ראו אל הגלטים ג'). זה הושלם ועבר מעבר בברית החדשה במשיח. ההקשר חייב לקבוע אם יש לתרגם מונח זה "נלקח" (יתגשם) או "בוטל" (הושמד).

■ "השני" הכוונה לברית החדשה (ראו ירמיהו ל"א 31-34; יחזקאל ל"ו 22-36) בישוע.

י' 10 NASB, NKJV "על ידי רצון זה התקדשנו באמצעות קרבן גופתו של ישוע המשיח אחת ולתמיד"
NRSV "ורצונו של אלוהים קידשנו באמצעות קרבן גופתו של ישוע המשיח אחת ולתמיד"
TEV "מכיוון שישוע המשיח עשה את מה שאלוהים רוצה שיעשה, כולנו מטוהרים מהחטא על ידי
ההנפקה שהוא עשה מגופו שלו אחת ולתמיד"
NJB "והרצון היה שנתקדש לנו על ידי קרבן גופתו של ישוע המשיח שנעשה אחת ולתמיד"

האם "הרצון" מתייחס לרצונו של המשיח (ראו עבריים י' 7, 9 ו- NASB, NJB) או לרצון האב (NRSV, TEV)? מכיוון שישוע הוא זה המדבר בעבריים י' 5 (ראו עבריים י' 9), אז ההקשר מציע את רצונו.

■ "אנחנו הוקדשו" זהו צורת הבינוני שלילי ומושלמת. מטרת המשיחיות היא עם צדיק. זו גם הייתה המטרה של התנ"ך. קדושה או קידוש הוא בעצם הסרת הקללה וההשלכות של הנפילה (ראו בראשית ג'), שיבוש צלם אלוהים באנושות. הברית החדשה נותנת מענה לצורך זה בשני אופנים: (1) על ידי הצהרה משפטית, עמדה נתונה (מעידה) ו- (2) על ידי קריאה לקדושה (ציווי). המאמינים מוצדקים ומתקדשים על ידי תגובת אמונה חוזרת בתשובה לקרבן הגאולה של אלוהים בישוע. לאחר שניצלנו, על ידי רוח הקודש, אנו מונעים על ידי חוק פנימי, רצון פנימי (לב חדש ורוח חדשה) להיות דמויי ישוע (ראו אל הרומים ח' 29; אל הגלטים ד' 19; אל האפסים א' 4). הקדושה משפיעה על מעמדנו בפני אלוהים ועל מאפייני המשפחה החדשים שלנו שחיו בחיי היומיום. ראה נושא מיוחד בעבריים ב' 11.

■ "באמצעות קרבן גופתו של ישוע המשיח" המין האנושי לא רדף אחרי אלוהים (ראו ישעיהו נ"ג 6; אל הרומים ג' 10-11); אלוהים רדף אחריהם! הוא סיפק דרך לכל בני האדם לחזור להתחברות איתו (ראו מרקוס י' 45; השניה לקורינתים ה' 21; ישעיהו נ"ג).

■ "אחת ולתמיד" זהו נושא שחוזר על עצמו (ראו עבריים ז' 27; ט' 12, 28; י' 10, ראה הערה מלאה בעבריים ז' 27). זה מראה על עליונות הקרבתו של ישוע על הקורבנות החוזרים על עצמם של ברית משה (ראו עבריים י' 11-12). כל מה שצריך לעשות למען ישועת האנושות סופק. כל שעלינו לעשות הוא להיענות להצעתו של אלוהים באמצעות אמונה בעבודתו המוגמרת של ישוע. "כל מי שיבוא" (ראה אל הרומים י')

עברים י' 11-18 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
11 כל כהן עומד יום יום לשרת בקדש ומקריב פעמים רבות את אותם הקורבנות אשר אף פעם אינם יכולים להסיר חטאים. 12 אבל זה, לאחר שהקריב קרבן אחד על החטאים, ישב לימין האלהים לתמיד 13 ומאז הוא מחכה עד אשר יושתו אויביו הדום לרגליו, 14 שכן בקרבן אחד השלים לתמיד את המקדשים. 15 וגם רוח הקדש מעידה לנו על זאת, כי לאחר שאמר, 16 "זאת הברית אשר אכרת אתם אחרי הימים ההם, נאם-יהוה: נ תתי את-תורתך בקרבם ועל-לבם אכתבנה", 17 הוא אומר, "ולעונם ולחטאתם לא אזכר-עוד". 18 ובמקום שהללו נסלחים אין עוד קרבן על חטאים.

י' 11 "כל כהן" בכתב יד יווני A יש "כהן גדול". המחבר משתמש לעתים קרובות בשני המונחים עבור ישוע.

■ "עומד" הכהן עומד בכל שנה להעלות קורבנות, אך ישוע "יושב" (עבריים י' 12), עבודתו נעשתה!

י' 12 "קורבן אחד על חטאים" ישוע התמודד עם בעיית החטא האנושית. איש לא אבוד בגלל "חטא". המחסום היחיד להצלת כל העולם הוא חוסר אמונה. אלוהים סיפק דרך לכולם, לכל הזמנים.

המונח היווני *diēnekēs*, שתורגם "לנצח" או "לכל עת", מופיע בעבריים שלוש פעמים (ראו עבריים ז' 3; י' 12, 14). לרוב זה קשור למונח או לביטוי שקודם לו, שיקשרו אותו ל"קורבן אחד לחטאים". זה לא חלק שמצוטט בהמשך תהילים ק"י 1.

■ **"ישב לימין האלהים לתמיד"** זו רמיזה חוזרת בתהילים ק"י 1א (ראו עבריים א' 3; ח' 1; י"ב 2). "יד ימין" היא מטאפורה אנתרופומורפית למקום הכוח המלכותי, הסמכות ועליונות. זהו גם מקום ההתערבות (ראו אל הרומים ח' 34; עבריים ז' 25; הראשונה ליוחן ב' 1). ישוע הוא הכהן (ראו תהילים ק"י 4) והמלך (ראו תהילים ק"י 3-1), כמו מלכיצדק (פרק ז') שהלך לפניו וסיפק את כל מה שאנחנו צריכים.

י' 13 **"עד אשר ישתו אויביו הדום לרגליו"** זהו ציטוט נוסף מתהילים ק"י 1א. הקרב הרוחני נוצח (ראו אל הקולסים ב' 15), אך טרם הושלם.

י' 14 הפסוק הזה מראה את המתח של הספר כולו בתחום הביטחון. הקרבתו החד פעמית של ישוע הושלמה לתמיד (חיווי פעיל מושלם) את המאמינים (ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11). הקורבן הוא מספיק ומושלם כדי למלא את משימת הגאולה (שלא כמו ברית משה, ראו עבריים ז' 11, 19; ט' 9). המאמינים חייבים להמשיך בתגובת אמונתם, שמקדשת אותם (צורת הבינוני פעילה ומושלמת). אמונה מתמשכת היא המפתח להבטיח האישית לישועה. הלב החדש ושכל החדש (ראו יחזקאל ל"ו 22-38) מניע את המאמינים לחיות חיי אלוהות בהכרת תודה לישועה חופשית, שלמה ומקיפה. בספר זה אף פעם אין שאלה לגבי הלימות ההקרבה של ישוע, אך יש שאלה לגבי התגובה האישית - ההצהרה הראשונה של קבוצה אחת והצהרה הממושכת של הקבוצה השנייה.

י' 15 "רוח הקודש" זה מראה את השקפתו של המחבר על השראת התנ"ך (ראו מתי ה' 17-19; השניה לטימותיאוס ג' 16).

י' 16-17 זהו ציטוט מירמיהו ל"א 33-34, אך סדר הביטויים הפוך. נראה כי המחבר ציטט מהזיכרון מכיוון שציטוט זה שונה מהטקסט העברית של המסורה ותרגום השבעים, וכך גם אותו ציטוט בעבריים ח' 10-12 (אלא אם כן זה היה הפיכה החלטית).

י' 18 זהו שיא הוויכוח של המאמינים והתקווה הגדולה שלנו (הדרך הראשונה הלכה לעולמה, ראו עבריים ח' 13).

אל העבריים י' 19-25 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
19 לכן, אחי, מכיון שיש לנו בטחון להכנס אל הקדש בדם ישוע,²⁰ בדרך חדשה וניה אשר הוא חנך לנו דרך הפרכת, שהיא בשרו,²¹ ובהיות לנו כהן גדול על בית אלהים,²² נתקרבה נא בלבב שלם ובמלוא ודאות האמונה, כשלבותינו מטהרים מהרשעת מצפון והגוף רחוף במים טהורים.²³ נחזיקה נא בתקוה שאנו מצהירים עליה ואל נמוט, שכן נאמן המבטיח.²⁴ נשים לבנו איש אל רעהו, לעורר זה את זה לאהבה ולמעשים טובים.²⁵ בל נזניח את התכנסותנו כמנהג כמה אנשים, כי אם נעודד איש את רעהו, וביחוד בראותכם כי קרב היום.

י' 19

NASB, NRSV

"מכיון שיש לנו ביטחון"

NKJV

"שיש לנו תעוזה"

NJB

"יש לנו ... אמון מלא"

פירוש המונח *parthēsia* הוא "תעוזה" או "חופש הדיבור" (ראו עבריים ג' 6; ד' 16; י' 19, 35). מונח זה מבטא את תחושת הקבלה והאינטימיות החדשה של המאמינים עם אלוהים. זה מה שחוק משה לא יכול היה לספק (ראו עבריים ט' 9)! ביטחון זה צריך להישמר בחוזקה על ידי אמונה (ראו עבריים ג' 6, 14; ד' 14). הביטחון מבוסס על עבודת ההקרבה המוגמרת של ישוע (ראו אל האפסים ב' 9-8), ולא ביצוע אנושי! ביטחון נשמר על ידי חיים אלוהיים (ראו אל האפסים ב' 10).

נושא מיוחד: אומץ-לב (*PARRĒSIA*)
SPECIAL TOPIC BOLDNESS (*PARRĒSIA*)

מונח יווני זה מורכב מהמילים "כל" (*pan*) ו-"דיבור" (*rhēsis*). לחירות או אומץ-הלב הזה בדיבור היתה לעתים קרובות קונטציה של אומץ לב בזמן התנגדות או דחייה (השווה ליוחן ז 13; תסל"א ב 2). בכתביו של יוחן (13 פעמים) המונח מצוין לעתים קרובות הכרזה פומבית (השווה ליוחן ז 4; גם בכתביו של שאול, קול"ב 15). למרות זאת, לפעמים המונח פשוט אומר "בפשטות" (השווה ליוחן י 24; יא 14; טז 25, 29). במעשי השליחים, השליחים מכריזים את המסר על ישוע באותו אופן (באומץ לב) כפי שישוע דיבר על האב והתכניות וההבטחות שלו (השווה למה"ש ב 29; ד 13, 29, 31; ט 27-28; יג 46; יד 3; יח 26; יט 8; כו 26; כח 31). שאול גם ביקש תפילה שהוא יוכל להכריז את הבשורה באומץ לב (השווה לאפס' ו 19; תסל"א ב 2) ושהוא יוכל לחיות את הבשורה (השווה לפיל"א 20). התקווה האסכטולוגית של שאול במשיח נתנה לו אומץ-לב וביטחון להכריז את הבשורה בדור הנוכחי הרע הזה (השווה לקור"ב ג 11-12). היה לו גם ביטחון שתלמידיו של ישוע יפעלו באופן תואם (השווה לקור"ב ז 4). יש עוד היבט אחד למונח זה. האיגרת אל העברים עושה שימוש במונח זה במשמעות ייחודית של ביטחון במשיח לגשת אל אלוהים ולדבר אליו (השווה לעבר' ג 6; ד 16; י 19, 35). מאמינים מתקבלים באופן מלא ומוזמנים לאינטימיות עם האב דרך הבן!

בברית החדשה נעשה שימוש במונח זה במספר דרכים.

1. אמון, אומץ-לב או ביטחון בהקשר ל
 - א. בני אדם (השווה למה"ש ב 29; ד 13, 31; קור"ב ג 12; אפס' ו 19)
 - ב. אלוהים (השווה ליוח"א ב 28; ג 21; ד 12; ה 14; עבר' ג 6; ד 16; י 19)
2. לדבר באופן פתוח, בפשטות או באופן שאינו משתמע לשתי פנים (השווה למרק' ח 32; יוח' ז 4, 13; י 24; יא 14; טז 25; מה"ש כח 31)
3. לדבר באופן פומבי (השווה ליוח' ז 26; יא 54; יח 20)
4. נעשה שימוש בצורה הקרובה (*parrhēsiāzomai*) כדי להטיף באומץ-לב בזמן תנאים קשים (השווה למה"ש יח 26; יט 8; אפס' ו 20; תסל"א ב 2)

בהקשר הזה זה מתייחס לביטחון אסכטולוגי. המאמינים אינם יראים מביאתו השנייה של המשיח; הם מקבלים אותה עם התלהבות בטוחה מכיוון שהם עומדים במשיח וחיים חיים המשקפים את המשיח.

☐ **"להיכנס למקום הקדוש"** זכור, אחד הנושאים המרכזיים של הספר הוא גישה לאלוהים דרך סליחתנו באמצעות החיים והמוות של ישוע בשמנו. הכוהנים הגדולים של התנ"ך נכנסו לקודש הקודשים של המשכן פעמיים ביום אחד בשנה (ראו עבריים ט' 25), יום הכיפורים (ראו ויקרא ט"ז). אבל כעת באמצעות הקרבתו של ישוע יכולים כל המאמינים לקבל גישה אינטימית מתמדת לאלוהים (מטפורה נוספת לגישה היא הפרוכת הקרועה מלמעלה למטה, ראו מתי כ"ז 51, ראו מרקוס ט"ו 38)

☐ **"בדמו של ישוע"** זה לא דם קסום, אלא דם אנושי. זה מייצג את מותו של ישוע שהוקרב בשם המין האנושי החוטא (ראו מעשי השליחים כ' 28; אל הרומים ג' 25; ה' 9; אל האפסים א' 7; ב' 13; קולוסים א' 20; עבריים ט' 12, 14; י"ב 24; י"ג 12; הראשונה לפטרוס א' 2, 19; ההתגלות א' 5; ה' 9).

י' **20 "חדש"** פירוש המילה *prosphatos* הוא "הרג טרי" ומשמש כאן רק בברית החדשה.

☐ **"דרך חיים"** זהו אישור לתחיית המתים. הוא נהרג, אך כעת הוא חי (ראו ההתגלות ה' 6) לנצח!

"נחנך" NASB
 "הקדיש לנו" NKJV
 "הוא פתח לנו" NRSV, TEV
 "נפתח לנו" NJB

זהו חייוי פעיל אאוריסטית המעיד. "דרך חדשה וחיה" זו היא מציאות מושלמת, היסטורית, רוחנית. הלקסיקון היווני-אנגלי מאת וולטר באואר, שעודכן על ידי ארנדט, גינגריץ' ודנקר (*The Greek-English Lexicon* (by Walter Bauer, updated by Arndt, Gingrich and Danker), מפרט שני תרגומים שונים למונח בהקשר זה. 1. לפתוח דרך (עבריים י' 20). 2. חנוך או הוקדש בטקסים חגיגיים (עבריים ט' 18) (עמ' 215). ההקשר מציע לי קשר הדוק יותר בין שני המופעים הללו של מונח ברית חדשה נדיר זה. שוב, ההשוואה בין הבריתות נראית לעין; בדמו ישוע פתח דרך טובה בהרבה להתקרב לאלוהים ולשמור על אחוה.

□ **"דרך הפרוכת"** זה קשור לפרוכת הפנימי במשכן שבין המקום הקדוש לקודש הקודשים (ראו מתי כ"ז 51). כאן הפרוכת היה "בשרו" של ישוע. אז זה יתייחס לגופו של ישוע שנשבר עבור חטאינו, ובכך סיפק גישה לאלוהים (ראו ישעיה נ"ב 13-12). מחבר העבריים רואה את החלק החיצוני של המקדש (מקום קדוש) כמייצג את התחום הפיזי ואת המקדש הפנימי (קודש הקודשים) כתחום הרוחני. באור זה המשכן השמימי מנוגד לתבנית הארצית (ראו עבריים ו' 19).

י' **21 "כהן גדול"** ראה נושא מיוחד: ישוע ככהן גדול בעבריים ב' 17.

□ **"בית אלוהים"** הכוונה היא לתנ"ך (ראו עבריים ג' 5) ולברית החדשה (ראו עבריים ג' 6; הראשונה לטימותיאוס ג' 15; הראשונה לפטרוס ד' 17) מאמינים (ראו אל האפסים ב' 11-13) כמו שמשה היה משרת בבית האל, ישוע הוא הכהן הגדול והבן!

י' **22 "בואו נתקרב"** זהו הווה אמצעי (מרכיב) נוכחי. ביטחוננו של המאמינים מבוסס על עבודתו המוגמרת של ישוע, אך יש לאמץ את התועלת וההזדמנות הזו! "התקרבות" משמש למתפללים מתקרבים לאלוהים. שימו לב להתקדמות:

1. בואו להתקרב בלב כנה (עבריים י' 22)

2. בואו נאחז בחוזקה את ידיו תקוותנו (עבריים י' 23)

3. הבה נבחן כיצד לעורר זה את זה (עבריים י' 24)

הברית החדשה (ראו ירמיהו ל"א 31-34) היא לב חדש ורוח חדשה; אהבה פנימית וחוק חיצוני; מתנה בחינם בעבודה המוגמרת של ישוע, אך יש לה גם דרישות, פירות צפויים, תוצאות נצפות! אמון בסוגיות הישועה בח"י האלוהות! זו לא בראש ובראשונה אמונה לאשר, וגם לא תיאולוגיה לאמץ אותה, אלא התנהגות משיחית (לא חוסר חטא) הניכרת לכולם!

שימו לב לרשימות הדרישות ל"קרב קרוב".

1. בלב כנה

2. בביטחון מלא של אמונה

3. לאחר שליבנו מטוהרים ממצפון מרושע

4. גופנו נשטף במים טהורים

□ **"לב כנה"** גישה מתאימה היא המפתח לברית אמונה חדשה (חיובי, ראו יחזקאל ל"ו 22-36; שלילי, ישעיהו כ"ט 13). ראה נושא מיוחד בעבריים ג' 8.

□ **"בביטחון מלא של אמונה"** ביטחון מלא קשור לאמונה! הבטחה מבוססת על

1. ח"י אמונה כעדות לגיור (ראו יעקב ב' 14-26)

2. עבודתו המוגמרת של ישוע (ראו השניה אל הקורинתים ה' 21)

3. עד הרוח (ראו אל הרומים ח' 16)

מאמץ אנושי אינו יכול להביא גאולה או ביטחון. עם זאת, ח"י אמונה ששוננו ומשתנים הם העדות לכך שאדם באמת נפדה. התוצאה הרגילה של פגישה עם אלוהים קדוש היא ח"י שירות קדושים. הבטחה תנכית מעולם לא נועדה להפוך לתורת שיש לאשר אותה, אלא חיים שיש לחיות! למי שטוען שהוא מכיר את ישוע אבל ח"י חיים אדישים, עולמיים, מרוכזים בעצמם, לא פוריים, לא יצרניים וחסרי אלוהים - אין שום ביטחון! ראה נושא מיוחד בעבריים ג' 14.

□ **"כשליבנו מטוהרים"** זהו צורת הבינוני שלילי ומושלמת המרמז לפתיחת חנוכת הטקס של הברית הראשונה (ראו שמות כ"ד 8; הראשונה לפטרוס א' 2). פיזור הדם של הברית החדשה יעיל בהרבה לניקוי האשמה של האנושות שנפלה (ראו עבריים ט' 9, 14).

□ **"ממצפון מרושע"** זה מה שהתנ"ך לא יכול היה להסיר (ראו עבריים ט' 9; י' 2). עם זאת, הראשונה לפטרוס ג' 21 יוצר קשר דומה בין טבילה לבין מצפון נקי.

□ **"הגוף רחוק במים טהורים"** זהו צורת הבינוני פועל שלילי בהווה. יתכן שזו רמיזה נוספת למעשיו של הכהן הגדול ביום הכיפורים, אנלוגיה היסטורית לשטיפת על ידי התזה בתנ"ך (ראו ויקרא ח' 6; ט"ז 4; שמות כ"ט 4; לי 17-21; במדבר י"ט 7-8). זה לא מתייחס לטבילה הנמצרת.

זהו רמז תנ"כי נוסף לשטיפה טקסיות. זה מראה בבירור שהשימוש הטקסי במים יכול להתייחס ל (1) מוות, קבורה ותחייה (ראו אל הרומים ו' 11-1 וקולוסים ב' 12) ו (2) שטיפת חטא (ראו מעשי השליחים כ"ב 16; הראשונה לקורינתים ו' 11; אל האפסים ה' 26; טיטוס ג' 5 והראשונה לפטרוס ג' 21). המים אינם המנגנון, אלא מטפורה. מכיוון שלקהילות הקדומה לא היו בניינים, אנשים לא הגיעו לחזית כדי לבטוח בפומבי במשיח כפי שהם עושים בכנסיות רבות כיום. הווידי והתייצבות שלהם היה טבילתם. זו הייתה ההזדמנות והמחשה של סליחת החטאים וקבלת הרוח (ראו מעשי השליחים ב' 38) ולא האמצעי.

י' **23 "בואו נחזיק חזק את הווידי של תקוותנו מבלי להסס"** זהו התנייה פעילה בהווה המשמש ציווי. זו השנייה מתוך שלוש ציוויים בזמן הווה המראות תגובה של אמונה (אך מותנית) צפויה.

▣ **"תקווה"** בתרגום-KJV כתובה המילה "אמונה", אך אין בה תמיכה בכתב יד יווני. המונח "תקווה" מתייחס לעתים קרובות להאדרתנו בבואו השני (ראו עבריים ג' 6; ו' 11, 18; ז' 19; הראשונה ליוחנן ג' 2).

NASB	"כי מי שהבטיח שהוא נאמן"
NKJV	"כי הוא שהבטיח שהוא נאמן"
NRSV	"כי הוא שהבטיח הוא נאמן"
TEV	"מכיוון שאנו יכולים לסמוך על אלוהים כדי לקיים את הבטחתו"
NJB	"כי מי שהעניק את ההבטחה אמין"

הפועל היחיד הוא זמן הטית הבינוני אמצעי (מתקן), "הבטיח". זהו האיזון התיאולוגי של השלושה "בואו...". הצהרות אל העבריים י' 24-22. הפרדוקס הזה של ישועה חופשית, המסופקת, מופקת ומוגנת על ידי אלוהים, חייב ליצור ברית עם תגובה אנושית הולמת! ריבונותו של אלוהים ורצונו החופשי של האנושות הן אמיתות מקראיות וחייבות להיות במתח. אמיתותו של אלוהים היא הביטחון החזק ביותר של המאמינים (ראו עבריים י"א 11). הבטחות האל הם בטוחים; דבר ה' נכון!

י' **24 "הבה נבחן"** זהו התנייה פעילה בהווה. המחבר משתמש בכמה מילים שונות הקשורות לחשיבה שלנו בנושאים תיאולוגיים.

1. קחו בחשבון, *katanoēō*, עבריים א' 1; י' 24 (ראו י"ב 24, 27)
 2. להתבונן, *theōreō*, עבריים ז' 4
 3. שקול, *Analogizomai*, עבריים י"ב 3
 4. בהתחשב, *anatheōreō*, עבריים י"ג 7
- המאמינים חייבים לחשוב דרך אמונתם.
1. מדוע זה נכון
 2. כיצד ליישם אותה
 3. כיצד לעזור לאחרים
 4. מה המטרה העיקרית

"איך לעורר זה את זה" זהו מונח יווני חזק בדרך כלל עם קונטציה שלילית. הוא משמש רק פעמיים בברית החדשה. המקום האחר הוא הוויכוח של שאול בר נבא במעשי השליחים ט"ז 39. זה עשוי לשקף מתח בין יהודים מאמינים וחסרי אמונה הסוגדים בבית כנסת, מה שמסביר בצורה הטובה ביותר את הקבוצות ("אנחנו", "אתם" ו"הם") של עבריים ו'.

▣ **"לאהבה ומעשים טובים"** אלה הפירות האמיתיים של המשיחיות!

י' **25** בפסוקים 24-25 מופיעים שלושה דברים שעל המאמינים לעשות.

1. לעורר זה את זה לאהבה ומעשים טובים
2. להתכנס יחד (משמעות שורש של "בית כנסת", המשמש רק כאן בברית החדשה)
3. עודדו אחד את השני מכיוון שבואו השני מתקרבת

זהו הטקסט היחיד בברית החדשה המעודד מאמינים להתאסף בשביל להלל. זה עשוי לשקף את התפאורה ההיסטורית של הרדיפה הרומית המופנית כלפי המשיחים (דת שאינה מאושרת) לעומת הקבלה היחסית של היהדות

(דת מאושרת). זה עשוי לשקף גם ימי פולחן שונים. מוקדם מאוד לאחר הקהילה החלה להתפשט בתוך היהדות, רבנים (כלומר, תחיית היהדות הפרסית בג'מניה בערך בשנת 90 לספירה) פיתחו שבועת "קללה" הנדרשת מכל חבר בבית הכנסת, שכלל דחיית ישוע מנצרת כמשיח המובטח. בשלב זה רוב המאמינים עזבו את בית הכנסת עם לוח הזמנים של שבת אך המשיכו להתאסף ביום ראשון עם הכנסייה. יעקב ב' 2 משתמש במונח "בית כנסת" כדי להתייחס למקום הפולחן המשיחי, וכך גם עבריים י' 25.

■ "היום" הכוונה לבואו השני. לאור הפסוקים הבאים הוא מתייחס גם ליום הדין.

אל העבריים י' 26-31 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
26 הן אם נחטא בזדון לאחר שקבלנו את ידיעת האמת, לא ישאר עוד קרבן לכפר על חטאים, 27 אלא צפית חרדה לדין, ולהטאש אשר תאכל את האויבים. 28 המפר את תורת משה יומת בלי חמלה על-פי שני עדים או על-פי שלשה-עדים. 29 כמה וכמה גדול יותר יהיה, לפי דעתכם, הענש הראוי למי שרומס ברגלו את בן-האלהים ומזלזל בדם הברית אשר הוא מקדש בו ומחרף את רוח החסד? 30 הרי מכירים אנחנו את מי שאמר, "לי נקם ושלם", וגם "ידין יהוה עמו." 31 אכן נורא לנפל ביד אלהים חיים!

י' 26 "הן אם" זה לא משפט מותנה טיפוסי. יתכן שהמוחלט השלילי (*hamartanontōn hēmōn*) מתפקד כפתיח (עם סעיף). באופן מפתיע, המחבר מזדהה באופן דקדוקי עם קבוצת החוטאת בכוונה, אבל זו יכולה להיות טכניקה ספרותית (ריבוי עריכה) הדומה עבריים ב' 3. האדם הראשון אינו מזהה אותו אוטומטית עם הקבוצה המדוברת בעבריים י' 26-29. אותו סוג של טכניקה ספרותית המשתמשת בגוף ראשון ניתן למצוא בראשונה לקוריתים י"ג 1-3.

■ "נחטא בזדון" "ברצון" ממוקם במקום הראשון ביוונית לשם הדגשה. ייתכן שמילה מקבילה לחטא ה"לא מתחשב" של התנ"ך (ראו הערה בעבריים ה' 2). הצורה הדקדוקית של הפועל (בהווה משתתף פעיל ביחס סמיכות זכר בגוף ראשון רבים) שימשה על ידי חלקים כדי להציע כי הכוונה למאמינים הממשיכים בחטא. אם היו מפסיקים לחטוא היו נמנעים מפסק הדין. עם זאת, זה לא מתאים להקשר המאיים של עבריים ו' 6-1 ו-י' 26-29. זוהי אזהרת חיים או מוות, אזהרה שיוצאת פעם אחת, ותמיד בחוץ! דחיית ישוע בנוכחות האור הטהור של ההתגלות מייצרת את הלילה הרוחני האפל ביותר האפשרי.

■ "לאחר שקיבל את ידיעת האמת" הפועל באנגלית, "מקבל", הוא זמן הטית מקור פעיל אינסופי. זהו עיקר הבעיה הפרשנית. אם הם קיבלו פעם את הידע החוויתי המלא (*epignōskō*) של האמת (מאמר מוגדר); זה נשמע כמו מאמינים! זהו סוגיה תיאולוגית זהה לזו של עבריים ו' 4-6.

יש להודות שאין פירוש קל, ברור ומובן מאליו. הפחד האישי שלי הוא שהטיות משלי עשויות לשלוט בטקסט מאוד ברור. עלי להתנגד לאג'נדה שיטתית, דתית, המשתקת את הטקסט העוצמתי מלא ההשראה הזה. הנושא אינו מאמינים חוטאים. הנושא הוא מאמינים שמפסיקים להאמין! אינני יכול לקבל תיאולוגיה האומרת כי (1) הגאולה תלויה בביצוע אנושי או (2) הופכת את הביטחון להיגיו דוגמטי שאינו קשור לחלוטין לחיים המשיחים. אני דוחה תיאולוגיה של אבודים, ניצולים, אבודים, ניצולים! אני דוחה גם תיאולוגיה של "פעם אחת ניצל תמיד ניצל" שאינה קשורה אליה האמונה המתמשכת ואמונה באורח החיים. לכן, מה אני עושה? אני מגדיר את הטקסט: בסביבתו ההיסטורית, בהקשר הספרותי, בביטוי הדקדוקי, בבחירת המונחים שלו, בז'אנר שלו ובפסקאות המקבילים שלו. אני חייב להודות שאם כל מה שהייתי צריך לעבוד איתו היה אל העבריים ו' 4-6 ו-י' 26-29, לא תהיה אפשרות קטנה אלא שמאמינים נופלים מהחסד. למרות זאת,

1. התפאורה ההיסטורית, יהדות הספר ונוכחות רדיפות הם סוגיות מרכזיות
2. נראה שההקשר הספרותי (ראו עבריים ה' 11-12) ושלושת הקבוצות (ראה "אנחנו", "אתם" ו"אלה מ") מגלים תפישה יהודית של "יהודים מאמינים" ו"יהודים לא מאמינים" מתפללים ומתקהלים בסביבת בית כנסת
3. השימוש בכל כך הרבה ציטוטים מהתנ"ך הקשורים למשכן, השימוש במונח בית כנסת (ראו עבריים ו' 25), ומסדר האמונה, כולם מצביעים על קורא המכיר את התנ"ך

לכן, לאחר עריכת הטקסט, אני חושב שההסבר הכללי הטוב ביותר (לא בלי בעיות והנחות משלו) הוא השחזור ההיסטוריה כביכול של R. E. Glaze, ג'וניור ב-*No Easy Salvation*, שפורסם על ידי Insight Press, 1966. נראה כי העבריים הם ספר מיוחד, עבור קבוצה נבחרת. האם זה אומר שאין לה מסר להיום? האזהרות שבהשראת מחבר זה (יחד עם יעקב, פטרוס והסופר של הראשונה והשניה ליוחן) אמורות להניע את המאמינים להמשיך לרוץ את המרוץ (ראו את F. F. Bruce, *Answer to Questions*, עמ' 124-125)! התשובה אינה טמונה באמונות קלות, וגם לא בחוקיות שנוצר על ידי פחד, אלא בחיי אמונה אלוהית, חתירה לקדושה, המיוצרת על ידי גישה של הכרת תודה בישועה מלאה, מוגמרת וסופית (ראו עבריים י' 14) דרך המשיח באמונה.

י' 27 "דין" המחבר הדגיש שוב ושוב את התקווה הנהדרת שיש למאמינים במשיח, אך הצד השלילי הוא משכנע; שפיטה מתקרבת, וכולם יעמדו בפני אלוהים קדוש (ראו עבריים ט' 27; אל הגלטים ו' 7).

▣ "ולהט אש אשר תאכל את האויבים" זה רמז לישיעהו כ"ו 11. אש קשורה לרוב לקדושה או לטיהור. אלוהים הוא ישות אתית; היצירה שלו היא מציאות אתית. בני האדם אינם שוברים את החוקים שלו, הם שוברים את עצמם על החוקים.

נושא מיוחד: אש
SPECIAL TOPIC: FIRE

לאש יש גם קונטציות חיוביות וגם שליליות בכתבי הקודש.

א. חיובי

1. חימום (השוו לישע' מד 15; יוח' יח 18)
2. אור (השוו לישע' נ 11; מתי כה 1-13)
3. בישול (השוו לשמות יב 8; ישע' מד 15-16; יוח' כא 9)
4. טיהור (השוו לבמד' לא 22-23; משלי יז 3; ישע' א 25; ו 6-8; ירמ' ו 29; מלא' ג 2-3)
5. קדושה (השוו לברא' טו 17; שמות ג 2; יט 18; יחז' א 27; עבר' יב 29)
6. הנהגת אלוהים (השוו לשמות יג 21; במד' יד 14; מל"א יח 24)
7. החיזוק של אלוהים (השוו למה"ש ב 3)
8. הגנה (השוו לזכר' ב 5)

ב. שלילי

1. שריפה (השוו ליהושע ו 24; ח 8; יא 11; מתי כב 7)
2. הרס (השוו לברא' יט 24; ויק' י 2-1)
3. כעס (השוו לבמד' כא 28; ישע' י 16; זכר' יב 6)
4. עונש (השוו לברא' לח 24; ויק' כ 14; כא 9; יהושע ז 15)
5. סימנים אסכטולוגיים מזויפים (השוו להתג' יג 13)

ג. זעמו של אלוהים כלפי החטא מבוטא במטאפורות של אש

1. זעמו שורף (השוו להושע ח 5; צפנ' ג 8)
2. הוא שופך אש (השוו לנחום א 6)
3. אש נצחית (השוו לירמ' טו 14; יז 4)
4. משפט אסכטולוגי (השוו למתי ג 10; יג 40; יוח' טו 6; תסל"ב א 7; פטר"ב ג 7-10; התג' ח 7; טז 8)

ד. לעתים קרובות האש מופיעה בהתגלות

1. בראשית טו 7
2. שמות ג 2
3. שמות יט 18
4. תהלים יח 7-15; כט 7
5. יחזקאל א 27, 4; י 2
6. עבריים א 7; יב 29

ה. כמו מטאפורות רבות בכתבי הקודש (לדוגמא, שאור, אריה) האש יכולה להיות ברכה או קללה, תלוי בהקשר.

י' 28

NASB	"כל מי שהפריש את חוק משה"
NKJV	"כל מי שדחה את חוק משה"
NRSV	"כל מי שהפר את חוק משה"
TEV	"כל מי שאינו מציית לחוק משה"
NJB	"כל מי שמתעלם מחוק משה"

זו מילה חזקה של דחייה מכוונת. ב- *A Handbook on the Letter to the Hebrews*, של Ellingworth

and Nida נאמר:

"המילה עבור אי ציות היא מילה חזקה, המשמשת לא בחטאים מקריים, אלא בשבירתה של הברית בשלמותה (יחזקאל כ"ב 26), למשל בעבודה זרה (דברים י"ז 2-7), נביאי שקר (דברים י"ח 20), או חילול השם (ויקרא כ"ד 13-16)" (עמ' 236).

□ "מת ללא רחמים ... שניים או שלושה עדים" בתנ"ך משפט הון דורש תמיד שני עדים (ראו דברים י"ז 6; י" 15). יש השלכות לאי ציות!

י' 29 "כמה חמור יותר" זה ויכוח מהפחות (ברית משה) לגדולה יותר (ברית ישוע). השוואה זו היא נושא העבריים.

□ "נרמס תחת כף הרגל" דימוי זה אומר להתייחס בבוז (ראו עבריים ו' 6). זוהי זמן הטית משתתף בינוני פעיל, המרמז על מעשה שהושלם, כמו גם המשתתף הבא.

□ "בן אלוהים"

נושא מיוחד: בן האלוהים SPECIAL TOPIC: THE SON OF GOD

אחד התארים הראשיים של ישוע בברית החדשה. בתואר יש קונטציות אלוהיות. ישוע מתואר כ"הבן" או "בני", ואלוהים מתואר כ"אבא" (ראה נושא מיוחד האבהות של אלוהים). המונח מופיע מעל 124 פעמים בברית החדשה. אפילו התואר שישוע נותן לעצמו "בן האדם" בעל משמעות אלוהית מספר דניאל ז 13-14.

בברית הישנה התואר "בן" יכול להתייחס לארבע קבוצות ספציפיות (ראה נושא מיוחד: "בני...").

- א. מלאכים (בדרך כלל בגוף רבים, ראה בראשית ו 2; איוב א 6; ב 1)
- ב. מלך ישראל (ראה ב שמואל ז 14; תהילים ב 7; פט 26-27)
- ג. עם ישראל (שמות ד 22-23; דברים יד 1; הושע יא 1; מלאכי ב 10)
- ד. שופטי ישראל (ראה תהילים פב 6)

השימוש השני מקושר לישוע. התארים "בן דוד" וגם "בן האלוהים" מתייחסים לשמואל ב' פרק ז; תהילים ב; חט. בברית הישנה התואר "בן האלוהים" לא היה קשור ספציפית למשיח, יש הקשר למלך אֶפְסֶטוֹלוֹגִי שאחראי על "שירות המשיחה" של עם ישראל. עם זאת, במגילות ים המלח יש הקשרים בין בן האלוהים למשיחיות (ראה התייחסות ספציפית במילון *Dictionary of Jesus and the Gospels*, עמוד 770). כמו כן התואר "בן האלוהים" הוא תואר משיחי בשתי יצירות אפוקליפטיות יהודיות מקראיות (ראה ב עזרא החיצוני ז 28; יג 32, 37, 52; יד 9; א חנוך קה 2).

הרקע של הברית החדשה לתואר בן האלוהים וההתייחסות לישוע מתחלק למספר קטגוריות

1. טרום קיום של ישוע (ראה יוחנן א 15-30; ח 56-59; טז 28; יז 5; ב קורינתים ח 9; פיליפים ב-7; 6; קולוסים א 17; עברים א 3; י 5-8)
2. הלידה הייחודית שלו (מבתולה) (ראה ישעיהו ז 14; מתי א 23; לוקס א 31-35)
3. טבילתו (ראה מתי ג 17; מרקוס א 11; לוקס ג 22; קל אלוהים מן השמיים מאחד את המלך בתהילים ב ואת המשרת בישעיהו נג).
4. הפיתוי מהשטן (ראה מתי ד 1-11; מרקוס א 12, 13; לוקס ד 1-13. השטן ניסה לפתות את ישוע להוכיח את מעמדו וגם ניסה לגרום לישוע להשיג את המטרה לשמה הגיע באמצעים שונים מאשר הצלב).
5. מה הצהירו על ישוע
א. שדים (ראה מרקוס א 23-25; לוקס ד 31-37, 41; מרקוס ג 11-12; ה 7; ראה נשא מיוחד: השד [רוח טמאה])
ב. לא מאמינים (ראה מתי כז 43; מרקוס יד 61; יוחנן יט 7)
6. מה התלמידים הצהירו על ישוע
א. מתי יד 33; טז 16
ב. יוחנן א 49, 34; ו 69; יא 27
7. מה ישוע הצהיר על עצמו
א. מתי יא 25-27
ב. יוחנן י 36
8. השימוש שלו במטאפורה המשפחתית של אלוהים כאבא
א. השימוש במונח אבא *abba* עבור אלוהים

1. מרקוס יד 36

2. רומים ח 15

3. גלטים ד 6

ב. השימוש החוזר במונח אבא (*patēr*) בשביל לתאר את יחסיו עם האלוהות.

לסיכום, התואר "בן האלוהים" היה בעל משמעות תיאולוגית גדולה לאלה שהכירו את הבטחות הברית החדשה, אך סופרי הברית החדשה לא אהבו את השימוש במונח בקרב גויים בגלל הרקע שקשור לעבודת אלילים, האלים היו לוקחים נשים והיו נולדים להם בני אלים "הטיטנים" או "הענקים".

▣ "נחשב" פירושו התייחסות לעובדות המובילות לבחירה.

▣ "טמא" הכוונה למשהו באופן טקסי אינו נקי, שאינו מתאים למטרתו המיועדת.

▣ "דם הברית שבאמצעותו קודש" השאלה כאן קשורה לפועל (זמן הטית חייוו שלילי). האם הכוונה לדחייה הראשונית של הברית החדשה או שזה לפנות הצידה מהברית החדשה? זמן הטית הבינוני משתתף בביטוי הקודם וזמן הטית הבינוני שלילי משתתף בביטוי הבא מרמז על דחייה ראשונית.

הבעיה עם הפרשנות הזו היא שבכל מקום בעבריים שמשמשים ב"הוקדש" היא מתייחסת למאמינים (ראו עבריים ב' 11; ט' 13; י' 10, 14; י"ג 12). מבחינתי הבעיה הוא של קיום ברית. האל הריבון יצר ברית הנוגעת לישועה. זה בחינם; זה מיועד לכל, אך יש לקבל אותו (רצון אנושי חופשי), לא רק בתגובה רגשית (ראו מתי י"ג 22-20), וגם לא בהתאחדות עם קהילה (ראו הראשונה ליוחן ב' 19). . האמונה היא המפתח. מי שמאמין/מלא אמון/סומך (כל התרגומים האפשריים של *pisteuō*) ניצל ויש לו ביטחון. האזהרה הכפולה של העבריים היא (1) לקבל את הצעת הבשורה ו (2) ללכת בה. אם לא מצליחים לקבל את הבשורה-פסק דין; אם מפסיקים להאמין - שיפוט!

▣ "והעליב את רוח החדש" הוא מואשם בחטא, מביא אותנו למשיח, מטביל אותנו אל המשיח ומגבש בנו את המשיח כמאמינים (ראו יוחן ט"ז 8-11). הרוח נעלבת או מרוגזת כשהלא מאמינים דוחים את חיזוריה והרשעתה. חלק ממקבלי ספר זה דחו את המשיח בנכחות התגלות ברורה מאנשי בית הכנסת האחרים (ראה מבוא, נמענים).

י' 30 "נקמה" זהו ציטוט מתרגום השבעים של דברים ל"ב 35 א ו- 36 א. זה לא כעס, אלא צדק מלא שהוענק לכל המעורבים.

▣ "האדון ישפוט את עמו" זהו ציטוט נוסף מתוך מתרגום השבעים של דברים ל"ב 36 א. לטקסט העברי יש "להצדיק" במקום "שופט". האם משפט זה מרמז על כך שהחוטאים ברצון היו בעבר אנשי אלוהים? בדרך כלל נועד רק היבט אחד של ציטוט התנ"ך. ככל הנראה "שופט" הוא נקודת המוקד של הציטוט, לא בהקשר המקורי המייחס את ישראל לעבודת אלילים. המחבר השתמש בדחייתו של אלוהים את עמו בשפיטה כאזהרה לאורך הספר.

י' 31 "זה דבר מפחיד ליפול לידי אלוהים חי" הביטוי הזה (ראו עבריים ג' 12) משקף את שם הברית של אלוהים, "יהוה" (ראו שמות ג' 14), מהפועל העברי "להיות" (ראו מתי ט"ז 16). ראה נושא מיוחד בעבריים ב' 7. חוסר האמונה קוצר תוצאה נצחית!

אל העבריים י' 32-39 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

³² זכרו את הימים הראשונים, כאשר אורו עיניכם ועמדתם במאבק קשה ובצרות. ³³ פעמים סבלתם חרפות וצרות לעיני כל, ופעמים השתתפתם עם אלה אשר סבלו כזאת; ³⁴ כי אכן צר היה לכם על האסירים, ואת גזלת רכושכם סבלתם בשמחה, מתוך ידיעה שיש לכם בשמים קנין טוב יותר, יציב וקיים. ³⁵ לכן אל תשליכו את בטחונכם אשר גדול שרכו, ³⁶ שהרי צריכים אתם לסבלנות כדי לקבל את המבטח לאחר שתעשו את רצון אלהים;

³⁷ כי "עוד מעט קט והבא יבוא, ולא יאחר.

³⁸ צדיק באמונתו יחיה;

ואם יסוג לא רצתה נפשי בו."

³⁹ אבל אִנְחֵנו אִינְנו מִן הַנְּסוּגִים אֵלֵי אַבְדּוֹן, כִּי אִם בְּנֵי הָאֱמוּנָה לְשֵׁם יְשׁוּעַת הַנְּפֹשׁ.

י' 32 "זכור את הימים הקודמים" זהו ציווי אמצעי בזמן בהווה, אולי מתייחס לעבריים ה' 12.

□ "כְּאִשֶּׁר אֹרְזוּ עֵינֵיכֶם" זה שימש לקבוצת הלא מאמינה בעבריים ו' 4. אני מאמין שיש שתי קבוצות שאליהן הדבר מופנה.

1. אותם יהודים שראו את כוחו של אלוהים בחייהם ובעדויותיהם של חבריהם המאמינים
2. היהודים המאמינים שעדיין סוגדים במסגרת בית כנסת.

"אתה" של עבריים י' 32-36 מנגדת לעבריים י' 26-31 (כמו ש'ו' 9-12 לנוגד ל'ו' 4-8).

□ "עמדתם" זו מטאפורה של תחרות אתלטית (ראו עבריים י"ב 1, 2, 3, 7).

□ "מאבק קשה וצרות" זה כנראה מתייחס לרדיפה שפקדה את הכנסייה, אך לא את בית הכנסת, מכיוון שהיהדות הייתה דת חוקית תחת רומא, אך היהדות המשיחית לא הייתה. נראה כי פסקה זו רומזת שהם עזרו לאחרים שעברו את הרדיפה ובכך שיתפו חלק מהתוכחה (ראו עבריים י' 33-34; ו' 10).

י' 34 "לאסירים" יש משיחים שהיו כלואים, אך לא מקבלי המכתב. הם היו מאמינים, אך לא היו מזוהים לחלוטין עם הכנסייה. זה עשוי לחזק את ההשקפה שהם מאמינים יהודים שעדיין משתתפים בבית כנסת (ראה מבוא, נמענים).
ל- KJV יש "בכבלים שלי", שפרשנים רבים השתמשו בהם כהוכחה לביסוס ששאלו הוא הכותב. עם זאת, קיימות כמה אפשרויות לווריאציות של כתב-יד: (1) "בכבלים" (* P¹³, A, D, ותרגום Vulgate ו-Peshitta); (2) "על הקשר" (4, P⁴⁶, והטקסט היווני שמשמש את אוריגן); ו- (3) "על קשרי" N, D2, K, L, P והטקסט היווני ששימש קלמנס מאלכסנדריה).

□ "גְּזֵלַת רְכוּשְׁכֶם סְבִלְתֶם בְּשִׂמְחָה" זוהי עדות בטוחה לתקוותנו במשיח והירשה שלנו בו (ראו עבריים ט' 15; י"א 16; י"ג 14; מתי ה' 12; לוקס ו' 22-23; אל הרומים ה' 3; ח' 17).

□ "טוב יותר" ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

י' 35-36 פסוקים אלו מתעדים את הצורך של קבוצה שמאמינה (1) לא להשליך הצידה את ביטחונם (ראו עבריים ג' 6; ד' 16; י' 19) ו- (2) לסבול (ראו עבריים י"ב 1-3). במובנים רבים זה נשמע כמו המסר לשבע הכנסיות של ההתגלות ג'ד- (ראה התגלות ב' 3, 5, 7, 10, 11, 13, 16, 17, 19, 25, 26; ג' 2, 3, 5, 7, 10, 11, 12, 20). אמונה אמיתית היא אמונה מתמדת (ראו הראשונה ליוחן ב' 19). יש לקבל ולהחזיק בהבטחות הברית של אלוהים. ראה נושא מיוחד בעבריים ד' 14.

הנושא האמיתי בביטחון הוא לא מאמינים נאבקים, אלא ריבוי חברי הכנסייה המודרניים שלא הוכיחו אמונה בחייהם. אמונה קלה, בשילוב עם הדגשת יתר על הביטחון, מילאה את הכנסיות שלנו עם משיחים תינוקות במקרה הטוב ואנשים אבודים בלבוש משיחי במקרה הרע! תלמידות וקריאתה לקדושה רדיקלית חסרה בתרבות מערבית, קפיטליסטית, מנוון, מודרנית. הישועה הפכה למוצר (כרטיס לגן עדן בסוף חיים מרוכזים בעצמו או פוליסת ביטוח אש כנגד חטא מתמשך) במקום מערכת יחסים אישיות יומיומית, גודלת, עם אלוהים. מטרת המשיחיות היא לא רק גן עדן כשאנחנו מתים (מוצר), אלא חיים דמויי משיח עכשיו!! אלוהים רוצה לשחזר את דמותו באנושות כך שיוכל להגיע לאנושות שנפלה באמצעות הצעתו של ישועה חופשית במשיח. אנו ניצלים לשרת! ביטחון הוא תוצר לוואי של חיי שירות ותלמידים.

נושא מיוחד: התמדה SPECIAL TOPIC: PERSEVERANCE

קשה להסביר את הדוקטרינות הקשורות לחיים משיחיים מכיוון שבדרך כלל הן מוצגות בזוגות דיאלקטיים מעולם המזרח (ראו נושא מיוחד: ספרות המזרח [פרדוקסים מקראיים]). נראה כאילו שהזוגות סותרים זה את זה, אבל מקראית שניהם תקינים. הנוצרים במערב הרבה פעמים בחרו להתעלם או לא להתייחס לאמת ההפוכה. להלן מספר דוגמאות:

1. האם ישועה מבוססת על החלטה ראשונית לבטוח במשיח או התחייבות להיות תלמידו כל החיים?
2. האם ישועה מבוססת על הבחירה של אלוהים או על אמונה וחזרה בתשובה של האדם?
3. האם זה בלתי אפשרי לאבד ישועה, או שמא יש צורך בחריצות מתמדת?

נושא ההתמדה היה במחלוקת לאורך ההיסטוריה של הקהילה. לכאורה הבעיה מתחילה בקטעים מנגדים

בברית החדשה:

1. קטעים בנושא הבטחה
א. דבריו של ישוע בבשורה של יוחנן (יוחנן ו' 37; י' 28-29)
ב. הצהרותיו של שאול (ראו רומים ח' 35-39; אפסים א' 13; ב' 8,9; פיליפים א' 6; ב' 13; ב"תס ג' 3; ב"טמ א' 12; ד' 18)
ג. הצהרותיו של יעקב (א"פט א' 4-5)
2. קטעים בנושא התמדה
א. דבריו של ישוע בבשורות הסינופטיות (ראו מתי י' 22; יג' 24-30, 1-9; כד' 13; מרקוס 13)
ב. דבריו של ישוע בבשורה של יוחנן (יוחנן ח' 31; טו' 4-10)
ג. הצהרותיו של שאול (ראו רומים יא' 22; א"קר טו' 2; ב"קר יג' 5; גלטים א' 6; ג' 4; ה' 4; ו' 9; פיליפים ב' 12; ג' 18-20; קולוסים א' 23; ב"טמ ג' 2)
ד. הצהרותיו של מחבר אגרת אל העברים (ב' 1; ג' 6,14; ד' 14; ו' 11)
ה. הצהרותיו של יוחנן (א"יוח ב' 6; ב"יוח ט; התגלות ב' 7,17,26; ג' 5,12,21; כא' 7)

ישועה מקראית הוא מבוססת על אהבה, רחמים, וחסדו של אלוהים הריבון. איש לא יכול להיושע ללא עבודת הרוח (ראו יוחנן ו' 65,44). אלוהים הוא זה שקובע את הסדר, ודורש על בני האדם להגיב באמונה ולחזור בתשובה, לא רק להגיב פעם אחת אלא לבנות אורח חיים של אמונה וחזרה בתשובה. אלוהים בונה יחסים של ברית עם בני האדם. במערכת יחסים זו יש זכויות ואחריות.

הישועה זמינה עבור כל בני האדם. המוות של ישוע הביס את החטא בעולם! אלוהים פתח את הדלת והוא רוצה שכל מי שנברא בצלמו יגיב באמונה.

מי שמעוניין להלן עוד מידע בנושא זה

1. Dale Moody, *The Word of Truth*, Eerdmans, 1981 (pp. 348-365)
2. Howard Marshall, *Kept by the Power of God*, Bethany Fellowship, 1969
3. Robert Shank, *Life in the Son*, Westcott, 1961

הכתובים מתייחסים לשתי בעיות שונות בתחום זה: (1) לנצל לרעה את הבטחון במשיח בשביל לחיות חיים אנוכיים, ללא פירות או (2) לעודד את אלו שמתמודדים בשרות או עם חטא אישי. הבעיה היא שהקבוצות הלא נכונות לוקחות מסר שגוי ובנות מערכות תיאולוגיות על קטעים בודדים. יש מאמינים שזקוקים נאשות למסר בנושא בטחון, בעוד שקבוצות אחרות זקוקות לשמוע מסר של אזהרה, תוכחה והתמדה! באיזו קבוצה אתה/את?

היו מחלוקת בין תיאולוגים רבים: בין אוגוסטין לפלגיוס וקלווין לבין ארמיניוס. הסוגיה כרוכה בשאלת הישועה: האם מי שנושע צריך לחיות חיי התמדה?

זרם הקלוויניזם הולך ביחד עם טקסטים מקראיים שמכריזים על ריבונותו והגנתו של אלוהים (יוחנן י' 27-30; רומים ח' 31-39; א"יוח ה' 13,18; א"פט א' 3-5) וגם עם צורת הפועל בינוני מושלמת שלילית של אפסים ב' 8,5.

זרם ה-Arminians הולך ביחד מקומות בכתובים שמזהירים את המאמינים "להחזיק מעמד" או "להמשיך" (מתי י' 22; כד' 9-13; מרקוס יג' 13; יוחנן ה' 4-6; א"קר טו' 2; גלטים ו' 9; התגלות ב' 7,11,17,26; ג' 5,12,21; כא' 7). אני באופן אישי לא מאמין שפרקים ו', י' באל העברים חלים, אך רבים בזרם ה-Arminians משתמשים בהם כאזהרה נגד כפירה. משל הזרוע במתי יג' ומרקוס ד' דן בסוגיית האמונה, וכך גם יוחנן ח' 31-59. זרם הקלוויניזם מצטט את צורת הפועל המושלם המשמש לתיאור ישועה, זרם ה-Arminians מצטט את צורת הפועל בהווה בדומה לא"קר א' 18; טו' 2; ב"קר ב' 15.

זו דוגמא טובה לאופן בו מערכות תיאולוגיות עושות שימוש לרעה בשיטות פרשנות. בדרך כלל משתמשים בעקרון מנחה או נושא ראשי בשביל לבנות מערכת תיאולוגית שלפיה כל שאר הטקסים נצפים. יש להיזהר מכל ממערכות מסוג זה, הן מבוססת על הגיון תרבות המערב ולא על התגלות. הכתובים הם ספר מתרבות המזרח. האמת בכתובים מוצגת בזוגות פרדוקסליים. הברית החדשה מציגה הן את בטחון המאמין והן את הדרישה לאורח חיים שמבוסס על יראת אלוהים. האמונה המשיחית היא גם תגובה ראשונית של אמונה וחזרה בתשובה וגם אורח חיים מתמשך. הישועה אינה כרטיס לגן עדן או ביטוח חיים אלא מערכת יחסים. זו החלטה ותלמידות. היא מתוארת בברית החדשה בכל זמני הפועל:

- זמן הטית פועל (פעולה שהושלמה), מעשי שליחים טו' 11; רומים ח' 24; ב"טמ א' 9; טיטוס ג' 5
- מושלם (פעולה שהושלמה עם השלכות מתמשכות), אפסים ב' 8,5
- הווה (פעולה מתמשכת), א"קר א' 18; טו' 2; ב"קר ב' 15

י" 36 פסוק זה נאמר באקראיות!

□ "רצון האל" ראו נושא מיוחד בעבריים י"ג 21.

□ "ייתכן שתקבל את מה שהובטח" הכוונה להבטחות הברית החדשה במשיח (כלומר, עבריים ט' 15)!

י" 37-38 זהו ציטוט מתוך תרגום השבעים בעבריים ב' 3-4, אך עם שני הסעיפים האחרונים הפוכים לצורך הדגשה.

□ "מי שמגיע" הטקסט המסורתי העברי מכיל "את זה", אבל תרגום השבעים היווני הופך אותו לאישי, שרומז למשיח.

י" 38 "יחיה באמונה"

נושא מיוחד: האמן, בטח, אמונה, ונאמנות בברית הישנה SPECIAL TOPIC: Believe, Trust, Faith, and Faithfulness in the Old Testament

I. הצהרת פתיחה.

חשוב לציין שהשימוש בקונספט התאולוגי הזה, הוא מאוד קריטי בברית הישנה, זה לא מוגדר בצורה ברורה בברית הישנה. אבל זה בהחלט שם, אבל השימוש מופגן בקטעים ובני אדם מסוימים.

המיזוג בברית הישנה

א. היחידים והקהילה

ב. המפגש האישי והמשמעת של הברית

האמונה היא גם מפגש אישי וגם סגנון חיים יום יומי! יותר קל לתאר אמונה בחייו של מאמין נאמן מאשר לתאר אמונה בכתב (כלומר לימוד כתוב). זהו צד אישי שניתן להמחיש דרך

א. אברהם וזרעו

ב. דוד וישראל

האנשים האלה פגשו את אלוהים וחייהם השתנו לגמרי (לא חיים מושלמים אבל אמונה מתמשכת).

מבחינה גילו את החולשות והחזקות בזמן מפגש האמונה עם אלוהים, אבל המערכת יחסים של

אינטימיות ובטחון המשיכה עם הזמן! האמונה נבדקה ונצרפה, אבל הם המשיכו להאמין וזה העיד על

מסירות וסגנון חיים.

II. השורש העיקרי שבשימוש

א. אמן (BDB 52, KB 63)

1. פועל

א. Qal stem – לתמוך, לכלכל (כלומר ב מלכים י 1, 5; אסתר ב 7, שימוש

לא תאולוגי.

ב. Niphal stem נפעל – לתמוך, להיות בטוח, לייסד, לאמת, להיות נאמן ואמין

(1) אנשים, ישעיהו ח 2; נג 1; ירמיהו מ 14

(2) דברים, ישעיהו כב 23

(3) אלוהים, דברים ז 9; ישעיהו מט 7; ירמיהו מב 5

ג. Hiphil stem – לעמוד איתן, להאמין, לבטוח

(1) אברהם האמין לאלוהים, בראשית טו 6

(2) בני ישראל האמינו במצרים, שמות ד 31; יד 31 (שלילה בדברים א 32)

(3) בני ישראל האמינו שיהיה דיבר דרך משה, שמות יט 9; תהילים קו 12,24

(4) אחז לא בטח באלוהים, ישעיהו ז 9

(5) כל מי שמאמין בו, ישעיהו כח 16

(6) לאמין באמת על אלוהים, ישעיהו מג 10-12

2. שם עצם (זכר) – נאמנות (כלומר שמות לב 20; ישעיהו כו 2)

3. תואר הפועל- באמת, אני מסכים, שיהיה כך (ראה שמות כז 15-26; א מלכים א 36; א דברי

- הימים טז 36; ישעיהו סה 16; ירמיהו יא 5; כח 6). זהו השימוש הליטורגי של המילה "אמן" בברית הישנה והברית החדשה.
- ב. אמת (BDB 54, KB 68) שם עצם בגוף נקבה, איתנות, נאמנות, ביטחון
1. של בני האדם, ישעיהו י 20; מב 3; מח 1
 2. של אלוהים, שמות לד 6; תהילים קיז 2; ישעיהו לח 18, 19; סא 18
 3. של אמת, דברים לב 4; א מלכים כב 16; תהילים לג 4; צח 3; ק 5; קיט 30; ירמיהו ט 5 זכריה ח 16
- ג. אמונה (BDB 53, KB 62), תקיפות, איתנות, נאמנות
1. של ידיים, שמות יז 12
 2. של זמן, ישעיהו לג 6
 3. של בני האדם, ירמיהו ה 3; ז 28; ט 2
 4. של אלוהים, תהילים מ 11; פח 11; פט 1, 2, 5, 8; קיט 138

- III. השימוש של שאול בקונספט של ברית הישנה
- א. שאול בסיס את ההבנה החדשה של יהוה והברית הישנה על המפגש האישי שקרה לו עם ישוע בדרכו לדמשק (ראה מעשי שליחים ט 1-19; כב 16-3; כו 9-18)
- ב. הוא מצא תמיכה להבנתו החדשה בשני קטעי מפתח של הברית הישנה שהשתמשו בשורש (אמן).
1. בראשית טו 3 – המפגש האישי של אברהם שהיה יזום על ידי אלוהים (בראשית יב) והתוצאה הייתה חיי אמונה (בראשית יב-כב). שאול מזכיר זאת ברומים ד וגלטים ג.
 2. ישעיהו כח 16 – אלא אשר מאמינים (כלומר אלוהים בחן את אמנתם ומיקם את אבן הפינה) הם אף פעם לא
 - א. רומים ט 33, "המאמין בו לא יבוש", "יתאכזב"
 - ב. רומים י 11, אותו הדבר כשורה מעל
 3. חבקוק ב 4 – אלה אשר יודעים את נאמנותו של אלוהים צריכים לחיות חיי נאמנות. (ירמיהו ז 28). שאול משתמש בטקסט זה ברומים א 17 וגלטים ג 11 (גם לשים לב לעברים י 38)

- IV. השימוש של פטרוס בקונספט הברית החדשה
- א. פטרוס משלב
1. ישעיהו ח 14 – א פטרוס ב 8 (אבן נגף)
 2. ישעיהו כח 16 – א פטרוס ב 6 (אבן הפינה)
 3. תהילים קיח 22 – א פטרוס ב 7 (אבן שמאסו הבונים)
- ב. הוא משתמש בשפה מיוחדת שמתארת את ישראל, "אָבֵל אֶתֶם עִם נְבֻחַדְנֶצַּר, מִמְּלֶכֶת כְּהֵנִים וְגוֹי קְדוֹשׁ, עִם סְגֻלָּה", משתמש כמקור מ
1. דברים י 15; ישעיהו מג 21
 2. ישעיהו סא 6; סו 21
 3. שמות יט 6; דברים 6
- ועכשיו הוא משתמש בזה לקהילת האמונה במשיח – ראה א פטרוס ב 5, 9)

- V. השימוש של יוחנן בקונספט
- א. הוא שימוש של ברית החדשה
- המונח "האמין" הוא מהמונח היווני *pisteuō*. תן גם לתרגם "להאמין", "אמונה", "לבטוח". לדוגמה שם העצם לא מופיע בבשורה של יוחנן, אבל הפועל הוא בשימוש לעיתים קרובות. ביוחנן ב 23-25 יש חוסר וודאות האם הקהל מקבל את ישוע מנצרת כמשיח או לא. עוד דוגמאות של שימוש פשטני של המונח "להאמין" ניתן למצוא ביוחנן ח 31-59 ומעשי שליחים ח 13, יח 24. אמונה אמיתית בכתובים היא יותר מרק תגובה ראשונית. יש צורך בתהליך של תלמידות (ראה. מתי יג 20-23, 31-32)
- ב. השימוש עם מילות יחס
1. *eis* משמעות "לתוך/אל". בנייה מיוחדת זו מדגישה שעל המאמינים לבטוח/להאמין בישוע
 - א. להאמין בשמו/אל שמו (יוחנן א' 12; ב' 23; ג' 18; א' יוחנן ה' 13)
 - ב. להאמין בו (יוחנן ב 11; ג' 18, 15; ד 39; ו' 40; ז' 5, 31, 39, 48; ח' 30; ט' 36; י' 42; יא' 45, 48; יב' 37, 42; מתי יח' 6; מעשי השליחים י' 43; פיליפים א' 29; א' פטרוס א' 8)
 - ג. להאמין בי (יוחנן ו' 35; ז' 38; יא' 25, 236; יב' 44, 46; יד' 1, 12; טז' 9; יז' 20)
 - ד. להאמין לתוך הבן (יוחנן ג' 36; ט 35; א יוחנן ה 10)
 - ה. להאמין לתוך ישוע (יוחנן יב 11; מעשי שליחים יט' 4; גלטים ב' 16)

- ו. להאמין לתוך האור (יוחנן יב 36)
- ז. להאמין לתוך אלוהים (יוחנן יד 1)
2. *ev* משמעות המילה "בתוך/ב" כמו ביוחנן ג' 15; מרקוס א' 15; מעשי שליחים ה' 14
3. *epi* משמעות המילה "על/ב" כמו במתי כז' 42; מעשי שליחים ט' 42; יא' 17; טז 31; כב' 19; רומים ד 5, 24; ט' 33; י' 11; א טימותיאוס א 16; א פטרוס ב' 6
4. נושא הדקדוק DATIVE CASE ללא מילות היחס כמו ביוחנן ד 50; גלטים ג 6; מעשי השליחים יח' 8; כז 25; א יוחנן ג 23; ה 10

5. *hoti* משמעות המילה "מאמין/ש/בזה", אנחנו מקבלים תוכן במה להאמין
 - א. ישוע הוא קדוש האלוהים (יוחנן ו 69)
 - ב. ישוע הוא "אני הוא" (יוחנן ח 24)
 - ג. ישוע באב והאב בישוע (יוחנן י' 38)
 - ד. ישוע הוא המשיח (יוחנן יא 27; כ' 31)
 - ה. ישוע הוא בן האלוהים (יוחנן יא 27; כ' 31)
 - ו. ישוע נשלח על ידי האב (יוחנן יא 42; יז 8, 21)
 - ז. ישוע אחד עם האב (יוחנן יד 10-11)
 - ח. ישוע הגיע מהאב (יוחנן טז 27, 30)
 - ט. ישוע מזדהה בשם הברית של האב, "אני הוא" (יוחנן ח 24; יג 19)
 - י. אנחנו נחיייה איתו (רומים ו 8)
 - יא. ישוע מת וקם לתחייה (א התפלוניקים ד 14)

VI. סיכום

א. אמונה על פי הכתובים זו תגובה של בני אדם לדבר/הבטחה אלוהית. אלוהים הוא תמיד יוזם (ראה יוחנן ו 44, 64), אבל חלק מהחיבור האלוהי הוא הצורך בתגובה מבני האדם (ראה נושא מיוחד הברית)

1. חזרה בתשובה (ראה נושא מיוחד : חזרה בתשובה)
 2. אמונה/ביטחון (אה נושאים מיוחדים)
 3. משמעת
 4. התמדה (ראה נושא מיוחד התמדה)
- ב. אמונה מקראית היא
1. מערכת יחסים אישית (אמונה התחלתית)
 2. האישור של האמת המקראית (אמונה בהתגלות אלוהית, כלומר בכתובים)
 3. תגובה ראויה שמבוססת על משמעת (נאמנות יומית)
- אמונה מקראית היא לא כרטיס לגן עדן או פוליסת ביטוח. זו מערכת יחסים אישית. זו תכלית הבריאה, בני האדם נבראו בצלמו ודמותו (ראה בראשית א 26-27) של אלוהים. הקושי הוא "אינטימיות". אלוהים חושק בחברות, לא בעמדה תאולוגית! אבל החברות דורשת מילדי המשפחה" להפגין את מאפייני המשפחה (כלומר קדושה, ויקרא יט 2; מתי ה 48; א פטרוס א 15-16). הנפילה (ראה בראשית ג) השפיעה על היכולת שלנו להגיב בהתאם. לכן, אלוהים פעל לטובתנו (ראה יחזקאל לו 27-38), נתן לנו "לב חדש" ו "רוח חדשה", ועכשיו יש לנו את האפשרות דרך אמונה וחזרה בתשובה להיות בחברות וחיבור איתו ולשמע בקולו. כל השלושה הם קריטיים. את שלושתם יש לשמר. המטרה היא לדעת את אלוהים (ההגדרה "לדעת" היוונית ועברית) ולשקף את האופי שלו בחיינו.
- המטרה של אמונה היא לא שנהיה בגן עדן יום אחד אלא לשקף את האמנה המשיחית שלנו בכל יום!
- ג. נאמנות של בני האדם היא התוצאה (ברית חדשה), לא הבסיס (הברית הישנה) עבור מערכת יחסים עם אלוהים: האמונה של בני האדם בנאמנות שלו; הביטחון של בני אדם באמינות שלו. הלב של הברית החדשה רואה את הישועה כצעד שבני האדם צריכים לקחת בתחילה ולהמשיך אותו ללא הרף, להתקדם אל חסד והרחמים של אלוהים, צעד במופגן במשיח. הוא אהב, הוא שלח, הוא סיפק; עלינו להגיב באמונה ונאמנות (ראה. אפסים ב 8-10)!
- אלוהים הנאמן רוצה אנשים נאמנים ואז הוא יוכל לחשוף את עצמו לעולם חסר אמונה ולהביא אותם לאמונה אישית בו.

■ **"נפשי"** יש בלבול בכתב-יד ביוונית לגבי קדמתו של כינוי גוף האישי הזה. זה קשור ל"צדק" או "אמונה". הכותב שלנו משתמש בכוונת משמעות של תרגומי המסורה ותרגום השבעים על מנת להדגיש (1) בואו של המשיח ו (2) הצורך באמונות המאמינים.

בכתבי היד היווניים הקדומים שנכתבו באותיות גדולות A&C, "שלי" מתייחס לצדק. ב-LXX, Peshitta, ו-MS D * , "שלי" מתייחס לאמונה. ב-P¹³, D^c, H^c, K, P, ו-Textus Receptus "שלי" הושמט (בעקבות השמטתו של השאלה בציטוטים מאל העבריים ב' 4; אל הרומים א' 17; אל הגלטים ג' 11). ה"אם" בחלק השני של הפסוק הוא משפט מותנה ממעמד שלישית, שמשמעותו פעולה פוטנציאלית.

י' 39 המחבר מסכם את ביטחוננו בהתמדה של קוראיו (ראו עבריים ו' 9-12)!

■ **"אָבֵל אֲנַחְנוּ אֵינָנוּ מִן הַנְּסוּגִים"** זו רמיזה לחבקוק ב' 4 בתרגום השבעים "אם הוא צריך לסגת, לנשמתו אין הנאה ממנו." הנושא בעבריים למאמינים הוא נאמנות עד הסוף. הסכנה הגדולה היא לסגת מהאמונה". השאלה הפרשנית בפסוק זה היא למי מתייחס הביטוי "נסוגים".

1. בני ישראל בימיו של חבקוק
2. שתי הקבוצות של עבריים ו' 1-12, שאחד יהודי והשני יהודים מאמינים; הקבוצה הלא מאמינה, מי שנסוג מהבשורה הברורה ועד לחורבן
3. מאמינים באופן כללי שאינם מחזיקים מעמד עד הסוף באמינות הקשר של הספר ככלל ועבריים ו' 9-12 תומך מס' 2.

■ **"אָבֵדוֹן"** מונח זה משמש לעתים קרובות לאלה שאינם חיים חיי נצח (ראו מתי ז' 13; אל הפיליפים א' 28; ג' 19; השניה לתסלוניקים ב' 3; הראשונה לטימותיאוס ו' 9; השניה לפטרוס ב' 1, 3; ג' 7). אין להבין זאת כהשמדה מוחלטת של הלא מאמין, אלא אובדן חייו הפיזי. אותו שימוש מטאפורי נמצא בשפע בתנ"ך. אחת התעלומות והכאב של הגיהנום היא היבט נצחי (ראו דניאל י"ב 2; מתי כ"ה 46).

NASB	"אבל של אלה שיש להם אמונה להתמדה של הנפש"
NKJV	"אבל של אלה המאמינים להצלת הנפש"
NRSV	"אבל בקרב אלה שיש להם אמונה וכך ניצלים"
TEV	"במקום זאת, אנו מאמינים וניצלנו"
NJB	"אנחנו מהסוג ששומרים על אמונה עד שנשמתנו נשמעת"

ההפך מ"לסגת" הוא נאמנות. ציטוט זה מחבקוק משמש בדרך שונה מאך ששאל משתמש בה בהדגשת הצורך באמונה ראשונית מלבד המעשים (ראו אל הרומים א' 17; אל הגלטים ג' 11), ואילו בעבריים משתמשים בה לצורך אמונה מתמשכת. הצהרה זו מציב את הבמה לקריאת התפקידים של המאמינים בפרק י"א. קריאת תפקידים זו מראה כי לעתים קרובות אמונה גורמת לרדיפה, ואפילו למוות. הוא מדגיש כי מאמינים אלו בתנ"ך, אפילו בתוך קשיים גדולים (ראו עבריים ו' 32-33) המשיכו באמונה! מחבר העבריים טוען בביטחון כי גם קוראיו המאמינים ימשיכו באמונה עד הסוף.

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. מדוע זה חשוב שהמשיח נתן את עצמו כקורבן "אחת ולתמיד"?
2. מי היא ישועה, ומתי היא תגיע?
3. הגדירו את המילה "מושלם" (telos).
4. מה הייתה התכלית של יום הכיפורים? כיצד הקורבנות של הברית הישנה קשורים לפסוק 8?
5. מדוע המחבר מייחס קטעים מהברית הישנה בהקשר לישוע והרוח?

6. האם הקידוש הוא מעשה אחד ולתמיד (עברים י 10) או תהליך (עברים י 14)?
7. מדוע פסוק 18 כה משמעותי?
8. פרט את הדברים המעשיים שעלינו לעשות בגלל הגישה שיש לנו לאלוהים באמצעות המשיח.
9. האם פסוקים 26-29 מלמדים כפירה?
10. מדוע נושא "ההתכנסות ביחד" היווה בעיה עבור מקבלי מכתב זה?
11. האם סבל הוא רצון אלוהים? (ראו עברים י 32-36).

אל העברים יא

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
אמונה	אנחנו מבינים באמצעות אמונה	רשימה של גיבורים וגבורה	אמונה	דוגמה לאמונה של אבותינו
יא 2-1	יא 3-1	יא 3-1	יא 2-1	יא 2-1
	אמונה בהיסטוריה		יא 3	יא 3
יא 7-4	יא 7-4	יא 7-4	יא 4	יא 4
	נאמנותו של אברהם		יא 6-5	יא 6-5
יא 12-8	יא 12-8	יא 12-8	יא 7	יא 7
	התקווה השמימית		יא 10-8	יא 10-8
יא 16-13	יא 16-13	יא 16-13	יא 12-11	יא 12-11
	האמונה של אבותינו		יא 16-13	יא 16-13
יא 22-17	יא 22-17	יא 22-17	יא 19-17	יא 19-17
			יא 20	יא 22-20
			יא 21	
	האמונה של משה		יא 22	
יא 31-23	יא 29-23	יא 28-23	יא 23	יא 29-23
			יא 36-24	
			יא 28-27	
	הם התגברו על ידי אמונה	יא 31-29	יא 29	
	יא 40-30		יא 31-30	יא 31-30
יא 38-32		יא 38-32	יא 35-32	יא 40-32
			יא 38-35	
יא 40-39		יא 40-39	יא 40-39	

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות הקשרים

א. פרק י"א הוא סדרה של דוגמאות תנ"כיות לאנשים שהיו נאמנים במצבים קשים (ההפך מהשנייה לפטרוס ב' ויהודה). אלה נועדו לעודד את הקוראים והמאמינים המקוריים בכל עידן להישאר נאמנים לא משנה באילו נסיבות פיזיות שאיתם הם עשויות להתעמת (ראו עבריים " 32-39).

ב. שים לב גם לא מדובר בהצהרות אמונה ראשוניים, אלא בחיי אמונה תחת הברית הישנה. הסוף הנאמן הוא עדות להתחלה אמיתית. המאמינים מתחילים באמונה, ממשיכים באמונה ומתים באמונה. מחבר העבריים מעריך את חייו של המאמין ממסקנתו הנאמנה וגם מתחילת אמונתם.

לימוד מילים וביטויים

אל העבריים י"א 1-7 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

1 האמונה היא בטחון בממשות הדברים המקוים, הוכחת דברים שאינם נראים. 2 בגללה הועד על הקדמונים.

3 באמונה נבין כי העולמים הוכנו בדבר אלהים, באופן שהנראה נתהנה מן הבלתי נראה.

4 מתוך אמונה הביא הבל לאלהים קרבן טוב מזה שהביא קין; בגללה הועד עליו כי צדיק הוא, שכן אלהים העיד על מתנותיו, ובגללה הוא מדבר עדין גם לאחר שמת. 5 בזכות אמונה לקח חנוך בלי לראות מות, "ואינו, כי לקח אתו אלהים." והועד עליו לפני הלקחו כי "את האלהים התהלך." 6 ובלי אמונה אי אפשר להיות רצוי לאלהים, כי כל הקרב אל אלהים צריך להאמין שהוא קיים והוא נותן גמול לדורשיו. 7 מתוך אמונה בנה נח תבה להצלת ביתו, בהיותו ירא אחרי שהזהר על דברים אשר עוד לא נראו, ובאמונתו הרשיע את העולם והיה ליורש הצדקה המיסדת על אמונה.

י"א 1 "אמונה" זו אינה הגדרה תיאולוגית של אמונה, אלא תמונה של התמצאות מעשית בה. המונח משמש עשרים וארבע פעמים בפרק זה. מתוך התניך הרעיון העיקרי הוא "נאמנות" או "אמינות". זה ההפך מכפירה. המונח היווני "אמונה" (*pistis*) מתורגם על ידי שלושה מונחים באנגלית: "דת", "אמונה" ו"אמן". אמונה היא תגובה אנושית לנאמנות של אלוהים והבטחתו. אנו סומכים על אמינותו ולא על שלנו. הדמות שלו היא המפתח.

NASB, NRSV

NKJV

TEV

NJB

"ביטחון לדברים שקיוו להם"

"מהותם של דברים שקיוו להם"

"להיות בטוחים בדברים שאנחנו מקווים להם"

"מבטיחים את הברכות שאנחנו מקווים להן"

המונח היווני הזה להבטחה" (*hupostasis*) פירושו בעצם "להציב תחת" או "לעמוד תחת" ובכך נותן את הבסיס הבסיסי או היסוד של משהו. לפיכך, היה לו מגוון רחב של משמעויות בעולם העתיק. זה היה נפוץ במיוחד בכתבים פילוסופיים יוונים לציין את הביטוי הברור של משהו. זה היה מה שאמיתי ונכון לעומת הלא ממומש.

1. בעבריים א' 3 זה מתייחס למהות

2. בעבריים ג' 14 זה מתייחס למציאות הווידוי / ההצהרה של המאמינים

3. בעבריים י"א 1 זה מתייחס להבטחות הבשורה שהתקיימו בהווה, אך שלא יושלמו עד העתיד

מונח זה נמצא בפירוט המצרי שפירושו "מסמך כותרת" (ראו NJB). במובן הזה זה משקף את השימוש של שאול ברוח כ"רצינות" (ראו השניה לקורינתים א' 22; ה' 5;

אל האפסים א' 4).

המונחים היוונים ששימשו ב-LXX מציעים שהוא מתרגם באופן קבוע את *tōhelet*,

(*The Cambridge History of the Bible* עמ' 9), שמציינת "לחכות למשהו עם גישה של סבלנות, מצב של ציפייה בטוחה" (כלומר, תקווה). זכור כי כותבי ברית החדשה היו הוגים עבריים שכתבו ביוונית קוינה והשתמשו במסורות התרגום השבעים.

יש שראו את המשמעויות הברורות ביותר בהקשר זה באים לידי ביטוי בציטוט התנ"ך בעבריים " 38 (עבריים ב' 4-2). פרק י"א הוא רשימת דוגמאות של אלה שלא "נסגו". טקסט זה הוא ההפך ממה שהקוראים הראשונים היו בסכנת פעולה.

■ "הרשעה" מילה זו מתרחשת רק כאן בברית החדשה. זה מתייחס ל"הוכחה במבחן". שני הביטויים בעבריים י"א 1 מקבילים (שניהם צורת הבינוני שלילית ומושלמת); לפיכך, "הבטחה" והרשעה" קשורים זה לזה מקרוב ומתוכם המאמינים חיים את חייהם.

■ "דברים שאינם נראים" הדוגמאות הבאות הן של אנשים שחיים (1) בתקווה במעשיו הנוכחיים והעתידיים של אלוהים ו-(2) ביטחון בהבטחותיו הרוחניות של אלוהים (ראו עבריים י" 23). השקפת עולמם מנחה את החלטותיהם היומיומיות, לא נסיבות, חומרות או ריכוז עצמי. המציאות הפיזית כפופה למציאות הרוחנית הבלתי נראית (ראו עבריים י"א 3). המציאות הפיזית ידועה על ידי חמשת החושים, והיא אינה נצחית, אלא חולפת. נכון, המציאות הנצחית אינה נראית לעין (ראו עבריים י"א 27) ולכן, חייבים להיות מוחזקים על ידי אמונה, לא ראייה. עם זאת, זה כל כך אמיתי ונכון למאמינים שהוא שולט ודורש את סדרי העדיפויות שלהם.

	י"א 2
NASB	"השיג אישור"
NKJV	"השיג עדות טובה"
NRSV	"קיבל אישור"
TEV	"זכה באישורו של אלוהים"
NJB	"מוכרים"

זה דומה לשימוש של שאול במונח "אמונה" באל הרומים א' 17; אל הגלטים ג' 11. חיי האמונה שלהם לא הצילו אותם, אך הוכיחו את רוחו של אלוהים בהם (ראו יעקב ב' 14-26).

	י"א 3
NASB, NKJV, NRSV	"עולמות"
TEV, NIV	"היקום"
NJB	"העידנים"

זהו אחד משני מונחים יווניים (*kosmos*, ראו עבריים א' 6 *aiōn*, כאן) המשמשים לייחוד תחום פיזי זה. " *aiōn*" מתייחס לתקופות ועונות רוחניות הכוללות תחומים פיזיים ורוחניים כאחד (ראו עבריים א' 2; ו' 5; אל הרומים י"ב 2; הראשונה לקורינתים א' 20; ב' 6, 8; ג' 18; השניה לקורינתים ד' 4; אל האפסים א' 21; ו' 12). ראה נושא מיוחד בעבריים א' 2.

■ "דבר אלוהים" זה לא המונח היווני *logos* אלא *rhēma* המשמשת את המילה המדוברת. לאחר מכן זה מתייחס ליצירה על ידי *fiat*, המילה המדוברת (ראו בראשית א' 3, 6, 9, 14, 20, 24; תהילים ל"ג 6, 9). מאל העבריים א' 2 אנו יודעים כי *logos* האלוהים היו סוכן הבריאה של האב (ראו יוחנן א' 1, 10 הראשונה לקורינתים ח' 6; קולוסים א' 16).

אישור אמונה זה הופך לתפיסת העולם שמתוכה מאמינים חיים את חייהם הארציים. זה לא שולל מחקר מדעי, אלא מציב אותו מנקודת מבט של אמונה. המאמינים מאפשרים למדע לגלות את מנגנוני הסדר שנוצר (התגלות טבעית), אך מאשרים את המקום לאלוהים בלבד (ראו את John L. Walton, *The Lost World of Genesis*), המתגלה בתנ"ך ובאופן מפליא ביסוע המשיח.

■ "בְּאֵפֶן שֶׁהֵנְרָאָה נְתִיבָהּ מִן הַבְּלִי נִרְאָה" זה לא בראש ובראשונה אישור על הבריאה *ex nihilo* (יצירת יש מאין), אלא דוגמה למציאות לעומת חוסר המציאות של עבריים י"א 1. המאמינים מאשרים את מה שלא ראו או חוו באופן אישי בהתבסס על התגלות האל. זו לא כל כך תיאולוגיה אמיתית כמו חיי אמונה ותקווה.

י"א 4 "הבל" זה היה ילדם השני של אדם וחוה, שנהרג על ידי אחיו, קין (ראו בראשית ד' 3 ff).

□ **"קורבן טוב יותר"** זה לא סוג ההקרבה שקין והבל הציעו שגרם להבחנה, אלא ההתנהגות (האמונה) בו ניתנה. זה לא יכול להיות הוכחה לטקסט העליונות של הקרבת דם.

□ **"אף על פי שהוא מת, הוא עדיין מדבר"** זה נרשם בבראשית ד' 10; עבריים י"ב 24. בהקשר זה אישור של אמונה העומדת בפני המוות וניצחון עליו. הקוראים נסגו מהרדיפה. עליהם, כמו הבל, להיות מלאי אמונים.

□ **י"א 5 "חנוך"** הוא היה האדם הראשון לאחר נפילת האדם שלא נגע במוות (ראו בראשית ה' 24). התנ"ך אינו מרחיב את הנסיבות אלא טוען כי "הלך" עם אלוהים.

□ **"נלקח"** פירושו "עבר למקום אחר". לא מדובר ב"תחיית המתים" אלא "בעלייה לשמיים" כמו אליהו (ראו מלכים ב' ב' 11). יש הבחנה ברורה בתנ"ך בין

1. אנשים שהוחזרו לחיים (החייאה)
2. אנשים שנלקחו לגן עדן ללא מוות פיזי (עלייה לשמיים)
3. ישוע בעל גוף רוחני חדש (תחיית המתים)

□ **"כי את האלוהים התהלך"** מתוך תרגום השבעים, אבל בברית החדשה "הלך עם אלוהים."

□ **י"א 6 "ללא אמונה אי אפשר לרצות אותו"** זו קביעת המפתח של היחידה הספרותית הזו. זו לא רק אמונה ראשונית, אלא שמירת אמונה שמשמח את אלוהים. כל הדוגמאות הללו נשארו נאמנות עד סוף החיים, לא משנה איך הגיע הסוף הזה. אמונה היא הדרך בה בני האדם מאמינים, מקבלים את הבטחות האל. הישועה ותלמידות שניהם בלתי אפשריים ללא אמונה. אמונה במעשי האל בעבר (יצירה, התגלות); אמונה בנוכחותו של אלוהים בהווה (רדיפה, סבל, אפילו מוות); אמונה במעשים המובטחים של אלוהים בעתיד (ישועה, גן עדן).
ל"בלתי אפשרי" ראו את ההערה המלאה בעבריים ו' 6.

□ **"חייבים להאמין"** המילה היוונית *pistis* מתורגמת לשלושה מונחים באנגלית: "דת", "אמונה" ו"אמן". המוקד אינו על עובדות פסיכולוגיות בלבד, אלא על אמן אישי באמינות האל; בנאמנות נאמנות! זה לא רק אישור, אלא אורח חיים. המונח "חובה" הוא חיווי פעיל בהווה, שמשמעותו "הוא מחייב", "זה הכרחי". אמונה היא הכרחית!

□ **"גמול לדורשיו"** הכוונה הן לתגובת אמונה ראשונית והן לתגובת אמונה מתמשכת

□ **י"א 7 "הזהר על ידי אלוהים מפני דברים שטרם נראו"** הנה דפוס האמונה. קדושים בתנ"ך פעלו לפי מה שקיבלו מאלוהים. מעשיהם הוכיחו כי אמונתם לא הייתה מילים בלבד! האם תוכלו לדמיין את הלעג וההשפלה שחווה נח בבניית סירה כה גדולה, כל כך רחוקה ממים, להחזיק בעלי חיים!

□ **"ארון"** זו לא הייתה סירה שניתן לתמרן, אלא כלי שנועד לצוף כמו בול עץ. המונח שימש "ארגז" כמו ארון הברית.

"שבאמצעותו גינה את העולם" כיצד גינה נח את העולם? ישנן שתי אפשרויות:
(1) על ידי מעשי אמונתו ו (2) על ידי הטפותיו (ראו השניה לפטרוס ב' 5).

□ **"הפך ליורש הצדק"**. בספר בראשית ו'-ח' נוח הוא האדם הראשון בתנ"ך המכונה "צדיק" (ראו השניה לפטרוס ב' 5). זה לא מתכוון לחוסר-חטא, אלא שנוח הלך באור שהיה לו באמונה ובאמן באלוהים. מכיוון שאמונתו של אברהם הוגדרה מאוחר יותר כצדקנות (ראו בראשית ט"ו 6), כך גם הייתה זו של נוח. למחקר מילים על "צדקנות" ראו נושא מיוחד בעבריים א' 9.

אל העבריים י"א 8-12 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
8 מתוך אמונה ציית אברהם בהקראו לצאת אל מקום שהיה עתיד לקבל לנחלה, והוא יצא מבלי לדעת לאן ילך. 9 מתוך אמונה התגורר בארץ ההבטחה כגר בארץ זרה, בשבתו באהלים עם יצחק ויעקב אשר ירשו עמו את אותה ההבטחה; 10 כי חכה לעיר שיש לה יסודות, שאדריכלה ומקימה הוא האלוהים. 11 מתוך אמונה קבלה גם שרה כח להרות אף לאחר שהזדקנה, שכן חשבה את המבטים לנאמן. 12 על כן גם מאחד, שהיה בבחינת מת, יצאו ככוכבי השמים לרב וכחול על שפת הים אשר לא יספר.

י"א 8 "אברהם ... ציית" במובנים מסוימים התפקידים הללו הם ייצוג אידיאלי של חיי הגברים האלה. התנ"ך ייחודי בספרות העתיקה בכך שהוא מתעד את החיובי והשלילי לגבי הדמויות שלו. אברהם היה תערובת מוזרה של פחד ואמונה

1. פחד

- א. אלוהים אמר לעזוב את המשפחה שלך; הוא לקח את אביו ואת לוט
- ב. אלוהים הבטיח לו ילד; הוא ניסה להביא ילד באמצעות משרתה של שרה ובהמשך ניסה להעביר את שרה למלך מצרי וגם למלך פלשתי כדי להציל את חייו שלו

2. אמונה

- א. הוא אכן עזב את אור
 - ב. הוא אכן האמין שאלוהים ייתן לו צאצאים
 - ג. הוא היה מוכן להציע את יצחק (ראו בראשית כ"ב)
- אלוהים אינו מחפש "קדושי-על", אלא אנשים פגומים שיגיבו אליו בתשובה ובאמונה ויחיו למענו ללא קשר לנסיבות שלהם.

י"א 9 "הוא חי כזר בארץ ההבטחה" זה המונח "שהייה", כלומר לא היו לו זכויות כאזרח (ראו עבריים י"א 13).

י"א 10 "הוא הסתכל" זהו חייו לא מושלם בעבר. הוא המשיך לחפש!

□ "העיר" זוהי מטאפורה מקראית נפוצה (ראו עבריים י" 16; י"ב 22; י"ג 14; יוחנן י"ד 2; אל הגלטים ד' 26; ההתגלות ג' 12; כ"א 2), המתייחס שוב למקום מגוריו של אלוהים עם בני אדם, כמו בעדן. אברהם חי את חייו באמונה שהוא לא מסתכל על המציאות הנוכחית, אלא מציאות מובטחת. האמונה אומרת "העולם הזה הוא לא הבית שלי"; האמונה אומרת "הבטחות האל הם בטוחים"; האמונה אומרת "המציאות אינה מה שאני רואה, אלא מה שאלוהים אומר"!

נושא מיוחד: שתי "הערים" בספר ישעיהו SPECIAL TOPIC: THE TWO "CITIES" IN ISAIAH

א. ישעיהו פרק כד-כז הם יחידה ספרותית שמגיעה אחר סדרה של פסקי דין נגד העמים שמסביב (סדרה זו כתובה בפרק יג-כג). המשפט הוא לא הדבר האחרון! אלוהים הוא אלוהי החסד ורחמים ויש לו תוכנית גאולה נצחית עבור כולם (ראו נושא מיוחד: תוכנית גאולה הנצחית של אלוהים)!

ב. כל הקטע מדבר על שתי ערים

1. הערים שנבנו על ידי העולם החוטא (ילדי קין), ערים שמנסות לענות על הצרכים של בני האדם בעזרת המשאבים שלהם (כלומר, בראשית ד 10-11)
2. עיר ציון, בה שוכן אלוהים (כלומר, מעל כנפי שני הכרובים שעל ארון הברית בקדושים הקודשים של המקדש בירושלים) ולשם מגיעים כל המאמינים (יהודים וגויים) להללו (ראו ישעיהו ב 2-4; יט 18-25; עברים יא 10; יב 22; יג 14; התגלות כא 2-1).

ג. הערים מייצגות קבוצות/עמים.

ערים של בני האדם

ישעיהו א 7, ערי יהודה שנשרפו
ישעיהו א 21, הפכה העיר הנאמנה לבוגדת
ישעיהו ו 11, ערי יהודה שוממות
ישעיהו יד 17, 21 כל הערים שוממות
ישעיהו יד 31, ארצות הפלשתים
ישעיהו יז 9, 1-3 ערי סוריה חורבות
ישעיהו יט 2, ערי מצרים יריבו זו עם זו

עיר אלוהים

ישעיהו א 26, עיר צדק, עיר נאמנה.

ישעיהו יט 18-22, ערי מצרים מהללות
ישעיהו יט 23-25, כל מצרים ואשור
חלק מעמו של אלוהים

ישעיהו כב 9, 2 העיר השמחה והרועשת נפלה
ישעיהו, כג, צור נפלה
ישעיהו כד 1-25; ה', חורבן הארץ
ישעיהו כה 10-12, מאוב וחומותיו יפלו

ישעיהו כה 6-9, משתה בהר יהוה

ישעיהו כו 5, עיר המקלט, כנראה מאוב ישעיהו כז 10, העיר המבוצרת נפלה ישעיהו כט 1, "אריאל" (ירושלים)	ישעיהו כו 1, עיר חזקה ירושלים
ישעיהו מח, עיר הקודש, אבל רק בשמה	ישעיהו מה 13, העיר שלי (ראו מד 23)
	ישעיהו נב 1-6, העיר הקדושה ישעיהו ס 14, עיר יהוה ישעיהו סב 12, עיר לא עזובה ישעיהו סו 6, קול רעש עולה מהעיר, קולה עולה מההיכל

י"א 11 "שרה" כמה כתבי יד יוונים קדומים (P⁴⁶, D) מוסיפים "עקרה". יש משמעות לכך שאיש מנשות האבות (למעט לאה) לא יכול היה להרות בלי עזרת האל. כמו כן, אף אחד מהילדים הראשונים שנולדו לא היו יורשי ההבטחה. אלוהים פעל להראות שהוא האחראי!
שרה, כמו אברהם, הייתה תערובת של פחד ואמונה. היא נתנה לאברהם את משרתה; היא גם צחקה מההבטחה של אלוהים (ראו בראשית י"ח 12).

י"א 12 "כוכבי שמים במספר ואינספור כמו החול שנמצא על שפת הים" זה היה חלק מהבטחתו של אלוהים לאברהם, יצחק ויעקב (ראו בראשית ט"ו 5; כ"ב 17; ל"ב 12). זוכרים שכל נשותיהם (למעט לאה) היו עקרות.

■ **"היא ראתה אותו נאמן שהבטיח"** היא פעלה על סמך הבטחתו של אלוהים, ולא על מציאות עכשווית. ביטוי זה דומה לעבריים י' 23 (ראו עבריים ו' 17-18). הקוראים אמורים גם לפעול בדרך זו.

אל העבריים י"א 13-16 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹³ בעודם מחזיקים באמונה מתו כל אלה בלי שהשיגו את הדברים המבטחים, ואולם ראו אותם מרחוק וקדמו אותם בברכה כשהם מודים כי זרים וגולים הם בארץ. ¹⁴ הן המדברים כך מצהירים שהם מבקשים להם ארץ מושב. ¹⁵ ואילו כונו דעתם על הארץ היא אשר יצאו ממנה, היה להם זמן לשוב אליה. ¹⁶ אך עתה נכספים הם לטובה ממנה, לארץ מושב שמימית. לכן לא בוש בהם האלהים להקרא אלהיהם, שהרי הכין להם עיר.

י"א 13 "כל אלה מתו באמונה, מבלי שקיבלו את ההבטחות" זהו לב ההשוואה של אנשי האמונה התנכ"ית בפרק י"א למקבלים היהודים המאמינים שהיו על סף נסיגה (ראו עבריים י' 38; גם השניה לפטרוס ב' 22-20).

■ **"העוד מחזיקים...השיגו...ראו"** שימו לב לשלושת הביטויים המקבילים!

■ **"הם היו זרים וגולים על פני האדמה"**, פשוטו כמשמעו, תושבים זרים שלא היו להם זכויות כאזרחים (ראו LXX בראשית כ"ג 4; תהילים ל"ט 12; אל הפיליפים ג' 30; הראשונה לפטרוס ב' 11). המציאות הפיזית אינה המציאות האמיתית, הנצחית. העולם הזה לא היה ביתם.

י"א 15 "אם" זהו משפט מותנה סוג ב' המכונה "בניגוד לעובדה". הם כן יצאו והם לא חזרו!

י"א 16 המציאות האמיתית היא רוחנית, כפי שהיא נראית במטאפורה של עיר שמימית שנבנה ונוצר על ידי אלוהים (ראו עבריים י"א 10). אלוהים מגיב לאמון ולאמונה (ראו עבריים ב' 11; י"א 2, 39; י"ג 14). "מדינה" ו"עיר" (עבריים י"א 10) מקבילות תיאולוגיות כמקומות שהוכנו על ידי אלוהים לילדי אמונתו.

אל העבריים י"א 17-22 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹⁷ מתוך אמונה הקריב אברהם את יצחק בעת שנסה; הוא שקבל את ההבטחות הקריב את יחידו, ¹⁸ הוא שנאמר לו, "כי ביצחק יקרא לך זרע", ¹⁹ בחשבו בלבם כי האלהים יכול להקים אפלו מעם המתים; משם, בבחינת משל, אף קבל אותו. ²⁰ מתוך אמונה ברוך יצחק את יעקב ואת עשו בנוגע לדברים עתידיים לבוא. ²¹ מתוך אמונה ברוך יעקב לפני מותו את שני בני יוסף, וקד מעל ראש המטה. ²² מתוך אמונה הזכיר יוסף לפני מותו את יציאת בני ישראל וצוה על-אודות עצמותיו.

י"א 17 "בעת שנוסה" כאשר משווים את בראשית כ"ב 1 עם מתי ו' 13 ויוחנן א' 13-14, יש סתירה לכאורה. עם זאת, יש שתי מילים ביוונית ל"מבחן" עם קונטציות שונות. האחד הוא לבחון בכיוון הרס (*peirazō*) והשני הוא לבחון עם אישור וחזוק (*dokimazō*). ראה נושא מיוחד בעבריים ב' 18. אלוהים מספק הזדמנויות לילדיו להפגין ולהגדיל את אמונתם (ראו בראשית כ"ב 2; שמות ט"ו 25; ט"ז 4; כי 20; דברים ח' 2, 16; י"ג 3; שופטים ב' 22; השניה אל הקוריתים ל"ב 31). מבחנים הפוכים לאבן נגף או לאבן דריכה.

▣ **"הקריב את בנו הנולד היחיד"** רמת האמונה של אברהם נראית בנכונותו להחזיר לאלוהים את ילד ההבטחה שחיכה לו במשך שלוש עשרה שנה (ראו יעקב ב' 21). השימוש ב *monogenēs* ("הנולד היחיד") ביחס ליצחק אינו יכול להיות "הנולד היחיד" מאחר ולאברהם היו ילדים אחרים. זה בטח אומר "ילד ההבטחה", "הילד הייחודי". זו גם המשמעות של יוחנן ג' 16.

י"א 18 זהו ציטוט מבראשית כ"א 12 שהגיע לפני המבחן!

י"א 19 "להקים אנשים מהמתים" אברהם ציפה שיצחק ישוב איתו (ראו בראשית כ"ב 5). הטקסט לא מצוין כיצד זה היה קורה. אל העבריים טוען כי יתכן שהוא ציפה להחייאה.

▣ **"כסוג"** המחבר השתמש בתנ"ך כסוג או מבשר על המציאות הנוכחית (ראו עבריים ט' 9; י' 1; י"א 19). כאן נראה שהטיפוס הוא שכאשר אברהם הציע את בן ההבטחה, כך גם אלוהים הציע את בנו כהפגנת אהבתו, רחמיו וחסדיו!

י"א 20 ברכת יצחק לבניו נמצאת בבראשית כ"ז 27 ff ואילו ברכתו הראשונה של יעקב היא בבראשית מ"ח 14 לבניו של יוסף ובהמשך ברכתו השנייה בספר בראשית מ"ט לבניו האחרים. הברכה שניתנה פעם אחת לא ניתנת לביטול. זו דוגמה לאופן בו המחבר מתייחס להיסטוריה של התנ"ך באופן סלקטיבי (כמו דברי הימים). הוא רק מזכיר את ההיבטים החיוביים.

י"א 21 "נשען על ראש מטהו" זהו ציטוט מתרגום שבעים של בראשית מ"ז 31. הטקסט העברי המסורתי "התכופך בראש המיטה". למילים העבריות עבור "מיטה" ו"מטה" יש אותם עיצורים עבריים, (*mth*), רק הניקוד בשניהם שונות. בהקשר תנ"כי יעקב מכיר איכשהו את הגשמת החלום של יוסף (ראו בראשית מ"ז 5-11), ובכך מכיר בסמכותו האזרחית של יוסף באמצעות נבואה או בהיכרות יוסף כמושיע" את עמו, משה ויהושע והמשיח שיבוא.

י"א 22 "נתן הוראות בנוגע לעצמותיו" הם היו אמורים לצאת ממצרים ולהיקבר בארץ המובטחת לאחר יציאתם (ראו בראשית נ' 24-25; שמות י"ג 19; יהושע כ"ד 32)

אל העבריים י"א 23-29 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
²³ כְּשֵׁנוּלַד מֹשֶׁה, מִתּוֹךְ אֲמוֹנָה הַסְּתִירוּהוּ הוֹרִיו בְּמִשְׁךְ שְׁלוֹשָׁה חֳדָשִׁים; כִּי רָאוּ שֶׁנֶּאֱהָה הַיֶּלֶד, וְלֹא פָּחְדוּ מִגְזֵרַת הַמֶּלֶךְ. ²⁴ כְּאֲשֶׁר גָּדַל מֹשֶׁה, מִתּוֹךְ אֲמוֹנָה סָרַב לְהִקְרָא בֶן לְבַת פְּרָעָה ²⁵ וּבָחַר לְהִתְעַנּוֹת עִם אֱלֹהִים מִלְּהִתְעַנּוֹת לְשִׁעָה בְּתַעֲנוּגֵי הַחֹטָא. ²⁶ הוּא חָשַׁב אֶת חֲרַפַּת הַמְּשִׁיחַ לְעֵשֶׂר גְּדוֹל מְאֻצְרוֹת מִצְרַיִם, כִּי נִשָּׂא עֵינָיו אֶל הַגְּמוּלָה. ²⁷ בְּאֲמוֹנָה עָזַב אֶת מִצְרַיִם וְלֹא פָּחַד מִזַּעַם הַמֶּלֶךְ, כִּי עָמַד בְּעֵז כְּרוּאָה אֶת מִי שֶׁאֵינֶנּוּ נֹרְאָה. ²⁸ מִתּוֹךְ אֲמוֹנָה עָשָׂה אֶת הַפֶּסַח וְאֶת נְתִינַת הַדָּם כְּדִי שֶׁלֹּא יִגַע בָּהֶם מִכָּה הַבְּכוֹרִים. ²⁹ בְּאֲמוֹנָה עָבְרוּ בַיָּם סוּף כְּמוֹ בִּיבְשָׁה, דָּבַר שֶׁנֶּסֶוּ הַמִּצְרַיִם וְטָבְעוּ.

י"א 23 "הוריו" יש בתרגום השבעים מופיעה המילה "הורים", ועוד בטקסט המסורתי העברי יש רק "אם".

▣ **"שְׁנֵאָה הַיֶּלֶד"** המסורת היהודית אומרת שמשה היה ילד יפה פיזית. איזה הורה לא חושב שהילד שלהם יפה? אבל זו לא הנקודה התיאולוגית. זה היה ילד מיוחד ושליח אלוהים.

▣ **"הם לא חששו הוראת המלך"** הכותב מזכיר את הביטוי הזה בעיניים מופנות קוראיו הנוכחיים (ראו עבריים י"א 27).

י"א 24 "בן בת פרעה" זה היה ייעוד מצרי רשמי ותואר סמכות.

י"א 25-26 שוב המחבר עושה חיבור לפיתוי העומד בפני קוראיו. עליהם להשגיח על העתיד, הבטחותיו של אלוהים בטוחים, ולא בנסיבות הנוכחיות. נאמנות למשיח היא אולטימטיבית!

י"א 27 "עזב את מצרים" נראה שזה מתייחס לבריחתו של משה למדין, ולא ליציאת מצרים (ראו שמות ב' 14-15).
שוב המחבר מצייר תמונה אידיאלית למדי על מטרתו של משה.

▣ "כשרואים אותו שלא נראה" בני ישראל האמינו כי לראות את יהוה גורם למוות בגלל קדושתו (ראו בראשית ט"ז 13; ל"ב 30; שמות ג' 6; ל"ג 17-23; שופטים ו' 22-23; י"ג 22; מלכים א' י"ט 13-11; מעשי השליחים ז' 32).

י"א 28 זו רמיזה לשמות י"ב. מכה אחרונה זו השפיעה על כל מצרים כולל ארץ גושן. אפילו העם העברי נאלצו לציית להוראותיו של אלוהים ולפעול באמונה על מנת שינצלו מביקורו של מלאך המוות.

▣ "בכור" ראה נושא מיוחד בעבריים א' 6.

▣ "הוא שהרס" הכוונה למלאך המוות (ראו LXX, שמות י"ב 23; שמואל ב' כ"ד 16-17).

י"א 29 זהו סיכום התאור שנמצא בשמות י"ד 21 ff.

אל העבריים י"א 30-31 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
³⁰ בגלל אמונה נפלו חומות יריחו אחרי שהקיפו אותן שבעת ימים. ³¹ בזכות אמונה לא נספתה רחב הזונה עם הסורים, שכן קבלה את המרגלים בשלום.

י"א 30 "נפלו חומות יריחו" (ראו ישעיהו ו' 20; השניה לקורинתים י' 4)

אל העבריים י"א 32-38 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
³² ומה עוד אמר? הן תקצר העת מלספר על גדעון וברק ושמשון ויפתח ודוד ושמואל והנביאים, ³³ אשר על-ידי אמונה הכניעו ממלכות, פעלו צדק, השיגו הבטחות, סגרו פי אריות, ³⁴ כבו להבות אש, נמלטו מפי חרב, התחזקו מחלשה, עשו חיל במלחמה והביסו צבאות זרים. ³⁵ נשים קבלו את מתיהן שקמו לתחיה. אחרים ענו עד מות ולא הסכימו להנצל, למען ישיגו תחיה טובה יותר. ³⁶ אחרים התנסו בחרפת לעג והלקאות שוטים וגם בכבלים וכלא; ³⁷ נסקלו, נסו בענויים, נסרו במשור, הומתו בחרב, נעו ונדו עטופי עורות כבשים ועדים, בסבלם מחסור, צרות והתעללות - ³⁸ אכן העולם לא היה ראוי לאנשים אשר כאלה - ותועים היו במדבריות, בהרים, במערות ובנקיקי הארץ.

י"א 31 "רחב הזונה" הכנענית הזו הפכה למאמינה (יעקב ב' 25). יתכן אפילו שהיא זו הרשומה בשושלת המשיח במתי א' 5.

י"א 32 "גדעון" (ראו שופטים ו'-ח')

▣ "ברק" (ראו שופטים ד'-ה')

▣ "גלעד" (ראו שופטים י"א-י"ב)

▣ "דויד" (ראו שמואל א' ט"ז 1)

▣ "שמואל" (ראו שמואל א' א' 20)

י"א 33 "צדק" ראה נושא מיוחד בעבריים א' 9.

▣ "סגרו פי אריות" זה יכול להתייחס לשמשון, דוד, דניאל או אירוע לא ידוע.

י"א 34 "כבו להבות אש" התייחסות זו לחילוץ מאש עשויה להתייחס ספציפית לדניאל ג' או לאירוע היסטורי אחר לא ידוע. יש אפילו אפשרות שהצלה זו מוזכרת בראשונה לקורинתים י"ג 3. עם זאת, ישנה בעיה בכתב-יד היוונית הקשורה לראשונה לקורинתים י"ג 3. בכתבי היד היווניים הקדומים P⁴⁶, N, A ו-B יש "שעלי להתפאר" (*kauchēsōmai*) או C,

L, D, F, G, K - ו יש "שעלי להישרף" (*kauthēsomai*). הראשון כולל (1) כתבי יד טובים יותר ו (2) המונח משמש לעיתים קרובות על ידי שאול.

▣ "מחולשה התחזקו" (ראו השניה לקורנתים י"ב 9)

י"א 35 "נשים קיבלו בחזרה את המתים שלהן על ידי תחיית המתים" מבחינה תיאולוגית אין מדובר בתחיית המתים, אלא בהחייה (ראו מלכים א' י" 17-23; מלכים ב' ד' 31-37). הייתה רק תחייה אחת שהביאה לגוף נצחי, ישוע.

"תחייה טובה יותר" NASB, NKJV, NRSV
"חיים טובים יותר" TEV, NJB

ההתייחסות היא הכבוד והניצחון של מוות קדוש מעונה. בתעלומת תכנית ורצונו של אלוהים לכוכב לכת זה, חלקם משוחזרים פיזית (כלומר, "נשים קיבלו בחזרה את המתים שלהן על ידי תחיית המתים") וחלקן לא. הראשון גדול ונפלא, אך השני הוא עדות חזקה עוד יותר של אמונה, אמונה עד הסוף. זה אולי קשור לתגמולים רחניים, אך אם כן, המפתח הוא לב האמונה, לא נסיבות מותו של האדם. המאמינים נקראים לחיות באומץ למען אמונתם (ביהוה ובישוע). הניצחון הוא נאמנותם! יהוה נאמן להבטחותיו; ישוע נאמן במעשיו; המאמינים חייבים להיות נאמנים בהליכת האמונה שלהם. ל"טוב יותר" ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

י"א 36 "בְּחֶרֶפֶת לַעַג וְהִלְקָאוֹת שׁוֹטִים" זה אולי התייחסות לתקופת המקבים (ראו מקבים א' א' 62-64; ז' 34; מקבים א' ו' 18-20; ז' 1-42).

י"א 37 "הם נסקלו" המסורה אומרת שירמיהו נסקל במצרים על ידי היהודים. כהן (לא סופר התנ"ך) בשם זכריה נרשם כמסוקל בשנייה לקורנתים כ"ד 20-21; לוקס י" 51.

▣ "נוסרו במסור" המסורה (עליית ישעיהו, *Ascension of Isaiah* ה' 1-14) אומרת שישעיהו הוכנס לבול עץ חלול ונוסר לשניים בהוראתו של מנשה.

▣ "הם התפתו" זו נראית הצהרה כללית למדי בתוך כמה הצהרות מאוד ספציפיות של רדיפות ועינויים. כתב היד הפפירוס הקדום P⁴⁶ משמיט את הביטוי. מבקרים טקסטואליות העלו על דעתם שמאחר שהביטוי המחובר "הם נוסרו לשניים" (*epristhēsan*) דומה מאוד לביטוי זה "הם התפתו" (*epeirasthēan*) האפשרות של תוספת סופית התרחשה בשלב מוקדם של המסורות הטקסטואליות. ישנן וריאציות רבות בכתבי היד היוונים (סדר המונחים, זמן המונחים). The United Bible Societies Fourth Edition Greek Text (הטקסט היווני של האגודות התנ"כיות המאוחדות) משמיט את הביטוי.

▣ "הומתו בחרב" (כלומר, מלכים א' י"ט 10, 14; ירמיהו ב' 30; כ"ו 23).

י"א 38 זה מתאר את ההיסטוריה הנוראית של רדיפת חסידי האל. מדוע הקוראים הנוכחיים צריכים להיות מופתעים מרדיפותיהם?

אל העבריים י"א 39-40 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
39 כל אלה, אף כי אמונתם העידה עליהם, לא ראו בקיום ההבטחה. 40 ואולם אלהים הכין לנו דבר טוב יותר, כדי שלא יובאו לידי שלמות בלעדינו.

י"א 39 "אף כי אמונתם העידה עליהם" זה מקשר חזרה לעבריים י"א 2 (ראו עבריים ב' 11). החיים חיו באמונה אפילו בתוך נסיבות נוראיות, אנא אלוהים.

י"א 40 הבטחותיו של אלוהים מאגדות את כל המאמינים בכל העינים, כל העמים, כל שכבות החברתיות-כלכליות, כל רמות ההשכלה (ראו אל הגלטים ג' 28; אל הקולסים ג' 11). כל האנשים האלה בתנ"ך ציפו ליום החדש של אלוהים.

זה הגיע במשיח בבית לחם ויושלם במשיח מגן עדן המתפרץ מהשמיים במזרח! תחייתו היא התקווה שאליה כל המאמינים, בתנ"ך ובברית חדשה, מצפים באמונה (ראו הראשונה ליוחנן ג' 3).

▣ "טוב יותר" ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

▣ "שלמות" ראו את ההערה המלאה עבריים י' 1.

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. הגדר את המילים העבריות והיווניות לאמונה.
2. מה המשמעות של המילים *flat and ex nihilo*?
3. האם אלוהים בוחן את המאמינים (ראו את עבריים י"א 17 לעומת יעקב א' 13-14)?
4. האם יש כבוד מיוחד לרדיפה? האם כל המאמינים נרדפים?
5. מדוע מחבר אל העבריים כותב מסדר אמונה זה?

אל העברים יב

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
התוכחה של האדון	מרוץ האמונה	תוכחה ואזהרות	אלוהים הוא אבינו	הדוגמה של ישוע המשיח
יב 3-1	יב 2-1	יב 2-1	יב 2-1	יב 4-1
	התוכחה של אלוהים			
	יב 11-3	יב 11-3	יב 11-3	
יב 11-4				ההכונה של אלוהים כאב
אזהרה לא לדחות את חסדו של אלוהים				יש עונש על חוסר נאמנות
יב 17-14		יב 17-14	יב 17-14	יב 17-14
	חברה נכונה			שתי הבריתות
יב 24-18	יב 24-18	יב 24-18	יב 21-18	יב 29-18
	הקשיבו לקול מהשמיים		יב 24-22	
יב 29-25	יב 29-25	יב 29-25	יב 27-25	
			יב 29-28	

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

לימוד מילים וביטויים

עברים יב 2-1 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
¹לכן גם אנחנו, אשר ענן עדים כזה אופף אותנו, נסירה נא כל מעמסה וגם את החטא הלוכד על נקלה, ובסבלנות נרוצה את המרוץ הערוך לפנינו, ²בהביטנו אל ישוע מוכון האמונה ומשלימה, (תהילים כה' טו') אשר בעד השמחה הערוכה לפנינו סבל את הצלב ובז לחרפה, וישב לימין כסא האלהים.

י"ב 1 "לכן" פסוק 1 הוא מתחם משולש יוצא דופן (*toigaroun*) שנמצא רק כאן ובראשונה לתסלונים ד' 8. המתבסס על הדוגמאות הקודמות לאמונות, הקוראים אמורים לחיות חיי אלוהיים שעוזרים ומעודדים אחרים.

■ **"ענן"** "ענן" משמש לעיתים קרובות מטפורית בספרות יוונית של קבוצת אנשים (ראו הרודוטוס, Herodotus, VIII.109).

■ **"עדים"** מונח זה יכול להיות

1. עד משפטי בבית המשפט
 2. מישהו שמתף את מה שהם ראו, יודע או חוו
 3. מישהו שנהרג (קדוש מעונה) בגלל אמונתו במשיח
 4. ביטוי מטאפורי של דוגמאות האמונה בעבריים י"א
- בגלל ההקשר של עבריים י"א נראה כי עדיף לראות בפסוק זה לא כלימוד ש"הם" צופים בנו, אלא שעלינו להסתכל על חייהם הנאמנים כדוגמאות לנהוג על פיו (NASB Study Bible, עמ' 1798). פסוק זה משמש לעיתים קרובות, לדעתי, בצורה לא נכונה, כדי לתמוך בדעה שיקרינו המאמינים והמתים בשמיים מתבוננים בחיינו על פני האדמה. המאמינים בוודאי הכירו זה את זה ויתאחדו מחדש באחווה ביום התחייה, אך התנ"ך שותק על איחוד מחדש במוות או על היכולת שלהם לראות את חייהם של יקיריהם עלי אדמות.

Uniter Bible by Ellingworth and Nida, from *The Handbook on The Letters to the hebrews* Society, מביא את הפרשנות הפוכה, "המחשבה היא שגיבורי הברית הישנה צופים כיצד כותב העבריים וקוראיו רצים את המרוץ בחיים המשיחיים, מכיוון שהישועה שלהם קשורה לזו של המשיחים (עבריים י"א 40) (עמ' 287).

■ **"תנו לנו"** זה מתורגם באופן סובייקטיבי, אך המילולי הראשון הוא צורת פועל בינוני הפעילה בהווה. הסובייקטיביות לא מופיע עד "בואו לרוץ".

- שימו לב למה המאמינים צריכים לעשות לאור העדים הנאמנים בתנ"ך.
1. הניחו בצד כל שעבוד, עבריים י"ב 1
 2. הניחו בצד כל חטא שמסבך אותנו כל כך בקלות, עבריים י"ב 1
 3. לרוץ את המרוץ בסיבולת, עבריים י"ב 1
 4. הביטו אל ישוע, עבריים י"ב 2

■ **"הניחו בצד"** זהו אאוריסטי אמצעי הבינוני שפירושו "הניח בצד כבגד" (ראו מעשי השליחים ז' 58). צורה דקדוקית זו מרמזת על החלטה אישית (כלומר, קול אמצעי), מכריעה (כלומר, זמן אווריסט). עם זאת, שאול השתמש במונח באופן פיגורטיבי במובן אתי (ראו אל הרומים י"ג 12; אל האפסים ד' 22, 25; אל הקולסים ג' 8-9 ו"לבש" אל האפסים ד' 24; אל הקולסים ג' 10, 12, 14). המשיחים חייבים להיות מעורבים באופן פעיל בישועתם החופשית (ראו אל הפיליפים ב' 12-13). יש מרוץ לרוץ, להכין עדים, קרב להילחם (כלומר, אל הפיליפים ג' 12-14)!

NASB	"כל שעבוד"
NKJV, NRSV	"כל משקל"
TEV	"כל מה שנמצא בדרך"
NJB	"כל מה שמכביד אותנו"

מונח זה הוא פשוטו כמשמעו "שמן" או "משקל". מי שהשתתף בתחרויות האתלטיקה היוונית רצו כמעט עירומים. זה משומש

1. פשוטו כמשמעו שומן גוף
2. משקולות אימון אתלטיות
3. באופן מטאפורי בספרות היוונית, גאווה
4. מבחינה פילוסופית בטור להיזהר מ"הטוב" כאויב של "הטוב ביותר"

■ **"החטא"** זה מתייחס ל (1) טבע החטא; (2) חטא משווע; (3) חוסר אמונה; או (4) הקשר ייחודי זה עשוי לתת את המשמעות הנוספת של "נסגו" (ראו עברים י" 38). מכתב/ספר/דרשה זה מופנה ליהודים מאמינים ויהודים לא מאמינים.

NASB	"כל כך בקלות מסבך אותנו"
NKJV	"כל כך בקלות מלכד אותנו"

בכתב היד הפפירוס הקדום P⁴⁶ יש "הסחות דעת קלות". התייחסות זו היא לכל דבר מכשיל את המאמין במרוץ החיים. זה יכול להיות חטא החוזר אל עצמו, רצון שלא באיזון או אפילו נוכחות של דברים טובים רבים - כל דבר שגורם להם להזניח את הדברים שעבורם הם מחוננים ונקראים על ידי האל.

▣ "לרוץ" זהו התנייה פעילה בהווה, המדבר על פעולה מתמשכת אך עם תו חשיפה. זה בוודאי מתאים לדגש הכללי של ארבע האזהרות שהופנו ליהודים מאמינים ש"נסגו" מהמשיח והבשורה.

▣ "סיבולת" פרק זה עשוי להיות מחזה רבני על המילה "לסבול" (שם עצם, ראו עבריים " 32, 36), שפירושו "מרצון, אגרסיבי (פעיל), סבלני (סביל), סיבולת." הפועל הוא בעבריים "ב 2, 3, 7 וכינוי העצם בעבריים "ב 1 זה הנושא של הספר ובמיוחד הפרקים האחרונים - תחזיקו מעמד!

▣ "מרוץ" המילה היוונית *agōna* היא מונח אתלטי שממנו אנו מקבלים את המונח האנגלי "ייסורים". זה משמש לרוב כמסלול קבוע למרוץ.

▣ "הערוך לפנינו" זהו צורת הבינוני שלילי בהווה (מתקן). החיים המשיחיים מאופיינים לרוב כתחרות אתלטית (ראו הראשונה לקוריתים ט' 25; אל הפיליפים א' 30; השניה לטימותיאוס ב' 5; מרוץ, הראשונה לקוריתים ט' 24; אל הגלטים ב' 2; ה' 7; אל הפיליפים ב' 16; אגרף, הראשונה לקוריתים ט' 26; הראשונה לטימותיאוס א' 18; ו' 12; השניה לטימותיאוס ד' 7; היאבקות, אל האפסים ו' 12).

▣ י"ב 2 "תשים את עינינו בישוע" זהו השתתף פעיל נוכחי שמשמעותו "מבט באינטנסיביות". שימו לב שאנחנו צופים בו - לא בקהל, לא בנסיבות, לא בעצמנו. זה עשוי להיות פיגורטיבי של התמקדות ללא הפסקה בברית החדשה (הבשורה).

NASB	"הסופר ומשלים האמונה"
NKJV	"המחבר ומסיים אמונתנו"
NRSV	"החלוץ והמשלים של אמונתנו"
TEV	"על מי שאמונתנו תלוי מתחילתו ועד סופו"
NJB	"המוביל אותנו באמונתנו ומביא אותה לשלמות"

מונח ראשון זה (*archēgos*) משמש בעבריים ב' 10 של ישוע כמחבר הישועה; במעשי השליחים ג' 15, ישוע כנסיך (מחבר) החיים; במעשי השליחים ה' 31, ישוע כנסיך (מנהיג) ומושיע. ראה נושא מיוחד בעבריים ב' 10. פירוש המילה השנייה (*teleiōtēs*) "זה שמשלים ומשכלל". זה מתייחס לסיומו המוחלט של ישוע במשימת הגאולה המוקצה של אלוהים. במובן מסוים זה כמו הכותרת אלפא ואומגה (ראו ההתגלות א' 8), הראשון והאחרון (ראו ההתגלות א' 17; ב' 8). מחבר זה משתמש במושג "שלמות" פעמים רבות בספר (ראו עבריים ב' 10; ה' 9; ו' 1; ז' 11, 19, 28; ט' 9; י' 1, 14; י"א 10; וכאן). ראה נושא מיוחד בעבריים ז' 11.

▣ "אמונה" *Pistis* יכול להתייחס אל

1. יחסי אמונה אישיים עם ישוע
2. חיי אמונה הדומים למשיח
3. הדוקטרינה המשיחית (ראו יהודה א' 3, 20)

המשיחיות היא אדם שיש לקבל אותו בברכה, אמת על אותו אדם שיש להאמין בו (הבשורה), וחיים של אדם שיש לחיות אותם (כלומר, כמו המשיח).

▣ "לשמחה" ההצעה של המילה *anti* בדרך כלל "על חשבון" או "בגלל", אבל יכול גם להיות "במקום". הראשון יתייחס למשיח שיצא מהשמיים (ראו אל הפיליפים ב' 5-11), השני לשמחתו בגאולה המוגמרת והעלייה לשמים (ראו ישעיהו נ"ג 10-12).

□ **"מונח לפניו"** מילה זו מופיעה בעבריים י"ב 1 בהתייחס למאבק (המרוץ) של החיים המשיחיים. עכשיו המונח משמש שוב למאבק של ישוע על הנחת חיו עברונו. זו דרכו של המחבר לדרבן את המאמינים היהודים להתמיד. ישוע עשה את שלו; הם חייבים לעשות את שלהם. כשסיים הייתה שמחה גדולה, גם כך יהיה אם הם יסיימו את המסלול.

□ **"הצלב"** הרבנים של ימי ישוע ראו בכך קללה על ידי אלוהים בגלל פירושיהם של דברים כ"א 23. שאול אומר שישוע נשא את קללת החוק הזו עברונו (ראו אל הגלטים ג' 13)

□ **"בז לבושה"** הצלב הוא העדות האובייקטיבית לאהבת האב והבן (ראו יוחנן ג' 16 ואל הרומים ה' 8). זו מילה יוונית חזקה. ישוע התבונן בתוצאה המפוארת של השפלתו (ראו ישעיהו נ"ג 10-12). הצלב לא היה קל, מחיר הגאולה לא זול!

□ **"התיישב ב"** זהו אינדיקציה פעילה מושלמת המדגישה מעשה שהושלם עם תוצאות נמשכות. זהו רמיזה מתמשכת לתהילים ק"י (ראו עבריים א' 3, 13; ח' 1; י" 12).

□ **"יד ימין"** זו אינה פשוטו כמשמעו, אלא מטאפורה מקראית ל"מקום הכוח", "סמכות" או "שליטה" (ראו מעשי השליחים ב' 33-36).

□ **"כס האלוהים"** בני אדם שנפלו יכולים רק לדמיין את התהילה וההדר של התחום הרוחני. יש להכניס אותו לדימויים פיזיים (רחובות זהב, שערי פנינה, ים זכוכית). אלוהים הוא ישות רוחנית, נצחית, כל-יכולת, גדולה מדי לכל כסא (ראו מלכים א' ח' 27). ראה נושא מיוחד: שפה אנתרופומורפית לתיאור אלוהים בעבריים ג' 11.

עברים יב 3-11 (טקסט הברית החדשה בתרגום עברי חדש)
³ התבוננו אל האחד שסבל התנגדות כזאת מאת החוטאים, כדי שלא תתעייפו ולא תרפה נפשכם. ⁴ עדין לא נלחמתם עד לדם במאבקכם עם החטא, ⁵ ושכחתם את מלות הנחם המדברות אליכם כאל בנינים: "מוסר יהוה, בני, אל-תמאס, ואל-תקץ בתוכחתו; ⁶ כי את אשר יאהב יהוה יוכיח, יכאיב את-בן ירצה." ⁷ לשם מוסר סובלים אתם, ואלוהים נוהג עמכם כעם בנינים; כי איזהו הבן אשר אביו אינו מיסר אותו? ⁸ אך אם אתם בלא מוסר, אשר הכל נוטלים בו חלקם, אזי ממזרים אתם ולא בנינים. ⁹ ועוד, האבות שהולידו את גופנו יסרו אותנו ואנו יראנו מהם, הלא כל שכן נכנע לפני אבי הרוחות ונחיה? ¹⁰ הם אמנם יסרונו ימים מעטים על-פי מה שהם ראו לנכון, אך הוא להועיל מיסר אותנו, למען יהיה לנו חלק בקדשותו. ¹¹ כל מוסר בעת בואו אינו נחשב לשמחה כי אם לעצב, אבל אחרי כן יתן פרי שלום וצדקה למתחנכים בו.

י"ב 3 **"התבוננו"** זהו חיווי אאוריסטי (מתקן) אמצעי. פשוטו כמשמעו הוא "לעשות חשבון" ומשמש להדגשת ניתוח זהיר של משהו. הקדומים הוסיפו מספרים כלפי מעלה וציירו קו בראש לסך הכל.

□ **"מי שסבל"** זה צורת הבינוני פעילה ומושלמת. כמו שישוע סבל יחס מביש כל כך לישועת המאמינים, הם צריכים לחיות בשבילו ובשביל מאמינים אחרים (ראו הראשונה ליוחנן ג' 16).

□ **"התנגדות"** הכינוי היחיד נמצא בכל התרגומים המודרניים. עם זאת, מרבית כתבי היד של היוונים הקדומים, הגרסאות והציטוטים הפטריסטיים תומכים בלשון רבים. אף על פי שמדובר ביסוד נפוץ של ביקורת הקשור בטקסט (כלומר ראו נספח שני) הטקסט החריג והקשה ביותר הוא ככל הנראה מקורי, רבים לא תואמים את הקשר זה בכלל. הנושא הוא כמובן ישוע. זו חייבת להיות שגיאת כתב עתיקה ממאה למאתיים שנה לפני שנכתבו רוב הטקסטים של הפפארי.

□ **"כדי שלא תתעייפו ולא תרפה נפשכם"** אלה מונחים אתלטיים לרצים שמתנשפים ומתמוטטים לאחר מרוץ קשה. המחבר שלנו מעודד את המאמינים היהודים הללו להמשיך למרות שזה עשוי להיות קשה. אזהרה זו נמשכת בעבריים י"ב 15, 25-29.

י"ב 4 **"עדין לא נלחמתם עד לדם"** הקוראים המקוריים סבלו רדיפות, אך עדיין לא מוות (ראו עבריים י" 32 ff). ישוע סבל למוות עברונו, עליהם להיות מוכנים לחיות או למות בשבילו.

□ **"במאבקכם נגד חטא"** זהו מונח אתלטי נוסף כפי שהשתמש בעבריים י"ב 1. זה תעתיק באנגלית כ"agony" (ייסורים). "החטא" בהקשר של הספר כולו מתייחס

1. לחטא של חוסר אמונה שקשור לקבוצת היהודים הלא מאמינים
2. לחטא של כפירה ("לסגת", עבריים י' 38) הנוגע לקבוצת היהודים המאמינים

□ **י"ב 5 "שכחת"** זהו חיווי אמצעי מושלם (מתקן). מונח זה משמש רק כאן בברית החדשה. זה מציין

1. שכחה מוחלטת (כלומר, דגש על זמן)
2. שכחה מכוונת (כלומר דגש על קול)

□ **"בְּנֵי, אֵל-תִּמְאַס, וְאֵל-תִּקַּץ בְּתוֹכְהֶם"** זהו ציטוט מתוך תרגום השבעים של משלי ג' 11-12. לשניהם קיימים ציווי נוכחי עם חלקיק שלילי, שפירושו בדרך כלל להפסיק מעשה שכבר נמצא בתהליך.

□ **"תוכחת האדון"** מונח זה מתייחס ל"הכשרת ילדים". יש משחק מילים על מונח זה בעבריים י"ב 5-11. זו מטאפורה משפחתית נוספת. כאשר הורים ארציים מחנכים את ילדיהם, כך גם אלוהים מחנך את ילדיו (ראו הראשונה לקוריתים י" 32; ההתגלות ג' 19).

□ **י"ב 6 "את אלה שהאדון אוהב הוא מחנך"** זוהי אחת הסיבות לכך שמאמינים מעורבים בסבל למען האמונה (ראה מתי ה' 10-12; מעשי השליחים ח' 1ב, 4; י"ד 22; השניה לתסלוניקים א' 4-10).

□ **"יִכְאִיב אֶת-בֶּן יִרְצָה"** זה הציטוט מתרגום השבעים של משלי ג' 11-12. זה כל כך חשוב! ישוע נקרא "בן" מספר פעמים, ואילו דמויות התנ"ך נקראו "משרתים". כעת מאמינים בברית החדשה נקראים "בנים" (ראו עבריים י"ב 7-8). אבות מחנכים בנים

1. למטרת האב
2. לטובת הבן
3. לרווחת כל המשפחה

□ **י"ב 7 "כדי שאתה תחזיק מעמד"** זהו חיווי פעיל בהווה או ציווי פעיל בהווה (אותה מורפולוגיה יוונית). בגלל שלעבריים י"ב 5 יש שני ציוויים בזמן הווה, זה כנראה גם ציווי. פירוש המילה "סיבולת רצונית ואיתנה" (ראו עבריים י"ב 1, 2, 3; י' 32, 36). מבחן זה תביא לאמונה חזקה יותר!

□ **"אלוהים נוהג אתכם כעם בנים"** נושא זה של אלוהים כהורה משמעתי עשוי להוות רמז לדברים ח' 5 ובנוסף להושע י" 4-1.

הפועל הוא חיווי שלילי בזמן הווה למונח שמשמעותו "להביא משהו לישוע או לאלוהים", לעתים קרובות באמצעות הקרבה; אך כאן הקול הפסיבי מציין את נכונותו של אלוהים לפנות אליו על ידי בני אדם חוטאים, דרך השפעת הקרבתו של ישוע.

□ **י"ב 8 "אם"** זהו משפט מותנה מהשורה הראשונה, ההנחה שהוא נכון למטרות המחבר. כל ילדי האל חוו משמעת (סימן אקטיבי מושלם).

□ **י"ב 9 "אבי הרוחות"** זה לא קשור לתיאוריות של מקור "הנפש". משתמשים בו במובן של המקור האמיתי לכל החיים. אלוהים מנוגד לאבות ארציים (ראו עבריים י"ב 9-10).

□ **"ולחיות"** משמעת האב מביאה חיים אמיתיים, לא מוות.

□ **י"ב 10 "אך הוא מחנך אותנו לטובתנו, בכדי שנוכל לחלוק את קדושתו."** כל מאמין מקודש לישועה (עמדתי) ונקרא לקדושה (ראו נושא מיוחד בעבריים ב' 11). זוהי מטרתו של אלוהים לכל מאמין (ראו מתי ה' 48; אל הרומים ח' 28-30; השניה לקוריתים ג' 18; ז' 1; אל הגלטים ד' 19; אל האפסים ד' 13; הראשונה לתסלוניקים ג' 13; ד' 3, 7; הראשונה לפטרוס א' 15). המאמינים מיועדים מראש לקדושה (ראו אל האפסים א' 4). זה מתרחש לעתים קרובות רק במסגרת משמעתית (ראו עבריים ה' 8 ועל הרומים ח' 17).

י"ב 11 "כן יתן פרי שלום וצדקה למתחנכים בו". החיים המשיחיים הם מאמונה לאמונה, מאישור (הצהרת אמונה) לאופי (חיי אמונה, ראו אל הרומים ה' 3-5; יעקב א' 4-2). לחקר מילים על "צדקות" ראו נושא מיוחד בעבריים א' 9.

אל העבריים י"ב 12-13 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
12 על כן אמצו ידים רפות וחזקו ברכים כושלות; 13 וכווננו נתיבות ישרות לרגליכם, למען לא יסטה הצולע כי אם ירפא.

י"ב 12 זהו רמז לישעיהו ל"ה 3, שעשוי להיות הרקע לדיון כולו בפרק י"ב. הבוגרים צריכים לחזק את החלשים (הקרובים לסגת). "לחזק" זה פשוטו כמשמעו "עשה ישר", שהוא משחק מילים בפסוק הבא.

י"ב 13 "וחזקו ברכים כושלות" זה עשוי להיות רמז למשלי ד' 26 תרגום שבעים (LXX) או לפתגם תנ"כי ידוע המשתמש ב"נתיבים ישרים" כמטאפורה לצדק.

□ "לא יסטה הצולע" ניתן להבין את הביטוי הזה

1. במובן התנ"כי (ראו מלכים א' י"ח 21) של מטאפורה לסירוגין בין שתי דעות, כמו עם ישראל המתחלף בין יהיה לאל הכנעני בעל
2. בספרות היוונית של תיקון הדרך כך שהצולעים לא יפלו ויפגעו בעצמם (ראו World M. R. Vincent's *New Testament Studies in the*, עמ' 1168).

□ "אם ירפא" עידוד של זה את זה מוביל לשיקום (ראו אל הגלטים ו' 1; יעקב ה' 16).

אל העבריים י"ב 14-17 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
14 רדפו שלום עם כל אדם, וגם את הקדשה שבלעדיה לא יראה איש את האדון. 15 השמרו פן יגרע איש מחסד אלהים; פן יפריע אתכם שרש פורה מרירות ויטמאו בו רבים; 16 פן יהיה איש זונה או חסר קדשה כעשו אשר בנזיד אחד מכר את בכורתו. 17 יודעים אתם כי אחרי כן, כאשר רצה לרשת את הברכה, נדחה; הוא לא מצא מקום לחזר בו, אף כי בקש זאת בדמעות.

י"ב 14-17 זוהי האזהרה האחרונה (ראו עבריים ב' 4-1; ג' 7-11; ה' 11-12; ו' 19-39; י"ב 14-17).

י"ב 14 "לרדוף אחר שלום" זהו צורת חיווי אימפרטיבי פעילה בהווה. בהקשר של

1. רדיפה מבחוח
 2. חוסר אמון בקרב ידידים (כופרים יהודים שאיתם סגדו היהודים המאמינים)
 3. ספק בתוכו (הסכנה של "לסגת" ראו עבריים י' 38). דיון זה על השלום חשוב מאוד.
1. ישנם מספר קטעים הקשורים ל"שלום".
 1. תהילים ל"ד 14, "חפשו שלום, רדפו אחריו"
 2. מרקוס ט' 50, "תהיה בשלום אחד עם השני"
 3. אל הרומים י"ב 18, "אם זה אפשרי, אז תלוי בך, תהיה בשלום עם כל אדם"
- הראשונה לקורנתים ז' 15, "ובכל זאת עם האדם שאינו מאמין יעזוב, תנו לו לעזוב ... אבל אלוהים קרא לנו לשלום"
5. השניה לטימותיאוס ב' 22, "רודף אחר צדק, אמונה, אהבה ושלום עם אלה הקוראים את האדון מלב טהור"

□ "הקדשה" מונח זה "קידוש" חייב להתייחס לעבריים י"ב 10 וקשור ל"משמעת". אלוהים מחנך למשמעת את המאמינים לקדושה. מטרת הישועה היא דמות המשיח.

זה לא קידוש עמדותי (מידי), אלא קידוש חוויתי (מתקדם). הבשורה מציגה את הישועה ואת החיים המשיחיים בשתי דרכים מלאות מתח. במובן מסוים זו מתנה מוגמרת, חינוכית, לתמיד מאלוהים לכל אחד (מעיד), אך זהו גם חיי אמונה, ציות, שירות והלל (ציווי). מאמינים רבים מדגישים היבט אחד להדרת האחר (אוגוסטינוס נגד פלגיוס; קלווין נגד ארמיניוס). מערכת היחסים של המאמינים עם אלוהים מתחילה בנקודת זמן, נקודה של שכנוע, שהגיעה לשיאה בחזרה לתשובה ואמונה, אך עליה לעבור גם דרך הזמן לשיאה במוות או לבואו השני של המשיח; נאמנות, צדקות, התמדה הם חשובים, הוכחות מכריעות לישועה אמיתית. השווה את הטקסטים הבאים בנושא קידוש.

פרוגרסיבי (ציווי)

עמדותי (מעיד)

מעשי השליחים כ"ו 18	אל הרומים ו'19
אל הרומים ט"ו 16	השניה לקורנתים ז' 1
הראשון לקורנתים א 2-3; ו 11	אל האפסים א' 4; ב 10
השניה לתסלוניקים ב' 13	הראשון לתסלוניקים ג' 13; ד 3-4; 7; ז' 2
אל העבריים ב-11 בי-10, 14; י"ג 12	הראשון לטימותיאוס ב 15
הראשון לפטרוס א' 2	השניה לטימותיאוס ב 21
	אל העבריים י"ב 14
	הראשון לפטרוס א'-16-15

□ **"שבועדיו איש לא יראה את האדון"** זה פרדוקסלי: (1) המאמינים יראו את האדון יום אחד (ראו איוב י" 25-27; תהילים י"ז 15; מתי ה' 8; הראשונה ליוחנן ג' 2; ההתגלות כ"ב 4) ו- (2) המאמינים אינם יכולים לראות את האדון עכשיו (ראו שמות ל"ג 20; יוחנן א' 18; הראשונה לטימותיאוס ו' 16; הראשונה ליוחנן ד' 12).

זה עשוי להתייחס לעיניים הרחניות של האדם, במובן של תגובה לבשורה. בהקשר הזה עשוי להיות מטאפורה של "הבנה".

□ **י"ב 15 "השמרו"** מילולית "התבוננות" (*episkopountes*) היא צורת הבינוני פעילה ומושלמת המשמש במובן ציווי. מונח זה בנוי על צורה של אחד המונחים של פסטור (פשוטו כמשמעו בישוף, *episkopos*, ראו אל הפיליפים א' 1; הראשונה לטימותיאוס ג' 2; טיטוס א' 7 ושל ישוע בראשונה לפטרוס ב' 25). כאן זה יכול להתייחס למנהיגי הכנסיות או למאמינים בוגרים שצריכים לדאוג לאחרים. יש להתמודד עם כפירה בעזרת בגרות. קבוצת מאמינים זו הייתה זקוקה נואשות להתנהג בצורה בוגרת (ראו עבריים ה' 14-11). אף משיחי אינו אי (ראו הראשונה לקורנתים י"ב 7). המשיחיות היא ספורט קבוצתי! המונח "קדוש" הוא תמיד ברבים (למעט פעם אחת באל הפיליפים ד' 21, שם משתמשים בה במובן התאגידי). אנחנו שומרי אחינו. אנחנו לא יכולים לחסוך מאמץ לעודד זה את זה. אנו מקבלים ומחוננים לבריאות השלם.

□ **"פן יגרע איש מחסד אלהים"** זהו צורת הבינוני פועל הפעילה בהווה המשמש במובן חיוני שפירושו "נופל מחסד האל". מילה זו משמשת בעבריים ד' 1 במובן של "לא מצליחים להשיג", אך בפסוק זה היצירה "משם" (*apo*) מהווה ביטוי מילולי-תנאי המשתמע "נפילה ממשוה שהיה ברשותו בעבר" (ראו עבריים ו' 4-6; י' 23, 39-38; י"ב 25). כפירה הייתה אפשרות ממשית במצב תרבותי זה. ראה נושא מיוחד: כפירה (*APHISTEMI*) בעבריים ג' 12. או כפי שטענתי, יש שתי קבוצות שפונות אליהן: (1) יהודים מאמינים בסכנת "נסיגה" (עבריים י"ב 15) ו (2) יהודים לא מאמינים שדוחים את ישוע גם כשהם הבינו בבירור את הבשורה בחייהם ובעדויותיהם של חבריהם לבית הכנסת המאמינים, (עבריים י"ב 25). לא משנה מה התאוריה הנכונה, האמת נשארה שהישועה אינה תוצר, אלא מערכת יחסים. זו יותר מתגובה ראשונית. האזהרות חמורות, מאתגרות ואמתיות. בהקשר זה זוהי קריאה לעזור למאמינים בסכנת "נסיגה" (ראו עבריים י' 38).

□ **"אין שורש של מרירות"** זה עשוי להיות רמז לדברים כ"ט 18 תרגום שבעים, שהזהיר את עם האלוהים מפני הסכנות שבעבודת אלילים, הן באופן אישי והן תאגידי. כל ישראל מעולם לא צדקו עם אלוהים, אלא רק שריד נאמן מאמין. הביטוי "שורש מרירות" בספר דברים מקביל ל"שלב ליבו מתרחק היום מאדוני אלוהינו".

□ **"ויטמאו בו רבים"** נוכחותו של אדם ממורמר אחד משפיעה על כל הקבוצה. האמונות, הפעולות והגישות שלנו משפיעות על אחרים. איזו אחריות מדהימה!

□ **י"ב 16 "עשו"** הוא הופך לאדם מרושע מאוד במסורת היהדות הרבנית (ראו *Jubilees* כ"ה 1, 8 ובראשית רבה *Genesis Rabba* 70, א72). עם זאת, הקשר זה משתמש בו מכיוון שידע את הבטחותיו של אלוהים אך לא פעל בהם.

□ **י"ב 17 "הברכה"** לא ניתן היה לקחת בחזרה את הברכה של האב. זה כרוך בתפיסה העברית של כוחה של המילה המדוברת (ראו בראשית א' וישעיה נ"ה 10-12).

□ **"שכן הוא לא מצא מקום לחזרה בתשובה"** בהקשר של התנ"ך זה מתייחס לצערו לאחר שיצחק, אביו בירך את אחיו הצעיר, יעקב, ולא ניתן היה לקרוא בחזרה את הברכה. הכותב משתמש בזה כאזהרה למקבלי המכתב. הוא רוצה

נושא מיוחד: חזרה בתשובה (הברית הישנה) SPECIAL TOPIC: REPENTANCE (OT)

מונח זה מאוד חשוב וקשה להגדרה. לרובנו יש הגדרה שמקורה בקבוצת השייכות שלנו. עם זאת, יש מספר הגדרות בעברית וביוונית. יש לזכור כי סופרי הברית החדשה (פרט ללוקס) היו הוגים עבריים שהשתמשו ביוונית קוינה, כך שנקודת ההתחלה היא המונחים בעברית, בעיקר שניים

1. *nacham* נחם, (KB 688, 636 BDB)

2. *shub* שוב (BDB 96' KB 1427)

המילה הראשונה, *nacham*, במקור פרושה "לשאוף נשימה עמוקה", למילה מספר מובנים.

א. "מנחה" או "נחמה" (למשל, בראשית ה 29; כד 67; כז 42; לז 35; לח 12; נ 21; המילה מופיעה

בשמות של אנשים, ראה ב"מל טו 14; א דברי הימים ד 19; נחמיה א 1; ז 7; נחום א 1)

ב. "צער" (למשל, בראשית ו 7,6)

ג. "שינוי מחשבה" (למשל, שמות יג 17; לב 12,14; במדבר כג 19; איוב מב 5-6)

ד. "חמלה" (למשל, דברים לב 36)

שימו לב שהמונחים קשורים לרגש עמוק! המפתח הוא: רגשות עמוקים המובילים לפעולה. שינוי זה לאנשים אחרים, אך גם לאלוהים. שינוי הגישה והמעשים כלפי אלוהים הם אלה שנותנים משמעות תיאולוגית למונח זה. יש לאמן תכונה זו. אלוהים אומר "לחזור בתשובה" (ראה בראשית ו 7,6; שמות לב 14; שופטים ב 18; א"ש מ טו 11,35; תהילים קו 45), אבל הוא אומרת זאת לא מתוך צער כלפי חטא, אלא בשביל לגלות את חמלתו וחסדו (ראה במדבר כג 19; א"ש מ טו 29; תהילים קי 4; ירמיהו ד 27-28; יחזקאל כד 14). אנחנו יכולים לקבל סליחה על המרד והחטא שלנו אם אנחנו פונים לאלוהים. כיוון חדשה בחיים.

המונח השני, *shub*, פירושו "לפנות" (לשוב מ, לשוב חזרה, לשוב אל). הפועל *shub* (BDB 996,

KB 1427) פירושו "לשוב" או "לחזור". למונח מספר מובנים:

1. להתרחק מאלוהים, ויקרא יד 43; הושע כב 16,18,23,29; שופטים ב 19; ח 33; א"ש מ טו 11; א"מל ט 6; ירמיהו ג 19; ח 4

2. לשוב לאלוהים, א"מל ח 33,48; ב"דברי ימים ז 14; טו 4; ל 9; תהילים נא 13; קטז; ישעיהו ו 10; י 22,21; לא 6; ירמיהו ג 7,12,14,22; ד 1; ה 3; הושע ג 5; ה 4; ו 1; ז 10,16; יא 5; יד 2,1; עמוס ד 6,8-יא (שימו לב בעיקר בירמיהו ז ועמוס ד)

3. בתחילה יהיה אומר לישיעהו כי יהודה לא יכול לחזור בתשובה (ראה ישעיהו ו 10), אבל בכל זאת הוא קורא להם לשוב אליו.

חזרה בתשובה היא לא רגש אלא יותר גישה כלפי לאלוהים. שינוי המיקוד מאנוכי לאלוהים. זה לא אומר שנוכל להפסיק לחטוא לגמרי אבל זה אומר שהגישה שלנו כלפי חטא משתנה, אנחנו מפסיקים לחיות במרד מכון! שיקום של החטא שנכנס בבראשית ג. צלמנו של אלוהים למרות שנפגע כאשר אנחנו חוזרים בתשובה הוא משתקם בנו (בראשית א 26-27)! יש הזדמנות למערכת יחסים בין העולם החוטא לאלוהים.

חזרה בתשובה בברית הישנה פירושה "שינוי מעשה/פעולה", ואילו חזרה בתשובה בברית החדשה "שינוי תודעה/שכל" (ראה נושא מיוחד: חזרה בתשובה בברית החדשה). שני המרכיבים דרושים בשביל חזרה בתשובה מקראית. כמו כן יש להבין כי חזרה בתשובה היא מעשה ראשוני וגם תהליך מתמשך בחיי המאמין. הצעד הראשון מתואר במרקוס א 15; מעשי שליחים ג 16,19; כ 21, והתהליך המתמשך מתואר בא"יוח א 9; התגלות ב, ג. חזרה בתשובה אינה אופציונלית (ראה לוקס יג 3,5)!

אם זה נכון ששתי דרישות הברית הן "חזרה בתשובה" ו-"אמונה" (למשל, מתי ג 2; ד 17; מרקוס א 15,4; ב 17; לוקס ג 8; ה 32; יג 5,3; טו 7; יז 3), אז המילה *nacham* מתייחס לרגשות האינטנסיביים של הכרת החטא ועזיבתו, בעוד שהמילה *shub*, מתייחס לעזיבת החטא והפנייה לאלוהים (דוגמה אחת לשתי הפעולות הללו נמצאת בעמוס ד 6-11, "לא שבתם אלי" [חמש פעמים] ובעמוס ה 4,6,14 "דרשוני").

דוגמה אחת לכוחה של חזרה בתשובה היא בחייו של דוד כאשר חטא עם בת שבע (ראה ב"ש"מ יב; תהילים לב 51). היו השלכות שהשפיעו על חיו, משפחתו, ועמו של דוד אך למרות הכל מערכת היחסים של דוד עם אלוהים שוקמה! אפילו מנשה יכל לחזור בתשובה ולקבל סליחה (ראה ב"דברי ימים לג 12-13).

שני המונחים מופיעים במקביל בתהילים צ 13. קודם צריכה להיות הכרה בחטא אחרי זה צריך לקחת החלטה אישית ולעזוב אותו, ואז צריך לרצות לחפש את אלוהים וצדקתו (ראה ישעיהו א 16-20). לחזרה בתשובה יש היבט קוגניטיבי, אישי ומוסרי. שלושתם נדרשים בשביל לפתוח ולתחזק את המערכת יחסים עם אלוהים. הרגש העמוק של חרטה הופך לעמידה באלוהים!

□ "בדמעות" זה בראשית כ"ז 34 ו-38.

אל העברים י"ב 18-24 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
18 הן לא באתם אל הר מוחשי ובוער באש, ולא אל אפלה וחשך וסערה, 19 ולא לקול שופר ולקול דברים אשר שומעיו בקשו שלא יוסיף לדבר עמם, 20 כי לא יכלו לשאת את מה שצוה, "גם אם בהמה תגע בהר סקול תסקל"; 21 והמראה היה נורא מאד עד כי משה אמר, "יֵרָא אֲנִי וְחָרַד". 22 אתם באתם אל הר ציון ואל עיר אלהים חיים, אל ירושלים השמימית ואל רבבות המלאכים, אל עֶצְרֹת, 23 אל קהלת הבכורים הפתובים בשמים, אל אלוהים שופט הכל, אל רוחות הצדיקים שנעשו משלמים, 24 אל ישוע מתוך הברית החדשה ואל דם ההזיה המיטיב דבר מדם הבל.

י"ב 18-21 פרק זה הוא תיאור מתן חוק משה בהר סיני (ראו שמות י" 16-25; דברים ד' 11-14).

□ "אפלה וחשך וסערה" זה אולי רמז לדברים ה' 22.

י"ב 19 "קול שופר" קולו של אלוהים נשמע כמו חוצצה (ראו שמות י"ט 16, 19; כ' 18)

□ "בקשו שלא יוסיף לדבר עמם" הכוח של יהוה על הר סיני הפחיד את האנשים (ראו שמות כ' 19; דברים ה' 22-27; י"ח 16).

י"ב 20 "גם אם בהמה תגע בהר סקול תסקל" זהו משפט מותנה במחלקה שלישית. זוהי רמז נוסף לקדושתו האדירה של אלוהים היורדת בהר סיני (ראו שמות י"ט 12-13).

י"ב 21 "יֵרָא אֲנִי וְחָרַד" זהו ציטוט של דברים ט' 19 המתייחס לעגל הזהב של אהרון. פרשנות רבנית השתמשה בביטוי זה ליראת אלוהים של משה בהר סיני.

י"ב 22 "אתם באתם" זה ניגוד חזק. קוראים מאמינים אלה אינם בוטחים בברית סיני, אלא בברית החדשה, ירושלים שמימית, הר ציון חדש, עיר חדשה. באל הגלטים ד' 21-31 שאול משתמש באותו סוג של אנלוגיה באמצעות שני הרים מהתנ"ך (הר סיני לעומת הר ציון).

□ "הר ציון" המחבר משווה את הברית הראשונה בהר סיני לברית החדשה עם העיר השמימית החדשה (ראו עבריים י"א 10, 16; י"ג 14; ההתגלות ג' 12; כ"א 2, 10).

□ "של האלוהים חיים" זהו משחק מילים על שם הברית לאלוהים, יהוה, שהוא סוג של הפועל העברי "להיות". יהוה הוא האחד והיחיד החי לתמיד. בתנ"ך הוא נשבע בעצמו "האל החי". ראו נושא מיוחד: שמות לאלוהים בעבריים ב' 7.

י"ב 23 "קהלת הבכור" בגלל שמות ד' 22 חלק מהפרשנים מבינים את ההתייחסות לבני ישראל תנכ"ים, אולם ההקשר דורש להבין את זה ככל אנשי האמונה (ראו עבריים י" 40). "הבכור" הוא התייחסות למשיח, "הבכור"
1. של אחים רבים (צלם אלוהים, אל הרומים ח' 29)
2. של כל הברואה (צלם אלוהים, קולוסים א' 15)
3. של המתים (קולוסים א' 18 הראשונה לקורנתים ט"ו 20, 23 [ביכורים])
התבונן בכל הדרכים בהן נקבע הברית החדשה בפסקה זו.

1. הר ציון
2. עירו של האל החי
3. ירושלים השמימית
4. שלל מלאכים

עבור "קהילה" ראה נושא מיוחד עבריים ב' 12. ל"בכור" ראה נושא מיוחד עבריים א' 6.

■ **"נרשם"** התנ"ך מדבר על שני ספרי אלוהים (ראו דניאל ז' 10 וההתגלות כ' 12). האחד הוא ספר החיים (ראו שמות ל"ב 32; תהילים ס"ט 28; דניאל י"ב 1; לוקס י' 20; אל הפיליפים ד' 3; ההתגלות ג' 5; י"ז 8; כ' 12, 15; כ"א 27). האחר הוא ספר הזיכרונות (ראו תהילים נ"ז 8; קל"ט 16; ישעיה ס"ה 6; מלכי ג' 16). הראשון מיועד למאמינים, השני לשניהם (ראו ההתגלות י"ד 13). אלו מטפורות.

■ **"לאלוהים, שופט כולם"** התנ"ך מתאר את אלוהים באופן קבוע כשופט (ראו בראשית י"ח 25; תהילים נ' 6; צ"ו 13; צ"ט 9; ישעיה ב' 4; נ"ז 5; ירמיהו י"א 20; קהלת ג' 59; יחזקאל ז' 3, 27). המשיח הקרב ובא מתואר גם כשופט (ראו ישעיה י"ב 3-4; ט"ז 5). האב העמיד את כל הדין בידיו של הבן (ראו יוחנן ה' 22-23, 27; ט' 39; מעשי השליחים י' 42; י"ז 31; השניה לטימותיאוס ד' 1; הראשונה לפטרוס ד' 5).

■ **"לרוח הצדיקים שנעשו מושלמים"** זהו צורת הבינוני שלילית ומושלמת, רומז "עשה מושלם על ידי אלוהים והתוצאות נמשכות." בגלל עבריים י"א 40 זה עשוי להתייחס לקדשי התנ"ך של פרק י"א ולכל המאמינים לפני בואו של ישוע. ל"מושלם" ראה הערה בעבריים י' 1.

■ **י"ב 24 "ישוע המתווך"** ישוע הכהן הגדול והקורבן (1) עומד לפני האב בשבילנו ו (2) מביא ברית טובה יותר (ראו עבריים ז' 22; ח' 6, 9-10; ט' 15; ירמיהו ל"א 31-34; יחזקאל ל"ו 22-36).

■ **"לדם ההזיה"** זו הייתה הדרך שבה נחנכו בריתות תנ"כיות (ראו עבריים ט' 19; י' 22; הראשונה לפטרוס א' 2).

■ **"טוב יותר"** ראו את ההערה המלאה בעבריים ז' 7.

■ **"דם הבל"** דמו של הבל זעק לנקמה; דמו של ישוע זועק לרחמים, לסליחה ואהבה.

אל העברים י"ב 25-29 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
 25 לכן הזָהְרוּ פֶּן תִּסְרְבוּ לְמַדְבֵּר, שֶׁכֵּן אִם לֹא נִמְלְטוּ אֶלֶּה שֶׁסָּרְבוּ לְמַדְבֵּר עַל הָאָרֶץ, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה לֹא נִמְלֵט אֲנַחְנוּ אִם נִסְוֹר מִהַמְדַּבֵּר מִן הַשָּׁמַיִם, 26 אֲשֶׁר קִוְּלוּ הָרַעִישׁ אֶז אֶת הָאָרֶץ וְעַתָּה הַבְּטִיחַ בְּאַמְרוֹ, "עוֹד אַחַת וְאֲנִי מְרַעִישׁ לֹא אֶת־הָאָרֶץ בְּלִבְדִּי, אֲלֵא גַם אֶת־הַשָּׁמַיִם." 27 "עוֹד אַחַת" מִצִּיָּן אֶת הַסֵּרֶת הַדְּבָרִים הַמְתְּמוּטִים - כְּגוֹן דְּבָרִים שֶׁנִּעְשׂוּ - לְמַעַן יִשְׁאַרוּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא יִמוּטוּ. 28 וְכִיּוֹן שֶׁאֲנוּ מְקַבְּלִים מַלְכוּת אֲשֶׁר לֹא תִמוּט, נְהִיָּה נָא מְכִירֵי טוֹבָה וּבְהִכָּרָה זֹאת נַעֲבֹד אֶת אֱלֹהִים כְּרָצוֹנוֹ, בְּחִסְדוֹת וּבִירָאָה; 29 כִּי אֱלֹהֵינוּ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא.

■ **י"ב 25 "הזהרו"** זהו צורת חיווי אימפרטיבי הפעילה בהווה. זו מילה יוונית שונה מזו שמשמשת בעבריים י"ב 15. אותה אזהרה נמצאת בעבריים ג' 12. לאחר שהורה על ידי עליונות הברית החדשה במשיח, חשוב כי האדם יגיב כראוי. יש סכנה (עבור הלא מאמין ועבור המאמין) בלדעת את האמת ולא לפעול לפיה.

■ **"שלא תסרבו לו"** זו אחת משתי האזהרות העיקריות. "לא לסגת." זהו התניה אאוריסיטי אמצעי (מתקן). עלינו לקבל החלטה מרצון. מה תעשה עם ישוע, הסופר ומסיים האמונה?

■ **"אם"** זהו משפט מותנה מהשורה הראשונה שמונח שהוא נכון מבחינת המחבר או לצרכיו הספרותיים. שוב, האחריות העצומה של דחיית ברית ואדם עליון היא מוקד הערה.

■ **י"ב 26 "קולו הרעיש אז את הארץ"** זו התייחסות לנתינת החוק בהר סיני שהוזכר מוקדם יותר בפרק זה (ראו שמות י"ט 18-19), אך זה אולי מופיע בתרגום השבעים של חגי ב' 6. נבואה זו מדברת על רעידה חדשה של שמים וארץ המחובר למקדש החדש לאחר הגלות (ראו חגי ב' 9-6). המקדש החדש יקבל תהילה. המקדש החדש יהיה טוב יותר מהראשון. המקדש החדש יביא שלום. תיאורים אלה מבשרים על הברית החדשה בישוע.

י"ב 27 "עוד אחת" העולם הזה הולך לעולמו. אני חושב שאלוהים מתכוון לשחזר אותו (ראו השניה לפטרוס ג' 10) כמו שהוא, אך בלי הקללה של בראשית ג' 14, 17; זכריה י"ד 11; ההתגלות כ"ב 3. התנ"ך מתחיל באלוהים, באדם ובעלי החיים (ראו ישעיה י"א 6-9) בסביבת גן (ראו בראשית א-ב) וזה גם מסתיים באותה צורה (ראו ההתגלות כ"א-כ"ב).

י"ב 28 "מלכות אֶשֶׁר לֹא תִמוּט" הכוונה לטבעה הרוחני של הברית החדשה. זוהי הברית האחרונה והקבועה בין אלוהים לעמו.

▣ **"נְהִיָּה נָא מְכִירֵי טוֹבָה וּבְהִכָּרָה זֹאת נִעְבְּד אֶת אֱלֹהִים כְּרָצוֹנוֹ, בְּחִסְדֵי וּבִרְאָה"** פסוק זה מתאר את התגובה המתאימה מצד המאמינים בברית החדשה: חיי שרות שמבוססים על הערכה, והודיה בגלל חסדו של אלוהים (ראו עברים יג 15, 21; רומים יב 2-1). נושענו בשביל לשרת, לשרת את המשפחה של אמונתנו (ראו א"ק יב 7; אפסים ד 12).

נושא מיוחד: מלכות אלוהים SPECIAL TOPIC: THE KINGDOM OF GOD

בברית הישנה יהוה נחשב כמלך ישראל (השווה א שמואל ח 7; תהילים י 16; כד 9-7; כט 10; מד 4; פט 18; צה 3; ישעיהו מג 15; מד 6) והמשיח מוצג כמלך אידאלי (ראה תהילים ב 6; ישעיהו ט 6-7; יא 5-1). עם הולדתו של ישוע בבית לחם (4-6 לפנה"ס) מלכות האלוהים פרצה אל תוך ההיסטוריה האנושית עם כוח חדש וגאולה ("ברית החדשה" ראה ירמיהו לא 31-34; יחזקאל לו 27-36)

1. יוחנן המטביל הכריז שמלכות אלוהים קרובה (מתי ג 2; מרקוס א 15)
2. ישוע לימד בבירור שמלכות אלוהים בתוכו ובלימודיו (ראה מתי ד 17, 23; י 7; יב 28; לוקס י 9, 11; יא 11; יז 20; יח 21; כא 31-32). עם זאת, מלכות אלוהים היא גם העתיד (ראה מתי טז 28; כד 14; כו 29; מרקוס ט 1; לוקס כא 31; כב 16, 18).

בבשורות הסינופטיות יש הקבלות במרקוס ולוקס אנחנו רואים את הביטוי, "מלכות האלוהים". זה היה נושא שכיח בלימודיו של ישוע ויש ערבוב בין ההווה שהוא שלטונו של אלוהים בלב המאמין, ובין העתיד ששלטונו יושלם בכולם. זה בא לידי ביטוי בתפילתו של ישוע במתי ו 10. מתי אשר כותב ליהודים, מתי, העדיף את שלא להשתמש בשם האלוהים (כלומר, ממלכת השמים), ואילו מרקוס ולוקס, כתבו לגויים, השתמשו בתואר המקובל, שימוש בשם האלוהות.

זהו ביטוי מפתח בבשורות הסינופטיות. בדרשה הראשונה והאחרונה של ישוע, ורוב המשלים שלו מתייחסים לנושא מלכות האלוהים. זה מתייחס שלטונו של אלוהים בלב האדם בזמן הווה! זה מפתיע שיוחנן משתמש בביטוי רק פעמיים (אף פעם במשלים של ישוע). בבשורתו של יוחנן "חיי נצח" זו המטאפורה המרכזית.

ישנו מתח סביב הביטוי כתוצאה שישוע כבר הגיע אבל גם תהיה הביאה השנייה. הברית הישנה התמקדת רק באחת הביאות של משיח אלוהים – הביאה הצבאית, שופטת, מלאת פאר והדר – אבל הברית חדשה מגלה משיח שהגיע לסבול כמתואר ביסעיהו נג וכמלך צנוע כמתואר בזכריה ט 9. ישנם שני עדינים/דורות ביהדות (ראה נושא מיוחד This Age and the Age to Come), עידן החטא ועידן הצדקה, הם חופפים. כיום ישוע שולט בלב המאמינים, אך יום אחד ישלוט על כל הבריאה. הוא יבוא כמו שחזו אליו בברית הישנה (ראה התגלות יט)! המאמינים "שכבר" חיים ביסוע לעומת אלא "שעדיין לא" חלק ממלכות אלוהים (ראה Gordon D. Fee and Douglas Stuart's *How to Read The Bible For All Its Worth*, pp. 131-134).

יב 29 "אש אוכלת הוא" זו אולי התייחסות להר סיני (ראו דברים ד 24). חלילה שנשכח מול מי אנחנו עומדים (ראו עברים י 31). אש יכולה לנקות ולטהר או להשמיד לגמרי. הבחירה בידיים שלנו, ישוע עשה את העבודה ואנחנו יכולים לבחור האם אלוהים יהיה אבינו שבשמיים או השופט שלנו. תאמינו! והחזיקו מעמד.

שאלות לדין

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדין אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. פרטו את התכונות של אנשי אמונה שמתוארים בפסוקים 18-29 (תכונות שאנחנו צריכים ליישם בחיינו).
2. האם פסוק 1 מלמד שהמתים רואים את חיהם של החיים?
3. מדוע המחבר משתמש בכל כך הרבה מטאפורות מעולם האתלטיקה בפרק זה?
4. מה הייתה מטרתו של פרק זה ביחס לספר כולו?
5. מה המטרה הסופית של אלוהים בחיינו? (ראו עברים יב 10, 28)

אל העברים יג

חלוקה של קטעים לפי תרגומים מודרניים

UBS ⁴	NKJV	NRSV	TEV	NJB
שרות רצוי לפני אלוהים	הוראות סיכום בנושא במוסר	תוכחות סיכום	אך לרצות את אלוהים	המלצות אחרונות
יג 6-1	יג 6-1	יג 6-1	יג 3-1 יג 4 יג 6-5	יג 6-1
	הוראות סיכום בנושא הדת			
יג 16-7	יג 16-7	יג 16-7	יג 9-7 יג 16-10	יג 16-7 ציות למנהיגים באמונה
יג 17		יג 17	יג 17	יג 19-17
	בקשת תפילה	הודעה אישית		
יג 19-18	יג 19-1	יג 19-1	יג 19-1	
ברכות ואחרית דבר	ברכות, מילות תוכחה אחרונות, פרידה	ברכות	תפילת סיום	חדשות, איחולים וברכות
יג 21-20	יג 25-20	יג 21-20	יג 21-20	יג 21-20
		הערה נוספת	אחרית דבר	
יג 25-22		יג 25-22	יג 23-22	יג 22 יג 25-23
			יג 24 יג 25	

מחזור קריאה שלישי

מעקב אחר כוונתו המקורית של המחבר ברמת הפסקה

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתה אחראי לפרש בעצמך את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתה, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתה לא צריך להשאיר את זה לפרשן.

קרא את הפרק ברציפות. זהה את הנושאים. השווה את חלוקת הנושאים שלך עם חמשת התרגומים המודרניים. אין השראה בחלוקה לפסקאות, אבל זהו המפתח לעקוב אחר כוונתו המקורית של המחבר, שזה הלב של הפרשנות. לכל פסקה של נושא אחד ויחיד.

1. פסקה ראשונה
2. פסקה שנייה
3. פסקה שלישית
4. וכו'.

תובנות הקשר

- א. יש כמה דברים שלא משתלבים עם הרקע ההיסטורי בפרק זה
1. מנהיגים משיחיים
 2. אזהרה כנראה לעובדי אלילים, לא ליהודים
- ב. בפרק האחרון יש מאפייני כתיבה בסגנון של שאול.

לימוד מילים וביטויים

אל העברים י"ג 1-6 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)

1 תהא אהבת אחים קימת ביניכם. 2 הכנסת אורחים אל תשכחו, כי יש אשר הכניסו אל ביתם מלאכים מבלי לדעת זאת. 3 זכרו את האסורים כאלו הייתם במאסר עמם; זכרו את המענים, כשם שגם אתם חיים בגוף. 4 חיי אישות יכבדו אצל הכל ויצועכם אל יחלל. את הזונים והנזאפים ישפט אלהים. 5 רחקו מאהבת כסף ושמחו בחלקכם, כי הוא אמר, "לא ארפך ולא אעזבך" 6 על כן נבטח ונאמר, "יהוה לי בעזרי, לא אירא מהיעשה לי אדם."

י"ג 1

NASB	"תנו לאהבת האחים להמשיך"
NKJV	"תנו לאהבת אחים להמשיך"
NRSV	"תנו לאהבה הדדית להמשיך"
TEV	"המשך לאהוב אחד את השני כמשיחיים"
NJB	"המשך לאהוב אחד את השני כמו אחים"

זהו ציווי פעיל בזמן הווה (לא התנייה, כפי שמתרגם NASB), כלומר "שומר" או "המשיך". הדבר שאל הקוראים להמשיך הוא "אהבת אחים" (*philadelphia*, ראו אל הרומים י"ב 10; הראשונה לתסלוניקים ד' 9; הראשונה לפטרוס ג' 8). הם עשו זאת בעבר (ראו עבריים ו' 10; י" 32-35) ומתעודדים להמשיך. זהו סימן ברור לכך שאדם מכיר את אלוהים (ראו יוחנן י"ג 34-45; ט"ו 12-17; הראשונה ליוחנן ב' 10; ג' 11, 14, 17-24; ד' 7-21; השנייה ליוחנן ה') ישנם כמה תרכובות *phileō*.

1. אהבת אחים, אל העבריים י"ג 1
2. אהבה זרה, אל העבריים י"ג 2
3. אהבת כסף, אל העבריים י"ג 5

י"ג 2 "הכנסת אורחים אל תשכחו" זהו ציווי בינוני אמצעי (מתקן) פעילה בהווה. זהו תרכובת של "*phileō*" ו"זר", כלומר "אהבת זרים". באותם הימים לא היו מלונות זולים מלבד פונדקים לא מוסריים והם היו יקרים מאוד. המשיחיים נקראים לפתוח את בתיהם בפני שרים נודדים (ראו מתי כ"ה 35; אל הרומים י"ב 13; הראשונה לטימותיאוס ג' 2; טיטוס א' 8 הראשונה לפטרוס ד' 9; השנייה ליוחנן; דיככה י"א 4-6).

□ "הכניסו אל ביתם מלאכים מבלי לדעת זאת." זהו רמז לבראשית י"ח, שם אברהם פוגש שלושה מלאכים שנראו כמו גברים (ראו גם *Tobit* פרקים ד'-ז'). מלאכים הופיעו גם בפני גדעון (שופטים ו'); מנוח (שופטים י"ג); לוט (בראשית י"ט); הגר (בראשית כ"א). זה לא אומר שלמשיחיים יהיו ביקורי מלאכים; כמו שגברים של פעם עזרו לזרים וקבלו ברכה, כך גם המאמינים לעשות זאת.

י"ג 3 "זכור את האסורים" זהו ציווי בינוני אמצעי (מתקן) פעילה בהווה. הקוראים האלה עקבו אחר דבריו של המשיח במתי כ"ה 44-45, שכן בעבריים י" 32-36 הם עזרו למאמינים אחרים. כליאתם לא הייתה תוצאה של מעשים רעים, אלא אמונתם במשיח (ראו הראשונה לפטרוס ד' 14-15). כליאה הייתה אפשרות ממשית לכל המאמינים המוקדמים, כפי שהיא גם עבור מאמינים רבים בעולם של ימינו.

□ "מכיוון שגם אתם בעצמכם בגוף" זה יכול להתייחס ל (1) הגוף הפיזי (ראו השנייה לקורינתיים י"ב 2, אותו מבנה יווני), רגישים לרדיפות וכלא או (2) גוף המשיח (למרות שבטקסט אין את המאמר היווני הצפוי), הכנסייה, שהייתה מטרה לרדיפה.

י"ג 4 "חיי אישות יִכְבְּדוּ אֶצֶל הַכֹּל" אם מישהו תוהה מדוע יש "אינדיקציה", אז ההצהרה היא כנגד הוראה כוזבת (ראו הראשונה לקורנתים ז' 38, מה שהפך את הנישואין לנחותים מבחינה מוסרית בהשוואה לפרישות או הראשונה לטימותיאוס ד' 3). אם אחד מספק ציווי, "בוא ... להיות ... כמו ב- NASB של העבריים י"ג 1, אז זהו עידוד כנגד הנטיות הלא מוסריות של התרבות האלילית (עבריים י"ג 4 מעדיף אפשרות זו).

□ **"וַיִּצְוֶנְכֶם אֵל יְחַלְלֵי"**. הנישואין הם מתנה מאלוהים והנורמה לכולם (ראו בראשית א' 28; ט' 1, 7). זה לא חוטא או מביש. התפיסה הפילוסופית היוונית של נזירות, התפיסה שהגוף הוא רע וכי להכחיש את רצונו וצרכיו מראים רחניות עליונה, השפיעו על הקהילה הקדומה! וגם בימינו! המונח "לא ממומש" משמש בעבריים ז' 26 כדי לתאר את טהרתו המינית של ישוע, הכהן הגדול שלנו. הוא מופיע בתרגום השבעים בשביל להתייחס לניאוף. אזהרה זו מפני הפקרה מינית מפתיעה אם ספר זה נכתב לעם היהודי. תרבות הגויים של המאה הראשונה התאפיינה בניצול מיני, אך לא בקהילה היהודית. יש כל כך הרבה על התפאורה ההיסטורית ומקבלי לעבריים שלא ברור.

□ **"זנות"** המונח בתנ"ך פירושו יחסי מין בין שני אנשים לא נשואים, אך בברית החדשה יש לו קונטציה רחבה יותר של חוסר מוסריות מיני מכל סוג שהוא. אנו מקבלים את המילה האנגלית "פורנוגרפיה" מהמונח היווני הזה.

□ **"נואפים"** הכוונה ליחסי מין בין אנשים שאחד מהם או שניהם נשואים לאנשים אחרים. חטאים מיניים היו החשש העיקרי של הכנסייה המוקדמת בגלל חוסר מוסריות ושגידה פולחנית של תרבות פגאנית (ראו אל הגלטים ה' 19-21).

□ **"אלוהים ישפוט"** ניתן לראות את שיפוטו של אלוהים לגבי מיניות אנושית פסולה באל הרומים א' 24-32; אל הגלטים ה' 19-21; אל האפסים ד' 19; אל הקולסים ג' 5; ההתגלות כ"א 8; כ"ב 15. עם זאת, ישנם קטעים אחרים כמו הראשונה לקורנתים ה' 5 והראשונה אל טימותיאוס א' 9-11, המתייחסים למאמינים העושים מעשים בלתי מוסריים אלה. הכנסייה הקדומה נאלצה להתמודד עם חוסר מוסר בחייהם של המאמינים ולנסות לשרטט כמה הנחיות.

1. הם צריכים לחזור בתשובה
2. מאמינים אחרים יעזרו להם (ראו אל הגלטים ו' 1; יעקב ה' 16, 19-20)
3. המאמינים אינם צריכים להיות חברים "הטובים ביותר" עם מאמינים לא מוסריים (ראו הראשונה לקורנתים ה' 9-13).

העדויות של המשיחיים למוסר, נישואים חזקים, אירוח ואהבת אחים הם מכריעים כיום כמו במאה הראשונה.

י"ג 5

NASB	"וּדְא שְׁהַדְמוֹת שֶׁלְךָ נְקִיָּה מֵאֵהֶב הַכֹּסֶף"
NKJV	"תֵּן לְהַתְנַהֲלוֹת שֶׁלְךָ לְהִיֹּת בְּלִי חֲמֵדוֹת"
NRSV, TEV	"שְׁמֹר עַל חֵיִךְ נְקִיִּים מֵאֵהֶב הַכֹּסֶף"
NJB	"הוֹצֵא זֵלְזוּל מֵחֵיִיךְ"

אין פועל, שוב משתמע ציווי. שם העצם הוא תרכובת של

1. אלפא נתנגד
2. *phileō* (המתחם השלישי עם *phileō* מאז עבריים י"ג 1), לאהוב
3. מטבע כסף

פירושו "לא אהבת הכסף". הבעיה היא לא הכסף, אלא אהבת הכסף (ראו לוקס י"ב 15; ט"ז 14; הראשונה לטימותיאוס ג' 3; ו' 10; י"ז-י"ט; השניה לטימותיאוס ג' 2).

□ **"הסתפק במה שיש לך"** זה צורת הבינוני שלילית ומושלמת שמשמש בחוש ציווי. זהו נושא מפתח לאושר. זוהי השקפת עולם שאינה ממוקדת בפיזי ובמידי. שביעות רצון היא מתנה נפלאה מאלוהים שיש לקבלה על ידי האמונה ולחיות אותה מדי יום (ראו הראשונה לקורנתים ט' 8; אל פיליפים ד' 11-12; הראשונה לטימותיאוס ו' 6-10).

□ **"לא ארפך ולא אעזב"** זהו ציטוט רופף עם שני שליליות כפולות מודגשות, שנלקחו מהבטחות האל למנהיגיו ולעמו. אלוהים נמצא איתנו ולמעננו (ראו דברים ל"א 7-6; יאשיהו א' 5; דברי הימים א' כ"ח 20; ישעיהו מ"א 10, 13, 14, 17). המאמינים אינם צריכים לחשוש מאספקה יומיומית (ראה מתי ו' 19-34).

י"ג 6 "האדון" זהו ציטוט מתוך תרגום השבעים של תהילים קי"ח 6, אך אותה אמת נמצאת גם בתהילים נ"ו 4, 11.

□ **"האדון עזרי"** תהילים ק"יח הוא מילת אמון חזקה באהבתו, סליחתו, נכחותו ועזרתו של אלוהים. שם העצם "עוזר" משמש רק כאן בברית החדשה (אבל הפועל נמצא בעבריים ב' 18), אך משמש לעתים קרובות ב-LXX. פירושו "להעניק עזרה", "להציל מישהו".

□ **"מה יעשה לי האדם"** אמת גדולה זו (ראו תהילים נ"ו 4, 11; קי"ח 6) נאמרת גם במונחים טיפה שונים באל הרומים ח' 31 ואז מאויר בעבריים ח' 32-39.

אל העברים י"ג 7-16 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
7 זכרו את מנהיגים אשר דברו אליכם את דבר אלהים; הביטו אל אחרית דרכם ולכו בעקבות אמונתם. 8 ישוע המשיח הוא הוא - אֶתְמוֹל, הַיּוֹם וְלַעֲלָמִים. 9 אל תִסְחָפוּ עַל-יְדֵי תוֹרוֹת שׁוֹנוֹת וְזָרוֹת; הֵן טוֹב לְסַעֵד אֶת הַלֵּב בְּחָסֵד וְלֹא בְדַבְרֵי מֵאֵל אֲשֶׁר לֹא הוֹעִילוּ לְמִי שְׁחִי עַל-פִּיהֶם. 10 יש לנו מזבח אשר אין רשות למשקתי המשכן לאכל מעליו. 11 הבהמות אשר דמן מובא אל הקדש ביד הכהן הגדול לכפרת החטא, גופותיהן נשרפות מחוץ למחנה. 12 לכן גם ישוע, כדי לקדש את העם בדמו, סבל מחוץ לשער. 13 על כן נצא נא אליו אל מחוץ למחנה ונשא את חרפתו; 14 כי אין לנו פה עיר קבע, אלא את זו שלעתיד לבוא מבקשים אנו. 15 לכן בכל עת נקריבה בתוכם זבח תודה לאלהים, כלומר, פרי שפתיים המודות לשמו. 16 ואל תשכחו לגמל חסד ולשתף את הזולת באשר לכם, כי זבחים כאלה יערבו לאלהים.

י"ג 7 "זכרו" זהו צורת חיווי אימפרטיבית פעילה בהווה. המשמעות היא להתפלל עבור המנהיגים ולכבד אותם! זו מילה שונה, אך דומה, מעבריים י"ג 3. המאמינים צריכים להיות מודעים לצורך להתפלל ולכבד את שירותם האהוב של מנהיגיהם לגוף המשיח (ראו עבריים י"ג 3) ואת מנהיגיה (ראו עבריים י"ג 7, 17, 24; הראשונה לתסלונים ה' 12-13).

□ **"מנהיגים"** פסוקים 17 ו-24 עוסקים במנהיגים הנוכחיים, כך שעבריים י"ג 7 צריך להתייחס לאותם מנהיגים שהטיפו לראשונה את הבשורה, אך כעת הם מתים.

□ **"אשר דברו אליכם את דבר אלהים"** זו המשימה של מנהיגים משיחיים. הם לא מלמדים או מטיפים לתגליותיהם או להעדפותיהם האישיות/תרבותיות, אלא הבשורה של ישוע המשיח. לשם כך אנו מכבדים אותם, מעריכים אותם ומתפללים למענם.

□ **"הביטו אל אחרית דרכם"** זו צורת הבינוני פועל הפעילה בהווה המשמש כאימפרטיבי. מנהיגים אלה, כמו אלה שנמצאים במסדר המאמינים בפרק י"א, נותרו נאמנים במהלך החיים ועד המוות. חיייהם היו עדים לתוקף המסר שלהם.

□ **"ולכו בעקבות אמונתם"** זהו ציווי אמצעי (מכוון) הזמן הווה. המחבר קורא לקוראיו לחקות את אמונת מנהיגיהם. שאלו מעודד לעתים קרובות את המאמינים לחקות את אמונתו (ראו הראשונה לקורינתים ד' 16; י" 1-2; אל פיליפים ג' 17; ד' 9; הראשונה לתסלונים א' 6; השניה לתסלונים ג' 7, 9).

י"ג 8 **"ישוע ... לא משתנה"** הדמויות התנ"כיות של פרק י"א היו דוגמאות טובות; המנהיגים הנוכחים והקודמים היו דוגמאות טובות; המשיח הוא הדוגמא העילאית שלנו. אופיו ונאמנותו אינם משתנים לעולם (ראו תהילים ק"ב 26-27, המצוטטים בעבריים א' 12). אותה אמירה תיאולוגית נאמרת לגבי יהוה במלכי ג' 6. אופיו וחסדיו של אלוהים הם קבועים, וכך גם הם של ישוע המשיח.

י"ג 9 **"אל תסחפו"** זהו ציווי פסיבי הזמן הווה עם חלקיק שלילי שפירושו בדרך כלל לעצור מעשה שכבר נמצא בתהליך. חלק מהשומעים שקלו "לסגת" (ראו עבריים ב' 1; י" 38). הקול הפסיבי מרמז על פעילות שטני או של השטן.

□ **"על ידי תורות שונות וזרות"** בדיוק במה מדובר לא בטוח, אך שילוב דומה של מעשיות יהודיות ופגאניות נידונים בקולוסים ב' 16-23.

כמעט נראה לי שחלקים מפרק 13 הם סגנון כתיבה של שאלו שנספו למכתב לבית כנסת. חלקים מפרק זה (כלומר, עבריים י"ג 4-5) מתאימים לתפאורה של הכנסייה מעורבת, ולא לבית כנסת.

NASB

"כי טוב שהלב יתחזק בחסד"

זהו חייו שלילי בזמן הווה. שומעים אלה צריכים להיות מבוססים היטב, לא על חוקי טקס, הקרבת בעלי חיים או חוקי מזון, אלא על חסדו הבלתי ראוי, הבלתי מנוצח של אלוהים בישוע המשיח (כלומר, הבשורה, ראו עבריים י"ג 7). הם התלבטו בין משה לישוע. ישוע, מילת האב שלא משתנה, עדיפה בהרבה על הנהלים ועל דברי הברית הראשונה. הבנת אופיו ואהבתו הבלתי משתנים של אלוהים, המתבטאים בצורה ברורה כל כך בחייו, לימוד ומותו של ישוע (הבשורה), היא זו שמעניקה למאמינים עידוד. ליבם ונפשם של המאמינים מתחזקים באמצעות הכרת הבשורה ויחסים אישיים עם הרועה הגדולה, ולא באמצעות טקסים ונהלים חיצוניים (ברית משה הישנה) מחבר זה מתייחס לעיתים קרובות לנושא הרחני של "הלב" (ראה נושא מיוחד בעבריים ג' 8). הוא מצטט כמה טקסטים בתנ"ך.

1. 1 אל העבריים ג' 8, 15; ד' 7, "אל תקשי את לבבך" (תהילים צ"ט 8)

2. אל העבריים ג' 10, "תשתולל בליבם" (תהילים צ"ה 10)

3. אל העבריים ח' 10, "כתוב אותם על ליבם" (ירמיהו ל"א 33)

לאחר מכן הוא מסכם את האמיתות הללו בעבריים ג' 12; ד' 12, ו-י' 22. הלב מייצג את ההיבט הנפשי, הרגשי והרצון של האנושות. המשיחיות עוסקת בצרכים הפנימיים של האנושות שנפלה, ואילו היהדות לא הצליחה.

□ "לב" ראה נושא מיוחד בעבריים ג' 8.

□ "ולא בדברי מאכל אשר לא הועילו למי שחי על-פיהם" זוהי התייחסות מובנית לויקרא י"א. חוקי המזון נפטרו במשיח (ראו מתי ט"ו 11; מרקוס ז' 18-23; מעשי השליחים י'; קולוסים ב' 16-23). הם כבר לא היו מחייבים את המאמינים לישועה (ראו אל הגלטים ג'; מעשים השליחים ט"ו), אך במסגרת הכנסייה, המאמינים היו עדיין צריכים להיות מודעים ל"אחים חלשים יותר" (ראו מעשי השליחים ט"ו 19-20; אל הרומים י"ד 1 - ט"ו 6; הראשונה לקורינתים ח'; י' 23-33) ולנסות לא לפגוע במצפונם החלש.

י"ג 10 "יש לנו מזבח" נראה כי האנלוגיה היא משכן רחני (שמימי), לא מזבח פיזי, ולכן היא מתייחסת לעבודת הקורבן של ישוע מטעם המאמינים. זוהי מטאפורה עוצמתית של הגישה שלנו לאלוהים באמצעות ישוע.

□ "אין רשות" זהו רמז נוסף לספר ויקרא ט"ז.

י"ג 11 "למשרתי המשכן לאכל מעליו" זו רמיזה נוספת לנוהלי ויקרא ט"ז 27 - יום הכיפורים.

י"ג 12 "ישוע ... סבל מחוץ למחנה" זהו מחזה מילולי של הרבנות כאשר קורבנות התנ"ך נלקחו מחוץ למחנה, ישוע נלקח מחוץ לעיר ירושלים להצלבה.

י"ג 13 "אז בואו נצא אליו" זהו פסוק מרכזי בספר. זהו ציווי אמצעית (מרכיב) בזמן הווה, המדברת על פעולה מתמשכת ומוסיפה אלמנט של אקראיות (זו ההצהרה הסופית והאזהרה מפני "נסיגה"). המאמינים צריכים להזדהות איתו בפומבי ולשאת את תוכחתו בלי קשר לתוצאות. זוהי הקריאה הברורה של מאמינים "מוגנים" בבית הכנסת לעבור לאור מלא של משיחיות הנציבות הגדולה (ראו מתי כ"ח 19-20; מעשי השליחים א' 8).

י"ג 14 "העיר" זוהי מטאפורה לשמיים המשתמשת בבירת ישראל של הארץ המובטחת (ראו עבריים י"א 10, י"ב 16; י"ב 22; יוחנן י"ד 2). אותו סוג של מטאפורה נראית בעבריים י"א 14, "מדינה".

י"ג 15 "דרכו" הכוונה לישוע המוזכר בשמו בעבריים י"ג 12, שקידש את עמו בהקרבת דמו שלו מחוץ לשער ירושלים. כל היתרונות הרחניים מגיעים דרכו!

□ "נקריבה בתוכם זבח תודה לאלהים", זהו התנייה פעילה בהווה. מערכת הקורבן, שניתנה לישראל לקידום חברות עם אלוהים על ידי התמודדות עם בעיית החטא, הייתה כרוכה בחמישה סוגים של קרבנות.

א. שניים היו חובה

1. "מנחת החטאים"

2. הצעת "הסגת גבול או אשמה"

ב. שלוש היו מרצון

1. הצעה שרופה לחלוטין

2. הצעת תבואה / ארוחה

3. הצעת חברות, או שלום

בקשר לשלושת האחרונים הללו מוזכר המושג ההודיה והשבח הם חובה (ראו ויקרא ז' 12). הקרבנות האלו מתוארים בפירוט בספר ויקרא א'- ז'. התהלים מזכירים היבט זה של הערצה לעתים קרובות (ראו תהלים כ"ז 6; נ' 14; ס"ט 30; ק"ז 22; קט"ז 17). הביטוי "קרבת שבח" מגיע מתרגום השבעים (ראו ויקרא ז' 1, 2, 5; השניה אל הקורבנות כ"ט 31; ל"ג 16; תהלים נ"ט 14, 23; ק"ו 22).

□ **"פרי השפתיים"** הביטוי הזה משקף את ישעיה ונ"ז 19 והושע י"ד 3 תרגום השבעים. קטעים כאלה שימשו בני ישראל בגלות כדי להחליף קרבנות של בעלי חיים בשבחים מילוליים מכיוון שהמקדש נהרס לחלוטין בשנת 586 לפני הספירה על ידי נבוכדנצר הראשון, המלך הנאו-בבלית. זה נהרס שוב על ידי רומא ב-70 לספירה. תאריך כתיבת ספר זה אינו ודאי.

NASB

"שנתן תודה לשמו"

NKJV

"נתינת תודה לשמו"

NRSV

"שמתודה על שמו"

TEV

"שמתודה עליו כאל אדון"

NJB

"אלה שמודים בשמו"

עבור המאמינים, השבח שלנו לאלוהים הוא הווידי שלנו (*homologēō*) של ישוע (שמשתמש בשמו כמו במתי כ"ח 19-20 או אל הרומים י" 9-13) כאדון (ראו TEV המשקף את אל פיליפים ב' 11-6).

י"ג 16 **"ואל תזניחו לעשות טוב"** זהו ציווי אמצעי נוכחי עם חלקיק שלילי, שפירושו בדרך כלל לעצור מעשה שמתבצע. אלוהים מרצה כשילדיו אוהבים זה את זה ועוזרים לו (ראו אל פיליפים ד' 18) בהקשר יהודי "הדברים הטובים" (*koinōnia*) מתייחסים ככל הנראה לנתינת נדבות (ראו מתי ו' 1), מתנת כסף שבועית שניתנה על ידי חברי בית הכנסת לרכישת מזון לנזקקים. היהודים ראו בכך מעשה של צדקות.

□ "לשתף"

נושא מיוחד: SPECIAL TOPIC: KOINŌNIA

המונח "התחברות" (*Koinōnia*) משמעותו

1. קרבה עם אישיות
 - א. עם הבן (ראה א יוחנן א 6; א קורינתים א 9)
 - ב. עם הרוח (ראה ב קורינתים יג 14; פיליפים ב 1)
 - ג. עם האב והבן (ראה א יוחנן א 3)
 - ד. עם אחים ואחיות בברית (ראה א יוחנן א 7; מעשי השליחים ב 42; גלטים ב 9; פילימון 7)
2. קרבה עם קבוצות או דברים
 - א. עם הבשורה (ראה פיליפים א 5; פילימון 6)
 - ב. עם הדם של המשיח (ראה א קורינתים י 16)
 - ג. לא עם חשכה (ראה ב קורינתים ו 14)
 - ד. עם סבל (ראה פיליפים ג 10; ד 14; א פטרוס ד 13)
3. מתנה או תרומה שנעשו בצורה נדיבה (ראה רומים יב 13; טו 26; ב קורינתים ח 4; ט 13; פיליפים ד 15; עברים יג 16)
4. מתנת החסד של אלוהים דרך המשיח, אשר משקמת את האחדות איתו ועם האחים והאחיות. זה קובע את היחסים האופקיים (בן אדם לאדם) אשר מבוססים על מערכת יחסים אנכית (אדם לבורא). מתנת החסד מדגישה את הצורך בשמחה של הקהילה המשיחית. (ראה עברים י 25).

"כי זבחים כאלה יערבו לאלהים" שימו לב בעבריים י"ג 15 הקורבן המקובל היה אמונה ידועה במשיח; עכשיו זה חיים דמויי משיח. הבשורה היא ללא ספק גם וגם!

אל העברים י"ג 17 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
17 שמעו בקול מנהיגים והכנעו להם, כי משגיחים הם על נפשתיכם כעתידיים לתת דין וחשבון; נהגו כן, למען יעשו זאת בשמחה ולא באנחה, שאם לא כן אין זה לתועלת לכם.

י"ג 17 "שמעו ... הכנעו" זהו זמן הווה שלילי (א' ט. רוברטסון, A. T. Robertson, מפרט את זה כקול אמצעי) צורת חיובי אימפרטיבית פעילה בהווה. למרות שאנשים פרטיים הם חופשיים במשיח, עלינו להכנע את עצמנו לסמכות רוחנית לגדילה ושירות (ראו עבריים י"ג 7; הראשונה לקורנתים ט"ז 16; הראשונה לתסלוניקים ה' 12-13).

מילת עידוד זו להיכנע למנהיגים המשיחיים נחוצה מאוד ביום שלנו של חוסר כבוד לסמכות מכל סוג שהוא, והדגשת יתר על הזכויות והסמכויות של האדם. אלוהים העמיד כמה כמנהיגים בקרב עמו (הערה במדבר ט"ז 5-3). אנו מכבדים אותם בגלל קריאתם, הכשרתם, מחויבותם ושירותם. עם זאת, יש "תעלה" הפוכה. חלק מהאישיות הסמכותית עברה שימוש לרעה בקריאתו של אלוהים. חייב להיות איזון, כבוד הדדי, רוח שיתופית בין אנשי האל למנהיגיו של האל. כל המאמינים נקראים להיות כפופים זה לזה מתוך כבוד למשיח (ראו אל האפסים ה' 21).

□ "משגיחים" הם ממשיכים לעמוד על המשמר" מונח זה פירושו "להיות ער", "להיות ערניים" (ראו מרקוס י"ג 33; לוקס כ"א 36; אל האפסים ו' 18), שהוא מטאפורה לערנות ושירות חרוצים (ראו ישעיהו ס"ב 6; יחזקאל ג' 17; ל"ג 7-9).

□ "כעתידיים לתת דין וחשבון" המנהיגים אחראים על שירותם ויתנו חשבון לאלוהים (ראו הראשונה לקורנתים ג' 10-15). הם דיילים!

□ "יעשו זאת בשמחה ולא באנחה" היחס של הקהילה אינו קובע את השירות, אך הוא הופך את התהליך למהנה או כואב

אל העברים י"ג 18-19 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
18 התפללו בעדנו. בטוחים אנו כי שלם מצפוננו; רצוננו להתנהג בישר בכל דבר. 19 מפציר אני בכם מאד לעשות זאת, למען ינתן לי לשוב אליכם במהרה.

י"ג 18 "התפלל בעדנו" תפילה על ידי מנהיגות ובשביל המנהיגות היא מכריעה (ראו אל האפסים ו' 18-19; אל פיליפים ד' 6; הראשונה לתסלוניקים ה' 25; הראשונה לטימותיאוס ב' 1-2, 8). הרבים עשויים להתייחס לקבוצת שירות הכוללת את טימותיאוס (ראו עבריים י"ג 23).

□ "בטוחים אנו כי שלם מצפוננו; רצוננו להתנהג בישר בכל דבר" יחס וסגנון חיים מהווים את הבסיס למנהיגות. מחבר העבריים הזכיר את "המצפון" מספר פעמים (ראו עבריים ט' 9, 14; י" 2, 22; י"ג 18). כוח גאולתו של ישוע ורוחו המכניעה הסיר את פחד האלוהים ובושת חטאי העבר והחליף אותם בשמחה, שלווה, ביטחון, לא במופע אנושי, אלא בבשורה! ידיעה זו של הבשורה היא קסדת הישועה (ראו אל האפסים ו' 17; הראשונה לתסלוניקים ה' 8). יש פרשנים שראו פסוק זה מתייחס לסוג כלשהו של האשמות הופנתה כלפי המחבר (בדומה למצב של שאול בראשונה לקורנתים וגלטים).

י"ג 19 זהו פסוק נסתר למדי. איכשהו בואו של הסופר היה קשור לתפילותיהם. זה נשמע כל כך כמו שאול (ראו פילימון כ"ב). התפילה משחררת את כוחו היעיל של האל לשירות. תפילות המאמינים משפיעות על אלוהים ועל אחרים. חלק מהפרשנים (למשל, H. E. Dana's *Jewish Christianity*, עמ' 268) הניחו שהכוונה היא לחולי המחבר, או אפילו למאסר (המונח "מוקדם יותר" משמש גם לטימותיאוס בעבריים י"ג 23).

אל העברים י"ג 20-21 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
20 ואלהי השלום אשר בדם ברית עולם העלה מן המתים את רועה הצאן הגדול, את אדוננו ישוע, ²¹ הוא יקשיר אתכם לכל דבר טוב כדי שתעשו את רצונו, בפעלו בכם את הרצוי לפניו ביד ישוע המשיח, אשר לו הכבוד לעולמי עולמים. אמן.

י"ג 20 "ואלוהי השלום" תואר זה לאלוהים האב משמש רק כאן ובכתיבה של שאול (ראו אל הרומים ט"ו 33; ט"ז 20; הראשונה לקורנתים י"ד 33; השניה אל הקורנתים י"ג 11; אל פיליפים ד' 9; הראשונה לתסלוניקים ה' 23; אלוהי השלום השניה לתסלוניקים ג' 16).

□ **"שהעלה מהמתים"** הברית החדשה בדרך כלל מתאר את אלוהים האב כמי שהקים את ישוע מהמתים (ראו מעשי השליחים ב' 24; ג' 15; ד' 10; ה' 30; י"ג 40; י"ג 30, 33, 34, 37; י"ז 31; אל הרומים ו' 4, 9; י" 9; הראשונה לקורינתים ו' 14; השנייה לקורינתים ד' 14; אל גלטים א' 1; אל האפסים א' 20; קולוסים ב' 12; הראשונה לתסלוניקים א' 10). זה מראה על קבלת האב את חייו, תורתו והקרבתו של ישוע. עם זאת, ישנם טקסטים אחרים הטוענים כי סוכנות התחייה הייתה הרוח (ראו אל הרומים ח' 11) או הבן עצמו (ראו יוחנן ב' 19-22; י" 17-18). מבחינה תיאולוגית, כל שלושת אנשי השילוש הקדושים פעילים בכל מעשי הגאולה.

□ **"הרועה הגדול"** המונח "רועה" הוא מטאפורה מהתנ"ך עבור

1. יהוה (ראו מ"ט 24; תהילים כ"ג 1; ע"ח 52; פ' 1; קהלת י"ב 11; ישעיה מ' 11; ס"ג 11; ירמיהו ל"א 10; יחזקאל ל"ד)

2. הנהגת עמו (ראו ירמיהו י" 21; נ' 6-7; יחזקאל ל"ד 3-2; זכריה י"א 3, 5, 15, 17)

3. המשיח הקרב ובא, בן דוד (ראו תהילים ע"ח 70-72; יחזקאל ל"ד 23-24; ל"ז 24; מחכה ה' 4; ז' 14; זכריה י"ג 7; יוחנן י" 2, 11, 14; הראשונה לפטרוס ב' 25; ה' 4)

מספר פעמים בתנ"ך (ראו במדבר כ"ז 17; מלכים א' כ"ב 17; השנייה לקורינתים י"ח 16; יחזקאל ל"ד 5; זכריה י" 2) אנשי אלוהים מתוארים כמפוזרים וללא רועה צאן אבל עכשיו הגיע הרועה הגדול. הוא מסר אותנו ונמצא איתנו!

□ **"דרך הדם"** הכוונה לחייו שניתנו אשר חנכו את הברית החדשה (ראו זכריה ט' 11; מרקוס י"ד 24; הראשונה לקורינתים י"א 25).

□ **"הברית הנצחית"** קשה למיין את הבריתות "הנצחיות" השונות מכיוון, כפי שעולה מאל העבריים, שברית משה הייתה מותנית ובגלל חולשה אנושית, לא נצחית. התנ"ך רושם בריתות מותנות ובלתי מותנות (כלומר יציאת מצרים, בראשית ט"ו 17-21). הברית עם אברהם, לפיה כל העמים יתברכו היא ללא תנאי (כלומר, ברית נצחית), ובכך נצחית (ראו בראשית י"ז 7, 13, 19; תהילים ק"ה 9-10). הברית עם דוד, שנחשפה לראשונה בשמואל ב' פרק ז', היא קדימה למשיח בן דוד, שהוא ללא תנאי, ובכך נצחי (ראו תהילים פ"ט 3-4). הברית החדשה מוזכרת ומובטחת כיום חדש של צדקנות (עידן רוח חדש) עבור אנשי אלוהים (ראו ישעיהו נ"ה 3; נ"ט 21; ס"א 8; ירמיהו ל"א 33; ל"ב 40; נ' 5; יחזקאל ט"ז 60; ל"ז 26). ניתן לראות כיצד היהודים בימיו של ישוע היו המומים מהמסר שלו. הוא תמיד היה תוכנית הגאולה של אלוהים, אך כישלונם של ישראל לשמור על חוק האלוהים שנמסר למשה הראה את הצורך בדרך אחרת לישועה מאשר ביצועים אנושיים (ראו אל הגלטים ג'). ראה נושא מיוחד: נצחי בעבריים ו' 2.

נושא מיוחד: עולם

SPECIAL TOPIC FOREVER (OLAM)

האטימולוגיה של המונח העברי עולם *olam* (BDB 761) לא ודאית (NIDOTTE, כרך 3, עמ' 345). נעשה בו שימוש בכמה מובנים (שבדרך-כלל נקבע לפי ההקשר). להלן מספר דוגמאות מובחרות.

1. דברים קדומים

א. אנשים, בראשית ו 4; שמואל א כז 8; ירמיהו ה 15; כח 8

ב. מקומות, ישעיהו נח 12; סא 4

ג. אלוהים, תהלים צג 2; משלי ח 23; ישעיהו סג 16

ד. דברים, בראשית מט 26; איוב כב 15; תהלים כד 7, 9; ישעיהו מז 9

ה. זמן, דברים לב 7; ישעיהו נא 9; סג 9, 11

2. זמן עתידי

א. חיים של מישוה, שמות כא 6; דברים טו 17; א"שמואל א 22, כז 12

ב. הפרזה למלך, א"מלכים א 31; תהלים סא 7; נחמיה ב 3

ג. קיום מתמשך

(1) הארץ, תהלים עח 69; קד 5; קהלת א 4

(2) השמים, תהלים קמח 6

ד. קיומו של אלוהים

(1) בראשית כא 44

(2) שמות טו 18

(3) דברים לב 40

(4) תהלים צג 2

- (5) ישעיהו מ 28
(6) ירמיהו י 10
(7) דניאל יב 7
- ה. הברית
(1) בראשית ט 12, 16; יז 7, 13, 19
(2) שמות לא 16
(3) ויקרא כד 8
(4) במדבר יח 19
(5) שמואל ב כג 5
(6) תהלים קה 10
(7) ישעיהו כד 5; נה 3; סא 8
(8) ירמיהו לב 40; נ 5
- ו. הברית המיוחדת עם דוד
(1) שמואל ב ז 13, 16, 25, 29; כב 51; כג 5
(2) מלכים א ב 33, 45; ט 5
(3) דברי הימים ב יג 5
(4) תהלים יח 50; פט 4, 28, 36, 37
(5) ישעיהו ט 7; טז 5; לז 35; נה 3
- ז. משיח האלוהים
(1) תהלים מה 2; עב 17; פט 35-36; קי 4
(2) ישעיהו ט 6
- ח. משפטי אלוהים
(1) שמות כט 28; ל 21
(2) ויקרא ו 18, 22; ז 34; י 15; כד 9
(3) במדבר יח 8, 11, 19
(4) תהלים קיט 89, 160
(5) ישעיהו נט 21
- ט. הבטחות אלוהים
(1) שמואל ב ז 13, 16, 25; כב 51
(2) מלכים א ט 5
(3) תהלים יח 50
(4) ישעיהו מ 8
- י. צאצאי אברהם והארץ המובטחת
(1) בראשית יג 15; יז 19; מח 4
(2) שמות לב 13
(3) דברי הימים א טז 17
- יא. מועדי הברית
(1) שמות יב 14, 17, 24
(2) ויקרא כג 14, 21, 41
(3) במדבר י 8
- יב. נצח נצחי
(1) מלכים א ח 13
(2) תהלים סא 7-8; עז 8; צ 2; קג 17; קמה 13
(3) ישעיהו כו 4; מה 17
(4) דניאל ט 24
- יג. מה שהתהלים אומרים שמאמינים יעשו לנצח
(1) יתנו תודה, תהלים ל 12; עט 13
(2) יעמדו בנוכחות שלו, תהלים מא 12; סא 4, 7
(3) יבטחו בחסדיו, תהלים נב 10
(4) יהללו את יהוה, תהלים נב 11
(5) ישירו תהילות, תהלים סא 8; סט 1
(6) יכריזו את הצדק שלו, תהלים עה 10
(7) יפארו את שמו, תהלים פו 12; קמה 2
(8) יברכו את שמו, תהלים קמה 1

יד. השימוש של ישעיהו כדי לתאר את העידן החדש

(1) ברית נצח, ישעיהו כד 5; נה 3; סא 8

(2) יהוה הוא סלע נצחי, ישעיהו כו 4

(3) שמחה לעד, ישעיהו לה 10; נא 11; סא 7

(4) אלוהים הנצחי, ישעיהו מ 28

(5) ישועה נצחית, ישעיהו מה 17

(6) חסד נצחי, ישעיהו נד 8

(7) סימן נצחי, ישעיהו נה 13

(8) שם נצחי, ישעיהו נו 5; סג 13, 16

(9) אור נצחי, ישעיהו ס 19, 20

ישנו שימוש שלישי הקשור לעונש נצחי של רשעים נמצא ביסעיהו לג 14 "אש אוכלת".

לעתים קרובות ישעיהו משתמש במילה "אש" לתאר את זעם האלוהים (ראה ישעיהו ט

18, 19; י 16; מז 14), אבל רק ביסעיהו לג 14 המילה מתוארת בהקשר של "לנצח"

3. גם אחורה וגם קדימה בזמן ("מהעולם ועד העולם")

א. תהלים מא 14 (שבח לאלוהים)

ב. תהלים צ 2 (אלוהים עצמו)

ג. תהלים קג 17 (חסדו של יהוה)

זכרו, ההקשר קובע את היקף המשמעות של המונח. הבריתות וההבטחות הנצחיות הן מותנות (ראו לדוגמא ירמיהו

ז). כאשר אתם קוראים הזהרו שלא להכניס את ההבנה המודרנית של זמן או את התיאולוגיה השיטתית של הברית

החדשה אל כל שימוש של המילה הגמישה הזו בתנ"ך. הברית החדשה מכלילה את הבטחות הברית הישנה.

י"ג 21

NASB

NKJV

NRSV

TEV

NJB

"לצייד אותך בכל דבר טוב"

"לגרום לך להשלים בכל יצירה טובה"

"לגרום לך להשלים בכל טוב"

"לספק לך כל דבר טוב"

"תכין אותך ... בכל סוג של פעולה טובה"

פועל זה (*katartizō*, זמן הטית מועדף פעיל נדיר, המהווה משאלה או רצון מבוטא) פירושו להפוך מישהו או משהו הולם לחלוטין, מספיק או מוסמך באופן מלא (ראו לוקס ו 40; הראשונה לקורינתיים א' 10; השנייה לקורינתיים י"ג 11; הראשונה לתסלונים ג' 10; הראשונה לפטרוס ה' 10). תיאולוגית זה מקביל לאל האפסים ב' 10. רצון האל הוא שהמאמינים תואמים את דמותו של ישוע (ראו אל הרומים ח' 29), וכתוצאה מכך חיים אלוהיים המושכים את האבודים למשיח.

□ "לעשות את רצונו" ישוע עשה את רצונו של האב בבואו כעבד השובל (ראו עבריים י"ז 7). כעת נקראים חסידיו לעשות גם את רצונו (ראו עבריים י"ז 36).

נושא מיוחד: רצון (*thelēma*) אלוהים

SPECIAL TOPIC: THE WILL (*thelēma*) OF GOD

הבשורה של יוחנן

- ישוע הגיע לעשות את רצונו של האב (ראה ד 34; ה 30; ו 38)

- להקים ביום אחרון מכל איש אשר האב נתן לבן (ראה ו 39)

- שכל המאמין בבן (ראה ו 29, 40)

- לענות על התפילות שקשורות לעשיית רצונו של אלוהים (ראה ט 31 וראשונה ליוחנן ה 14)

הבשורות הסינופטיות

- זה קריטי לעשות את רצונו של אלוהים (ראה נתי ז 21)

- עשיית רצון אלוהים עושה אותנו לאחים ואחיות במשיח (ראה מתי יב 50; מרקוס ג 35)

- זה לא רצון אלוהים שמישהו יאבד (ראה מתי יח 14; א טימותיאוס ב 4; ב פטרוס ג 9)

- גולגולתא היה רצונו של האב בשביל ישוע (ראה מתי כו 42; לוקס כב 42)

מכתביו של שאול

- הבגרות והשרות של כל המאמינים (ראה רומים יב 1-2)
- המאמינים חולצו מהעולם הרע (ראה גלטים א 4)
- רצונו של אלוהים היה בתוכנית הגאולה שלו (ראה אפסים א 5, 9, 11)
- המאמינים חווים וחיים במלאות הרוח (ראה אפסים א 17-18)
- המאמינים מלאים בתובנת אלוהים (ראה קולוסים א 9)
- המאמינים שלמים ומלאי בטחון (ראה קולוסים ד 12)
- מאמינים התקדשו (ראה א תסלוניקים ד 12)
- המאמינים מודים על כל דבר (ראה א תסלוניקים ה 18)

מכתביו של פטרוס

- המאמינים עושים את הנכון (כלומר, מצייתים לרשויות) ומשתיקים אנשים טיפשים, פותחים הזדמנויות לבישור (ראה א פטרוס ב 15)
- סבל המאמינים (ראה א פטרוס ג 17; ד 19)
- מאמינים לא חיים לפי תאוות בני אדם (א פטרוס ד 2)

מכתביו של יוחנן

- המאמינים עומדים לנצח (ראה א יוחנן ב 17)
- המאמינים הם מפתח למענה לתפילה (ראה א יוחנן ה 14)

□ "אשר לו הכבוד לעולמי עולמים. אמן" הביטוי הזה, הנפוץ כל כך בכתבי שאול וכיפא, הוא דו משמעי. לפעמים זה מתייחס לאלוהים האב (ראו אל הרומים י" 36; אל האפסים ג' 21; הראשונה לפטרוס ד' 11; ה' 11; יהודה כ"ה; ההתגלות א' 6; ז' 12), לפעמים לישוע הבן (ראו השניה לטימותיאוס ד' 18; השניה לפטרוס ג' 18) ולפעמים לשניהם (ראו אל הרומים ט"ז 27; הראשונה לטימותיאוס א' 17; ההתגלות ה' 13 וכאן). לעתים קרובות כותבי הברית החדשה משתמשים באותם כותרות, פעולות וביטויים כדי לתאר את האב וגם את הבן כדרך לקבוע את שוויונו ואת אלוהותו של ישוע מנצרת.

□ "אמן" המונח העברי המקורי פירושו "להיות תקיף". זה התפתח לתחושה המטפורית של נאמנות, אמינות וראוי לאמון (ראו עבריים ב' 4). זה נעשה שימוש במובן של "אני מאשר" או "אני מסכים עם" אמירה מסוימת.

SPECIAL TOPIC: AMEN נושא מיוחד: אמן

א. בברית הישנה

- א. המונח "אמן" משמעותו בעברית
 1. "אמת" (*emeth*, BDB 49)
 2. "אמון", "אמתות" (*emun, emunah*, BDB 53)
 3. "אמונה" או "נאמנות"
 4. "לבטוח" (*dmn*, BDB 52)
- ב. האטימולוגיה שלו מסמלת עמדה יציבה של האדם. ההפך מאדם כזה הוא אדם לא יציב, מועד (ראה תהילים לה 6; נ 2; עג 18; ירמיהו כג 12) אדם מועד (תהילים עג 3). שימוש מילולי זה התפתח למונחים כמו "נאמן", "אמתות", "אמין" (ראה אל העברים ב 4).
- ג. שימושים מיוחדים (ראה נושא מיוחד: האמן, בטח, אמונה, ונאמנות בברית הישנה)
 1. עמוד, ב מלכים יח 16 (א טימותיאוס ג 15)
 2. הבטחה, שמות יז 12
 3. קביעות, שמות יז 12
 4. יציבות, ישעיהו לג 6
 5. נאמן, א מלכים י 6; יז 24; כב 16; משלי
 6. איתן, ב קורינתים כ 20; ישעיהו ז 9
 7. אמין (תורה), תהילים קיט 43, 142, 151, 160
- ד. בברית הישנה ישנם שני מונחים המשמשים לאמונה פעילה.
 1. בטח *bathach* (BDB 105)
 2. יראה *yra* (BDB 431) פחד, עבוד, הלל (ראה בראשית כב 12)

ה. המונח התפתח וקיבל שימוש ליטורגי בשביל להצהיר על אמת, והצהרת אמת של האדם (ראה במדבר ה' 22; דברים כז' 15-26; א' מלכים א' 36; א' קורинתיים טז' 36; נחמיה ה' 13; ח' 6; תהילים מא' 13; עב' 19; פט' 52; קו' 48; ירמיהו יא' 5; כח' 6).

ו. המפתח התאולוגי למונח זה הוא לא מתקשר לנאמנותו של האדם, אלא של יהוה (שמות לד' 6; דברים לב' 4; תהילים קח' 4; קטו' 1; קיז' 2; קלח' 2). התקווה היחידה של העולם החוטא היא רחמיו, הבטחותיו, ונאמנותו של יהוה. מי שיודע את יהוה עליו להיות כמוהו (חבקוק ב' 4). כתבי הקודש הם ההיסטוריה והתיעוד של התהליך שאלוהים עושה על מנת לשקם את צלמו בבני האדם. הישועה משחזרה ומשקמת את היכולות של שני האדם להיות במערכת יחסים אינטימית עם אלוהים. לשם כך נבראנו.

II. בברית החדשה

א. שימוש נפוץ במילה "אמן" בשביל לאמת הצהרות ממסוימות בברית החדשה (ראה א' קורинתיים יד' 16; התגלות א' 7; ה' 14; ז' 12).

ב. המונח מתקשר לסגירת תפילה בברית החדשה (ראה רומים א' 25; ט' 5; יא' 36; טז' 27; גלטים א' 5; ו' 18; אפסים ג' 21; פיליפים ד' 20; ב' תסלוניקים ג' 18; א' טימותיאוס א' 17; ו' 16; ב' טימותיאוס ד' 18).

ג. ישוע הוא היחיד שמשתמש במונח (מונח מוכפל ביוחנן כה לדוגמה יוחנן א' 51; ג' 3, 5, 11; וכו') כדי להדגיש הצהרות משמעותיות. (ראה לוקס ד' 24; יב' 37; יח' 17, 29; כא' 32; כג' 43).

ד. משתמש כשם תואר לישוע בהתגלות ג' 14 (ראה ב' קורинתיים א' 2, כנראה יש הקשר לתואר של יהוה מספר ישעיהו סה' 16).

ה. מושג של נאמנות או אמונה, אמינות, ובטחון מתבטא במונח היווני *pistos* או *pistis*, מתורגם לאנגלית כ"אמן", "אמונה" (ראה נושא מיוחד: האמן, בטח, אמונה, ונאמנות בברית הישנה)

אל העברים י"ג 22-24 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
22 וְאֲנִי מִבְקֵשׁ מֵכֶם, אַחֵי, לְקַבֵּל בְּסִבְלָנוֹת אֶת דְּבַר הַהֲטָפָה, שֶׁהָרִי בְקִצְרָה כְּתַבְתִּי אֵלֵיכֶם. 23 דְּעוּ כִּי טִימוֹתִיאוֹס אַחִינוּ שָׁלַח לְחַפְשֵׁי. אִם יִקְדִים לְבוֹא, אָבוֹא יַחַד אִתּוֹ לְרִאוֹת אֲתֶכֶם. 24 דְרָשׁוּ בְשָׁלוֹם כָּל מְנַהֲיָיְכֶם וְכָל הַקְדוּשִׁים. בְּנֵי אֶרֶץ אִיטָלְיָה דוֹרְשִׁים בְּשָׁלוֹמְכֶם.

י"ג 22-24. פסוקי הסיום, 22-24, דומים לאופן בו שאול סוגר את מכתביו שכתובים לו על ידי סופר, שם הוא לוקח את העט ומוסיף תו אישי קטן וברכה.

י"ג 22 "אני מבקש מכם" המחבר מכנה את ספרו "מילת האצה". לעיתים קרובות הוא דוחף את קוראיו (ראה עבריים ג' 13; י" 25; י"ב 15; י"ג 15, 22). הם אחים (ואחיות) במשיח, אך עליהם להיצמד אליו, ללכת אחריו, לשרת אותו!

□ "לקבל בסבלנות את דבר ההטפה זהו ציווי אמצעי בזמן הווה, המדגיש את מעורבות הנושא ומצווה על הקשבה מתמדת. הביטוי "מילת הנאה" משמש במעשי השליחים י"ג 15 לדרשת בית כנסת. רבים מאמינים שזה מה שאל העבריים היה במקור, אך שונה כדי להפוך למכתב.

י"ג 23 "טימותיאוס אחינו" כאשר שאול משתמש ב"אח", שמו של האדם תמיד בא בראש ובראשונה (ראו אל הרומים ט"ז 23; הראשונה לקורинתיים א' 1; ט"ז 12; השניה אל הקורинתיים א' 1; ב' 13; אל פיליפים ב' 25). זו עדות מרכזית כנגד מחבריו של שאול. אזכור טימותיאוס חושף מסגרת זמן להרכב הספר, במהלך חייו של שאול או זמן קצר לאחר מותו (68 לספירה), לפני מותו של טימותיאוס.

□ "שלח לחופשי" זהו צורת הבינוני שלילית ומושלמת. איננו יודעים דבר מהכתובים או ממקומות אחרים של טימותיאוס בכלא. ב *Word Pictures in the Testament* by A T Robertson עמ' 451, א' ט'. רוברטסון טוען כי טימותיאוס הוכנס לכלא כשבא לבקר את שאול, שהוזכר השנייה לטימותיאוס ד' 11, 21. המילה "שחרר" (משתתף פסיבי מושלם) משמשת ב (1) מתי כ"ז; יוחנן י"ט 10; מעשי השליחים ג' 13; ד' 21, 23; ה' 40 לשחרור מהכלא ו (2) מעשי השליחים י"ג 3, באופן מטאפורי בהקשר זה אולי מדובר על שחרור ממטלות השרות.

□ "אם יקדים לבוא, אבוא יחד אתו לראות אתכם" זה אולי מרמז שהמחבר של איגרת אל העברים עבד, שירת, והיה במסעות ביחד עם טימותיאוס.

יג 24 "קדושים" ראו נושא מיוחד בעברים ו 10

□ "בני ארץ איטליה דורשים בשלומכם" משמעות משפט זה יכול להיות

1. מחבר האיגרת באיטליה

2. מחבר האיגרת הוא מאיטליה

3. חלק מצוות השרות של המחבר היה מאיטליה

4. המחבר שולח את האיגרת למאמינים באיטליה

בספר הפרשנות *Jewish Christianity*, H. A. Dana המחבר כותב שפסוק זה מרמז שהאיגרת נכתבה לקבוצה של יהודיים משיחיים בקהילה ברומא. האזכור הראשון של אגרת אל העברים היה על ידי בערך בשנת 97 לספירה על ידי קלמנט מרומא (עמוד 270). עם זאת, אני חושב שהאיגרת נשלח לבית כנסת יהודי (אולי ברומא) שהיו בו קבוצות של יהודיים משיחיים. יש אזהרות שמופנות לשתי קבוצות, האזהרה עבור היהודים משיחיים ("אתם" בפרק ו) לא לסגת (ראו עברים י 38) ואזהרה לקבוצה של הלא מאמינים ("הם" בפרק ו) להתוודות/לקבל את ישוע כהמשיח. עבור שתי הקבוצות המסר הוא לקבל את האמונה המשיחית במלואה.

אל העברים י"ג 25 (טקסט ברית החדשה בתרגום עברי חדש)
25^{הַחֶסֶד עִם כְּלָכֶם. אָמֵן}

שאלות לדיון

זהו ספר פרשנות שמטרתו להיות מדריך לימוד, מה שאומר שאתם אחראים לפרש בעצמכם את הכתובים. כל אחד מאתנו חייב ללכת באור שיש לנו. אתם, כתבי הקודש ורוח הקודש בראש סדר העדיפויות בפרשנות. אתם לא צריכים להשאיר את זה לפרשן.

שאלות לדיון אלו ניתנו כדי לעזור לכם לחשוב היטב על הנושאים הגדולים בחלק זה של הספר. הן נועדו להיות מעוררות חשיבה ולא סופיות

1. כפי שאנחנו מבינים מפרק יג, אל העברים הוא מכתב, מדוע אין בו דברי פתיחה?
2. האם פרק יג משקף את היהודים הלא מאמינים או את מורי השקר?
3. מה פרק זה מלמד אותנו על "מנהיגים" משיחיים?
4. כיצד פסוק 23 מתארך איגרת זו?

תקציר הגדרות של במנה דקדוקי יוני

יוונית קוינה, המכונה לעתים קרובות יוונית הלניסטית, הייתה שפה נפוצה בעולם של הים התיכון מתקופת הכיבוש של אלכסנדר הגדול (323-336 לפנה"ס ..) ועד לשנת 500 לספירה (בערך שמונה מאות שנה, 300 לפנה"ס – 500 לספירה). זו לא הייתה סתם יוונית מפושטת או קלאסית, במובנים רבים במנה חדש יותר של יוונית שהפכה לשפה השנייה של המזרח הקדום והעולם של הים התיכון.

היוונית של הברית החדשה הייתה ייחודית במספר מובנים, בגלל המשתמשים שלה, למעט לוקס והמחבר של אל העברים, כולם כנראה השתמשו בארמית כשפתם העיקרית. לכן, הכתיבה שלהם הושפעה מניבים וצורות מבניות של ארמית. כמו כן, הם קראו וציטטו את תרגום השבעים (תרגום יוני לברית הישנה) אשר נכתב גם ביוונית קוינה. אבל תרגום השבעים נכתב על ידי סופרים יהודים ששפת האם שלהם לא הייתה יוונית.

זוהי תזכורת לכך שאנחנו לא יכולים להכניס את הברית החדשה לתוך מבנה דקדוקי הדוק. לבנה יש הרבה ייחודיות וגם הרבה במשותף עם (1) תרגום השבעים; (2) כתבים יהודיים נוספים כגון אלה של יוסף בן מתתיהו; ו (3) הפפירוס המצוי במצרים. כיצד אנו ניגשים לניתוח דקדוקי של הברית החדשה?

התכונות הדקדוקיות של יוונית קוינה ויוונית קוינה בברית החדשה משתלבות ביחד. במובנים רבים זה היה זמן של דקדוק פשוט. ההקשר הוא המדריך העיקרי שלנו. למילים יש רק משמעות בהקשר רחב יותר, ולכן, אנחנו יכולים להבין את הבנה הדקדוקי לאור (1) סגנון של מחבר מסוים; ו (2) הקשר מסוים. אין לנו אפשרות להגדיר הגדרות סופיות של צורות ומבנים ביוונית.

יוונית קוינה היתה בעיקר שפה מילולית. לעתים קרובות המפתח לפרשנות הוא סוג ומבנה הפעלים. ברוב המשפטים הפועל יופיע ראשון, דבר שמעיד על עליונותו. בשביל לנתח פועל ביוונית עלינו לשים לב לשלושה חלקים של מידע: (1) הדגש הבסיסי של הזמן, בטווי, ואופן (מקרי או מורפולוגי); (2) משמעות הבסיסית של פועל מיוחד (לקסיקוגרפיה); ו (3) ההקשר (תחביר)

1. זמן

א. זמן או היבט כרוך ביחד של הפועל והפעולה שהושלמה או לא הושלמה. זה נקרא לעתים קרובות "מושלם" או "לא מושלם"

1. "זמן מושלם" מתמקד על התרחשות הפעולה. אין מידע נוסף מלבד העובדה שמהו קרה! אין מידע על ההתחלה, המשכיות, או השיא של פעולה מסוימת.
2. "זמן לא מושלם" מתמקד על התהליך המתמשך של הפעולה. ניתן לתאר אותו במונחים של פעולה ליניארית, מתקדמת וכו'.

ב. ניתן לסווג את הזמנים בהתאם לאיך שהמחבר רואה התקדמות הפעולה

1. זה התרחש = זמן הטית
2. זה התרחש ויש לציית לתוצאות = מושלם
3. התוצאות קשורות למשהו שקרה בעבר, אבל לא תקף להווה = עבר לעבר
4. זה מתרחש = הווה
5. זה התרחש = עבר לא מושלם
6. זה יתרחש = עתיד

המונח "נושע" הוא דוגמה קונקרטי לזמן פעלים אלה יכולים לעזור בפרשנות. המונח בשימוש במספר זמנים בשביל להראות את התהליך ואת השיא של הפעולה

1. זמן הטית - "נושע" (ראה רומים ח 24)
2. מושלם - "נושעתם ויש תהליך של המשכיות" (ראה אפסים ב 8,5)
3. הווה - "נושעים" (ראה א"ק א 18; טו 2)
4. עתיד - "תושעו" (ראה רומים ה 10,9; י 9)

- ג. תוך התמקדות זמני הפועל, פרשנים מחפשים את הסיבה שהמחבר המקורי בחר להביע את עצמו בזמן מסוים. הזמן הסטנדרטי היה זמן הטיה. זו הייתה תבנית זמן רגילה "לא מסוימת", "לא מסומנת". יש מגוון של דרכים שאותן ההקשר מציין. המשמעות היא פשוטה, משהו התרחש. היבט של זמן עבר מיועד רק לדרך חיווי. אם יש שימוש בכל זמן אחר, יש דגש על משהו יותר ספציפי. אבל על מה?
1. זמן מושלם. מדבר על פעולה הושלמה עם תוצאות מתמשך. מבחינות מסוימות זה היה שילוב של זמן הטיה וזמן הווה. בדרך כלל המיקוד הוא על התוצאות או על השלמת פעולה (לדוגמה: אפסים ב 5 & 8, "נושעתם ותמשיכו להיות נושעים").
 2. זמן עבר לעבר. כמו זמן מושלם אלא שהתוצאות נפסקו. דוגמה: יוחנן יח 16 "כִּיפָּא עָמַד בַּחוּץ עַל-יַד הַשַּׁעַר"
 3. זמן הווה. מדבר על פעולה חלקית או לא מושלמת. ההתמקדות היא בדרך כלל על המשכיות של האירוע. דוגמה: א"יוח ג 6 & 9 "כל העומד בו לא יחטא." "כל הנולד מאלוהים איננו חוטא."
 4. עבר לא מושלם. בזמן הקשר להווה הוא מקביל לקשר שיש בין הזמן המושלם וזמן עבר. עבר לא מושלם מדבר על פעולה שלא הושלמה והופסקה או תחילה של פעולה בעבר. דוגמה: מתי ג 5 "אז יצאו אליו ירושלים וכל יהודה"
 5. זמן עתיד. מדבר על פעולה במסגרת זמן עתיד. המיקוד על פוטנציאל ההתרחשות ולא על ההתרחשות עצמה. לעתים קרובות הוא מדבר על הוודאות של האירוע לדוגמה: מתי ה 4-9, "אשרי...כי הם..."

II. אופן הפועל

- א. אופן הפועל מתאר את הקשר בין הפעולה של הפועל לבין הנושא.
- ב. ביטוי פעיל, טוען שהנושא מבצע את הפעולה של הפועל.
- ג. אופן פועל שלילי פירושו שהנושא קיבל את הפעולה של הפועל שנמצאה על ידי מתוך חיצוני. אותו מתוך חיצוני המייצר את הפעולה צוין בברית החדשה בעזרת מילות יחסות ומקרים הבאים:
 1. מתוך אישי על ידי *hupo* עם יחסת (ראה מתי א 22; מעשי השליחים כב 30).
 2. מתוך ביניים אישי על ידי *dia* עם יחסת (ראה מתי א 22).
 3. מתוך לא אישי על ידי *en* (דקדוק) אופן פועל מסיע.
 4. לפעמים לא מדובר במתווך אישי או לא אישי אלא רק באופן פועל מסיע.
- ד. אופן פועל אמצעי מייצר את הפעולה של הפועל והוא מעורב באופן ישיר בפעולה. לעתים הוא נקרא קולו של אופן הפועל המוגבר. מבנה זה מדגיש את הנושא של המשפט בדרך כלשהי. מבנה זה לא נמצא באנגלית. ביוונית יש מגוון משמעויות לתרגום. להלן מספר דוגמאות:
 1. רפלקסיבי – פעולה ישירה של הנושא עבור עצמו. דוגמה: מתי כז 5 "תלה את עצמו"
 2. אינטנסיבי – הנושא יוצר את הפעולה עבור עצמו. דוגמה: ב"קר יא 14 "השטן עצמו מתחפש למלאך אור."
 3. הדדי – משחק בין שני נושאים. דוגמה: מתי כו 4 "החליטו."

III. אופן

- א. ישנם ארבעה סוגי אופן ביוונית קוינה. הם מצביעים על היחס של הפועל למציאות, בתוך המחשבה של המחבר. האופנים מתחלקים לשתי קטגוריות: מה שמציין את המציאות (חיווי) ומה שמבצע על פוטנציאל (דָּרָךְ הָאֱוִי, ציווי, ובחירה).
- ב. אופן החיווי היה מצב הרוח הרגיל לבטא פעולה שהתרחשה או מתרחשת, בתוך המחשבה של המחבר. זהו האופן היחיד ביוונית אשר הביע זמן מסוים, היבט זה היה משני.
- ג. אופן דרך האווי הביע פעולה עתידית סבירה. משהו שעוד לא קרה, אבל רוב הסיכויים יקרה. לאופן יש הרבה במשותף לחיווי בעתיד. ההבדל שדרך האווי מבטא מידה מסוימת של ספק. באנגלית זה בא לידי ביטוי לעתים קרובות במונחים "יכול", "היה", "עשוי", או "אולי".

ד. אופן הבחירה הביע משאלה שהיתה אפשרית מבחינה תיאורטית. צעד אחד מהמציאות מאשר דרך האווי. אופן הבחירה מבטא אפשרות בתנאים מסוימים. אופן זה הוא נדיר בברית החדשה. שימוש הנפוץ ביותר שלו הוא הביטוי המפורסם של שאול, "חלילה" ("שלא יקרה לעולם"), הביטוי מופיע חמש עשרה פעמים (ראה רומים ג 31,6,4; ו 2,15; ז 13,7; ט 14; יא 11,1; א"ק"ו 15; גלטים ב 17; ג 21; ו 14). יש עוד דוגמאות בלוקס א 38, כ 16, מעשי שליחים ח 20, א"תס ג 11.

ה. אופן ציווי מדגיש פקודה שהיתה אפשרית, אבל הדגש הוא על כוונת הדובר. האופן קובע אפשרות רצונית שמתנת בבחירתו של אחר. היה שימוש באופן זה בתפילות ובבקשות. בברית החדשה פקודות אלו נמצאות רק בזמן הווה ובזמן הטית.

ו. חלק מהמורים לדקדוק מסווגים את צורת הפועל בִּינוּנִי כאופן. צורת הפועל בינוני נפוצה מאוד בברית החדשה בשפה היוונית, בדרך כלל מוגדרים כשם תואר פעיל. פועל בינוני מתורגם יחד עם הפועל העיקרי. ישנם הרבה אפשרויות לתרגם פועל בינוני. מומלץ לעיין במספר תרגומים באנגלית. ניתן להיעזר בספרו של *The Bible in Twenty Six Translations published by Baker*.

ז. חיווי זמן הטית פעיל הוא דרך רגילה לציין התרחשות. כל אופן, זמן, או אופן הפועל היה בעל משמעות ספציפית שאותה המחבר המקורי רצה להעביר.

IV. עזרי לימוד הבאים יעזרו לכל מי שלא מכיר את השפה היוונית:

א. Friberg, Barbara and Timothy. *Analytical Greek New Testament*. Grand Rapids: Baker, 1988.

ב. Marshall, Alfred. *Interlinear Greek-English New Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 1976.

ג. Mounce, William D. *The Analytical Lexicon to the Greek New Testament*. Grand Rapids: Zondervan, 1993.

ד. Summers, Ray. *Essentials of New Testament Greek*. Nashville: Broadman, 1950.

ה. ישנם קורסים בנושא יוונית קוינה במכון המקראי Moody Bible Institute in Chicago, IL.

V. שם עצם

א. מבחינה תחבירית, שמות עצם מסווגים על ידי יחס. היחס הוא צורה מנוקדת של שם העצם שמתקשר לפועל ולחלקים אחרים של המשפט. ביוונית קוינה יש הרבה פונקציות של יחס שמסומנות על ידי מילות יחס. היחס מסוגל לזהות מספר הקשרים, מילות היחס נותנות הפרדה ברורה לתפקודים אפשריים.

ב. מילות יחס ביוונית מסודרות לפי שמונה קטגוריות:

1. יחס נומינטיבי משמש עבור מתן שמות והוא בדרך כלל הנושא של המשפט או הסעיף. משמש עבור נושא שם העצם ושם התואר עם קשר לפועל "להיות" או "להיות ל".

2. יחסת הקנין שימש לתיאור ובדרך כלל מוקצה תכונה או איכות למילה שאליה הוא מקושר. הוא ענה על השאלה, "איזה סוג?" באנגלית הוא מתבטא במילת היחס "של".

3. יחסה של שם עצם או תואר המציינת מקור מדובר באותו מבנה כמו יחסת הקנין, אבל יחס זה שימש לתיאור הפרדה. בדרך כלל הפרדה מנוקדה בזמן, מקור, או מוצא. באנגלית הוא מתבטא במילת היחס "מ-".

4. משא עקיף שימש לתיאור עניין אישי. זה יכול להצביע על היבט חיובי או שלילי. באנגלית הוא מתבטא במילת היחס "ל-".

5. יחסת המקום בעל אותו מבנה כמו של משא עקיף, מדובר בתיאור מעמד או מיקום, זמן או גבולות של הגיון. באנגלית הוא מתבטא במילות היחס "ב-, על, אצל, בין, במהלך, על ידי, חוץ מ-".
6. יחס מסיע בעל אותו מבנה כמו של יחסת המקום ומשא עקיף. ביטא אמצעים או שותפות. באנגלית הוא מתבטא במילת היחס "על ידי" או "עם".
7. יחסת המשא הישיר שימש לתיאור המסקנה של פעולה. הוא מבטא הגבלה. השימוש העיקרי היה עם משא ישיר. הוא ענה על השאלה, "כמה רחוק?" או "באיזו מידה?"
8. יחסת הפנייה שימש לפנייה ישירה

VI. מילות אחווי וקשור

א. יונית היא שפה מדויקת מאוד כי יש לה כל כך הרבה מלת אחווי. מלת אחווי מחברות מחשבות (פסוקית, משפט, ופסקה). מלת האחווה הן כה נפוצות עד כי היעדרן (רטוריקה) היא בעלת משמעות פרשנית. למעשה אותן מלת אחווי וקשור מגלות את קו המחשבה של המחבר. לעתים קרובות הן חיוניות לקביעת כוונת המחבר.

ב. להלן רשימה של מספר מילות אחווי וקשור ומשמעותיהן (מידע זה נלקט מ- H. E. Dana and Julius K. Mantey's *A Manual Grammar of the Greek New Testament*).

1. מלות קשור של זמן
 - א. *epei, epeidē, hopote, hōs, hote, hotan* – "כאשר"
 - ב. *heōs* – "בעוד"
 - ג. *hotan, epan* – "בכל עת"
 - ד. *eōs, achri, mechri* – "עד"
 - ה. *priv* (מקור) – "לפני"
 - ו. *hōs* – "מאז", "מתי", "כמו"
2. מלות קשור של הגיון
 - א. מטרה
 - (1) *hina* (SUBJ.), *hopōs* (SUBJ.), *hōs* – "כדי", "כי"
 - (2) *hōste* (יחסת המשא הישיר) – "כי"
 - (3) *pros* (יחסת המשא הישיר) או *eis* (יחסת המשא הישיר) – "כי"
 - ב. תוצאה (יש קשר הדוק בין צורות דקדוקיות של מטרה ותוצאה)
 - (1) *hōste* (מקור, הנפוץ ביותר) – "על מנת", "ובכך"
 - (2) *hiva* (נושא) – "כך"
 - (3) *ara* – "לכן"
 - ג. סיבה או נימוק
 - (1) *gar* (סיבה/נימוק/מסקנה) – "עבור", "בגלל"
 - (2) *dioti, hotiy* – "בגלל"
 - (3) *epei, epeidē, hōs* – "מאז"
 - (4) *dia* (עם יחס הפועל) ו- (מקור) – "בגלל"
 - ד. מסקנת
 - (1) *ara, poinun, hōste* – "לכן"
 - (2) *dio* (מלת אחווי) – "באיזה מקרה", "מדוע", "לכן"
 - (3) *oun* – "לכן", "אז", "אם כן", "כתוצאה מכך"
 - (4) *toinoun* – "בהתאם"
 - ה. מילת ניגוד
 - (1) *alla* (מלת ניגוד חזקה) – "אבל", "למעט"
 - (2) *de* – "אבל", "עם זאת", "ובכל זאת", "מצד שני"
 - (3) *kai* – "אבל"

- (4) *mentoi, oun* - "עם זאת"
 (5) *plēn* – "אף על פי כן" (בעיקר בלוקס)
 (6) *oun* – "עם זאת"

1. השוואה

- (1) *hōs, kathōs* (פסוקית השוואה)
 (2) *kata* (בצרוף כבול, *kathōsper, kathaper, katho, kathoti*)
 (3) *hosos* (באל העברים)
 (4) *ē* - "מאשר"

2. המשכי או סדרה

- (1) *de* - "ו", "עכשיו"
 (2) *kai* - "ו"
 (3) *tei* - "ו"
 (4) *hina, oun* – "כי"
 (5) *oun* – "אז" (ביוחנן)

3. שימוש לדגש

- א. *alla* - "ודאות", "כן", "למעשה"
 ב. *ara* - "אכן", "בהחלט", "באמת"
 ג. *gar* - "אבל באמת", "בהחלט", "אכן"
 ד. *de* – "אכן"
 ה. *ean* - "אפילו"
 ו. *kai* - "אפילו", "אכן", "באמת"
 ז. *mentoi* – "אכן"
 ח. *oun* – "באמת", "בהחלט"

VII. משפטי תנאי

- א. משפט תנאי מכיל סעיף תנאי אחד או יותר. זהו מבנה דקדוקי שעוזר בפרשנות משום שהוא מספק את התנאים, והסיבות מדוע הפעולה של הפועל הראשי מתרחשת או לא מתרחשת. היו ארבעה סוגים של משפטי תנאי. חלקם מתקשרים לנקודת המבט של המחבר וחלקם למטרתו שהייתה בגדר רצון.
- ב. משפט תנאי ממעמד ראשון הביע פעולה או משהו שהיה נכון מנקודת מבט המחבר או את מטרתו למרות שהמשפט מבוטא בעזרת מילת החיבור "אם". במספר הקשרים את המשפט ניתן לתרגם "מאז" (ראה מתי ד 3; רומים ח 31). עם זאת, לא כל משפטי התנאי ממעמד ראשון נכונים למציאות. לעתים קרובות הם שימשו כדי להצביע על טיעון או להדגיש את הטעות (ראה מתי יב 27).
- ג. משפט תנאי ממעמד שני לעתים קרובות נקרא "בניגוד לעובדה". הוא קובע משהו שלא נכון בשביל להבהיר טיעון מסוים. דוגמאות:
1. "אלו הִיָּה זֶה נְבִיא, הִיָּה יוֹדֵעַ מִי הִיא וּמֵה טִיבָּהּ שֶׁל הָאִשָּׁה הַנּוֹגֵעַת בָּא -- שֶׁהִיא אִשָּׁה חוֹטָאֹת." (לוקס ז 39)
 2. "אלו הִאֲמַנְתֶּם לְמֹשֶׁה, הִיִּיתֶם מְאֲמִינִים לִי" (יוחנן ה 46)
 3. "אלו עֲדִין הִשְׁתַּדַּלְתִּי לְמִצָּא חֵן בְּעֵינֵי בְּנֵי אָדָם, לֹא הִיִּיתִי עֹבֵד הַמְּשִׁיחַ." (גלטים א 10)
- ד. משפט תנאי ממעמד שלישי מדבר על פעולה עתידית אפשרית. לעתים קרובות הוא מדבר על הסיכוי שהפעולה תקרה. בדרך כלל מרמז על אקראיות. הפעולה של הפועל הראשי מותנת בפועלת הפסוקית "אם". דוגמאות מא"יוח א 6-10; ב 4,6,9,15,20,21,24,29; ג 21; ד 20; ה 14,16.
- ה. משפט תנאי ממעמד רביעי הוא בעל סיכוי נמוך להתרחש. נדיר בברית החדשה. להגיד את האמת, אין משפט תנאי ממעמד רביעי שלם, שבו שני חלקי התנאי תואמים את ההגדרה. דוגמה למשפט תנאי חלקי ניתן למצוא במשפט הפתיחה של א"פט ג 14. דוגמה נוספת למשפט תנאי חלקי ניתן למצוא בסוף המשפט במעשי השליחים ח 31.

- א. ציווי בזמן הווה עם מילת חיבור לעתים קרובות (אך לא תמיד) הוא בעל דגש על הפסקת פעולה שכבר בתהליך. כמה דוגמאות: "אל תאצרו לכם אוצרות עלי אדמות..." (מתי ו 19), "אל תדאגו לנפשכם..." (מתי ו 25), "אל תמסרו את איבריכם לחטא ככלים של רשע..." (רומים ו 13), "ואל תעציבו את רוח הקדש..." (אפסים ד 30), "אל תשתכרו מין..." (אפסים ה 18).
- ב. התניה אאוריסטית עם מילת חיבור מדגישה "אפילו אל תתחיל את הפעולה". מספר דוגמאות: "אל תחשבבו..." (מתי ה 17); "ולכן אל תדאגו..." (מתי ו 31); "לכן אל תבוש..." (ב"ט מ א 8).
- ג. מלת שלילה כפולה עם דרך האווי היא בעלת דגש שלילי. "לעולם, אף פעם" או "בשום מקרה". כמה דוגמאות: "לא יראו מות לעולם" (יוחנן ח 51); "לא אכל בשר לעולם..." (א"ק ר ח 13).

IX. תווית לייחוד שם עצם

- א. ביוונית קוינה תוית ידוע "ה-" בעלת שימוש דומה גם בשפה האנגלית. תפקידה היה "להצביע", ע לדרך למשוך תשומת לב למילה, שם או ביטוי. השימוש משתנה בין מחבר למחבר בברית החדשה. תוית ידוע יכולה לשמש כ:
1. כמילת גוף נוגדת (דקדוק) רומז;
 2. סימן התייחסות לנושא או אדם שהוזכר קודם לכן;
 3. דרך לזהות את הנושא במשפט עם פועל מקשר. דוגמאות: "אלוהים הוא רוח" (יוחנן ד 24); "אלוהים הוא אור" (א"יח א 5); "אלוהים הוא אהבה" (ד 16,8).
- ב. בשפה יוונית קוינה לא היו (בלשנות) תווית של אי-ידוע, תווית מסמנת (מסמנת שם עצם בלתי מידוע) כמו בשפה האנגלית. משמעות של העדר תוית ידוע יכולה להיות
1. מיקוד במאפיינים או תכונה של משהו
 2. מיקוד בקטגוריה של משהו
- ג. היה שוני בין השימושים השונים של חברי הברית החדשה בתווית לייחוד שם עצם.

X. דרכים להצגת דגשים בברית החדשה בשפה היוונית

- א. טכניקות להצגת הדגש משתנות ממחבר למחבר בברית החדשה. המחברים הכי עקביים ורשמיים היו לוקס והמחבר של אל העברים.
- ב. ציינו כבר שזמן הטית חיווי פעיל היה סטנדרטי להדגשה, אבל לכל זמן, אופן הפועל, או אופן היה משמעות פרשנית. זה לא מרמז על כך שזמן הטית חיווי פעיל לא היה בעל משמעות דקדוקית משמעותית (דוגמה: רומים ו 10 [פעמים]).
- ג. סדר המילים בשפה יוונית קוינה
1. יוונית קוינה היתה שפה מנוקדת שלא הייתה תלויה, כמו אנגלית, בסדר מילים. לכן, המחבר יכל לשנות את הספר הרגיל בשביל להראות
 - א. את הדגש אשר המחבר רצה להראות לקורא
 - ב. להראות את משהו שהמחבר חשב שיפתיע את הקורא
 - ג. להראות את הלב של המחבר
 2. סדר המילים הרגיל ביוונית הוא עדיין נושא לא מיושב. עם זאת, הסדר הרגיל כביכול הוא:
 - א. עבור פועל קישור
 - (1) פועל
 - (2) נושא
 - (3) משלים
 - ב. עבור פועל יוצא
 - (1) פועל

- (2) נושא
- (3) משא
- (4) משא עקיף
- (5) צירוף יחס

- ג. עבור צרוף שמני
- (1) שם עצם
- (2) מגדיר
- (3) צירוף יחס

3. סדר המילים יכול להיות נקודה חשובה מבחינה פרשנית. דוגמאות
- א. "הם הושיטו לי ולבר-נבא את יד ימין לאות שתוף". הביטוי "יד ימין לאות שתוף" הוא פיצול שמראה את משמעותו. (גלטים ב 9).
 - ב. "עם המשיח" כך מתחיל הפסוק. מותו של המשיח היה במרכז (גלטים ב 20).
 - ג. "פְּעָמַיִם רַבּוֹת וּבְדַרְכָּיִם רַבּוֹת" (עברים א 1). הניקוד על אך אלוהים גילה את עצמו, לא ע העובדה של התגלות.

ד. בדרך כלל היה דגש מסוים

- 1. מלות גוף אשר הופיעו בתבנית הפועל. דוגמה: "הנה אתכם אני..." (מתי כח 20).
- 2. היעדר של מלת אחוי, או חיבור אחר בין מילים, ביטויים, או משפטים. זה נקרא (רטוריקה) השמטה של מילות קישור. דוגמאות:
 - א. אשרי, מתי ה 3 (הדגיש את הרשימה)
 - ב. יוחנן יד 1 (נושא חדש)
 - ג. רומים ט 1 (פרק חדש)
 - ד. ב"ק יב 20 (הדגיש את הרשימה)
- 3. חזרה על מילים או ביטויים הקיימים בהקשר נתון. דוגמאות: "לתהילת כבוד על חסדו" (אפסים א 6, 12 & 14). ביטוי זה שימש להראות את העבודה של כל ישות בשילוש.
- 4. השימוש בצירוף מילים או ניבים (צליל) בין מונחים
 - א. לשון נקיה, יופיזם - מילים חלופיות עבור נושאי טאבו, כמו "לישון" במקום מוות (יוחנן יא 14-11) או "רגל" במקום גניטליאה (רות ג 7-8; א"ש כד 3).
 - ב. גנוב דברים [מלים] - מילים חלופיות עבור שם אלוהים, כמו "מלכות אלוהים" (מתי ג 21) או "קול מן השמיים" (מתי ג 17).
 - ג. צורת ביטוי
 - (1) הגזמה (מתי ג 9; ה 29-30; יט 24)
 - (2) הצהרות (מתי ג 5; מעשי שליחים ב 36)
 - (3) פְּרִסוֹנִיפִיקָיָה (א"ק טו 55)
 - (4) אירוניה (גלטים ה 12)
 - (5) קטעים פואטיים (פיליפים ב 6-11)
 - (6) צלילים בין מילים
 - (א) "קהילה"
 - (I) "קהילה" (אפסים ג 21)
 - (II) "קריאה" (אפסים ד 1, 4)
 - (III) "נקראתם" (אפסים ד 1, 4)
 - (ב) "חופשי"
 - (I) "אשה חופשית" (גלטים ד 31)
 - (II) "חופש" (גלטים ה 1)
 - (III) "חופשי" (גלטים ה 1)
- ד. שפת אם - שפה שהיא בדרך כלל תרבותית:
 - (1) שימוש פיגורטיבי של "אוכל" (יוחנן ד 31-34)
 - (2) שימוש פיגורטיבי של "בית המקדש" (יוחנן ב 19; מתי כו 61)
 - (3) ניב בעברית של חמלה, "שנאה" (בראשית כט 31; דברים כא 15; לוקס יד 36; יוחנן יב 25; רומים ט 13)
 - (4) "כל" לעומת "רבים". השווה ישעיהו נג 12 & 11 ("רבים"). מילים נרדפות ברומים ה 18 & 19.

5. השימוש בביטוי בלשני במקום במילה אחת. דוגמה: "אדון ישוע המשיח"
6. שימוש מיוחד בשמות עצם
- א. כאשר יש תווית לייחוד שם עצם (אֶטְרִיבוּטִיבִי) אז התרגום היה "אותו הדבר".
- ב. כאשר אין תווית לייחוד שם עצם (נשוא) אז התרגום היה שם גוף אינטנסיבי – "עצמו", "עצמה", "הוא עצמו".
- ה. סטודנט למקרא אשר לא יודע את השפה היוונית יכול לזהות דגש במספר דרכים:
1. שימוש במילון אנליטי ושימוש בהערות מהטקסט מהשפה היוונית/אנגלית.
 2. להשוות בין מספר תרגומים באנגלית, במיוחד להשוות בין מספר תיאוריות שונות של תרגומים. לדוגמה: תרגום "מילה במילה" (KJV, NKJV, ASV, NASB, RSV, NRSV) בהשוואה לתרגום דינמי (Williams, NIV, NEB, REB, JB, NJB, TEV). תרגום מומלץ *The Bible in Twenty-Six Translations published by Baker*.
 3. *The Emphasized Bible* by Joseph Bryant Rotherham (Kregel, 1994)
 4. שימוש בתרגום מילולי
- א. *The American Standard Version of 1901*
- ב. *Young's Literal Translation of the Bible* by Robert Young (Guardian Press, 1976)

לימוד הדקדוק הוא קשה אך הכרחי לפרשנות תקינה. הגדרות, הערות ודוגמאות נועדו לעודד אנשים שאינם קוראים ביוונית להשתמש בהערות דקדוקיות המופיעות בספר זה. הגדרות אלה נכתבו בשפה פשוטה. אין להשתמש בהן בצורה דוגמטית, אלא כאמצעי להבנה של תחביר הברית החדשה. אני מקווה שהגדרות אלו יעזרו לקוראים להבין את הערותיהם של אחרים עזרי לימוד שונים בנושא הברית החדשה.

עלינו להיות מסוגלים לאמת את הפרשנות שלנו על סמך המידע שנמצא בכתובים. דקדוק הוא אחד הכילים המועילים בברית החדשה; כמו כן רקע היסטורי, הקשר הספרותי, שימוש במילים מודרניות, ומעברים מקבילים.

ביקורת טקסטואלית

נושא זה יעסוק בהסבר הערות המופיעות בספר פרשנות זה. להלן התקציר של החומר שנעבור עליו

- I. מקורות טקסטואליים של הכתובים באנגלית
 - A. הברית הישנה
 - B. הברית החדשה
- II. הסבר קצר על הבעיות והתיאוריות של "הביקורות התחתונה" נקראת גם "ביקורת טקסטואלית".
- III. מקורות נוספים בנושא

I. מקורות טקסטואליים של הכתובים באנגלית

A. הברית הישנה

1. נוסח המסורה (ובקיצור נה"מ או MT) – הטקסט העברי שערך רבי עקיבא בשנת 100 לספירה. המבטאים, השוליים, נקודות פיסוק ומנגנון החלו להתווסף במאה השישית לספירה והעריכה הסופית היה במאה התשיעית לספירה. העריכה נעשתה על ידי משפח נוסח המסורה. צורת הטקסט זהה לזו שבמסורה, תלמוד, אונקלוס, פשיטתא, וולגטה.
2. תרגום השבעים (LXX) - מסורת אומרת שתרגום השבעים נכתב על ידי 70 חוקרים יהודים ב-70 יום עבור ספריית אלכסנדריה והתרגום היה באחריות המלך תלמי השני (246-285 לפנה"ס). כנראה שהתרגום הוזמן על ידי מנהיג יהודי שהתגורר באלכסנדריה. מקור מסורת זו הוא מתוך "איגרת אריסטיאס". תרגום השבעים LXX טקסטואלית שונה מהטקסט של רבי עקיבא (MT).
3. מגילות ים המלח (DSS) - מגילות מדבר יהודה נכתבו בתקופה הרומית לפנה"ס (200 לפנה"ס עד 70 לספירה) על ידי כת של בדלנים יהודים בשם "האיסיים". כתבי היד שנמצאו באזור ים המלח מגלים משפחה טקסטואלית עברית שונה במקצת, מתרגום השבעים ותרגום נוסח המסורה.
4. כמה דוגמאות ספציפיות כיצד השוואה של טקסטים אלה סייעו לפרשנים להבין את הברית הישנה

A. תרגום LXX סייע למתרגמים להבין את תרגום MT

- (1) תרגום LXX של ישעיהו נב 14, "רבים יופתעו עליך".
 - (2) תרגום MT של ישעיהו נב 14 "בדיוק כמו רבים נדהמו מעליך"
 - (3) בישיעהו נב 15 יש הבדלה של שם גוף בתרגום LXX
 - (א) LXX, "עמים רבים יתפלאו ממנו"
 - (ב) MT, "אז הוא מפזר עמים רבים"
- B. תרגום DSS סייע למתרגמים וחוקרים להבין את תרגום MT
- (1) תרגום DSS של ישעיהו כא 8, "ואז זעק החוזה, על המגדל שאני עומד..."
 - (2) תרגום MT של ישעיהו כא 8, "ויקרא אריה! אדוני, אני תמיד עומד על המגדל השמירה..."
- ג. שני התרגומים סייעו להבהיר את הכתוב בישיעהו נג 11
- (1) LXX & DSS, לאחר עמל של נפשו הוא יראה אור, הוא יהיה מרוצה"
 - (2) MT, "הוא יראה...בעמל נפשו, הוא יהיה מרוצה"

B. הברית החדשה

1. קיימים מעל 5,300 כתבי יד של הברית החדשה ביוונית, לא כולם מלאים. כ-85 נכתבו על נייר פפירוס ו-268 הם כתבי יד שנכתבו באותיות גדולות. מאוחר יותר, במאה התשיעית לספירה, התפתח הכתב הקטן. יש בערך 2,700 עותקים בפורמט כתב יד יווני. יש לנו גם בערך 2,100 עותקים של רשימות של כתבי הקודש המשמשים להלל.
2. כ-85 כתבי יד יווניים המכילים חלקים מן הברית החדשה שנכתבו על נייר פפירוס שוכנים במוזיאונים. חלקם מתוארכים למאה השנייה לספירה, אך רובם שייכים למאה השלישית והרביעית. שום תרגום של MSS אינו מכיל את כל הברית החדשה. רק בגלל שאלה הם העתיקים הכי עתיקים של הברית החדשה זה לא אומר שיש להם פחות גרסאות. רבים מהם הועתקו מהר לשימוש מקומי. תהליך ההעתק לא נעשה בצורה יסודית. לכן יש גרסאות רבות.

3. קודקס סינאיטיקוס, הידועה באות עברית א (*aleph*) או (01), שנמצא במנזר סנט קטרין בהר סיני מאת טישנדרוף. הוא מתוארך מהמאה הרביעית, ומכיל גם את תרגום LXX של הברית הישנה ותרגום ביוונית של הברית החדשה. כתב יד זה הוא חלק מ "אלכסנדריה טקסט".
4. קודקס אלכסנדרינוס, המכונה "A" או (02), כתב יד יווני מהמאה החמישית שנמצא באלכסנדריה, מצרים.
5. קודקס ותיקנוס, המכונה "B" או (03), נמצא בספריה של הוותיקן ברומא הוא מתוארך מאמצע המאה הרביעית לספירה. מכיל גן את תרגום LXX של הברית הישנה וגם תרגום ביוונית של הברית החדשה. כתב יד זה הוא חלק מ "אלכסנדריה טקסט".
6. קודקס אפראמי, המכונה "C" או (04), כתב יד יווני מהמאה החמישית שהושמד בחלקו.
7. קודקס בזא ארם, המכונה "D" או (05), כתב יד יווני מהמאה החמישית או השישית. כתב יד זה הוא הנציג הראשי של "הטקסט המערבי". הוא מכיל תוספות רבות והיה הכלי היווני העיקרי עבור תרגום המלך ג'יימס KJV.
8. ניתן לקבץ את כתבי היד- MSS NT לשלוש משפחות, אולי ארבע, בעלות מאפיינים מסוימים.

א. טקסט אלכסנדרני ממצרים

- (1) P⁷⁵, P⁶⁶ (בערך בשנת 200 לספירה) אשר תעד את הבשורות
 - (2) P⁴⁶ (בערך בשנת 225 לספירה), אשר תעד את מכתביו של שאול
 - (3) P⁷² (בערך בשנים 225-250 לספירה), אשר תעד את פטרוס ויהודה
 - (4) קודקס B, הנקרא Vaticanus (בערך בשנת 325 לספירה), כלל את הברית הישנה והחדשה
 - (5) ישנם ציטוטים מקוריים מטקסט זה
 - (6) כתבי יד של MSS אשר מציגים סוג טקסט זה הם א, C, L, W, 33
- ב. טקסט מערבי מצפון אפריקה
- (1) ציטוטים מאבות הכנסייה הצפון אפריקנית, טרטוליאן, ספריאן, ותרגום לטיני ישן.
 - (2) ציטוטים מתוך תרגום אירנאוס
 - (3) ציטוטים מתוך תרגום טטיאני ותרגום סורי קדום
 - (4) קודקס "D" Bezae בעל אותו סוג טקסט
- ג. טקסט ביזנטי מזרחי מקונסטנטינופול
- (1) סוג טקסט זה משקף ביותר מ 80% את כתב היד MSS 5,300
 - (2) באנטיוכיה השתמשו בציטוטים אלה אבות הכנסייה הסורית, הקפדואנים, יוחנן כריסוסטומוס וטרודורט
 - (3) קודקס A, מכיל רק את הבשורות
 - (4) קודקס E (המאה השמינית) תרגום מלא של הברית החדשה
- ד. הסוג הרביעי הוא "קיסרי" מארץ ישראל
- (1) ניתן לזהות אותו בעיקר בבשורה של מרקוס
 - (2) יש עוד הוכחות בכתב יד P⁴⁵ ו- W

II. הבעיות והתיאוריות של "הביקורות התחתונה" נקראת גם "ביקורת טקסטואלית".

א. אך נוצרו הגרסאות

1. בטעות או בשוגג (רוב הטעויות הם כתוצאה מ)
 - א. טעות שנוצרה בזמן העתקה ידנית, הדבר נובע מחזרה על סיומת במילה אצל מילה אחרת בסוף המשפט (הומויִטְלִאוֹטוֹן).
 - (1) השמטת מילה כפולה או ביטוי מילה (haplography)
 - (2) חזרה על משפט או שורה של טקסט יווני (דיטוגרפיה)
 - ב. ישנם טעויות איות שנוצרות בזמן העתקה מפה לאוזן (itacism). לעתים שגיאות כתיב נובעות בגלל מילים שצליל שלהם דומה ביוונית.
 - ג. בטקסטים היווניים הראשונים לא היו פרקים, חלוקה של פסוקים או חלוקת מילים. לכן אם האותיות לא ממוקמות נכון נוצרות מילים שונות.
2. נעשו בכונה

- א. נעשו שינויים כדי לשפר את הצורה הדקדוקית של הטקסט שהועתק.
- ב. נעשו שינויים כדי להתאים את הטקסט לטקסטים מקראיים אחרים (הרמוניזציה)
- ג. נעשו שינויים בשביל לאחד שני גרסאות שונות לאחת (אחוד)
- ד. נעשו שינויים כדי לתקן בעיה בולטת בטקסט (ראה א"ק יא 27; א"יוח ה 7-8)
- ה. יש שינויים שקשורים לרקע היסטורי, כמו כן היו סופרים שרשמו הערות בשולים וסופרים אחרים שפתחו את השוליים והדבר זה גרם לשגיאות (ראה יוחן ה 4)

ב. העקרונות הבסיסיים של ביקורת טקסטואלית (הנחיות לקריאת טקסט כאשר קיימות מספר גרסאות)

1. הטקסט אשר יוצא דופן דקדוקית הוא כנראה המקור
2. הטקסט הקצר ביותר הוא כנראה המקור
3. לטקסט הישן יותר יש חשובה רבה יותר בגלל שהוא יותר קרוב למקור, שאר הטקסטים בעלי חשיבות שווה.
4. כתבי יד של MSS ממקומות שונים מבחינה גיאוגרפית אך עם אותו המסר הם בדרך כלל מקור
5. מבחינה טקסטית בעלי חשיבות פחותה, במיוחד טקסטים שקשורים לדיונים תיאולוגיים בתקופת כתבי היד, כמו נושא השילוש בא"יוח ה 7-8, הם בעלי עדיפות עליונה.
6. הטקסט שיכול להסביר בצורה הטובה ביותר את המקור של גרסאות אחרות
7. להלן שני ציטוטים שיכולים לסייע ולהביא איזון

א. ספרו של J. Harold Greenlee's, *Introduction to New Testament Textual Criticism*, עמוד 68: "דוקטרינה משיחית לא יכולה להיות מבוססת על טקסט שנוי במחלוקת; ותלמידי הברית החדשה צריכים לשים לב ולא לצפות מהטקסט להיות יותר אורתודוכסי או תואם את הדוקטרינה האישית, הטקסט צריך להיות תואם להשראה של המחבר המקורי."

ב. W. A. Criswell אמר ל-Greg Garrison מארח חדשות *The Birmingham News* שהוא לא מאמין שכל מילה בכתובים היא מלאת השראה, "לא כל מילה שניתנה לציבור המודרני היא בעלת השראה מכיוון שעברו מאות שנים והרבה מתרגמים. קריסוול אמר: "אני מאוד מאמין בביקורת הטקסטואלית. לכן, אני חושב, החצי האחרון של פרק טז בבשורה של מרקוס הוא כפירה: הפסוקים ללא השראה, אלא המצאה/רקח...כאשר אתה משווה בין כתבי היד אתה מגלה שלא היה סוף כזה לבשורה של מרקוס. מישהו הוסיף את הכתוב..."

הפטריארך של SBC inerrantists גם טען ישנם "אינטרפולציה" ביוחן ה, ישוע בברכת בית חסדא. והוא דן בשני התיאורים השונים של התאבדות יהודה (ראה מת כז ומעשי שליחים א): "זוהי רק השקפה אחרת על נושא ההתאבדות", קריסוול אמר. "אם זה נמצא בכתובים, אז יש הסבר לכך. ושני התיאורים של ההתאבדות של יהודה נמצאים בכתובים." קריסוול הוסיף, "ביקורת טקסטואלית היא מדע נפלא. מדע שהוא לא חולף. הוא דינמי ומרכזי..."

.III בעיות בכתב היד (ביקורת טקסטואלית)

א. מקורות נוספים בנושא

1. *Biblical Criticism: Historical, Literary and Textual*, by R.H. Harrison
2. *The Text of the New Testament: Its Transmission, Corruption and Restoration* by Bruce M. Metzger
3. *Introduction to New Testament Textual Criticism*, by J. H Greenlee

מילון מונחים

אימוץ. זו הייתה אחת הדעות המוקדמות ביחס של ישוע לאלוהות. בעצם דעה זו טענה כי ישוע היה אדם רגיל והוא אומץ בדרך מיוחדת על ידי אלוהים בטבילתו (ראה מתי ג 17; לוקס א 11) או בתחייתו מהמתים (ראה רומים א 4). ישוע חי חיי מופת, ובשלב מסוים (טבילה, תחייה) אלוהים אימץ אותו ל- "בנו" (ראה רומים א 4; פיליפים ב 9). דעה זו הייתה קיימת בקהילה הקדומה של המאה השמינית. במקום שאלוהים יהפוך לאדם (ההתגלמות) הוא הפך את זה ועכשיו האדם הופך לאלוהים!
קשה לבטא כיצד ישוע, אלוהים הרב, קיבל גמול והלל על חיי מופת. אם הוא כבר היה אלוהים איזה תגמול הוא יכול לקבל? אם הוא היה מטרם היות עולם אך הוא יכול להיות מכובד יותר? למרות שקשה לנו להבין, בצורה מיוחדת אלוהים נתן לישוע כבוד על כך שעשה את רצון האב.

בית הספר אלכסנדריה. שיטת פרשנות זו התפתחה באלכסנדריה, מצרים במאה השנייה לספירה. השיטה הייתה מבוססת העקרונות הפרשניים של פילון האלכסנדרוני, שהיה חסיד של אפלטון. לעתים קוראים לשיטה זו שיטה אלגורית. פרשנות זו הייתה בקרב הכנסייה עד לתקופת הרפורמציה. תומכה היו אוריגן ואוגוסטין. ספר בנושא *Moises Silva, Has The Church Misread The Bible? Academic, 1987*

Alexandrinus אלכסנדרינוס. כתב יד יווני מהמאה החמישית מאלכסנדריה, מצרים כולל את הברית הישנה, האפוקריפה, ורוב הברית החדשה. זהו אחד המקורות/ראיות העיקריים שלנו לכל הברית החדשה היוונית (למעט חלקים של מתי, יוחנן, ב"ק). יש הסכמה בקרב רוב החוקרים שכתב היד הוא המקור.

אלגוריה. זהו סוג של פרשנות מקראית שהתפתחה במקור בתוך יהדות אלכסנדריה. הפרשנות הפכה לפופולרית על ידי פילון מאלכסנדריה. דחף הבסיסי של פרשנות זו היה להפוך את כתבי הקודש רלוונטיים לתרבות של האדם או למערכת הפילוסופית על ידי התעלמות מרקע היסטורי / או ההקשר הספרותי. הפרשנות מחפשת את המשמעות הרוחנית מאחורי כל טקסט כתוב. חשוב לציין כי ישוע במתי יג, ושאל בגלטים ד, השתמשו באלגוריה בשביל להעביר את המסר של אמת. עם זאת, זו הייתה צורה של טיפולוגיה ולא רק אלגוריה.

הלקסיקון האנליטי. זהו סוג של כלי מחקר המאפשר לזהות צורות שונות של יוונית בברית החדשה. קומפילציה, שמסודרת לפי סדר אלפביתי יווני, של צורות והגדרות בסיסיות. בשילוב עם תרגום בין - ליניארי, הדבר מאפשר לקרוא שלא מבין יוונית לנתח את הדקדוק היווני והצורות התחביריות של הברית החדשה. זהו ביטוי המשמש לתיאור ההשקפה שכל הכתובים נכתבו בהשראת אלוהים, ולכן, אין סתירה בין הכתוב אלא כל הפסוקים משלימים זה את זה. הכרזה אישור היא הבסיס לשימוש במעברים מקבילים בפרשנות מקראית.

דו משמעות. זה מתייחס לאי וודאות שיש במסמך מסוים כאשר יש שתי/או יותר משמעויות אפשריות או כאשר יש התייחסות לשני/או יותר דברים בבת אחת. ייתכן כי יוחנן משתמש בעמימות תכליתית (דו משמעות).

אנתרופומורפי. משמעות "שמייחס תכונות אנושיות ליצורים לא-אנושיים", מונח זה משמש לתיאור שפה דתית על אלוהים. השורש של המילה נמצא במונח היווני אנושות. זה אומר שאנחנו מדברים על אלוהים כאילו הוא היה אדם. אלוהים מתואר במונחים פיסיקליים, סוציולוגיים ופסיכולוגיים המתייחסים לבני אדם (ראה בראשית ג 8; א"מל כב 19-23). זאת, כמובן, רק אנלוגיה. עם זאת, אין לנו קטגוריה או מונחים אחרים חוץ מאנושיים לכן אנחנו משתמשים בהם. לכן, כל הידע הנכון שיש לנו על אלוהים הוא מוגבל.

אסבור אנטיוכיה. שיטה זו של פרשנות המקרא פותחה באנטיוכיה, סוריה במאה השלישית לספירה כתגובה לשיטה האלגורית של אלכסנדריה, מצרים. פרשנות זו מתמקדת במשמעות ההיסטורית של הכתובים. פירוש הכתובים בצורה של ספרות אנושית. פרשנות זו במחלוקת האם לישוע היו שני טבעיות (נסטוריאניזם) או טבע אחד (אלוהים במלואו ואדם במלואו). פרשות זו הוכרזה ככפירה על ידי הכנסייה הקתולית הרומית ועברה למיקום חדש בפרס איראן והייתה בעלת השפעה קטנה. מאוחר יותר העקרונות ההרמטיים הבסיסיים שלה הפכו לעקרונות פרשנות של הרפורמים הפרוטסטנטים (לותר וקלווין).

קשור לאנטייתזה. זהו אחד משלושת המונחים המתארים את הקשר בין שורות של השירה עברית. המונח מתקשר לשורות השירה בעלות משמעות הפוכה (ראה משלי י' 1; טו 1).

ספרות אפוקליפטית. בעיקר זה היה ז'אנר יהודי ייחודי. סוג של כתיבה בימי הפלישה וכיבוש היהודים על ידי מעצמות עולם זרות. היסוד של ספרות זו מבוסס על כך העובדה שאלוהים הוא גואל אשר ברא ושלט באירועי עולם, ועם ישראל הוא מיוחד ויקר בעיניו. ספרות זו מבטיחה ניצחון סופי לעם ישראל בעזרת אלוהים. ספרות בעלת הרבה סמלים ומונחים נסתרים. לעתים קרובות האמת מוצגת בצבעים, מספרים, חזיונות, חלומות, מילות קוד ולעתים קרובות דואליזם חד בין טוב לרע. כמה דוגמאות לז'אנר זה הן: (1) בברית הישנה, יחזקאל (פרקים לז-מח), דניאל (פרקים ז-יב), זכריה; (2) בברית החדשה, מתי כד; מרקוס יג; ב"תס ב וספר התגלות.

אפולוג (אפולוגטיקה). מן השורש היווני "הגנה משפטית". זוהי משמעת ספציפית בתוך התיאולוגיה שנותנת ראיות וטענות רציונליות למען הדת הנוצרית.

A priori אפריורי. שם נרדף למונח "הנחה מראש". שיקול דעת מהגדרות קודמות, עקרונות או עמדות אשר מניחים שהם נכונים. מה שמתקבל ללא בדיקה או ניתוח.

אריאניות. האריאנים נקראו על שם מייסדם, אריוס מאלכסנדריה מצרים במאה השלישית והרביעית. הוא אישר כי ישוע היה קיים אבל לא היה במלואו אלוהים (לא אותה מהות כמו האב), אולי בגלל הכתוב במשלי ח 22-31. הוא קיבל אתגר מהבישוף מאלכסנדריה, שפתח מחלוקת (בשנת 318 לספירה) שנמשכה שנים רבות. האריאניות הפכה לאמונה רשמית של הכנסייה המזרחית. בשנת 325 לספירה ועדת ניקיאה מצאה את אריוס אשם וקבעה את האלוהות של הבן.

אריסטו. הוא היה אחד הפילוסופים של יוון העתיקה, תלמידו של אפלטון ומורה של אלכסנדר הגדול. השפעתו, גם היום, קשורה לתחומים רבים של מחקרים מודרניים. זאת משום שהוא הדגיש את הידע באמצעות תצפית ומיון. זהו אחד העקרונות של השיטה המדעית.

כתב יד. זהו השם שניתן לכתבי המקרא. כל כתבי היד המקוריים הלכו לאיבוד. נותרו רק עותק עותקים. זהו המקור של רבים מהגרסאות הטקסטואליות של כתבי יד יוניים ועבריים.

Bezae. זהו כתב יד יווני ולטיני של המאה השישית לספירה. מכונה באות "D". הוא מכיל את ספרי הבשורה מעשי השליחים וכמה מן האיגרות. הכתב יד מאופיין במספר תוספות ספרות. הוא מהווה את הבסיס של "הנוסח המקובל", כתב היד היווני-מסורתי שמאחורי הגרסה של המלך ג'ימס KJV.

דעה קדומה. זהו המונח המשמש לתיאור נטייה חזקה כלפי אובייקט או נקודת מבט. חשיבה שבה אין יחס שווה כלפי אובייקט מסוים או נקודת מבט. זוהי עמדה קדומה.

סמכות המקרא. מונח זה משמש במובן מיוחד מאוד. להבין את מה שמהחבר המקורי אמר בתקופתו וליישם אמת זו בימינו. הסמכות המקראית מוגדרת בדרך כלל כהתבוננות בכתובים כמקור מנחה. עם זאת, לאור הפרשנויות השגויות בימנו, הגבלתי את התפיסה המקראית לפרשנות המבוססת על עקרונות השיטה ההיסטורית-דקדוקית.

קנון. זהו מונח המשמש לתיאור כתבים אשר בעלי השראה ייחודית. מתייחס גם לברית הישנה וגם לחדשה.

כריסטוצנטרי. זהו מונח המשמש לתיאור מרכזיותו של ישוע. אני משתמש בו בהקשר לרעיון שישוע הוא אלוהים של כל הכתובים. הברית הישנה מבציעה עליו והוא מגשים את מטרת הפרשנות (ראה מתי ה 17-48).

פרשנות. זהו סוג של מחקר הספר. הוא נותן את הרקע הכללי של ספר המקרא. לאחר מכן המחקר מסביר את המשמעות של כל חלק בספר. יש חלקים שמתמקדים ביישום, וחלקים אחרים מתמקדים בתוכן הטכני. ספר אלה מועילים, אך יש להשתמש בהם לאחר מחקר אישי. אין לקבל את כל מה שהפרשן כותב ויש מקום גם לבקר את הכתוב. זה מועיל לעשות השוואה בין כמה פרשנויות בעלות פרספקטיבות תיאולוגיות שונות.

קונקורדנציה. זהו סוג של כלי מחקר ללימוד המקרא. הוא מפרט התרחשות של כל מילה בברית הישנה והחדשה. הכלי עוזר הכמה דרכים: (1) זיהוי המילה העברית או היוונית שעומד מאחורי המילה באנגלית; (2) השוואה בין קטעים שבהם נעשה שימוש באותה מילה יוונית או עברית; (3) למצוא מקומות שבהם ישנם שני מילים שונות שמתורגמות באותה מילה באנגלית; (4) הכלי מראה את תדירות השימוש של מילים מסוימות בספר מסוים או על ידי מחבר מסוים; (5) זהו כלי לעזור במציאת קטע בכתובים (ראה *Walter Clark's How to Use New Testament Greek Study Aids*, עמודים 54-55).

מגילות ים המלח. זה מתייחס לסדרת טקסטים עתיקים שנכתבו בעברית ובארמית, נמצאו ליד ים המלח בשנת 1947. הם היו הספרות הדתיות של היהדות במאה הראשונה. הלחץ של הכיבוש הרומי ומלחמות הקנאים בשנות השישים גרמו ליהודים להסתיר את המגילות בצנצנות חרס אטומות הרמטית במערות או בחורים באדמה. המגילות עזרו לנו להבין את הרקע ההיסטורי של ישראל במאה הראשונה, וגם אישרו את נוסח המסורה כמאוד מדויק, לפחות למה שנוגע לעידן לפנה"ס. ראשי התיבות של המגילות הם "DSS".

דדוקטיבי. זו שיטה של לוגיקה או חשיבה שמבוססת על עקרונות כלליים ליישומים ספציפיים באמצעות סיבה. שיטה זו מנוגדת לחשיבה אינדוקטיבית, אשר משקפת את השיטה המדעית שמבוססת על מסקנות (תיאוריות).

דיאלקטי. זו שיטת חשיבה של הסקת מסקנות שלפיה כל מה שסותר או פרדוקסלי הוא מחובר ביחד, ומחפש תשובה מאוחדת הכוללת את שני צדי הפרדוקס. יש הרבה דוקטרינות מקראיות שמבוססות על שיטה זו והמונחים שמתקשרים הם הריבונות מול רצון אלוהים; אמונה-מעשים; החלטות-תלמידות; החופש המשיח-האחריות המשיחית.

גולה. מונח יווני שבו השתמשו היהודים שחיו בארץ ישראל לתאר יהודים אחרים שחיים מחוץ לגבולות הארץ המובטחת.

שווה ערך דינמי. זוהי תיאוריה של תרגום הכתובים. תרגום הכתובים יכול להיות מבוסס על "מילה במילה", בתרגום כזה עבור כל מילה יוונית או עברית יש מילה באנגלית, "לשכתוב" שמתמקד יותר בתרגום התוכן והמחשבה מאשר ניסוח ופסוק מקורי. בין שתי תיאוריות אלה קיים "שווה ערך דינמי", אשר לוקח את הטקסט המקורי ברצינות, אבל התרגום הוא במבנה דקדוקי מודרני. ספרים מומלצים שדנים בתיאוריות של תרגומים הם *Fee and Stuart's How to Read the Bible For All Its Worth*, p. 35 and in Robert Bratcher's *Introduction to the TEV*.

אקלקטי. מונח זה משמש בהקשר של ביקורת טקסטואלית. זה מתייחס לפרקטיקה של בחירת טקסט מכתבי יד יווניים שונים בשביל להתקרב למקור. הביקורת פוסלת את ההשקפה שטוענת שכל משפחה של כתבי יד יווניים היא מתחברת למקור.

אינטרפרטציה. זה ההפך של הפרשנות. אם הפרשנות היא "המוביל מחוץ ל-" כוונת המחבר המקורי, מונח זה מרמז "המוביל לתוך" רעיון או דעה זרה.

אטימולוגיה. המדע העוסק בחקר מוצאן והתפתחותן של מילים ומשמעותיהן. בפרשנות, אטימולוגיה אינה ההתמקדות העיקרית, אלא העכשוויות משמעות ושימוש במילה. זהו המונח הטכני לפרקטיקה של פרשנות קטעים מסוימים. זה אומר "להוביל לחוץ" (של הטקסט), מטרתו של המדע להבין את כוונתו של המחבר המקורי לאור הרקע ההיסטורי, הקשר הספרותי, תחביר ומשמעות המילה.

ז'אנר. זהו מונח צרפתי המציין סוגים שונים של ספרות. המונח מתמקד בחלוקת צורות ספרותיות לתוך קטגוריות בעלות מאפיינים משותפים: נרטיב היסטורי, שירה, משל, האפוקליפטיקה וחקיקה.

הגנוסטיקה. רוב הידע שלנו על כפירה זו מגיע ממכתבי הגנוסטיקה של המאה השנייה. עם זאת תחילת הרעיונות היו נוכחים במאה הראשונה (ולפני כן).

מספר עקרונות של ולנטיאן וגאנוסטיזם קרנטיאני של המאה השנייה הם: (1) הגוף ורוח הם מחוץ לזמן (דואליזם אונטולוגי). הגוף הוא רע, והרוח טובה. אלוהים שהוא רוח, לא יכול להיות מעורב ישירות עם גוף רע; (2) יש האצלות (*eons* או רמות של מלאכים) בין אלוהים לגוף/חומר. האחרון או הנמוך בחשיבותו הוא יהוה של הברית הישנה, אשר ברא את העולם (*kosmos*); (3) ישוע הוא ברמה של יהוה אבל יותר גבוה

בסולם, קרוב יותר לאלוהים האמיתי. יש כאלה ששמים את ישוע גבוה, אך עדיין לא גבוה כמו אלוהים וכמובן שהוא לא התגלמות של האלוהות (ראה יוחנן א 14). מאחר שהגוף הוא רע, זה לא יכל להיות שלישי של ישוע היה גוף אנושי והוא היה אלוהים במלואו. הוא היה פנטום רוחני (ראה א"יוח א 3-1; ד 6-1); (4) הישועה הושגה באמצעות אמונה בישוע ביחד עם ידע מיוחד, אותו הידע נמצא אצל אנשים מיוחדים. ידע (סיסמאות) נדרש בשביל לעבור דרך תחומים רוחניים. בשביל להגיע לאלוהים היה צורך בלגיטימיות יהודית. מורי השקר הגנוסטיים דנו בשתי מערכות אתיות מנוגדות: (1) עבור חלק אורח החיים מנותק לגמרי מהישועה. עבורם, הישועה והרוחניות היו קשורות לידע סודי (סיסמאות) ורמות של מלאכים (eons); (2) עבור אחרים, אורח חיים היה חיוני לישועה. הם הדגישו את אורח החיים הסגפני כעדות לרוחניות אמיתית.

הרמנויטיקה. זהו המונח הטכני של העקרונות המנחים את הפרשנות. זו גם קבוצה של הנחיות ספציפיות וגם אומנות/מתנה. הרמנויטיקה מקראית מחולקת בדרך כלל לשתי קטגוריות עקרונות כלליים ועקרונות מיוחדים. מתייחסים לסוגים שונים של ספרות שנמצאת בכתובים. לכל סוג אחר (ד'אנר) יש הנחיות ייחודיות משלו אבל ישן גם הנחות משותפות ונהלי פרשנות.

ביקורתיות גבוהה. זהו הנהל של פרשנות המקרא המתמקד ברקע ההיסטורי והמבנה הספרותי של ספר מקראי מסוים.

אידיום. מילה זו משמשת את הביטויים שנמצאו בתרבויות שונות בעלי משמעות מיוחדת שלא קשורה למשמעות המונחים הבודדים. דוגמאות מודרניות: "אתה פשוט הורג אותי". גם בכתובים יש ביטויים בסגנון.

אילומינציה. מונח שמתאר את אלוהים דיבר לבני אדם. המושג המלא מתבטא בדרך כלל על ידי שלושה מונחים: (1) התגלות - אלוהים פעל בהיסטוריה של בני האדם; (2) השראה - הוא נתן את פרשנות נכונה על מעשיו לאנשים מסוימים שנבחרו לרשום זאת עבור בני האדם; (3) אילומינציה - הוא נתן את רוחו כדי לעזור לבני האדם להבין את ישותו.

אינדוקטיבי. זוהי שיטה של לוגיקה או חשיבה העוברת מן הפרטים אל הכלל. זוהי השיטה האמפירית של המדע המודרני. זוהי הגישה של אריסטו.

בין השורות. כלי מחקר המאפשר לאלה שאינם קוראים את השפה המקראית לנתח את המבנה ומשמעותה. התרגום באנגלית מבוסס על מילה במילה ומתחת לכל שורה כתובה שפת המקור. כלי זה, בשילוב עם "הלקסיקון האנליטי", ייתן את ההגדרות הבסיסיות של עברית ויוונית.

השראה. רעיון זה מבוסס על כך שאלוהים דיבר עם בני האדם דרך הנחיות שנתן למחברי המקרא לרשום בצורה מדויקת וברורה את התגלותו. המושג המלא מתבטא בדרך כלל בשלושה מונחים: (1) התגלות-אלוהים פעל בהיסטוריה של בני האדם; (2) השראה - הוא נתן את פרשנות נכונה על מעשיו לאנשים מסוימים שנבחרו לרשום זאת עבור בני האדם; (3) אילומינציה - הוא נתן את רוחו כדי לעזור לבני האדם להבין את ישותו.

שפת התיאור. יש קשר לניבים שבברית הישנה. שפה שמדברת במונחים שקשורים לחמשת החושים. לא מדובר בתיאור מדעי.

לגלים. גישה זו שמה דגש על חוקים או טקס. הגישה שמה דגש על ביצועיו של אדם כאמצעי קבלה על ידי אלוהים. הגישה שמה דגש על הביצועים ולא על היחסים, למרות ששני ההיבטים חשובים בשביל לבנות מערכת יחסים בין אלוהים קדוש ועולם חוטא.

ליטרלי. זהו שם אחר לשיטה המתמקדת בטקסטים ההיסטוריים של הרמנויטיקה מאנטיוכיה. על פי השיטה הפרשנות כרוכה במשמעות הברורה של השפה האנושית, למרות שהשיטה מבחינה בשפה פיגורטיבית.

ד'אנר ספרותי. זה מתייחס לצורות שונות של התקשורת האנושית, כגון שירה או נרטיב היסטורי לכל סוג ספרות יש נהלים מיוחדים בנוסף לעקרונות הכלליים של כל הספרות הכתובה.

חידה ספרותית. זה מתייחס למחלקות המחשבה של ספר מקראי. זה יכול להיות מורכב מכמה פסוקים, פסקאות או פרקים. יחידה עצמאית עם נושא מרכזי.

ביקורת התחטונה. ראה "ביקורת טקסטואלית".

כתב יד. מונח זה מתייחס להעתקים שונים של הברית החדשה היוונית. בדרך כלל העתקים מחולקים לסוגים שונים (1) חומר עליו הם כתובים (פפירוס, עור), או (2) צורת הכתיבה עצמה (אותיות גדולות או כתב מחובר). כתב מקוצר "MS" (יחיד) או "MSS" (רבים)

נוסח המסורה. זה מתייחס למאה התשיעית לספירה. כתבי יד עבריים של הברית הישנה שנוצרו על ידי דורות של מלומדים יהודיים. כתבי היד מכילים תנועות ותווים טקסטואליים. זהו הבסיס של הברית הישנה באנגלית. טקסט זה אושר היסטורית על ידי MSS עברית, במיוחד ישעיהו, מתוך מגילות ים המלח. קיצור "MT".

מטונימיה. צורת ביטוי שבה שם של דבר אחד משמש לייצג משהו אחר הקשור אליו. למשל, "הקומקום רותח" הפרוש הנכון הוא "המים בתוך הקומקום רותחים".

שברי מוראטורין. זוהי רשימה הקנונית של ספרי הברית החדשה. נכתבה בשנת 200 לספירה. הרשימה בעלת אותם עשרים ושבעה ספרים כמו הברית החדשה הפרוטסטנטית. הרשימה מוכיחה שהכנסיות באזורים שונים של האימפריה הרומית היה "בעצם" הגדירו את הקנון לפני מועצות הכנסייה הגדולות של המאה הרביעית.

התגלות טבעית. זוהי קטגוריה אחת שקשורה את התגלות אלוהים לבני האדם. יש קשר לסדר הטבעי (רומים א 19-20) ולמוסר (רומים ב 14-15). מדובר על כך בתהילים יט 1-6 ורומים א-ב. זה שונה מהתגלות מיוחדת, שהיא הגילוי העצמי של אלוהים בישוע מנצרת. קטגוריה תיאולוגית זו מודגשת על ידי תנועת "כדור הארץ הישן" בקרב מדענים נוצריים (כמו Hugh Ross) הם משתמשים בקטגוריה זו כדי לטעון שכל האמת היא האמת של אלוהים. הטבע הוא דלת פתוחה לידע על אלוהים; זה שונה מהתגלות מיוחדת (הכתובים). היא מאפשרת למדע המודרני את החופש לחקור את סדר הטבע. לדעתי זו הזדמנות חדשה להיות עדות לעולם מדע-מערבי מודרני.

נסטוריאניזם. נסטורוס היה פטריארך של קונסטנטינופול במאה החמישית. הוא הוכשר באנטיוכיה, סוריה והכריז כי לישוע היו שני ישויות, אחת אדם במלואו והשנייה אלוהים במלואו. השקפה זו חרגה מהשקפת העולם האורתודוקסית של אלכסנדריה. הדאגה העיקרית של נסטורוס היתה סביב התואר "אמא של אלוהים", שניתן למרים. נסטוריוס התנגד לקירילוס האלכסנדרוני. אנטיוכיה היתה המטה הכללי של הגישה הדקדוקית-היסטורית אל פרשנות המקרא, ואילו אלכסנדריה הייתה המטה הכללי של בית הספר לפרשנות (אלגורי). בסופו של דבר נסטורוס פוטר וגורש.

המחבר המקורי. זה מתייחס למחברים/סופרים המקוריים של כתבי הקודש.

פפירי. זהו סוג של חומר כתיבה ממצרים. הוא עשוי מקני הנהר. עליו כתובים העתקים העתיקים ביותר של הברית החדשה היוונית.

קטעים מקבילים. הם חלק מן הרעיון כי כל הכתובים הם מאלוהים, לכן, הוא הפרשן הטוב ביותר של אמיתות פרדוקסליות. הם מועילים גם כאשר מישהו מנסה לפרש קטע לא ברור או דו משמעי. הם גם עוזרים למצוא את המעבר הברור ביותר בנושא נתון, וגם את כל ההיבטים המקראיים האחרים של נושא נתון.

פּרָפְרָזָה. זו היא תיאוריה של תרגום המקרא. ניתן בתיאוריה רצף אנלוגי של "מילה במילה", בתרגום כזה עבור כל מילה יוונית או עברית יש מילה באנגלית, "לשכתוב" שמתמקד יותר בתרגום התוכן והמחשבה מאשר ניסוח ופיסוק מקורי. בין שתי תיאוריות אלה קיים "שווה ערך דינמי", אשר לוקח את הטקסט המקורי ברצינות, אבל התרגום הוא במבנה דקדוקי מודרני. ספר מומלץ שדן בתיאוריות של תרגומים הוא *Fee and Stuart's How to Read the Bible For All Its Worth*, p. 35.

פסקה. זוהי היחידה הספרותית הפרשנית הבסיסית בפרוזה. הוא מכיל מחשבה מרכזית אחת והתפתחותה. אם נתמקד בנקודה העיקרית לא נפספס את כוונת המחבר המקורי.

קרתנות. מתקשר לטיעונים הנכללים לסביבה תיאולוגיה/רקע תרבותי. שיטה זו אינה מבחינה בטבעה של אמת מקראית או יישומה.

פרדוקס. זה מתייחס לאמיתות שנראות שסותרות את עצמן, אך הן בעצם נכונות, קיים מתוח מסוים. האמיתות בונות אמת בכך שמציגות את שני הצדדים. אמיתות מקראיות הן (אסטרונומיה) קבוצת פאָבִּים.

אפלטון. הוא היה אחד הפילוסופים של יוון העתיקה. הפילוסופיה שלו השפיעה מאוד על הכנסייה הקדומה באמצעות חוקרים באלכסנדריה, מצרים, ומאוחר יותר, אוגוסטין. הוא הניח שכל דבר על פני האדמה הוא אשליה ורק עותק של אָרְכִיטֵיפ רוחני. מאוחר יותר תיאולוגים השוו את "רעיונותיו" לתחום הרוחני.

הנָה מְרָאש. מדובר בהבנה מראש של עניין. לעתים קרובות אנו יוצרים דעות על נושאים לפני שפינו לכתבי הקודש. נטייה זו ידועה גם כהטייה, עמדה קדומה, או ההבנה מראש.

הוכחת טקסט. פירוש הכתובים על ידי ציטוט פסוק ללא התייחסות להקשר של הכתוב ביחידה הספרותית. זה מוציא דברים מהקשרם ולא ניתן להבין את כוונת המחבר המקורי, בדרך כלל זה ניסיון להוכיח חוות דעת אישית דרך על ידי קביעה של סמכות מקראית.

היהדות הרבנית. שלב זה בחיי העם היהודי החל בגלות בבל 538-586 לפנה"ס). לא הייתה יותר השפעה של הכהנים ובית המקדש, בתי הכנסת המקומיים הפכו למרכז החיים היהודיים. בתי הכנסת הפכו למרכז התרבות, הלל ולימוד הכתובים של החיים הדתיים. בימיו של ישוע "דת הסופרים" הייתה מקבילה לזו של הכהנים. בחורבן ירושלים בשנת 70 לספירה, הפרושים שלטו בחיי הדת של היהודים. השליטה הייתה מאופיינת בפרשנות מעשית, ומשפטית של התורה כפי שמוסבר במסורת שבעל פה (תלמוד).

התגלות. השם שניתן למושג שאלוהים דיבר לבני האדם. המושג המלא מתבטא בדרך כלל בשלושה מונחים: (1) התגלות-אלוהים פעל בהיסטוריה של בני האדם; (2) השראה - הוא נתן את פרשנות נכונה על מעשיו לאנשים מסוימים שנבחרו לרשום זאת עבור בני האדם; (3) אילומינציה – הוא נתן את רוחו כדי לעזור לבני האדם להבין את ישותו.

שדה סמנטי. זה מתייחס למשמעויות הקשורות למילה. קונטציות שונות שיש למילה מסוימת בהקשרים שונים.

תרגום השבעים. הוא השם שניתן לתרגום חמשת חומשי תורה ליוונית קוינה. על פי המסורת תרגום השבעים נכתב על ידי 70 חוקרים יהודים ב-70 יום עבור ספריית אלכסנדריה, מצרים. תאריך המסורת הוא בסביבות 250 לפנה"ס. (באמת אולי עברו יותר ממאה שנים כדי להשלים את התרגום). תרגום זה הוא משמעות מהסיבות הבאות (1) התרגום נותן לנו להשוות טקסט עתיק עם נוסח המסורה; (2) התרגום מגלה לנו את המצב של הפרשנות היהודית במאה השנייה והשלישית לפנה"ס; (3) התרגום נותן לנו את ההבנה היהודית המשיחית לפני דחיית ישוע. קיצור השם של התרגום הוא "LXX".

קודקס סינאיטיקוס. זהו כתב יד יווני של המאה הרביעית לספירה. הוא נמצא על ידי המלומד הגרמני, Tischendorf, בבית נזירים בהר ג'בל מוסא. קיצור הדרך של כתב היד הוא "aleph" [א]. הוא מכיל גם את הברית הישנה וגם את החדשה. אחד מכתבי היד העתיקים ביותר והוא נכתב באותיות גדולות MSS.

רוחניות. מונח זה הוא שם נרדף לאגרריזציה והוא מסיר את ההקשר ההיסטורי והספרותי של קטע כתוב ומפרש אותו על בסיס קריטריונים אחרים.

סינונימי. מתייחס למונחים בעלי משמעות דומה (אבל במציאות אין שתי מילים בעלות חפיפה סמנטית). המילים הללו דומות כל כך שאפשר להחליף ביניהן במשפט מבלי לאבד את המשמעות. שם נרדף משמש גם כדי לייחד אחת משלוש צורות ההקבלה הפואטית בשפה העברית. הוא מתייחס לשתי שורות של שירה בשביל לבטא את אותה האמת (ראה תהילים קג 3).

סינטקס. זהו מונח יווני המתייחס למבנה של משפט. מתייחס לאופן שבו חלקים של משפט משתלבים יחד בכדי לבנות מחשבה שלמה.

סינתטי. זהו אחד משלושת המונחים המתייחסים לסוגי השירה העברית. מונח זה מדבר על שורות שירה במובן מצטבר, לפעמים למונח קוראים "אקלים" הוא אוסף של מאפיינים מטאורולוגיים (תהילים יט 7-9)..

תיאולוגיה שיטתית. שיטה שמנסה להתייחס לאמיתות המקרא באופן מאוחד ורציונלי. זהו תיאור לוגי, ולא רק היסטורי, של התיאולוגיה הנוצרית והוא מתחלק לקטגוריות (אלוהים, אדם, חטא, ישועה וכו').

תלמוד. הקודיפיקציה של המסורת שבעל פה. היהודים מאמינים כי ניתנה למשה על ידי אלוהים בהר סיני. במציאות מדובר בחוכמה הקולקטיבית של המורים היהודים. יש שני גרסאות שונות של התלמוד: הבבלי, והקצר הלא גמור.

ביקורת טקסטואלית. זהו לימוד כתבי היד של הכתובים. לימוד זה הכרחי משום שאין לנו כתבי מקור והעותקים שונים זה מזה. הלימוד מסביר את הווריאציות של הכתוב ומנסה להגיע (קרוב ככל האפשר) למקור. שם נוסף הוא "ביקורת תחתונה".

הנוסח המקובל. הוא נוסח הברית החדשה בשפת המקור היוונית שנערך והוגה על ידי סדרת מלומדים באירופה המהדורה השנייה של אלזביר התפתחה בשנת 1633 לספירה. ביסודו הוא נוסח שהופק ממספר כתבי יד וגרסאות לטיניות של ארסמוס מרוטרדם (1510-1535), סטפנוס (1546-1559), ואלזביר (1624-1678). בספרו *An Introduction to the Textual Criticism of the New Testament*, עמוד 24, A. T. Robertson כותב "הטקסט הביזנטי הוא למעשה הנוסח המקובל". הטקסט הביזנטי הוא הפחות חשוב משאר משפחות כתבי היד-יווניים (מערבי, אלכסנדרוני, ביזנטי). הוא מכיל טעויות שהצטברו במשך מאות שנים מטקסטים שהועתקו ביד. עם זאת A.T. Robertson כותב "הנוסח המקובל שמר על משמעות הטקסט בצורה מדויקת" (עמוד 21). מסרת כתב יד זו (במיוחד המהדורה השלישית של ארסמוס שנת 1522) היא הבסיס של תרגום המלך ג'יימס KJV שנת 1611 לספירה.

תורה. זהו המונח העברי "הוראה". השם שניתן לחמשת הספרים הראשונים של התנ"ך (מבראשית עד דברים). עבור היהודים זו החלוקה המוסמכת ביותר של הקאנון העברי.

טיפולוגיה. זהו סוג מיוחד של פרשנות, בדרך כלל במדובר באמת של הברית החדשה שבמקור נמצאת בקטעים של הברית הישנה. קטגוריה זו של הרמנויטיקה היתה מרכיב מרכזי בשיטת אלכסנדריה. מומלץ להשתמש בפרשנות זו לדוגמאות ספציפיות שרשומות בברית החדשה (בעבר השתמשו לרעה בפרשנות זו)

ותיקנוס. זהו כתב היד היווני של המאה הרביעית לספירה. הוא נמצא בספריה של הוותיקן. זה במקור הוא הכי את הברית הישנה, ספרים חיצוניים, והברית החדשה. עם זאת, חלקים מסוימים אבדו (בראשית, תהילים, איגרות הרועה, פילימון והתגלות). זהו כתב יד מועיל בקביעת הניסוח המקורי. הכתב יד מכונה "B".

וולגטה. זהו השם של התרגום הלטיני של הכתובים. הוא הפך לתרגום היסוד או "הנפוץ" של הכנסייה הרומית-קתולית. התרגום נכתב בערך בשנת 380 לספירה.

ספרות חוכמה. זה היה ז'אנר של ספרות שכיח במזרח הקדום (ובעולם המודרני). זה בעצם היה ניסיון ללמד את הדור החדש אך לחיות חיים מוצלחים באמצעות שירה, משל או מאמר. ז'אנר זה היה מכוון יותר לפרט מאשר לחברה. הז'אנר התבסס על חוויות של חיים ותצפית ולא התקשר להיסטוריה. בכתובים, איוב דרך שיר היה בנוכחות יהוה, אבל השקפת עולם דתית זו אינה מפורשת בכל חוויה אנושית. כז'אנר הוא מצהיר על אמיתות כלליות. עם זאת, אין להשתמש בו בכל מצב. אלו הן הצהרות כלליות שאינן חלות על כל מצב.

אותם חכמי הספרות העזו לשאול את השאלות הקשות של החיים. לעתים קרובות הם ערערו חלק מההשקפות הדתיות-מסורתיות (איוב וקהלת). הם בונים איזון ונותנים תשובות קלות לטרגדיות של החיים.

תמונה עולמית והשקפת עולם. הן תנאי נלווה. מושגים פילוסופיים הקשורים לבריאה. המונח "תמונת עולם" מתייחס ל-"אך" הייתה הבריאה בעוד המונח "השקפת עולם" מתייחס ל-"מי". מונחים אלה רלוונטיים לבראשית א-ב, הפרשנות יותר עוסקת במי ברא, ולא באך הוא ברא.

יהוה. זהו שם הברית של אלוהים בברית הישנה. הוא נקוב בשמות ג' 14. זהו המונח העברי "להיות". בני ישראל פחדו להגיד השם לשווא; לכן, הם החליפו את שמו ל *Adonai*. כך השם מתורגם לאנגלית.

הצהרה דוקטרינרית

אני לא מייחס כל כך חשיבות להצהרות או עקרי אמונה. אני מעדיף לעמוד על הכתובים. עם זאת, אני מבין הצהרת האמונה תספק לאלה שאינם מכירים אותי דרך להעריך את נקודת המבט המקראית שלי. בימנו ישנם כל כך הרבה שגיאות תיאולוגיות, להלן סיכום קצר של התיאולוגיה שלי.

1. הכתובים, הן הברית הישנה והן החדשה, הם דבר אלוהים הנצחי, מלא בהשראה וסמכות. זוהי ההתגלות של אלוהים שרשמה על ידי בני אדם תחת מנהיגות על טבעית. זהו המקור היחיד של אמת ברורה על אלוהים ועל המטרות שלו. זהו גם המקור היחיד לאמונה פרקטית עבור הקהילה שלו.
2. יש רק אלוהים אחד שהוא נצחי, בורא, וגואל. הוא היוצא של כל הדברים נראים ובלתי נראים. הוא גילה את עצמו כאלוהים אוהב ואכפתי אם כי הוא גם הוגן וצדיק. הוא גילה את עצמו בשלוש ישויות נפרדות: אב, בן ורוח הקודש; נפרדות, עם זאת זהות וכולן אחת.
3. אלוהים הוא בשליטה. יש גם תוכנית נצחית עבור הבריאה שלו וגם תוכנית ממוקדת המאפשרת רצון חופשי. אלוהים יודע הכל ושום דבר לא קורה בלי הרשות שלו, עם זה הוא הוא מאפשר לדברים לקרות הן בין מלאכים והן בין בני אדם. ישוע נבחר על ידי אלוהים וכל המאמין בישוע עומד בו. למרות שאלוהים יודע הכל לבני האדם אין גורל שנקבע מראש. כל אחד אחראי למעשים ומחשבות שלו.
4. בני האדם, אם כי נבראו בצלם אלוהים וללא חטא, בחרו למרוד באלוהים. למרות שהפיתוי הגיע מגורם על טבעי, אדם וחווה היו אחראים לבחירה שלהם. המרד שלהם השפיע על האנושות ועל הבריאה. כולנו זקוקים לחסד ורחמי אלוהים עבור המצב החברה שלנו והמצב הפרט.
5. אלוהים נתן את הדרך לשיקום עבור העולם החוטא. ישוע המשיח, בן האלוהים, הפך לאדם, חיי חיים ללא חטא, ובאמצעות מותו, שילם את המחיר על החטא של בני האדם. הוא הדרך היחידה לשיקום והתחברות עם אלוהים. אין דרך אחרת לקבל ישועה רק דרך אמונה בישוע.
6. כל אחד מאתנו חייב לקבל באופן אישי את ההזמנה של אלוהים, הזמנה לקבל סליחה ושיקום בישוע. עלינו לבחור לבטוח בהבטחותיו של אלוהים דרך ישוע ולעזוב כל חטא ידוע בחיינו.
7. כאשר אנחנו בטוחים במשיח וחוזרים בתשובה אנחנו מקבלים סליחה על הכל. עם זאת, העדות ליחסים החדשים עם המשיח היא שינוי, ואורח חיים שונה. המטרה של אלוהים עבור בני האדם היא לא רק שהם יגיעו לגן עדן יום אחד אלא שהם יחיו בצלם המשיח בהווה. מי שנושע באמת, אם כי חוטא מדי פעם, ימשיך לחיות באמונה וחזרה בתשובה במהלך החיים.
8. לרוח הקודש אפשר גם לקרוא "ישוע נוסף". הוא נוכח בעולם בשביל להוביל את האבודים למשיח ולפתח אורח חיים בצלם המשיח אצל הנושעים. מתנות הרוח ניתנות בישועה. המתנות ניתנות בשביל לתת חיים ושרות לגוף המשיח, הקהילה. המתנות מונעות על ידי פרי הרוח והן ביסודן העמדות והמניעים של ישוע. הרוח פעילה בימינו כפי שהייתה פעילה בתקופת המקרא.
9. האב שם את ישוע המשיח לשופט על כל הדברים. הוא יחזור לכדור הארץ כדי לשפוט את כל בני האדם. כל מי שהאמין בישוע שמם נכתב בספר החיים והם יקבלו גוף החדש בשובו. הם יהיו איתו לנצח. עם זאת, אלה שסירבו להזמנה של אלוהים הם יופרדו לנצח מהתחברות עם אלוהים השילוש. הם יורשעו יחד עם השטן ומלאכיו. תיאולוגיה זו היא שלמה או יסודית אבל היא מטעמי ליבי. אני מתחבר למשפט הבא:

"הדבר הבסיסי-אחדות, הדבר המשני-חופש, והכי חשוב- אהבה."